

Preeken op de voornaamste feestdagen van het jaar

<https://hdl.handle.net/1874/236721>

mm 13732

P R E E K E N

OP DE

VOORNAAMSTE FEESTDAGEN VAN HET JAAR.

90/128

PREEKEN

OP DE

voornaamste Feestdagen van het jaar,

GEVOLGD VAN

EENIGE GELEGENHEIDSPREEKEN

DOOR

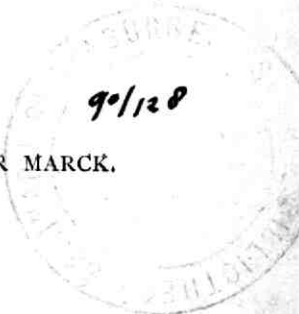
ANT. ROOVERS, Pastoor,

~~~~~  
EERSTE JAARGANG.

TWEDE, VERBETERDE UITGAVE.  
~~~~~

ROERMOND. — HENRI VAN DER MARCK.

1898.

Aangezien het gunstig verslag, dat ons is voorgelegd over het nieuw werk „*Preeken op de voornaamste feestdagen van het jaar, enz.*” door den Eerw. Heer ANT. ROOVERS, pastoor, keuren wij dit werk goed en bevelen het den Eerwaarden Heeren Geestelijken aan. Deze preeken hebben al de hoedanigheden en verdiensten, zoo van inhoud als van vorm en stijl, welke aan de voorgaande voortbrengsels der vruchtbare pen des Eerw. Heeren ROOVERS een zoo welwillend en vleierend onthaal verschaft hebben.

Gegeven te LUIK, den 8 Juli 1891.

(Geteekend) † VIGTOR JOS.
Bisschop van Luik.

Illustrissimi et Reverendissimi Domini Episcopi Leodiensis commendatione moti, perlibenter concedimus ut prædictus liber prelo excudatur.

RURÆMUNDÆ, 13 Augusti 1891.

P. J. H. RUSSEL, Can. theol.,
Librorum Censor.

EERSTE DEEL.

VOORREDE.

Het doel onzer Moeder de H. Kerk bij het instellen der feestdagen is: 1°. op die dagen eenige weldaden, die ons alsdan bewezen zijn, te overwegen en God er voor te bedanken; 2°. de levens der Heiligen beter na te volgen en hunne voorspraak te verzoeken. Hieruit blijkt, dat er twee soorten van feestdagen zijn: feestdagen der geheimen van onzen heiligen godsdienst, zoo als, bijv., de feestdag van het geheim der H. Drieuldigheid, en feestdagen der Heiligen, zooals de feestdag der H.H. Apostelen Petrus en Paulus, waarop gewag gemaakt wordt van de zegepalen der Heiligen, die reeds de eeuwige rust genieten.

Op de feestdagen der geheimen moeten wij vooreerst het geheim, dat gevierd wordt, trachten te kennen; vervolgens de gevoelens, welke met het geheim overeenkomen, in ons opwekken, en eindelijk, de vruchten van het geheim ootmoedig afsmeeken.

Op de feestdagen der Heiligen moeten wij de zalige leeringen en de schoone voorbeelden der Heiligen overwegen en hunne machtige voorspraak inroepen, om die leeringen na te leven, die voorbeelden na te volgen. Zie daar het doel onzer Moeder de H. Kerk bij het instellen der feestdagen. Datzelfde doel nu moet de priester hebben in zijne preeken op de feestdagen.

Op den feestdag van het een of ander geheim moet

de priester den geloovigen uitleggen, waarin het geheim eigenlijk bestaat; hij moet hen opwekken tot goede gevoelens, vooral tot gevoelens van liefde, dankbaarheid, enz.; hij moet hen leeren tot God hunne toevlucht te nemen, ten einde de vruchten van het geheim deelachtig te worden.

Op den feestdag van den een of anderen Heilige moet de priester den geloovigen doen zien, hoe deze of gene Heilige tot de heiligheid en door de heiligheid tot de glorie des hemels gekomen is; hij moet de heiligen voorstellen als zoovele voorbeelden van deugden; hij moet de geloovigen overtuigen dat, willen zij ook eenmaal tot de heiligheid en de glorie des hemels geraken, zij de Heiligen niet alleen kunnen, maar ook moeten navolgen in hunne deugden. Ten einde mijnen medebroeders in het heilig ministerie hunne taak om vermeld doel te bereiken, te vergemakkelijken, heb ik mij veroorloofd met de goedkeuring der geestelijke overheid de volgende preeken op de voornaamste feestdagen van het jaar in 't licht te geven. Och of ik mijn doel en mijne medebroeders het hunne bereiken! Ziedaar den vurigen wensch des schrijvers.

ANT. ROOVERS, Pastoor.

MOLEN-BEERSEL, den 8 Augustus 1891.

Eerste Preek.

Nieuwjaar.

Fili, conserva tempus et devita a malo.
Mijn zoon, neem den tijd waar en wacht
u voor het kwaad. (Eccl. IV, 23.)

INHOUD.

VOORREDE.

Het jaar 18... is voorbij met zijn lief en leed. — Velen zijn gestorven, hebben reeds rekenschap gegeven en ontvangen thans loon naar werken: — De eene is veroordeeld tot de pijnen der hel; de andere is opgenomen ten hemel, volgens dat zij een goed of slecht gebruik gemaakt hebben van den tijd. Wij moeten:

VERDEELING.

- I. Den verleden tijd zoo goed mogelijk herstellen;
- II. Den tegenwoordigen tijd goed besteden;
- III. Ons op den toekomenden tijd niet te veel verlaten.

I.

Wij moeten den verleden tijd zoo goed mogelijk herstellen, omdat wij er veel van verloren hebben. — Is verloren de tijd, die besteed wordt aan zondige werken,

aan beuzelarijen en goede werken maar zonder verdiensten.

II.

Wij moeten den tegenwoordigen tijd goed besteden, omdat hij kort is en snel voorbijgaat. — De tijd vergeleken bij eene beek of rivier. — Wij moeten elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid; wij kunnen elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid; misschien hangt van een oogenblik tijds onze zaligheid af.

III.

Wij moeten ons op den toekomenden tijd niet te veel verlaten, omdat hij onzeker is. — Woorden van Jezus tot zijne leerlingen over den ondergang van Jeruzalem. — De mensch belooft zich veel voor de toekomst, voor later. — Zal er een later voor u zijn? Hoedanig zal dat later wezen? Hoe zult gij u later gedragen?

SLUITREDE.

Met Nieuwjaar moeten wij het voornemen maken den verleden tijd zoo goed mogelijk te herstellen, den tegenwoordigen tijd goed te besteden en ons op den toekomenden tijd niet te veel te verlaten: 't is het middel om in het uur des doods van den tijd over te gaan tot de gelukzalige eeuwigheid.

Eerste Preek.

Nieuwjaar.

Fili, conserva tempus et divita a malo.

Mijn zoon, neem den tijd waar en wacht
u voor het kwaad. (Eccl. IV, 23.)

VOORREDE.

Het jaar 18...., B. B., is geeindigd, 't is voorbij: voorbij met al zijn lief en leed, voorbij met zijne vermaken en pleizieren, voorbij met zijn kommer en verdriet; alles, ja alles is voorbij. Maar neen, ik bedrieg mij. God, voor wien geen tijd bestaat, de Eeuwige heeft ons gade geslagen, Hij heeft zich meester gemaakt van al ons doen en laten; eenmaal zal Hij het in de weegschaal der gerechtigheid leggen, om ons te geven loon naar werken.

Wij, die nog leven — voor welke weldaad wij den goeden God voorzeker moeten bedanken — wij hebben de goddelijke gerechtigheid nog niet ondervonden; doch hoevelen hebben er in den loop van het verleden jaar het tijdelijke met het eeuwige niet verwisseld? Hoevelen zijn er de eindelooze eeuwigheid niet ingegaan? Wellicht hebt gij er eenigen van gekend. De eene is gestorven, na eene ziekte min of meer pijnlijk en langdurig; de andere is eensklaps van het tooneel der wereld weggerukt; 's morgens verliet hij blijmoedig zijn huis, nauwelijks waren er eenige uren verlopen, en hij was niet meer. Die overledenen hebben de goddelijke gerechtigheid reeds ondervonden, hunne werken zijn in de weegschaal gelegd; de eene is te licht bevonden, hij is verworpen en verworpen om voor eeuwig te branden in de hel; de andere is rijk

aan verdiensten bevonden, hij is opgenomen en opgenomen ten hemel om daar voor eeuwig gelukkig te zijn. Zij hebben ontvangen loon naar werken, zij zijn de gelukkige of ongelukkige eeuwigheid ingegaan, volgens dat zij van den tijd, die hun gegeven was, een goed of slecht gebruik gemaakt hebben. Zooveel hangt er af van het goed of slecht gebruik van den tijd, de hemel of de hel, de gelukkige of ongelukkige eeuwigheid. Deze waarheid alleen, B. B., moest zij ons niet voldoende zijn om altoos een goed gebruik te maken van den tijd? Doch om ons daartoe nog krachtdadiger aan te sporen, willen wij ons eenige oogenblikken bezighouden met den tijd, hem beschouwen in zijne drie deelen, in zijn verledene, in zijn tegenwoordige en in zijn toekomstende. Wij moeten:

- I. Den verleden tijd zoo goed mogelijk herstellen;
 - II. Den tegenwoordigen tijd goed besteden;
 - III. Ons op den toekomstenden tijd niet te veel verlaten.
- Ziedaar de drie punten, die wij gaan uiteenzetten.

I.

Wij moeten den verleden tijd zoo goed mogelijk herstellen. Waarom? Omdat wij er veel van verloren hebben.

Om ons te overtuigen, dat wij van den verleden tijd veel verloren hebben, zien wij eerst, wat er verstaan moet worden door verloren tijd. Ik noem verloren den tijd, dien wij besteed hebben aan zondige werken, aan beuzelarijen en goede werken, maar zonder verdiensten voor den hemel.

Vooreerst is verloren de tijd, besteed aan zondige werken. Bijgevolg is verloren de tijd, waarop de mensch zijnen Heer en God gevloekt en gelasterd heeft; verlo-

ren de tijd, waarop hij zich in kroegen en herbergen te buiten gegaan is aan den drank; verloren de tijd, waarop hij zich onrechtvaardig verrijkt heeft met geld en goed; verloren de tijd, waarop hij zijnen evenmensch aangerand heeft in zijne eer en faam; verloren de tijd, waarop hij zich als gewenteld heeft in de modder der ontucht: al die tijd, aan zondige werken besteed, is verloren, voor eeuwig verloren. En hoeveel tijd heeft de mensch niet besteed aan zondige werken? B. B., 't is schier ongehoofelijk; en nochtans, 't is maar al te waar. Men treft personen aan, die geene maand, geene week, wat zeg ik? die geen dag laten voorbijgaan, zonder hunnen Heer en God te vergrammen, en zelfs grootelijks te vergrammen. Hoeveel dagen in de week zijn er, waarop, bijv., die godslasteraar en vloeker zijnen Heer en God niet lastert en vloekt? Hij heeft er eene duivelsche gewoonte van. Hoeveel dagen in de week zijn er, waarop die kwaadspreker zijnen evenmensch niet aanrandt in zijne eer en faam? Hij kan den mond schier niet openen zonder kwaad te spreken. Hoeveel dagen in de week zijn er, waarop die onkuischaard geene zedenkwetsende taal voert, niet zondigt met zich zelven of met anderen, hij is een slaaf van den wellust. Ziedaar, B. B., hoe de tijd, besteed aan zondige werken, verloren is.

Doch opdat de tijd verloren zij, is het niet noodig, dat hij besteed worde aan zondige werken: de tijd, besteed aan beuzelarijen, is ook verloren. Bijgevolg is verloren de tijd, waarop men niets doet tot glorie van God of tot zaligheid zijner ziel. En hoevelen treft men er in de wereld niet aan, die aan God of hunne ziel niet eens denken? Zij besteden hunnen tijd om zich te verheffen, om groot te worden in de wereld, zij zoeken de wereld te behagen in plaats van God; zij besteden hunnen tijd

om schatten en rijkdommen te vergaderen, zij denken enkel aan geld en goed; zij besteden hunnen tijd om zich te vermaken, en daarover loopen hunne gesprekken van den vroegen morgen tot den laten avond. Hebt gij veel plezier gehad op dat feest? Hebt gij u goed vermaakt in dat gezelschap? Wat zullen wij morgen, overmorgen doen om ons te vermaken? Ziedaar, B. B., hoe de tijd verloren gaat. Want wat hebben die personen gedaan tot glorie van God? Niets. Wat hebben zij gedaan tot zaligheid hunner ziel? Ook niets. *Dormierunt somnum suum*, zegt de koninklijke Profeet David: zij hebben hun slaap geslapen, en wakker geworden hebben zij niets gevonden in hunne handen, *et nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis.* (1)

Eindelijk is verloren de tijd, besteed aan goede werken, doch zonder verdiensten voor den hemel. Men vindt menschen, die zich vrijwillig in de onmogelijkheid stellen om iets te kunnen verdienen voor den hemel. 't Zijn de uitzinnigen, die na het ongeluk gehad te hebben in doodzonde te vallen, in dien ongelukkigen staat blijven voortleven. Zij bidden, gaan naar de kerk, vasten, geven aalmoezen, in een woord, zij doen veel goede werken; en nochtans, zij verdienen niets voor den hemel. Waarom niet? Omdat zij in staat van doodzonde zijn, en alzoo verliezen zij dagen, weken, maanden, soms jaren van den tijd, dien zij moesten besteden om zich verdiensten te vergaderen voor den hemel. Ziedaar, B. B., wat er verstaan moet worden door verloren tijd. Onderzoeken wij nu eens, of en hoe wij den tijd verloren hebben. Hebben wij den tijd verloren door hem te besteden aan zondige werken? Wij moeten aan onze zonden

(1) Ps. LXXV, 6.

vaarwel zeggen. Hebben wij den tijd verloren door hem te besteden aan beuzelarijen? Wij moeten van onze dwaas- en uitzinnigheid terugkomen. Hebben wij den tijd verloren, door hem te besteden aan goede werken maar zonder verdiensten, wijl wij in staat van doodzonde waren? Wij moeten uit dien ongelukkigen staat opstaan; vervolgens moeten wij ons best doen om den verloren tijd zoo goed mogelijk te herstellen.

II.

Wij moeten den tegenwoordigen tijd goed besteden. Waarom? Omdat hij kort is en snel voorbij gaat.

Den tijd willen gebruiken, die reeds voorbij is, 't is dwaasheid; den tijd willen gebruiken, die nog moet komen, 't is voor 't minst vermetelheid; voor het oogenblik is het in beide gevallen onmogelijkheid, want men zou gebruik willen maken van iets, dat niet bestaat. Men moet dus gebruik maken van den tegenwoordigen tijd. Doch de tegenwoordige tijd is een oogenblik, en vandaar dat de tijd niets anders is dan een aaneenschakeling van oogenblikken, die nimmer rusten, en waarvan het eene het andere opvolgt. Terecht wordt dus de tijd vergeleken bij eene beek of rivier, die snel voorbijloopt. Stel u op den oever van die beek of rivier. Het water, dat voorbij geloopt, komt niet weder; onmogelijk er van te scheppen. Het water, dat in de verte aankomt, is nog niet in uw bereik; ook onmogelijk er van te scheppen. Blijft nog het water, dat vóór u is, en waarvan gij kunt scheppen. Eveneens is het gelegen, B. B., met den tijd, die snel voorbijgaat. De tijd, die voorbij is, komt niet weder; onmogelijk dus hem te gebruiken. De tijd, die nog komen moet, is ook niet in uw bereik, dus ook

onmogelijk hem te gebruiken. Blijft bijgevolg alleen de tegenwoordige tijd, dien tijd kunt gij gebruiken. Doch merkt wel op, B. B., evenals de beek of rivier, waarvan ik zooveen sprak, niet altoos loopt, doch eenmaal uitdroogt, zoo ook loopt de tijd niet immer voor ons, doch hij zal weldra eindigen. Bijgevolg mogen wij geen enkel oogenblik van den tijd nutteloos laten voorbijgaan. 1) Neen, B. B., maar wij moeten elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid; wij kunnen elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid; misschien hangt van een oogenblik tijds onze zaligheid af.

Wij moeten elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid. God, wiens oog onafgebroken op ons gevestigd is, denkt altoos aan ons, Hij is altoos met ons bezig om ons gelukkig te maken. En wij, B. B., die ons persoonlijk geluk moeten bewerken, wij denken er niet aan, wij zijn er niet mee bezig?

De duivel loopt immer rond als een brieschende leeuw, hij loert op een gunstig oogenblik om ons te verblind en ongelukkig te maken; en wij, B. B., wij zouden niets doen om te ontsnappen en ons gelukkig te maken?

Daarenboven, God vermaant ons, op onze hoede te zijn. Ziet toe, zegt Hij, *videte*: waakt, *vigilate*: bidt, *orate*: gij moet altijd bidden en niet moede worden, *quoniam oportet semper orare en non deficere*. 2) Wij moeten dus elk oogenblik van den tijd besteden aan het werk onzer zaligheid. Dit schijnt velen onmogelijk. Hoe dan! zeggen zij. Gij wilt, dat ik altijd werke aan

1) Velut ex torrente rapido, nec semper casuro hauriendum.

2) Luc. XVIII, 1.

mijne zaligheid? Ja zeker. Ik moet dan alle dagen naar de kerk gaan, aanhoudend met den rozenkrans in de handen zitten en mijne huiselijke bezigheden verwaarloozen? Volstrekt niet. Bijgevolg kan ik ook niet altijd werken aan mijne zaligheid. Zeker wel, en gij moet, en juist omdat gij moet, kunt gij, want God vordert het onmogelijke niet. Luistert en gij zult het weldra met mij eens zijn.

Ik vraag u, kunt gij den Heer uwen God al de dagen van uw leven getrouw dienen? Zeker, en gij zijt er toe verplicht, dat is uw einde hier op aarde, en daaraan beantwoordt uw einde hiernamaals, want de mensch is geschapen om in dit leven God te dienen en hiernamaals eeuwig Hem te aanschouwen. En hoe moet gij den Heer uwen God al de dagen van uw leven getrouw dienen? De gedragslijn is u gegeven: gij kent de geboden van God en de H. Kerk; gij kent de plichten van uwen staat. Die geboden moet gij onderhouden, die plichten moet gij vervullen. Maar ik kan niet, zegt gij. Uit u zelve alleen kunt gij niet, 't is waar, daartoe hebt gij de genade van God noodig, en om die genade te bekomen moet gij bidden en tot de H. Sacramenten naderen. Doch waarom bidt gij niet 's morgens en 's avonds? Waarom nadert gij zoo zelden en niet beter bereid tot de H. Sacramenten? Waarom sluit gij u niet aan bij God? Kunt gij uwe werken niet opdragen aan God? zeggen, bijv., 's morgens: *Van daag wil ik alles doen tot meerdere eer en glorie van God.* Wat zegt de Apostel Paulus? Hetzij gij eet, hetzij gij drinkt of iets anders verricht, doet alles tot glorie van God: *Omnia in gloriam Dei facite.* (1)

(1) 1, Cor. xxx, 31.

Gij kunt dus alles doen tot glorie van God, en door alles te doen tot glorie van God, werkt gij tevens aan uwe zaligheid, en geen oogenblik van den tijd gaat verloren. Wat meer is, misschien hangt van een oogenblik tijds onze zaligheid af; God heeft misschien aan een oogenblik tijds onze zaligheid verbonden. Een arme zondaar, bijv., verkeert in staat van doodzonde. God roept hem tot boetvaardigheid, Hij biedt hem de genade der bekeering aan; die zondaar luistert niet naar de stem van God, hij maakt geen gebruik van de genade van God, hij sterft in staat van doodzonde, en hij gaat voor eeuwig verloren, en ziedaar, hoe onze zaligheid van een oogenblik tijds kan afhangen. B. B., denken wij er eens goed over na en overtuigen wij ons wel, dat wij elk oogenblik van den tijd moeten en kunnen besteden aan het werk onzer zaligheid, dat misschien van een oogenblik tijds onze zaligheid afhangt, en wij zullen met zooveel dwazen en verblinden niet zeggen: Later tijd genoeg, later zal ik aan mijne zaligheid werken. Later tijd genoeg? Is dat zeker? Volstrekt niet, want de toekomstige tijd is onzeker.

III.

Wij moeten ons op den toekomstigen tijd niet te veel verlaten. Waarom niet? Omdat hij onzeker is. Onze goddelijke Zaligmaker zeide zekeren dag tot zijne leerlingen, toen zij Hem vroegen, wanneer de ondergang van Jeruzalem zou plaats hebben: *Non est vestrum nosse tempora vel momenta, quæ Pater posuit in sua potestate*: (1) 't Is uwe zaak niet de tijden en oogenblikken te kennen, die de Vader in zijne macht gesteld heeft. Zoo ook zou men ons kunnen zeggen: 't Is uwe zaak niet te weten

(1) Act. 1. 7.

of gij over een jaar of eene maand, over eene week of een dag nog leven zult. De dag van morgen hangt zoo min van u af als die van gisteren, de dag van uwen dood zoo min als die van uwe geboorte; leven en dood zijn in de handen van God; al wat men u zeggen kan is: *misschien* zult gij dan nog leven. En de mensch, wat beeldt hij zich niet in? Hij belooft zich zooveel voor de toekomst. Een oud schrijver had wel gelijk, als hij zeide: De menschen leven niet, maar zij maken zich gereed om te leven. (1) Dat is maar al te waar. Hoe dikwijls hoort men, bijv., niet: Aanstaaende jaar zal ik dit of dat doen, zal ik deze goederen verkoopen en andere aankooopen, zal ik mijn oud huis afbreken en een nieuw bouwen. Welnu, zulks heeft plaats, niet alleen in wereldlijke zaken, maar ook in geestelijke, in de zaken die onze ziel en zaligheid aangaan. Later zal ik er aan denken; dan zal ik die slechte gewoonte afleggen. Later zal ik mijn geweten in orde brengen; dan zal ik mij met God verzoenen. Dus, die personen verklaren dan toch, dat zij nog niet leven gelijk het behoort, maar zij maken zich gereed om het te doen. Doch ik vraag u: Waarom denkt gij er nu niet aan? Waarom legt gij die slechte gewoonte nu niet af? Waarom brengt gij uw geweten nu niet in orde? Waarom verzoent gij u nu niet met God? Nu is het nog tijd, misschien zal het weldra te laat zijn. Neen, dat doet men niet: de menschen leven niet gelijk het behoort, zij maken zich enkel gereed om het later te doen. Om u daarvoor te wachten, ziehier, B. B., eene drievoudige onzekerheid. Zal er een toekomstige tijd voor u zijn? Hoedanig zal die wezen? Hoe zult gij er u in gedragen?

(1) Non vivunt homines, victuri sunt.

Vooreerst, zal er een toekomende tijd voor u zijn? Gij zegt het stoutweg: Later, zegt gij, zal ik aan mijne zaligheid denken, aanstaande Paschen, aanstaande jaar zeker. Zal er een later, een aanstaande Paschen, een aanstaande jaar voor u zijn? Herinnert u wat den rijke van het Evangelie geantwoord werd, die zich, na veel geld en goed verzameld te hebben, veel vroolijke dagen beloofde: Dwaas! die gij zijt, werd hem geantwoord, dezen nacht eischt men uwe ziel van u op: *Hac nocte animam repetunt a te*, en hetgeen gij bereid hebt, voor wien zal het wezen? *quae autem parasti, cujus erunt?* 1) En bijaldien u hetzelfde overkomt, dan is uw *later* te laat, en de plannen, die gij gemaakt hebt, zijn als zoovele luchtkasteelen verdwenen. Doch veronderstelt, dat er een toekomende tijd voor u zij, hoedanig zal die wezen? Zal de toekomende tijd beter voor u zijn dan de tegenwoordige, om aan uwe zaligheid te werken? Nu hebt gij te weinig tijd, zegt gij: gij hebt te veel aan uw hoofd, nu met dit, dan met dat; nu met uw huisgezin, dan met uwen handel, en ik weet niet met wat al zaken, te talrijk om op te noemen. Zult gij later, aanstaande Paschen, aanstaande jaar meer tijd hebben? Zult gij dan minder aan uw hoofd hebben? Later zult gij wellicht minder tijd en zeker veel meer aan uw hoofd hebben dan nu. Doch veronderstelt ook nog, dat de toekomende tijd beter voor u zij. Hoe zult gij er u in gedragen? Ha! nu belooft gij u veel. Doch wat zult gij later doen in uwen ouderdom? — want zoo ver komt men door van dag tot dag uit te stellen — zult gij dan den moed hebben, om ten uitvoer te brengen, waartoe gij thans den moed niet hebt? Neen, B. B., en terwijl de ondeugd eene tweede natuur, en de mensch oud en

(1) Luc. XII, 20.

zwak geworden is, verricht hij doorgaans niets meer. Onopgemerkt gaat hij van den vrijwilligen levensslaap tot den gedwongen doodsslaap over, opent de oogen en ziet het verlies van den tijd dan eerst, als er geen tijd meer is, om het te herstellen, en zoo gaat die ongelukkige de eeuwigheid in. Ziedaar, B. B., hoe het den mensch vergaat, die den verleden tijd niet herstelt, den tegenwoordigen tijd verliest, en zich op den toekomstenden tijd te veel verlaat.

SLUITREDE.

Daarom zeg ik ten slotte: wachten wij ons voor die noodlottige dwaas- en verblindheid, en ter gelegenheid van Nieuwjaar, dat ik u allen onder alle opzichten gelukkig en zalig toewensch, maken wij een goed en vast voornemen. Slaan wij zonder uitstel de handen aan het werk. Wij ook, B. B., hebben veel van den verleden tijd verloren; wij moeten hem dus zoo goed mogelijk herstellen, door onze zonden uit te boeten en ons met verdubbelden ijver op de deugd toe te leggen. De tegenwoordige tijd is kort en gaat snel voorbij; wij moeten hem dus goed besteden tot glorie van God en tot zaligheid onzer zielen, wel zorgen, dat geen oogenblik er van nutteloos voorbijga. De toekomstige tijd is onzeker; wij mogen er ons niet te veel op verlaten. Herstellen wij dus, ik herhaal het, het verledene; besteden wij goed het tegenwoordige, en verlaten wij ons niet te veel op het toekomstige. Ziedaar het middel en het eenige middel, om zich in het uur des doods niet te beklagen te hebben, en om van den tijd over te gaan tot de gelukzalige eeuwigheid, die ik u allen van harte wensch, in den naam des Vaders, enz. Amen.

Twede Preek.

Driekoningen.

*Vidimus stellam ejus in oriente et
venimus adorare eum.*

Wij hebben zijne ster in het oosten
gezien en wij zijn gekomen om hem te
aanbidden. (Matth. II, 2.)

INHOUD.

VOORREDE.

Evangelie van den feestdag. — Drie klassen van
mensen afgebeeld.

VERDEELING.

- I. De eerste klasse is afgebeeld door Herodes;
- II. De tweede, door het volk, de Opperpriesters en
Schriftgeleerden;
- III. De derde, door de drie Koningen.

I.

De eerste klasse, afgebeeld door Herodes, bevat de-
genen, die onzen heiligen godsdienst onderzoeken, met
het inzicht om hem te bestrijden en zijne belijders te ver-
volgen. — Herodes is ontroerd, hij maakt het voornemen

om Jezus te vermoorden. — Waarom? — Vergeefsche poging van Herodes om Jezus te treffen. Herodes is de eerste, die Jezus vervolgd heeft. — Na Herodes komen de kerkvervolgers. Waarom vervolgen zij de H. Kerk? — Vergeefsche pogingen van de kerkvervolgers. — Waarom straft God niet terstond de kerkvervolgers? Antwoord van den H. Augustinus. — Schande en pijnlijke dood van Herodes en van vele kerkvervolgers.

II.

De tweede klasse, afgebeeld door het volk van Jeruzalem, de Opperpriesters en Schriftgeleerden, bevat degenen, die onzen heiligen godsdienst onderzoeken, enkel om hem te kennen, zonder hem te willen volgen. — Het volk wordt ontroerd, doch niemand gaat naar Bethleëm. Het volk is het afbeeldsel van hen, die, na de waarheid gehoord te hebben, den moed niet hebben haar te volgen. — De Opperpriesters en Schriftgeleerden wijzen den drie Koningen den weg, doch zelven blijven zij thuis. Zij zijn het afbeeldsel van hen, die anderen leeren wat zij moeten doen, doch zelven niet doen. — Straf van de inwoners van Jeruzalem. — Die den godsdienst kennen en niet volgen, zullen vroeg of laat gestraft worden.

III.

De derde klasse, afgebeeld door de drie Koningen, bevat degenen, die onzen heiligen godsdienst onderzoeken om hem te volgen en er hun leven naar te schikken. — De drie Koningen, na de ster gezien te hebben, gaan terstond op reis. Wij moeten terstond aan Gods genade beantwoorden. — De drie Koningen hebben wederwaardigheden op reis, doch zij volharden. Wij moeten niet-

tegenstaande de moeielijkheden volharden in het goede. — De drie Koningen zijn zonder vrees, zonder menschelijk opzicht. Wij moeten niet vreezen, noch ons schamen, de deugd te oefenen. — De drie Koningen vragen raad. Wij moeten raad vragen, bijaldien wij in zekere omstandigheden niet weten wat aanvangen; raad vragen aan degenen, die over ons aangesteld zijn. — De drie Koningen vinden het goddelijk Kind en offeren Het goud, wierook en mirre. Zij erkennen in dat klein Kind hunnen Koning, hunnen God en een mensch. Geestelijke geschenken verbeeld door het goud, den wierook en de mirre: de liefde, het gebed en de droefheid over de zonde. Jezus beloont de drie Koningen: zij hebben de wereld verlaten en zijn groote Heiligen geworden.

SLUITREDE.

De drie Koningen hebben in het Kindje Jezus hunnen God erkend, zij hebben Het aanbeden en geschenken geofferd. Wij moeten in het allerheiligste Sacrament des Altaars onzen God erkennen, Hem aanbidden en onze geschenken brengen: onze liefde, ons gebed en onze versterving.

Tweede Preek.

Driekoningen

Vidimus stellam ejus in oriente et venimus adorare eum.

Wij hebben zijne ster in het oosten gezien en wij zijn gekomen, om Hem te aanbidden. (Matth. II, 2.)

VOORREDE.

Het Evangelie van dezen feestdag, B. B., verhaalt ons, hoe wonder God den drie Koningen van het Oosten de geboorte van zijnen Zoon bekend gemaakt, en hoe wonder Hij hen naar Bethleëm geleid heeft, om Hem daar te aanbidden. Ziehier de geschiedenis er van volgens Mattheus. „Toen Jezus dan geboren was in Bethleëm van Juda, in de dagen van Herodes, den koning, zie, „zoo kwamen er Wijzen van het Oosten te Jeruzalem „aan en zeiden: Waar is de *nieuw* geboren Koning der „Joden? want zijne ster hebben wij gezien in het Oosten, „en wij zijn gekomen om hem te aanbidden.

„Toen nu Herodes, de koning, dit hoorde, werd hij „ontroerd, en gansch Jeruzalem met hem. En hij vergaderde al de Opperpriesters en Schriftgeleerden des „volks, en vroeg hen, waar de Christus moest geboren „worden. Zij nu zeiden hem: In Bethleëm van Juda; „want zóó is er geschreven door den Profeet: „*En gij, „Bethleëm, land van Juda! geenszins zijt gij de minste „onder de vorsten van Juda; want uit u zal uitgaan „een vorst, die mijn volk, Israël, besturen moet.*

„Alstoen beriep Herodes heimelijk de Wijzen, en vernam

„van hen nauwkeurig den tijd der ster, die hun verschenen was. En hen naar Bethleëm zedende, zeide „hij: Gaat en ondervraagt zorgvuldig naar het kind; en „als gij het zult gevonden hebben, boodschapt het mij „dan, opdat ook ik kome en het aanbidde.

„Zij nu, den koning gehoord hebbende, gingen heen. „En zie, de ster, welke zij in het Oosten gezien hadden, „ging hen voor, tot dat zij kwam en *stil* stond boven „de plaats, waar het kind was. En toen zij de ster „zagen, verheugden zij zich met zeer groote vreugde. „En zij gingen het huis in, en vonden het kind met Maria, „zijne moeder, en zij vielen neder en aanbaden het; en „hunne schatten geopend hebbende, offerden zij hem „geschenken: goud, wierook en mirre. En hebbende in „den droom een antwoord *van God* ontvangen, dat zij „niet zouden wederkeeren tot Herodes, zoo gingen zij „langs een anderen weg naar hun land terug: *Per aliam „viam reversi sunt in regionem suam.*”

In deze geschiedenis der openbaring van Jezus aan de drie Koningen, vinden wij, B. B., drie klassen van menschen afgebeeld.

- I. De eerste klasse is afgebeeld door Herodes;
- II. De tweede, door het volk, de Opperpriesters en Schriftgeleerden;
- III. De derde door de drie Koningen. Leggen wij tot onze stichting van daag ter gelegenheid van het feest van Driekoningen die drie klassen een weinig uit.

I.

De eerste klasse van menschen, B. B., afgebeeld door Herodes, bevat degenen, die onzen heiligen godsdienst

onderzoeken, met het inzicht om hem te bestrijden en zijne belijders te vervolgen.

Zoodra Herodes de drie Koningen van het Oosten gesproken en van hen vernomen heeft, dat de lang gewenschte Messias geboren was, hoe is hij gesteld en wat doet hij? Is hij verheugd en verblijd over die goede tijding? Maakt hij zich gereed en sluit hij zich bij de drie Koningen aan om Jezus op te zoeken en te gaan aanbidden? Neen, B. B., want luistert hoe hij gesteld is en wat hij doet. *Turbatus est*, Herodes wordt ontroerd, zegt het Evangelie, en hij maakt het voornemen om Jezus, dat beminnelijk kind, dat gekomen is om de menschen zalig te maken, te vermoorden. Immers, in zijne verwachting teleurgesteld, wijl de drie Koningen niet over Jeruzalem wederkeeren, ontvlamt hij in woede; hij zendt zijne soldaten om alle kinderen van Bethleëm en omstreken, kleintjes van twee jaren en daaronder, te vermoorden, ten einde onder die kinderen ook Jezus te treffen.

En waarom staat Herodes het goddelijk Kind naar het leven? Uit hoovaardigheid, uit baatzuchtigheid en jaloerschheid. Herodes is koning, hij wil koning blijven; hij vreest, doch zonder reden, door Jezus van zijn troon geworpen te worden, en ziedaar waarom hij het goddelijk Kind zoekt te dooden; doch te vergeefs. Herodes, gelijk wij uit het Evangelie weten, heeft het goddelijk Kind niet kunnen treffen; tegen wil en dank heeft hij gewerkt aan de glorie van Jezus. Jezus' geboorte werd de gansche wereld door bekend. Eenieder daarenboven sprak met verontwaardiging over Herodes, wijl hij eene menigte onnoozele kinderen had doen vermoorden. Dien kinderen bewees Herodes tevens, zonder het te weten, een grooten dienst; hij maakte van hen zoo vele Martelaren voor Christus, die in eeuwigheid in den hemel God zullen loven

en danken, dat zij voor Hem hun bloed hebben mogen vergieten.

Herodes is de eerste van eene menigte dwingelanden, die de H. Kerk vervolgd hebben, van eene menigte vijanden, die haar vervolgen tot op den dag van heden. En waarom hebben die dwingelanden de H. Kerk vervolgd? Omdat zij overal en ten allen tijde wilden regeeren, koning en meester wilden zijn. Zij waren niet tevreden te leven gelijk zij het goedvonden, maar zij wilden, zij vorderden dat ook anderen hunne levenswijze goedkeurden en navolgden.

En waarom vervolgen thans nog talrijke vijanden de H. Kerk? De voornaamste reden is, omdat de H. Kerk hun zondig gedrag afkeurt en veroordeelt. Ziedaar waarom zij de H. Kerk vervolgen en uit de samenleving wenschen te verbannen; doch evenals Herodes in zijne plannen niet geslaagd is, evenmin zijn de op hem volgende kerkvervolgers geslaagd in de hunne. Zij hebben wel is waar het bloed der Martelaren ook doen stroomen, doch in plaats van daardoor de Christenen uit te roeien en de H. Kerk te vernietigen, hebben zij nieuwe geloovigen gemaakt en de H. Kerk uitgebreid, wijl, naar de uitdrukking van Tertullianus, het bloed der Martelaren het zaad is van nieuwe Christenen. (1) Ook behoeven wij niet te vreezen, dat thans de kerkvervolgers tegen haar zullen vermogen. God, die zijne Kerk achttien eeuwen lang beschermd en bewaard heeft, is immer dezelfde. De arm zijner almacht is niet verkort. Hetgeen Hij vroeger gekunnen heeft, kan Hij nog. Hetgeen Hij vroeger gedaan heeft, doet Hij nog, d. i., Hij staat zijne Kerk bij en verdedigt haar. Doch waarom, zoudt gij wellicht

(1) Sanguis Martyrum semen Christianorum. (Tert.)

denken, laat God de kerkvervolgers begaan? Waarom laat Hij hen leven? Waarom straft Hij hen niet? God, zegt de H. Augustinus, laat de kwaden leven; vooreerst, opdat zij zich zouden bekeeren. God is geduldig; Hij is op de wereld gekomen, om de menschen zalig te maken en niet om hen te verderven. Hij wil den dood van den zondaar niet, gelijk Hij zelf verklaart, maar dat hij zich bekeere, zijn slechten weg verlate, en leve: *Nolo mortem impii, sed ut convertatur impius a via sua, et vivat.* (1) Vervolgens laat Hij de kwaden leven om door hen, als door werktuigen, de goeden te oefenen, om hun de gelegenheid te verschaffen ten einde door met geduld te lijden, den hemel te verdienen. Nochtans, wat de straf betreft, deze wacht zeker de kerkvolgers en wordt zelfs niet altoos tot na hunnen dood uitgesteld. Getuige er van de bloeddorstige Herodes. Herodes, na Jezus vervolgd en de onnoozele kinderen van Bethleëm vermoord te hebben, werd op zijne beurt vervolgd door zijn eigen zoon Antipater, en hij deed zijn eigene kinderen om het leven brengen. Uitgeteerd van verdriet en met eene schandelijke ziekte geslagen, wilde hij zich zelven om het leven brengen. Daarin werd hij verhinderd, doch een jaar na den kindermoord stierf hij een allerellendigsten dood. Ziedaar het uiteinde van Herodes, uiteinde, waaraan het uiteinde van eene menigte kerkvervolgers gelijk is.

II.

De tweede klasse van menschen, B. B., afgebeeld door het volk, de Opperpriesters en Schriftgeleerden, bevat degenen, die onzen heiligen godsdienst onderzoeken, enkel om hem te kennen, zonder hem te willen volgen.

(1) Ezech. XXXIII, 11.

De drie Koningen, te Jeruzalem aangekomen, vragen, gelijk wij uit het Evangelie gehoord hebben, naar den *nieuw* geboren Koning der Joden: *Ubi est qui natus est rex Judaeorum?* (1) Op die vraag komt de gansche stad in beweging. Niemand van het volk nochtans sluit zich bij de drie Koningen aan, om het goddelijk Kind op te zoeken en te gaan aanbidden.

Ziedaar, B. B., juist het afbeeldsel van zekere Christenen, die, na de een of andere waarheid van onzen heiligen godsdienst gehoord te hebben, den moed niet hebben om ze te volgen. Die Christenen, bijv., lezen een godvruchtig boek; zij hooren het een of ander sermooen, soms eene flinke strafpreek, waardoor zij krachtig aangezet worden, van leven te veranderen. De priester spreekt hun over den dood en het oordeel, over de hel en den hemel; hij legt hun die groote en belangrijke waarheden uit, zoodat zij ze goed begrijpen. Welk is nu het gevolg van die lezing, van dat sermooen? Zij worden een weinig bewogen. Doch hoelang duurt die goede beweging? Zoo lang als die lezing, als dat sermooen duurt; daarna zijn zij juist wederom dezelfden, zij veranderen niet. De Opperpriesters en Schriftgeleerden toonen wel is waar den weg aan anderen, aan de drie Koningen, doch zelven verzetten zij geen voet, zij blijven t'huis. Ziedaar het afbeeldsel der Christenen, die anderen den weg toonen, maar die zelven dien weg niet inslaan. En om u die waarheid nog wat beter te doen verstaan, wil ik in eenige bijzonderheden treden. Men treft, bijv., ouders aan, die hunne kinderen tot het goede aansporen, die hen, bijv., vermanen, dikwijls tot de H. Sacramenten te naderen, terwijl zij zelven nalatig zijn; oversten, die

(1) Matth. II, 2.

hunnen dienstboden goede lessen geven, terwijl zij zelven die lessen niet volgen. Men treft Christenen aan, die het slecht gedrag van anderen afkeuren en hekelen, terwijl zij zelven niet onberispelijk zijn; die anderen leeren braaf en deugdzaam te zijn, terwijl zij zelven slecht en zondaren blijven. Dergelijke Christenen zijn onverschoonbaar. Waarom? Om de eenvoudige reden: zij weten wat zij doen moeten, en zij doen het niet: *Dicunt enim et non faciunt.* (1) Welke straf wacht dergelijke Christenen niet!

Gij weet wellicht, B. B., hoe de inwoners van Jeruzalem na den dood van onzen goddelijken Zaligmaker gestraft zijn geworden. De geschiedenis meldt ons onder anderen, dat Titus de stad Jeruzalem belegerd, ingenomen en tot den grond toe verwoest heeft; dat hare inwoners vermoord en in menigte gevankelijk zijn weggevoerd. En och of het daarbij gebleven ware. Doch, helaas! hoevelen onder hen beklagen zich thans, en zullen in eeuwigheid zich beklagen, van de openbaring der Wijzen, en Gods genade misbruik gemaakt te hebben, wijl zij daarom voor eeuwig tot de hel veroordeeld zijn. Hetzelfde lot wacht hen, die na de waarheden van onzen heiligen godsdienst gekend te hebben, dezelve niet volgen; die na de uitgelezenste genaden van God ontvangen te hebben, er niet aan beantwoorden, integendeel er schandelijk misbruik van maken, tot hunne eeuwige verdorpenis. Wij moeten dus, gelijk gij ziet, B. B., noch den koning Herodes, noch het volk van Jeruzalem, noch de Opperpriesters en Schriftgeleerden navolgen. Wie moeten wij dan navolgen? Wij moeten navolgen de drie Koningen of de Wijzen van het Oosten; wij moeten onzen

(1) Matth. xxiii, 3.

heiligen godsdienst onderzoeken om hem te volgen en er ons leven naar te schikken, en ziedaar tevens de derde klasse van menschen, afgebeeld door de drie Koningen.

III.

Zoodra de drie Koningen de wonderbare ster, die de geboorte van den Messias aankondigde, gezien hebben, gaan zij terstond op reis. En toch, de reis, die zij gingen ondernemen, was niet gemakkelijk. 't Was winter, de afstand ver, de weg moeielijk te vinden, of liever, zij wisten niet waarheen. Nochtans, de drie Koningen rede-neeren niet; zij zeggen, bijv., niet: wij zullen nog eenigen tijd wachten: en dan zien: neen, zij wachten niet, maar zij begeven zich terstond op reis. En gelukkig voor hen; want hadden zij nog eenige dagen gewacht, zij zouden het goddelijk Kind niet meer gevonden hebben. Ziedaar, B.B., eene les voor ons. De drie Koningen leeren ons van den dag van heden gebruik te maken en niet uit te stellen tot den dag van morgen. Waarom niet? Wel, de dag van morgen is onzeker. Hoevelen in de hel beklagen zich, doch helaas! te laat dat ongelukkig uitstellen tot morgen. 't Was immer bij hen: Ik heb tijd genoeg: morgen zal ik er aan denken: later zal ik mij bekeeren. 't Spreekwoord wordt in hen bewaarheid. En welk is dat spreekwoord? Dat spreekwoord is: Tijd genoeg komt te laat. En inderdaad, zoo is het. Wij moeten dus van de genaden, welke God ons dagelijks aanbiedt, gebruik maken; wij moeten het goede doen, terwijl het tijd is.

De drie Koningen vinden ook wederwaardigheden op hunne reis; alles gaat niet naar wensch; God stelde hen op de proef. Zij zijn bijna te Jeruzalem aangekomen, en ziet! eensklaps verdwijnt de ster, die hen tot daartoe

geleid heeft. Zullen zij nu den moed verliezen, in hun geloof en betrouwen beginnen te wankelen? Zullen zij nu denken, dat zij bedrogen zijn? Neen, B.B., doch vol geloof en betrouwen op God, volharden zij in hun voornemen. Ziedaar eene tweede les voor ons, Christenen, namelijk, hoe wij ons in de beoefening der deugd moeten gedragen. Wanneer de een of andere moeielijkheid zich opdoet, wanneer wij in den dienst van God dorheid of ongevoeligheid gewaar worden, dan moeten wij den moed niet verliezen, maar wij moeten met geloof God om God dienen. Met betrouwen op God, die ons geroepen en getrokken heeft, moeten wij moedig voortstappen, ons zelve geweld aandoen, denkende: Het rijk der hemelen lijdt geweld en de geweldigen nemen het in: *Regnum caelorum vim patitur et violenti rapiunt illud.* (1)

De drie Koningen zijn ook zonder vrees, zonder menschelijk opzicht. Zij komen te Jeruzalem aan en vragen Herodes, waar de *nieuw*geboren Koning der Joden is: *Ubi est qui natus est rex Judaeorum.* Hadden zij dan niet te vreezen, door Herodes, die toenmaals koning was, aangehouden en in de gevangenis geworpen te worden? Of voor 't minst, hadden zij niet te vreezen, bespot en uitgelachen te worden? De drie Koningen storen zich aan niets, zij vreezen niets, zij kennen geen menschelijk opzicht, 't is hun te doen, Jezus te vinden, wiens ster zij gezien hebben, en zij zijn gekomen om hem te aanbidden: *Et venimus adorare eum.* (2) Ziedaar, B. B., juist onze zaak. Waarom zijn wij op aarde, zoo niet om God te dienen, om het pad der deugd te bewandelen? Wij moeten niet vreezen tot dat einde de middelen te gebruiken. Wij moeten, bijv., niet denken: Maar wat

(1) Matth. XI, 12. (2) Matth. II, 2.

zal men van mij zeggen, bijaldien ik zoo dikwijls naar de kerk ga, bijaldien ik zoo dikwijls tot de H. Sacramenten nader, bijaldien ik met anderen niet mede doe? Die gedachte alleen: wat zal men van mij zeggen, heeft er duizenden van den dienst van God en het pad der deugd afgetrokken en voor eeuwig ongelukkig gemaakt. B. B., denken wij eens wel na over hetgeen onze goddelijke Zaligmaker zegt: Die zich over mij en mijne woorden zal geschaamd hebben, zegt Hij, over dien zal de Zoon des menschen zich schamen, wanneer Hij komen zal in zijne heerlijkheid en die des Vaders en die der H. Engelen. Geene vrees dus, B. B., voor wien het ook zij; geen menschelijk opzicht, doch kloekmoedig vooruit in den dienst van God, op het pad der deugd, dat naar Jezus, dat naar den hemel leidt.

De drie Koningen op de proef gesteld en niet wetende wat aanvangen, wjl de ster verdwenen was, vragen om raad. Zoodra de Opperpriesters en Schriftgeleerden hun gezegd hebben, waar Jezus te vinden is, vervolgen zij hunnen weg, zonder hunnen tijd aan het hof van Herodes te verliezen. Door die handelwijze leeren de drie Koningen ons, hoe wij ons te gedragen hebben, wanneer wij in de een of andere omstandigheid niet weten wat aanvangen. Naar het voorbeeld der drie Koningen moeten wij dan om raad vragen. Aan wie? Aan hen, die door God aangesteld zijn om ons te leiden of te besturen in hetgeen de zaligheid aangaat. Wij moeten dus om raad vragen aan de priesters, aan onzen biechtvader of zielbestuurder; deze zullen ons zeggen wat wij te doen hebben, en door hunnen raad te volgen kunnen wij zeker zijn, eenmaal ons gewenscht doel te bereiken, evenals de drie Koningen het hunne bereikt hebben. Want ziehier, B. B., wat er met hen gebeurde. Nauwelijks

hebben zij Jeruzalen verlaten, of ziet! de ster, die hen vroeger vergezeld had, verschijnt wederom en brengt hen tot op de plaats, waar het goddelijk Kind zich met Maria zijne Moeder bevindt. Zij gaan het huis binnen, zegt de Evangelist, en door een straal van hierboven verlicht, erkennen zij in dat klein Kind hunnen Heer en God. Zij vallen op hun aangezicht ter aarde neder en aanbidden Het. Doch de drie Koningen wisten, dat men voor God niet met ledige handen moet verschijnen. Daarom hebben zij uit hun land voor Jezus geschenken medegebracht, die zij Hem blijmoedig aanbieden. De geschenken waren, gelijk wij weten, goud, wierook en mirre. Door het goud beleden de drie Koningen het koningschap, door den wierook de Godheid, en door de mirre de menschheid van Jezus. Bij die uitwendige geschenken voegden zij nog inwendige, namelijk, die van hun hart: eene brandende liefde, eene teedere godsvrucht en eene ware, oprechte droefheid over hunne zonden, waardoor zij vroeger hunnen God beleedigd hadden. Die geschenken waren het goddelijk Kind nog aangenamer dan de eerste. Ook liet Jezus hen niet onbeloond vertrekken. Na vermaand te zijn niet over Jeruzalem, maar langs een anderen weg naar hun land terug te keeren, verlaten zij Bethleëm. Nooit zullen zij vergeten, wat zij daar gehoord en gezien hebben. De geschiedschrijvers verhalen, dat de drie Koningen later aan de wereld vaarwel gezegd en hun leven in den dienst van God hebben doorgebracht, en dat zij eindelijk den marteldood gestorven zijn. Hunne heilige overblijfsels zijn eerst naar Constantinopel, vervolgens naar Milane en eindelijk naar Keulen overgebracht, in welke stad zij door de geloovigen tot op den dag van heden godvruchtig vereerd worden.

SLUITREDE.

Ziedaar, B. B., in het kort de openbaring van Jezus aan de drie Koningen.

De drie Koningen hebben in het Kindje Jezus te Bethleëm hunnen God erkend, zij hebben Hem aanbeden en geschenken geofferd. God, die zich nooit in edelmoedigheid laat overtreffen, heeft hen daarvoor ruimschoots beloond, en vooral met het geluk des hemels. Dat geluk voorzeker benijden wij den drie Koningen, en wij wenschen niets zoo zeer dan het eenmaal met hen te mogen deelen. Welnu, doen wij ons best en volgen wij de drie Koningen na. Doch hoe de drie Koningen navolgen, zult gij misschien denken? Ik kan niet naar Betheëm gaan, daar het goddelijk Kind aanbidden en geschenken offeren. 't Is niet noodig, B. B., gij behoeft zoo ver niet te gaan: hier, in het allerheiligste Sacrament des Altaars is Jezus onze Koning, God en mensch tegenwoordig, niet wel is waar als een klein Kind, maar onder de gedaante van brood gelijk het geloof ons leert. Gij kunt dus, ja, gij moet u naar het voorbeeld der drie Koningen voor Jezus nederwerpen en Hem aanbidden. Gij kunt, ja, gij moet Jezus geschenken brengen: goud, wierook en mirre, niet die stoffelijke geschenken, maar hetgeen er door afgebeeld wordt. Ja, B. B., wij moeten Jezus goud offeren, d. i., wij moeten Hem beminnen, en ons hart moet immer branden van liefde tot Jezus, onzen Zaligmaker, want wat zegt de Apostel Joannes? Laten wij God beminnen, zegt hij, want God heeft ons eerst bemind: *Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos* (1). Wij moeten Jezus wierook offeren, d. i., wij moeten Hem aanbidden, en onze gebeden moeten als een wierookwolk voor den

(1) 1 Joan. IV, 19.

troon van God opstijgen: *Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.* (1) Wij moeten Jezus mirre offeren, d. i., wij moeten hier op aarde onze zonden beweenen, er boetvaardigheid over doen en ons versterven: *Mortificate membra vestra, quae sunt super terram* (2) Ziedaar, B. B., wat ons te doen staat, hoe wij de drie Koningen kunnen en moeten navolgen. Ja, met de drie Koningen laten wij Jezus beminnen, laten wij Jezus aanbidden, laten wij Jezus getrouw dienen in dit leven, en eenmaal zullen wij het geluk hebben, met dezelfde drie Koningen Jezus van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen in den hemel. Amen.

(1) Ps, CXL, 2. (2) col. III, 5.

Derde Preek.

De zoete naam Jezus.

Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus.

Toen de acht dagen vervuld waren, dat het kind zou besneden worden, werd zijn naam Jezus genoemd. Luc. II, 21.

INHOUD.

VOORREDE.

De besnijdenis was voorgeschreven door de wet van Mozes. — De kinderen van het mannelijk geslacht moesten ze ondergaan den achtsten dag na hunne geboorte. — Het goddelijk Kind werd besneden en kreeg den naam Jezus. — Evangelie. — Waarom geeft men het goddelijk Kind bij zijne besnijdenis den naam Jezus?

VERDEELING.

- I. De zoete naam Jezus in zich;
- II. De zoete naam Jezus in betrekking tot ons.

I.

De zoete naam Jezus in zich is groot, een naam boven alle namen: om zijnen oorsprong. Hij is niet van deze

aarde, maar uit den hemel; niet van een schepsel, van Gabriël, Maria of Jozeph, maar van den Schepper, van den hemelschen Vader. — Om zijne beteekenis. Anderen hebben den naam Jezus gedragen: de zoon van Sirach, de zoon van Jozedech en Jozuë. — Waarom? De eerste, om zijne wijsheid en zijn verstand; de tweede, omdat hij de Joden verlost heeft uit de babylonische gevangenschap; de derde, omdat hij de Israëlieten het beloofde land binnengeleid heeft. — Het goddelijk Kind draagt met meer recht den naam Jezus. — Waarom? Omdat het de gansche wereld getrokken heeft uit de duisternissen des ongeloofs en der onwetendheid; omdat Het ons verlost heeft uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood; omdat Het ons den hemel binnenleidt. — Om zijne glorie. De naam Jezus wordt verheerlijkt de gansche wereld door. Alle knieën zullen eenmaal in dien naam gebogen worden, die der gelukzaligen in den hemel, der menschen op aarde en der verdoemden in de hel.

II.

De zoete naam Jezus in betrekking tot ons is een licht, eene spijs en een geneesmiddel. — Hij is een licht. Door de verkondiging van den naam Jezus is de gansche wereld verlicht. De mensch in de moeielijkheden wordt door het aanroepen van den naam Jezus ook verlicht. — Hij is eene spijs. Hij versterkt den mensch in den arbeid en strijd, hij maakt hem onverwinnelijk tegenover zijne vijanden. — Hij is een geneesmiddel. Hij geneest de bedroefden, de neêrslachtigen en wanhopenden.

SLUITREDE.

Wijl de zoete naam Jezus zoo groot is, wachten wij

ons, hem ooit te lasteren of oneerbiedig uit te spreken, doch spreken wij hem altoos uit met eerbied. Wijl de zoete naam Jezus een licht, eene spijs en een geneesmiddel is, daarom moeten wij hem dikwijls aanroepen. Hij is honig voor den mond, een welluidende klank voor het oor en een jubel voor het hart. Bij den naam Jezus moeten wij voegen de namen van Maria en Jozeph.

Derde Preek.

De zoete naam Jezus.

Postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus.

Toen de acht dagen vervuld waren dat het kind zou besneden worden, werd zijn naam Jezus genoemd. (Luc. II, 21.)

VOORREDE.

De besnijdenis, B. B., voorgeschreven door de wet van Mozes, was eene vernederende en pijnlijke ceremonie; zij ging zelfs met bloedvergieten gepaard. De kinderen van het mannelijk geslacht moesten ze ondergaan den achtsten dag na hunne geboorte. Het goddelijk Kind onderging ook die ceremonie en kreeg bij die gelegenheid den naam Jezus. Het Evangelie van den dag zegt: „Toen „de acht dagen vervuld waren, dat het kind zou besneden „worden, werd zijn naam genoemd Jezus, welke genoemd „was door den Engel, vóórdát Hij in den moederschoot „ontvangen werd: *Vocatum est nomen ejus Jesus.*” (1)

(1) Luc. II, 21.

Waarom, vraagt de H. Bernardus, geeft men het goddelijk Kind bij zijne besnijdenis den naam Jezus? Wat beteekent dat samentreffen? De besnijdenis toch past beter den persoon, die moet verlost worden, dan den Verlosser zelven; en de Verlosser heeft veeleer het recht de besnijdenis op te leggen, dan die te moeten ondergaan. En inderdaad, B. B., zoo is het. Doch stippen wij vooreerst aan in welke hoedanigheid het goddelijk Kind ter wereld komt, en wij zullen weldra begrijpen, waarom Het zich heeft willen onderwerpen aan eene ceremonie, waartoe eigenlijk de zondaren alleen gehouden waren. Het goddelijk Kind komt ter wereld, zegt de H. Bernardus, als middelaar tusschen God en de menschen, en bij zijne geboorte reeds vereenigt Hij de twee uitersten. Immers, Hij wordt geboren uit eene moeder, maar die moeder is immer maagd. Hij wordt in arme doeken gewonden, maar die doeken worden door de Engelen bezongen. Hij ligt als verborgen in eene kribbe, maar eene wonderster verschijnt en leidt de Wijzen naar Bethleëm. Bijgevolg, het goddelijk Kind, om te toonen dat Het mensch is, wil besneden worden; en om te toonen, dat Het God is, wil Het een naam ontvangen, die boven alle namen is. Het wordt besneden, wijl Het de zoon van Abraham is, en Het wordt Jezus, d. i., Verlosser of Zaligmaker genoemd, wijl Het de Zoon van God is. Men geeft dus het goddelijk Kind bij zijne besnijdenis den naam Jezus, wijl Het bij die gelegenheid het ambt van Verlosser, van Zaligmaker aanvangt, door de eerste druppelen van zijn goddelijk bloed te storten voor de zaligheid der menschen.

Daar wij van daag het feest van den zoeten naam Jezus vieren, overwegen wij te zamen wat die zoete naam is:

- I. In zich ;
- II. In betrekking tot ons,

I.

Wat is de zoete naam Jezus in zich? De zoete naam Jezus in zich, B. B., is groot, een naam boven alle namen: *Nomen, quod est super omne nomen.* (1) Om ons daarvan te overtuigen, moeten wij dien naam beschouwen in zijnen oorsprong, zijne beteekenis en glorie.

Vooreerst moeten wij den zoeten naam Jezus beschouwen in zijnen oorsprong. De naam Jezus is geen naam van deze aarde, hij komt uit den hemel: geen schepsel, maar de Schepper zelf heeft hem gegeven. Noch de Engel Gabriël, noch de H. Maagd Maria, noch de H. Jozeph heeft het goddelijk Kind Jezus genoemd; doch de hemelsche Vader heeft dien naam uitgekozen, als meer geschikt om uit te drukken de zending van zijn eenigen Zoon, voor ons mensch geworden. Zie, zoo sprak de Engel Gabriël tot Maria den dag der boodschap, gij zult in uwen schoot ontvangen: *Ecce, concipies in utero*, en een zoon baren, *et paries filium*, en gij zult zijn naam Jezus heeten, *et vocabis nomen ejus Jesum.* (2)

Hetzelfde boodschapte de Engel Gabriël Jozeph, den bruidegom van Maria, en hij voegde er tevens de reden bij: Gij zult zijn naam Jezus heeten, zeide Gabriël tot Jozeph: *Vocabis nomen ejus Jesum*; (3) want hij zal zijn volk verlossen uit hunne zonden: *Ipse enim salvum faciet populum suum a peccatis eorum.* Gij ziet dus, B. B., de Engel Gabriël boodschapt en zegt slechts van wege God, hoe diens Zoon moet genoemd worden, juist als hij boodschapte de menschwording van dienzelfden Zoon.

(1) Ph. II, 9. (2) Luc, I, 31. (3) Matth. I, 21.

Vervolgens moeten wij den zoeten naam Jezus beschouwen in zijne beteekenis. Groot om zijnen oorsprong is die naam ook groot om zijne beteekenis. Wij lezen in het Oude Testament, dat zekere vermaarde personen den naam Jezus droegen. En inderdaad, aangezien de door hen bewezen diensten, hetzij aan den godsdienst, hetzij aan het vaderland, hadden die personen eenig recht op dien naam. Nochtans, zij droegen den naam Jezus, d. i. Verlosser, bijzonder omdat zij afbeeldsels waren van den waren Verlosser, van den Verlosser bij uitstek, namelijk, van onzen Heer Jezus Christus.

De zoon van Sirach werd Jezus genoemd. Schrijver van een der boeken van de H. Schrift, overtrof hij ver in verstand en wijsheid de grootste wijsgeeren van Athene en Rome. De zoon van Jozedech werd ook Jezus genoemd, en hij verdiende dien naam, omdat hij de Joden uit de Babylonische gevangenschap verlost en naar hun vaderland terugbracht. Jozuë, de opvolger van Mozes, werd Jezus genoemd, en te recht, omdat hem de eer te beurt viel, de Israëlieten het beloofde land binnen te leiden. Ziedaar, B. B., eenige vermaarde mannen uit het Oude Verbond, die Jezus genoemd, en de redenen, waarom zij zóó genoemd werden. Nochtans de naam van *onsen* Jezus beteekent meer. Immers, hij beteekent Verlosser der wereld: *Salvator mundi*, dus niet van één werelddeel, van één volk, maar van alle werelddeelen, van alle volkeren te zamen. Welk een sterveling kan op zulken naam aanspraak maken? Wie heeft er ooit de beteekenis van bewaarheid? Onze goddelijke Zaligmaker alleen heeft er de beteekenis ten volle van bewaarheid, en daarom kan Hij, en hij alleen, aanspraak maken op dien naam. Ziedaar de leerling van den H. Bernardus. En inderdaad, B. B.; heeft Jezus, en heeft Hij alleen

door zijne zuivere en heilige leerling de wereld niet getrokken uit de grove onwetendheid, waarin zij gedompeld lag, uit de duisternissen en de schaduw des doods, waarin zij was neergezeten? Nooit heeft een mensch zóó gesproken als deze mensch, zeiden Jezus' toehoorders: *Nunquam sic locutus est homo, sicut hic homo.* (1) Heer! tot wien zullen wij gaan? *Domine! ad quem ibimus?* zeide Petrus; Gij hebt de woorden des eeuwigen levens, *verba vitae aeternae habes.* (2) En nadat Jezus zijne Apostelen gevormd had, zond hij hen uit, de gansche wereld door, iets waaraan geen enkel wijze der oudheid ooit gedacht had. Gaat, zeide Jezus, en onderwijst alle volkeren: *Euntes ergo docete omnes gentes.* En ziet, Ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der eeuwen: *Et ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.* (3) Onze Jezus is dus waarlijk de Verlosser der wereld, vooreerst, omdat Hij de wereld getrokken heeft uit de grove onwetendheid, waarin zij gedompeld lag.

Onze Jezus is ook de Verlosser der wereld, omdat Hij ons verlost heeft uit de slavernij des duivels, d. i., uit den staat van doodzonde, die ons slaven maakt van den duivel. Ja, B. B., wij zuchtten in eene gevangenschap, veel ondraaglijker dan die van Babylonie. Getroffen door onze ellenden en vol medelijden met ons, is de Zoon Gods uit den hemel nedergedaald, om onze zonden uit te boeten en ons uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood, d. i., van de hel, te verlossen. Onze goddelijke Zaligmaker heeft, gelijk de Apostel Paulus zegt, het doodvonnis, dat tegen ons uitgesproken was, uitgewischt in zijn bloed, en Hij heeft het aan het kruis

(1) Joan. VII, 46. (2) Joan. VI. 69. (3) Matth. XXVIII 19—20.

gehecht: *Delens quod adversum nos erat chyrographum decreti... affigens illud cruci* (1) En Hij heeft verlost niet alleen de Joden, maar alle volkeren, alle menschen, te beginnen van den eersten mensch Adam tot den laatsten der stervelingen, want Jezus, gelijk de Apostel Paulus duidelijk leert, heeft zijn leven ten beste gegeven voor alle menschen: *Pro omnibus mortuus est Christus.* (2)

Onze Jezus is nog de Verlosser der wereld, omdat Hij voor ons den hemel, het ware vaderland, geopend heeft, waarin Hij ons zal binnen leiden. Gesloten door de zonde, heeft Jezus den hemel met zijn kruis heropend. Zoo Jezus voor ons niet geleden hadde, zoo Hij voor ons niet gestorven ware, nooit of nimmer konden wij in den hemel komen; doch eenmaal vrijgekocht ten koste van zijn bloed en verlost uit de slavernij des duivels, heeft Jezus ons op weg gesteld naar den hemel, het echt, het waar beloofde land, waarin Hij ons eenmaal — wij hopen het althans — zal binnen leiden, namelijk na onzen dood.

Eindelijk moeten wij den zoeten naam Jezus beschouwen in zijne glorie.

Groot om zijnen oorsprong, groot om zijne beteekenis, is de naam Jezus nog groot om zijne glorie. Er is geene zaligheid mogelijk, zegt de Apostel Petrus, tenzij in den naam van onzen Heer Jezus-Christus: *Non est in alio aliquo salus.* (3) Geen wonder dus zoo de naam Jezus de gansche wereld door, van het een uiteinde der aarde tot het andere, van den opgang der zon tot haren ondergang, alom geprezen, geëerd en verheerlijkt wordt: *A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini.* (4) 't Is waar, B. B., men treft nog ongelukkigen

(1) Col. II, 14. (2) II Cor. V, 15. (3) Act. IV, 12. (4) Ps. CXII, 3.

aan, die den naam Jezus niet kennen. Men treft er ook aan, die den naam Jezus miskennen. Men treft er zelfs aan, die, slechter dan de duivelen in de hel, den zoeten naam Jezus vloeken en lasteren. Doch, Gode zij lof en dank! er zal een tijd, een dag komen, waarop alle menschen den naam Jezus zullen moeten eeren en verheerlijken. Onze Heer Jezus-Christus heeft zich vernederd, zegt de Apostel Paulus, Hij is gehoorzaam geweest tot aan den dood, ja tot aan den dood des kruizes: *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.* (1) Voor dien prijs is Hij onze Jezus, d. i., onze Verlosser, onze Zaligmaker geworden. Tot belooning daarvoor, zoo gaat de Apostel voort, tot belooning daarvoor heeft God Hem verheven, en Hij heeft Hem een naam gegeven boven alle namen, en vroeg of laat zullen alle knieën in Jezus naam gebogen worden. Ja, in den laatsten dag des oordeels zullen allen zich voor den troon van Jezus nederwerpen. Allen zullen zijn naam aanbidden, allen zullen de knieën voor Hem buigen, de Engelen en Heiligen des hemels, alle menschen op aarde en de duivelen en verdoemden der hel: *Cælestium, terrestrium et infernorum.* Welk een grootsch schouwspel, B. B., en welk een triomf voor onzen Heer Jezus Christus! Welk eene vreugde en blijdschap voor de Engelen en Heiligen des hemels! Welk eene pijn en foltering voor de duivelen en verdoemden der hel!

Ziedaar, B. B., wat de zoete naam Jezus is in zich: hij is groot om zijnen oorsprong, groot om zijne betekenis en groot om zijne glorie. Zien wij nu in ons tweede punt wat de zoete naam Jezus is in betrekking tot ons.

(1) Ph. II, 8.

II.

De zoete naam Jezus, B. B., in betrekking tot ons, is een licht, eene spijs en een geneesmiddel. In de H. Schrift lezen wij de volgende woorden: *Oleum effusum nomen tuum* (1): Uw naam is als een uitgestorte olie. De H. Bernardus, gelijk wij in het kerkelijk officie lezen, past die woorden op den zoeten naam Jezus toe. Gelijk de olie, zoo spreekt die Heilige, drie hoedanigheden heeft, de hoedanigheid om te verlichten, om te spijzen en te genezen, zoo ook is de zoete naam Jezus een licht, eene spijs en een geneesmiddel voor ons. (2) Luisteren wij een oogenblik naar de verklaring van den H. Bernardus.

Vooreerst is de zoete naam Jezus een licht. Leg mij eens uit, vraagt de H. Bernardus, hoe de verkondiging van het Evangelie eensklaps, alom, de gansche wereld door een zoo helder licht verspreid heeft? Is het niet, wijl de Apostelen den naam Jezus verkondigd hebben? Is het niet door het licht van dien naam, dat God ons uit de duisternissen der ongeloofs getrokken en tot het licht van het ware geloof bekeerd heeft? Ja, B. B., dank aan dien zoeten naam zijn ons de oogen geopend voor het licht, zoodat de Apostel Paulus met recht mag zeggen: Vroeger waart gij duisternissen: *Eratis enim aliquando tenebræ*, doch nu zijt gij licht in den Heer: *nunc autem lux in Domino*. De nacht is voorafgegaan, doch de dag is genaderd: verzaken wij dus de werken der duisternissen, d. i., de zonden, en omgorden wij de wapenen des lichts, d. i., de deugden, en zorgen wij, altoos zedig te leven, gelijk het op klaar lichten dag betaamt. Welnu, hetgeen de zoete naam Jezus in den beginne der

(1) Cant. cant, 1, 2. (2) Lux, cibus, medicina (S. Bern.)

Kerk vermocht en uitgewerkt heeft om de duisternis des heidendoms te verdrijven, hetzelfde vermag en werkt hij nog uit voor allen, die hem met betrouwen aanroepen. Die Mij volgt, zegt onze goddelijke Zaligmaker, wandelt niet in de duisternis: *Qui sequitur me non ambulat in tenebris.* (1) Bijgevolg, wij moeten met betrouwen den naam Jezus aanroepen in de moeielijkheden, wanneer wij niet weten wat aanvangen; de naam Jezus zal ons verlichten, hij zal ons uit de moeielijkheden verlossen.

Vervolgens is de zoete naam Jezus eene spijs, eene sterke spijs voor onze ziel. Gevoelt gij u niet gesterkt, vraagt de H. Bernardus, telkens als gij aan den naam Jezus denkt? Waar zult gij meer zalving vinden dan in dien zoeten naam? Wat is er meer in staat, uwe door den arbeid en strijd verloren krachten te herstellen, u nieuwe krachten tot den arbeid en strijd bij te zetten dan de naam Jezus? Ha! B. B., wat zouden wij sterk zijn tegen de vijanden onzer zaligheid, tegen den duivel, de wereld en het vleesch; ja, wij zouden zelfs onverwinnelijk zijn in den strijd, zoo wij altoos den naam Jezus met betrouwen aanriepen: 't is met den naam Jezus dat men de overwinning behaalt vooral op den duivel, en dat men hem op de vlucht drijft.

Eindelijk is de zoete naam Jezus een geneesmiddel. Hij geneest van de geestelijke ziekten, vooral van de droefheid, de neêrslachtingheid en wanhoop. De mensch, zoo spreekt de H. Bernardus, is hij der droefheid, der neêrslachtingheid ten prooi, de naam Jezus welle op in zijn hart, hij kome op zijne lippen, en de droefheid, de neêrslachtingheid zal weldra verdwijnen om plaats te maken voor de vreugde, de opgetogenheid. De mensch

(1) Joan. VIII, 12.

valle in zonde, hij valle met de knaging van geweten in wanhoop, hij loope reeds weg om zich om het leven te brengen; zoo hij Jezus aanroept, hij zal blijven staan op den boord van den afgrond, en de naam Jezus zal hem wederom betrouwen inboezemen.

SLUITREDE.

Ziedaar, B. B., wat de zoete naam Jezus is; wat hij is in zich, en wat hij is in betrekking tot ons. In zich is hij groot, boven alle namen: groot om zijnen oorsprong, om zijne beteekenis en zijne glorie. Wat moeten wij daaruit besluiten? Daaruit moeten wij besluiten den zoeten naam Jezus, ik zeg niet, nooit te lasteren, die misdaad is te afschuwelijk, maar hem zelfs nooit lichtvaardig en oneerbiedig uit te spreken. En nochtans, men vindt, voor het overige brave menschen, die de slechte gewoonte hebben, den zoeten naam Jezus telkens in hunne gesprekken te mengen, die hem dikwijls oneerbiedig uitspreken. B. B., men moet die slechte gewoonte, zoo men er mede behept is, afleggen. Ik weet wel, 't is geene groote, geene dood-zonde, maar wijl de zoete naam Jezus zoo groot, boven alle namen is, daarom moeten wij Hem altoos met eerbied uitspreken.

De zoete naam Jezus is voor ons een licht, eene spijs en een geneesmiddel. En wat moeten wij daaruit besluiten? Daaruit moeten wij besluiten, den zoeten naam Jezus dikwijls aan te roepen. Och of wij de godsvrucht tot den zoeten naam Jezus van den H. Bernardus hadden! Ik vind niets dan dorheid, zegt die Heilige, waar ik den zoeten naam niet vind. Eene lezing? Zij behaagt mij niet, zoo ik er den naam Jezus niet vind. Eene samenspraak, eene studie? Zij verveelt mij, zoo er de naam Jezus niet tusschenkomt. De naam Jezus is honig voor den mond:

mel in ore; een welluidende klank voor het oor: *in aure melos*; een jubel voor het hart: *in corde jubilus*.

Bijgevolg, B. B., roepen wij dikwijls den zoeten naam Jezus aan. Voegen wij bij dien naam de namen van Maria en Jozeph: roepen wij de namen Jezus, Maria en Jozeph aan met eerbied en betrouwen in het begin van onze bezigheden, van ons werk, zeggende, bijv.: In de namen van Jezus, Maria en Jozeph. Roepen wij die namen met eerbied en betrouwen aan in de bekoringen om niet te bezwijken: zeggen wij dan: Jezus, Maria en Jozeph staat mij bij. Jezus, Maria en Jozeph zullen onze bezigheden, ons werk zegenen. Jezus, Maria en Jozeph zullen ons in de bekoringen bijstaan. Jezus vooral zal onze Jezus zijn, d. i., onze Verlosser, onze Zaligmaker tijdens ons leven, en Hij zal onze Verlosser, onze Zaligmaker zijn bijzonder in het uur van onzen dood. Amen.

Vierde Preek.

Onze Lieve Vrouw Lichtmis.

Tulerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino.

Zij brachten hem naar Jeruzalem, om hem den Heere op te dragen. Luc. II, 22.

INHOUD.

VOORREDE

Onze Lieve Vrouw Lichtmis of de zuivering van Maria en de opdracht van Jezus in den tempel. — Evangelie van den dag. — Waarom wordt dit feest Onze Lieve Vrouw Lichtmis genoemd? Jezus en Maria geven ons een voorbeeld:

VERDEELING.

- I. Van ootmoedigheid;
- II. Van gehoorzaamheid;
- III. Van liefde tot God en de menschen.

I.

Jezus en Maria geven ons een voorbeeld van ootmoedigheid. — Wie zijn Jezus en Maria? Jezus is de Zoon Gods, de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Heilige der Heiligen, de Verlosser der

wereld. Waarvoor wil Hij aangezien worden? — Maria is de Moeder van God, de Moedermaagd, de onbevleete en ongeschondene Moedermaagd. Waarvoor wil zij aangezien worden? — Jezus en Maria zijn ootmoedig. — Wie en wat zijn wij naar ziel en lichaam? Waarvoor willen wij aangezien worden? Wij zijn hoovaardig; wij moeten ootmoedig worden naar het voorbeeld van Jezus en Maria.

II.

Jezus en Maria geven ons een voorbeeld van gehoorzaamheid. — Wet van Mozes. — Zijn Jezus en Maria verplicht zich aan de wet van Mozes te onderwerpen? Neen: Jezus niet, omdat Hij is de Zoon Gods, de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Heilige der Heiligen, de Verlosser der wereld. Maria niet, omdat zij is de Moeder van God, Moedermaagd, de onbevleete en ongeschondene Moedermaagd. — Jezus en Maria onderwerpen zich aan de wet. — Zijn wij verplicht ons te onderwerpen aan de geboden van God en de H. Kerk? Ja, als schepselen, als onderdanen, als Christenen. — Hoe onderhouden wij het tweede, derde, vierde, zesde, en zevende gebod van God? hoe het tweede en derde gebod van onze Moeder de H. Kerk? Hoe volbrengen wij de bevelen, en hoe luisteren wij naar de vermaningen en raadgevingen onzer geestelijke overheid? — 't Is moeielijk de geboden te onderhouden: antwoord van Jezus: Mijn juk is zoet en mijn last is licht; wij zijn er toe verplicht. — Wij zijn dikwijls ongehoorzaam, wij moeten gehoorzaam worden naar het voorbeeld van Jezus en Maria.

III.

Jezus en Maria geven ons een voorbeeld van liefde

tot God en de menschen. — Jezus offert zich zelven op en Maria offert haren Zoon op uit liefde tot God en de menschen, tot glorie van God en tot zaligheid der menschen. — Jezus heeft zijn vol verstand. — Woorden van Jezus bij zijn intrede in de wereld. — Woorden van Jezus bij zijn opdracht. — Maria voegt haar offer bij dat van Jezus uit liefde en tot hetzelfde einde. — Woorden van Maria. — Jezus en Maria beminnen God en de menschen. — Beminnen wij God, dan moeten wij de geboden onderhouden. Beminnen wij onzen evennaaste, dan moeten wij hem geen kwaad doen, maar het goed zoeken te bewijzen, dat wij ons zelven wenschen. Hebben wij ijver voor de glorie van God, dan moeten wij ons best doen, dat God door ons en alle menschen gekend, gediend en geëerd worde. Hebben wij ijver voor de zaligheid der zielen, dan moeten wij zoo veel mogelijk onzen evennaaste van het kwaad terughouden en tot het goede aanzetten. — Wij moeten God en onzen evennaaste beminnen naar het voorbeeld van Jezus en Maria.

SLUITREDE.

Wij hebben het voorwerp van het feest van Onze Lieve Vrouw Lichtmis overwogen. — Wij moeten ootmoedig zijn; de ootmoedigheid is de oorsprong van alle goed, zonder ootmoedigheid geene zaligheid. — Wij moeten gehoorzaam zijn; zonder gehoorzaamheid geen vrede, geene zaligheid. — Wij moeten beminnen, God bovenal om Hem zelven en onzen evennaaste gelijk ons zelven om God; aan die twee geboden hangt de gansche wet. — Werken wij ook naar vermogen voor de glorie van God en de zaligheid der zielen; en tot dat einde overwegen wij de deugden, waarvan Jezus en Maria ons het voorbeeld gegeven hebben.

Vierde Preek.

Onze Lieve Vrouw Lichtmis.

Tulerunt illum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino.

Zij brachten hem naar Jeruzalem, om hem den Heere op te dragen. Luc. II, 22.

VOORREDE.

Het feest van dezen dag, bekend onder den naam van Onze Lieve Vrouw Lichtmis, maakt gewag, onder anderen, van de zuivering van Maria en van de opdracht van Jezus in den tempel. Ziehier, B. B., hoe het Evangelie ons zulks verhaalt. „Toen de dagen van Maria's reiniging „vervuld waren naar Mozes' wet — zoo verhaalt ons de „Evangelist Lucas — brachten zij Hem naar Jeruzalem, „om Hem den Heere op te dragen, gelijk er geschreven „staat in 's Heeren wet: *Al wat mannelijk is, dat den „moederschoot opent, zal den Heere heilig genoemd wor- „den*; en om een offer te geven; volgens hetgeen gezegd „is in 's Heeren wet: *een paar tortelduiven of twee „jonge duiven*.

„En zie, daar was een mensch in Jeruzalem, die tot „naam had Simeon, en deze mensch was rechtvaardig en „godvreezend, verwachtende de vertroosting Israëls, en „de Heilige Geest was in hem. En hij had een antwoord „ontvangen van den Heiligen Geest, dat hij den dood „niet zou zien, voor dat hij eerst den Christus des Heeren „gezien had. En Hij kwam, door den geest, in den tempel. „En toen het Kind Jezus door zijne ouders werd binnen- „gebracht, om Hem te doen naar de gewoonte der wet,

„nam hij het in zijne armen, en loofde God, en zeide:
„Nu laat Gij, Heere! uwen dienstknecht henengaan in
„vrede, naar uw woord; want mijne oogen hebben uw
„heil gezien, dat Gij bereid hebt voor het aangezicht van
„al de volken, een licht ter openbaring voor de Heidenen,
„en een luister voor uw volk Israël.”

Ziedaar, B. B., de geschiedenis van de zuivering van Maria en van de opdracht van Jezus in den tempel. Dit feest is bekend, gelijk ik reeds gezegd heb, onder den naam van Onze Lieve Vrouw Lichtmis, om de waskaarsen, welke dien dag voor de H. Mis gewijd en in de processie rond gedragen worden. Het gebruik om op dit feest kaarsen te wijden en in de processie rond te dragen, dagteekent van de eerste tijden des Christendoms; 't is schier zoo oud als het feest zelf. 't Werd ingevoerd te Rome om een ander feest, dat er gevierd werd, te vervangen, en tijdens welk feest de Heidenen met brandende fakkels door de stad Rome liepen ter eere van hunne goden, aan welke zij meenden hunnen roem en luister te danken te hebben. De Paus van Rome, dat schandelijk misbruik willende uitroeien, schreef eene processie door de voornaamste straten der stad voor, tijdens welke processie priesters en geloovigen elk eene brandende kaars droegen, ter eere van Jezus en Maria, om Hen te bedanken voor de weldaden aan Kerk en Staat bewezen. Doch zien wij, Christenen, wat wij vooral uit dit feest moeten leeren. Wij moeten er uit leeren, B. B., drie deugden waarvan Jezus en Maria ons het voorbeeld geven. Zij geven ons een voorbeeld:

- I. Van ootmoedigheid;
- II. Van gehoorzaamheid;
- III. Van liefde tot God en de menschen.

I.

Jezus en Maria, B. B., geven ons een voorbeeld van ootmoedigheid, en wel van de diepste ootmoedigheid.

Wie zijn de twee personen, Jezus en Maria? Jezus is de Zoon Gods; Hij is de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Heilige der Heiligen, de Verlosser der wereld. Wil Hij er ook voor aangezien en gehouden worden, ten dage, waarop zijne ouders, Maria en Jozeph, Hem in den tempel komen opdragen? Neen, B. B., maar die Zoon Gods, die in eeuwigheid van God den Vader voorkomt, wil aangezien en gehouden worden voor een gewoon kind; die Schepper van hemel en aarde wil aangezien en gehouden worden voor een gewoon schepsel; die Heer, wien hemel en aarde toebehooren; die Regeerder, die hemel en aarde regeert en bestiert, wil aangezien en gehouden worden voor een arm kind, want 't is de losprijs der armen, dien men voor Jezus aanbiedt; die Heilige der Heiligen wil aangezien en gehouden worden voor een gewoon kind, besmet met de erfzonde; die Verlosser der wereld wil aangezien en gehouden worden, als moest Hij zelf verlost worden. Mogen wij nu niet zeggen dat Jezus, de Zoon Gods, zich verootmoedigd, dat Hij zich in de ootmoedigheid als vernietigd heeft, door in den tempel te Jeruzalem opgedragen te worden als een gewoon kind onder de kinderen van Israël? En Maria, wie is zij? O, B. B., wij weten het. Maria is de Moeder van God; zij is de Moedermaagd, de onbevleete en ongeschondene Moedermaagd. Wil zij er ook voor aangezien en gehouden worden, ten dage, waarop zij Jezus haren Zoon in den tempel komt opdragen? Neen, B. B., Maria volgt Jezus haren Zoon na in de ootmoedigheid. Maria, de Moeder van God, d. i., van God

den Zoon, den tweeden Persoon der H. Drievuldigheid, van den eenigen Zoon des hemelschen Vaders, die Moeder wil aangezien en gehouden worden voor eene vrouw, die een gewoon kind ontvangen en gebaard heeft. Zij staat daar in het voorhof des tempels onder de overige vrouwen van Israël. Maria, de Moedermaagd, die den Zoon Gods door eene bijzondere werking van den H. Geest ontvangen heeft, Maagd voor-, in- en na de geboorte van Jezus, die Moedermaagd wil aangezien en gehouden worden voor eene gewone moeder, die op eene gewone wijze haren Zoon ontvangen en gebaard heeft. Maria, de onbevleete en ongeschondene Moedermaagd, die door de erfzonde niet besmet is geweest, die door de kleinste zonde haar oorspronkelijke rein- en schoonheid nooit verminderd, maar die haar steeds vermeerderd heeft, wier maagdom door haar goddelijk moederschap niet alleen niet geleden heeft, maar steeds opgeluisterd is; die onbevleete en ongeschondene Moedermaagd wil aangezien en gehouden worden voor eene gewone moeder; zij verschijnt in den tempel, doch niet vóór den veertigsten dag; zij staat bij de overige vrouwen des volks in het voorhof des tempels, als moest zij evenals de overige vrouwen gezuiverd worden. B. B., mogen wij niet zeggen dat Maria, de Moeder van God, zich verootmoedigd, dat zij zich na haar goddelijken Zoon het meest verootmoedigd heeft, door zich te gedragen als eene gewone moeder bij het opdragen van Jezus haren Zoon in den tempel? Jezus en Maria hebben ons dus, gelijk gij ziet, gegeven een voorbeeld van ootmoedigheid en wel van de diepste ootmoedigheid. Zij willen niet aangezien, noch gehouden worden voor hetgeen zij zijn, doch wel voor hetgeen zij niet zijn, en zulks uit liefde tot de ootmoedigheid. Volgen wij Jezus en Maria na? Zijn wij ook

ootmoedig? Doch wie en wat zijn wij naar ziel en lichaam, en waarvoor willen wij aangezien en gehouden worden? Een weinig tijds, eenige jaren geleden, bestonden wij niet. God heeft ons lichaam gemaakt van aarde; onze ziel heeft Hij van niet gemaakt of geschapen. Ons lichaam van aarde gemaakt, is aan ellenden, ongemakken, ziekten, soms aan de schandelijkste, aan walgende ziekten onderhevig: het zal worden het aas der wormen, het zal tot stof en asch wederkeeren: *Pulvis es et in pulverem reverteris*. (1) Onze ziel is oorspronkelijk besmet met de erfzonde, en hoewel zij in de waters des H. Doopsels van de erfzonde gezuiverd en met de goddelijke genade versierd is, eenige jaren later is zij wellicht door groote en talrijke zonden bezoedeld geworden. Het verstand is klein, aan dwaling onderworpen; het geheugen kort van duur; de wil ten kwade geneigd. Wie zijn wij? Wij zijn arme, geringe menschen. Doch veronderstelt al eens dat wij rijk zijn, geld en goed in overvloed bezitten, dat wij in de wereld min of meer verheven, eene goede plaats bekomen hebben, de een of andere waardigheid bekleeden. Wat hebben wij, dat wij niet ontvangen hebben? Ziedaar wat wij zijn. En waarvoor willen wij nu aangezien en gehouden worden? Terwijl ons lichaam gebrekkig en mismaakt is, verbergen wij er zoo zorgvuldig mogelijk het gebrekkige en mismaakte van en trachten wij er wat gemaakte schoonheid aan te geven. Terwijl onze ziel besmeurd is met de afschuwelijkste zonden, willen wij voor Heiligen doorgaan. Terwijl wij nauwelijks kennen, hetgeen wij moeten weten, willen wij voor hooggeleerden, voor feniksen aangezien worden. Terwijl wij arm zijn, ja, vol schulden steken, willen wij voor welheb-

(1) Gen III, 19.

benden, voor rijken gehouden worden. Ziedaar, waarvoor wij willen aangezien en gehouden worden, voor hetgeen wij niet zijn; en waarvoor wij niet willen aangezien en gehouden worden, voor hetgeen wij zijn. Waarom? Omdat wij behept zijn met den geest der hoovaardigheid, omdat wij hoovaardig zijn. Bijgevolg, B. B., verootmoedigen wij ons, wij hebben er redenen genoeg voor; ja, volgen wij Jezus en Maria na in de ootmoedigheid, waarvan zij ons het voorbeeld gegeven hebben.

II.

Jezus en Maria geven ons een voorbeeld van gehoorzaamheid, en wel van de volmaaktste gehoorzaamheid.

Volgens de wet van Mozes moest de eerstgeboren zoon in den tempel plechtig aan God opgedragen en voor eene som gelds afgekocht worden. De moeder van den eerstgeboren zoon werd veertig dagen lang voor onrein gehouden; zij mocht gedurende dien tijd niet in 't openbaar verschijnen, noch iets, wat den Heere toegewijd was, aanraken. Na die veertig dagen moest de moeder zich naar den tempel begeven en offeren; vooreerst, een één-jarig lam tot dankzegging voor hare gelukkige verlossing; vervolgens, eene tortelduif of eene jonge duif voor de zonde. De arme moeders nochtans volstonden met twee tortelduiven of twee jonge duiven te offeren. Ziedaar de wet van Mozes. Zijn Jezus en Maria nu verplicht zich aan die wet te onderwerpen? Volstrekt niet. Noch Jezus, noch Maria is er toe verplicht. Vooreerst, Jezus is er niet toe verplicht, omdat Hij, de Zoon Gods, niet op eene gewone wijze, maar door bijzondere werking van den H. Geest ontvangen en op eene wonderbare wijze uit de Maagd Maria geboren is; omdat Hij de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, in

die hoedanigheid boven de wet verheven is; omdat Hij, de Heilige der Heiligen, de Verlosser der wereld, niet gekomen is om vrijgekocht te worden, maar zich zelf als losprijs aanbiedt om vrij te koopen ons en alle menschen, die verloren waren. En nochtans, Jezus onderwerpt zich aan de wet van Mozes; Hij wil naar Jeruzalem gedragen, in den tempel opgeofferd en vrijgekocht worden voor de som van vijf sikkels. Mogen wij nu niet zeggen dat Jezus gehoorzaam is geweest aan de wet van Mozes, en dat Hij er aan gehoorzaam is geweest zoo volmaakt mogelijk, wijl Hij zich aan de wet onderworpen heeft, tot in hare minste deelen? Vervolgens, Maria is niet verplicht zich aan de wet van Mozes te onderwerpen, omdat zij de Moeder is van den Zoon Gods, en niet van een gewonen zoon; omdat zij Moedermaagd, haren maagdom door de ontvangenis van haren Zoon nimmer verloren heeft; omdat zij, de onbevleete en ongeschondene Moedermaagd, wel verre van door de geboorte van haren Zoon, iets van hare maagdelijke reinheid te verliezen, daardoor steeds reiner geworden is. En nochtans, Maria onderwerpt zich aan de wet van Mozes, zij zondert zich af gedurende veertig dagen; niettegenstaande eene lastige reis van drie dagen, met een klein kind, begeeft zij zich naar Jeruzalem; daar biedt zij, evenals de overige vrouwen, den priester het offer voor hare zuivering aan; daar betaalt zij den losprijs voor haar goddelijken Zoon, dien zij van den hemelschen Vader ontvangen heeft. Mogen wij nu niet zeggen, dat Maria gehoorzaam is geweest aan de wet van Mozes, en dat zij er na haar goddelijken Zoon het volmaaktst aan gehoorzaam is geweest, wijl zij zich ter zuivering aanbiedt en haar goddelijken Zoon vrijkoopt in den tempel?

Jezus en Maria geven ons dus, gelijk gij ziet, een

voorbeeld van gehoorzaamheid, en wel van de volmaaktste gehoorzaamheid, wijl zij zich gansch vrijwillig en zonder er toe verplicht te zijn, onderwerpen aan de wet van Mozes en ze stipt onderhouden in al hare deelen.

Volgen wij, B. B., Jezus en Maria na in de gehoorzaamheid? Doch vooreerst, zijn wij wel verplicht te gehoorzamen? Zeer zeker. Als schepselen zijn wij verplicht God onzen Schepper te gehoorzamen; als onderdanen zijn wij verplicht God onzen Heer en Meester te gehoorzamen; als christenen zijn wij verplicht onze Moeder de H. Kerk te gehoorzamen. Wij moeten dus de geboden van God en de H. Kerk onderhouden. Welnu, zijn wij gehoorzaam? Onderhouden wij de geboden? God, bijv., in het tweede gebod zegt: Gij zult den naam van den Heer uwen God niet ijdel gebruiken: *Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum.* (1) Wat denken van dit gebod de vloeker en godsdienstlasteraar, die bij de minste moeielijkheid, bij het minste dat hun tegengaat, God vloeken en zijn heiligen naam lasteren? Wees gedachtig dat gij den Sabbatdag heiligt: *Memento ut diem Sabbati sanctifices.* Wat denken van dit gebod degenen, die de zon- en feestdagen onteeren door slaafsche werken, door dansen en brasserijen, door onmatigheid en dronkenschap? Eer vader en moeder, zegt God in het vierde gebod: *Honora patrem tuum et matrem tuam.* Hoe komen dit gebod na de kinderen, die hunne ouders minachten en spijtig aanspreken? die hen tegenspreken en bedroeven? die hunnen ouders ongehoorzaam zijn en tegen hen opstaan? die hen mishandelen of verlaten? Gij zult geen overspel noch onkuisheid doen, zegt God: *Non mæchaberis.* Hoe komen dit gebod na degenen, die den ganschen dag

(1) Ex. xx, 7. etc.

zedenkquetsende taal voeren? wier leven als het ware een aaneenschakeling is van zonden van overspel en onkuisheid, met zich zelve of anderen? Gij zult niet stelen, zegt God: *Non furtum facies*. Hoe onderhouden dit gebod van God degenen, die hunne handen leggen op eens anders geld of goed? die, als zij zich maar verrijken, niet zien of het rechtvaardig of onrechtvaardig geschiedt? die schulden genoeg maken, maar die zich weinig of niet bekreunen om hunne schulden te betalen? B. B., hoe onderhouden wij de geboden onzer Moeder de H. Kerk? De geboden Heiligendagen zult gij viere en dan ook Mis-
hooren met goede manieren. Ha! Heeft het nog beteekenis dit gebod, voor hen, die op de zon- en geboden feestdagen de H. Mis verzuimen, die door hun eigene schuld dikwijls merkelyk te laat komen, die in plaats van met goede manieren, d. i. met eerbiedigheid en aandachtigheid, Mis te hooren, tijdens de H. Mis staan rond te zien en te gapen, staan te lachen en te praten? Geen geboden vastendagen zult gij breken. Heeft het nog beteekenis dit gebod der H. Kerk voor hen, die geen onderscheid meer maken tusschen vleesch- en onthoudingsdagen, tusschen vleesch- en magere spijzen, en die, wat dit gebod betreft, zich gedragen juist gelijk hunne huisdieren? Hoe onderhouden de geboden der H. Kerk degenen, die in plaats van de bevelen te volbrengen, naar de vermaningen en raadgevingen van Paus, Bisschoppen en Priesters te luisteren, die bevelen overtreden, die vermaningen tegenwerken en die raadgevingen in den wind te slaan? O, B. B., denken wij er eens goed over na. Wij zijn verplicht te gehoorzamen. Of welke reden hebben wij om niet te gehoorzamen, om de geboden niet te onderhouden? Omdat de een of andere moeielijkheid zich opdoet? De geboden zijn een juk, 't is waar; doch dat juk is zoet.

Fugum meum suave est, zegt Jezus: mijn juk is zoet. De geboden zijn een last; maar die last is licht. *Et onus meum leve*. Doch veronderstelt dat zich van tijd tot tijd ook al eene moeielijkheid opdoet, toch moeten wij de geboden onderhouden. Jezus en Maria onderhouden niettegenstaande de moeielijkheden de wet van Mozes, alhoewel zij er niet toe verplicht zijn; wij moeten de geboden onderhouden niettegenstaande de moeielijkheden, wijl wij er toe verplicht zijn. Onderhouden wij nu altoos de geboden van God en de H. Kerk? Neen, B. B., maar al te dikwijls overtreden wij ze. Waarom? Omdat wij behept zijn met den geest der wederspanningheid; omdat wij ongehoorzaam zijn. Bijgevolg, B. B., onderhouden wij stipt de geboden van God en de H. Kerk, wij zijn er toe verplicht. Ja, volgen wij Jezus en Maria na in de gehoorzaamheid, waarvan zij ons het voorbeeld gegeven hebben.

III.

Jezus en Maria geven ons een voorbeeld van liefde, en wel van de vurigste liefde tot God en de menschen.

Een gewoon kind, B. B., dat naar den tempel gedragen en den priester aangeboden wordt, weet niet eens wat er plaats heeft. Jezus, naar het uitwendige te oordeelen, is maar een gewoon kind; doch dat kind, zonder het te laten blijken, heeft reeds zijn vol verstand; en terwijl Maria haar goddelijken Zoon den Heere opoffert, offert Jezus zich ook op door de handen zijner Moeder aan God zijn hemelschen Vader. Bij zijn intrede in de wereld had Jezus zijnen Vader reeds gezegd: O Vader! de offeranden der wet hebben opgehouden U te behagen. Gij hebt het bloed der offerdieren niet meer gewild. Ik kom mij aan U opdragen, o Vader! om die te vervangen.

Doch die offerande was in het geheim geschied, in 't binnenste van Jezus' hart; thans wordt zij openlijk, op eene plechtige wijze opgedragen, in de tegenwoordigheid van zijne ouders, van Maria en Jozeph, van den grijzen Simeon en de profetes Anna, die het geluk hebben er getuigen van te zijn. Jezus offert zich daar op uit liefde tot God en de menschen. Hij offert zich op uit liefde tot God, om de eer van zijn hemelschen Vader, door de menschen geschonden, te herstellen; uit liefde tot de menschen, om hen uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood te verlosssen. Tot dat dubbel einde zal Jezus later op den Calvarieberg aan 't kruis zijn goddelijk bloed tot den laatsten druppel vergieten. Doch dat oogenblik bleef voor het van liefde brandend hart van Jezus te lang uit; thans in den tempel te Jeruzalem, offert Hij zich reeds op. Vader! zegt Jezus als 't ware, terwijl Hij door den priester God wordt aangeboden; Vader! hier ben Ik. Ik offer U op al wat Ik ben en al wat Ik bezit. Ik offer U op mijne ziel en mijn lichaam: mijne ziel, die van smaad en hoon verzadigd, die bedroefd zal worden tot den dood toe. Ik offer U op mijn lichaam, dat verscheurd zal worden met geeselsroeden; mijn hoofd, dat gekroond zal worden met doornen; mijne handen en voeten, die vastgenageld zullen worden aan het kruis; mijn hart, dat doorboord zal worden met eene lans. O Vader! Ik offer mij aan U op met al wat Ik ben, met al wat Ik bezit, om U, Vader! te verheerlijken en om de menschen te verlosssen en zalig te maken. Welk eene liefde als die van Jezus tot God en de menschen! Mogen wij niet zeggen van het Kindje Jezus bij zijn opdracht in den tempel: Hij heeft God zijn hemelschen Vader en ons menschen bemind, en Hij heeft zich tot glorie van God en tot zaligheid der menschen opgeofferd?

Bij dat offer van Jezus, B. B., voegt Maria haar offer, en met dezelfde gevoelens als die van Jezus en tot hetzelfde einde. Ja, Maria offert haren Zoon, haren schat en haar al, aan God den hemelschen Vader op. Zij offert Hem op uit liefde tot God en de menschen.* Zij offert Hem op, om God te verheerlijken en de menschen te verlossen en zalig te maken. O hemelsche Vader! zegt Maria als 't ware, terwijl zij het Kindje Jezus op de armen houdt: O hemelsche Vader! dit kind is uw Zoon, maar het is ook mijn Zoon. Die Zoon is het kostbaarste en dierbaarste, dat ik bezit. Nochtans, wijl Gij wilt, dat die Zoon eenmaal geslachtetofferd worde aan het kruis, bied ik Hem U thans reeds aan, thans offer ik Hem U reeds op. Ik neem de verplichting op mij, Jezus, uw en mijn Zoon op te voeden en Hem voor te bereiden voor het tijdstip, waarop Hij zich aan U zal opofferen tot glorie van God en tot zaligheid der menschen. Welk eene liefde, B. B., als die van Maria tot God en de menschen! Mogen wij hier van Maria ook niet zeggen: Zij heeft God en de menschen bemind, en zij heeft haar goddelijken Zoon opgeofferd tot glorie van God en tot zaligheid der menschen?

Jezus en Maria hebben ons dus een voorbeeld gegeven van liefde, en wel van de vurigste liefde tot God en de menschen. Volgen wij het voorbeeld van Jezus en Maria na? Zoo wij God beminnen, B. B., moeten wij, Jezus zelf heeft het verklaard, de geboden onderhouden. *Qui habet mandata mea et servat ea, ille est qui diligit me: (1)* Die mijne geboden heeft en ze bewaart, die is het, die mij lief heeft. Zoo wij onzen evennaaste beminnen, moeten wij hem nooit kwaad doen, maar hem het goed

(1) Joan. XIV, 21.

bewijzen of althans zoeken te bewijzen, dat wij ons zelve wenschen. Hebben wij ijver voor de glorie van God, dan moeten wij ons best doen en werken, dat God door ons en alle menschen gekend, gediend en geëerd worde. Hebben wij ijver voor de zaligheid der zielen, dan moeten wij, eenieder volgens zijnen staat en zijn vermogen, ons best doen en werken, niet alleen om onzen evennaaste van het kwaad, van de zonde, terug te houden of terug te brengen, maar ook om hem tot het goede, tot de deugd aan te zetten, wijl de mensch door het goede te doen of de deugd te oefenen, en het kwaad te schuwen of de zonde te vluchten, zijne zaligheid moet bewerken. Beminnen wij dus God en onzen evennaaste; ijveren wij voor de glorie van God en de zaligheid der zielen; ja volgen wij Jezus en Maria na in de liefde en den ijver, waarvan zij ons het voorbeeld gegeven hebben.

SLUITREDE.

Wij hebben overwogen, B. B., het voorwerp van het feest van Onze Lieve Vrouw Lichtmis, namelijk, de zuivering van Maria en de opdracht van het Kindje Jezus in den tempel. Jezus en Maria hebben ons een voorbeeld gegeven van ootmoedigheid, gehoorzaamheid en liefde tot God en de menschen. Volgen wij dat voorbeeld na; en bijgevolg, zijn wij vooreerst ootmoedig. De deugd van ootmoedigheid is de oorsprong van alle goed, daar integendeel de hoovaardigheid de oorsprong is van alle kwaad: *Initium omnis peccati est superbia*. (1) Daarenboven, zoo wij niet ootmoedig zijn, kunnen wij nooit in den hemel komen. Zulks blijkt duidelijk uit hetgeen Jezus zekeren dag tot zijne Apostelen zeide. Voorwaar,

(1) Eccl. x, 5.

ik zeg het u, zoo sprak Jezus tot zijne Apostelen, indien gij u niet bekeert en wordt als kinderen: *Nisi conversi fueritis et efficiamini sicut parvuli*, gij zult het rijk der hemelen niet ingaan, *non intrabitis in regnum caelorum* (1) Vervolgens, zijn wij gehoorzaam, en daarom onderhouden wij goed de geboden van God en de H. Kerk. 't Is reeds noodig om zoo gelukkig mogelijk te zijn hier op aarde; want zij die de wet Gods onderhouden, zullen veel vrede hebben: *Pax multa diligentibus legem tuam Domine*. (2) 't Is vooral noodig om eenmaal zalig te worden; want zoo wij tot het leven, d. i., tot den hemel, willen ingaan, moeten wij, Jezus zegt het uitdrukkelijk, de geboden onderhouden: *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata*. (3) Eindelijk, beminnen wij den goeden God bovenal, uit geheel ons hart, uit geheel onze ziel en uit al onze krachten; 't is het grootste en eerste gebod, zegt Jezus: *Hoc est maximum et primum mandatum*. (4) Beminnen wij onzen evennaaste gelijk ons zelve, om God; 't is het tweede gebod aan het eerste gelijk: *Secundum autem simile est huic*. En aan die twee geboden hangt de gansche wet en de Profeten: *In his duobus mandatis universa lex pendet et Prophetæ*. Werken wij ook eenieder volgens zijnen staat en zijn vermogen, voor de glorie van God en de zaligheid der zielen; en daarom, denkt van daag goed na, en prent diep in uw geheugen, dat Jezus op den dag zijner opdracht, en dat Maria op den dag harer zuivering er ons het treffendste voorbeeld van gegeven hebben, dat wij moeten navolgen. Amen.

(1) Matth. XVIII, 3. (2) Ps. CXVIII, 165. (3) Matth. XIX, 17.
(4) Matth. XXII, 38.

Vijfde Preek.

De H. Jozeph

Joseph autem vir ejus, cum esset justus.
Jozeph, de bruidegom van Maria, was een
rechtvaardige. (Matth. 1, 19).

INHOUD.

VOORREDE.

Het feest van den H. Jozeph is een van de schoonste feesten der Heiligen. — De H. Jozeph is sedert eenigen tijd de bijzondere patroon der katholieke wereld, reeds overlang die van België. — Wij moeten den H. Jozeph eeren om hem te bedanken voor de ontvangen weldaden, om nieuwe weldaden te bekomen en wijl hij een toonbeeld is van allerlei deugden. — Evangelie van den dag — Jozeph beschouwd:

VERDEELING.

- I. Als Rechtvaardige;
- II. Als Bruidegom van Maria;
- III. Als Voedstervader van Jezus.

I.

De H. Jozeph is een Rechtvaardige, d. i., een braaf, deugzaam man. — Hij heeft uitgeschenen bijzonder in

de deugden van ootmoedigheid, gehoorzaamheid, zuiverheid en liefde tot God en de menschen.

II.

De H. Jozeph is de Bruidegom van Maria. — Bruidegom, dus komt de H. Jozeph in heiligheid en volmaaktheid het naast bij Maria; hij maakt maar één hart, ééne ziel uit met Maria. — Hij is het hoofd, de meester van Maria. — Bruidegom van Maria, dus van het volmaaktste der schepselen, van de vlekkelooze Maagd, van de Koningin van hemel en aarde, van Engelen en menschen, van de Dochter van God den Vader, van de Moeder van God den Zoon en van de Bruid van God den H. Geest.

III.

De H. Jozeph is de Voedstervader van Jezus — Jezus is de zoon van een timmerman. Van welken timmerman? Van God den Vader, die hemel en aarde geschapen heeft. — Woorden van den H. Petrus Chrysologus. — Jezus geeft den naam van Vader aan den H. Jozeph, Hij eert en bemint Jozeph, Hij gehoorzaamt aan Jozeph en werkt met hem. — Jozeph eert en bemint Jezus bovenal; hij redt Jezus het leven en werkt voor Hem. — Zalige dood van den H. Jozeph, bijgestaan door Jezus en Maria.

SLUITREDE.

Jozeph, patroon van den zaligen dood. — Om eenmaal een zaligen dood te sterven moeten wij den H. Jozeph navolgen in zijne deugden, onze toevlucht tot hem nemen, hem bidden tijdens ons leven en vooral in het uur van onzen dood.

Vijfde Preek.

De H. Jozeph.

Joseph autem vir ejus, cum esset justus.
Jozeph, de bruidegom van Maria, was een
rechtvaardige. (Matth. 1, 29.)

VOORREDE.

Het feest van heden, B. B., is een der schoonste feesten na die van onzen Heer Jezus-Christus en de allerheiligste Maagd Maria, welke onze Moeder de H. Kerk viert ter eere van hare Heiligen; 't is het feest van den H. Jozeph.

X Nog niet lang geleden, heeft het Opperhoofd der H. Kerk, de Paus van Rome, den H. Jozeph aangesteld tot bijzonderen patroon of beschermmer van gansch de katholieke wereld; doch het katholieke België mag het zich tot eer rekenen, reeds voor tal van jaren den H. Jozeph tot bijzonderen patroon verkozen te hebben. Waarschijnlijk ook heeft België niet weinig aan de bescherming van den H. Jozeph te danken, dat het van zoovele rampen verlost is, dat het thans nog van zoovele rampen bevrijd blijft, waardoor andere landen getroffen zijn geweest en tot op den dag van heden getroffen worden. Voorzeker voor die weldaad moeten wij den H. Jozeph reeds bedanken, door hem op eene bijzondere wijze te eeren. Vervolgens moeten wij den H. Jozeph eeren, om door zijne voorspraak nieuwe weldaden van God te bekomen; want, wijl de H. Jozeph zoo goed en zoo machtig is, daaruit volgt, dat hij ons wil en kan helpen

en bijstaan, dat hij ons van God de genaden wil en kan bekomen, die wij in het werk onzer zaligmaking noodig hebben. Eindelijk moeten wij den H. Jozeph eeren, omdat hij een toonbeeld is van deugden voor alle menschen, van allen leeftijd, vóór jongen en ouden; van alle staten en standen, voor gehuwden en ongehuwden, voor rijken en armen, want de H. Jozeph geeft ons voorbeelden van alle deugden. Vandaar ook dat de H. Jozeph in het Evangelie een rechtvaardige genoemd wordt. „Toen „Maria, de Moeder van Jezus, — zoo verhaalt ons de „Evangelist Mattheus, — ondertrouwd was aan Jozeph, „werd zij, vóór hun samenkomen, bevonden bevrucht te „zijn uit den Heiligen Geest. Jozeph nu, haar man, daar „hij een rechtvaardige was, en *toch* niet wilde haar in „opspraak brengen, was van zin in 't geheim van haar te „scheiden. Doch terwijl hij dit dacht *te doen*, zie, zoo „verscheen hem in den droom een Engel des Heeren, „en zeide: Jozeph, zoon van David, schroom niet Maria, „uwe vrouw, tot u te nemen, want wat in haar geboren „is, is van den Heiligen Geest. En zij zal eenen zoon „baren, en gij zult zijn naam heeten Jezus; want Hij „zal zijn volk verlossen van hunne zonden.”

Uit deze woorden van het Evangelie zien wij dat de H. Jozeph een Rechtvaardige is, dat hij is de Bruidegom van Maria; tevens weten wij dat hij is de Voedstervader van Jezus.

Ter gelegenheid van het schoon feest, dat wij vandaag ter eere van den H. Jozeph vieren, zullen wij hem eenige oogenblikken beschouwen:

- I. Als Rechtvaardige;
- II. Als Bruidegom van Maria;
- III. Als Voedstervader van Jezus.

I.

De Evangelist Mattheus noemt den H. Jozeph een Rechtvaardige: *Justus*. Doch wat beteekent hier het woord *Rechtvaardige*? Beteekent het enkel, dat de H. Jozeph het zevende gebod van God goed onderhield, dat hij geen onrechtvaardigheid pleegde, zijn evenmensch geen schade deed? Neen B. B., 't is niet in dien engen zin, dat het woord rechtvaardige hier gebezigd wordt, 't wordt hier gebezigd in een veel uitgebreider zin. De H. Jozeph is een Rechtvaardige, d. w. z., een braaf, vroom, deugzaam man. De H. Hieronymus, een der voornaamste schriftverklaarders, vraagt: Waarom wordt de H. Jozeph een Rechtvaardige genoemd? En hij antwoordt: Hij wordt een Rechtvaardige genoemd, niet omdat hij deze of gene deugd, of een groot getal deugden, maar omdat hij alle deugden bezit, en zulks in een buitengewonen graad van volmaaktheid. Iemand een Rechtvaardige noemen, zegt de H. J. Chrysostomus, is de grootste lof, dien men hem geven kan. Het woord *Rechtvaardige* behelst dus hier alle deugden, 't is de inhoud van een volmaakt christelijk leven. De H. Bernardus, over de deugden van den H. Jozeph sprekende treedt in eenige bijzonderheden: hij noemt onder anderen op zijn ootmoedigheid, gehoorzaamheid, zuiverheid en zijne liefde tot God en de menschen. En te recht, want in die deugden heeft de H. Jozeph bijzonder uitgeschenen.

De H. Jozeph heeft uitgeschenen in de ootmoedigheid. Jozeph was van koninklijken bloede, een afstammeling van een der beroemdste koningen van Juda. Jozeph was uitverkoren tot Bruidegom van Maria, tot Voedstervader, van Jezus, gelijk wij later zullen zien. En ziet! niet-tegenstaande die hooge afkomst, die groote waardigheid,

is Jozeph de ootmoedigste mensch op aarde; hij leidt een verborgen leven te Nazareth; hij werkt daar om in 't zweet zijns aanschijns zijn brood te verdienen; hij verbergt zorgvuldig zijne voorrechten; hij spreekt niet van de groote geheimen, die staan voltrokken te worden; hij onderzoekt ze niet eens uit nieuwsgierigheid, maar hij laat aan God over, ze kenbaar te maken; de H. Jozeph voor zich is er alleen op uit om aan de inzichten der goddelijke Voorzienigheid te beantwoorden.

Om de ootmoedigheid van den H. Jozeph nog meer te doen uitschijnen, overwegen wij een oogenblik, wat het Evangelie zegt. Jozeph, bevindende dat Maria moeder geworden was, wilde haar heimelijk wegzenden. Waarom, vraagt de H. Bernardus, wilde Jozeph Maria wegzenden? En hij antwoordt naar het gevoelen van nog andere H. Vaders: Hij wilde haar wegzenden om dezelfde reden, om welke de H. Petrus tot onzen goddelijken Zaligmaker zeide: Ga van mij weg Heer! want ik ben een zondig mensch! *Exi a me, quia homo peccator sum, Domine!* (1) Om dezelfde reden, om welke de Hoofdman Jezus toesprekende zeide: Heer, ik ben niet waardig dat Gij binnenkomt onder mijn dak: *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum.* (2) De H. Jozeph, die zich ook voor een zondig mensch aanzag, dacht bij zich zelve, dat hij geenszins verdiende met eene zoo verhevene persoon als Maria te wonen. Hij stond verbaasd over de waardigheid zijner bruid. Bemerkende dat Maria de Moeder van God geworden was, en het wonderbare geheim niet kunnende begrijpen, wilde hij haar van zich verwijderen. Petrus staat verbaasd over de almacht Gods, de Hoofdman over diens

(1) Luc. v, 8. (2) Matth. VIII, 3.

majesteit, de H. Jozeph, over het wonderbare geheim in Maria gewrocht. O, B. B., verwondert u niet te zeer, dat de H. Jozeph zich onwaardig oordeelt met Maria te wonen, als gij hoort, dat Elisabeth, Maria's nicht, hare tegenwoordigheid schier niet verdragen kan. Immers, van een eerbiedige vrees doordrongen riep Elisabeth uit: Van waar *geschiedt* mij dit, dat de Moeder mijns Heeren tot mij komt! *Unde hoc mihi, ut Mater Domini mei veniat ad me!* (1) 't Was dus uit ootmoedigheid, gelijk gij ziet, dat Jozeph Maria wilde wegzenden; hij oordeelde zich onwaardig met Maria te wonen.

De H. Jozeph heeft uitgeschenen in de gehoorzaamheid. God de hemelsche Vader, B. B., wilde zich van Jozeph bedienen om zijn eenigen Zoon aan het moordstaal van Herodes te ontrukken. Zoodra die wreede dwingeland besloten had de kleine kinderen van Bethleëm en omstreken om het leven te brengen, ten einde het goddelijk Kind te treffen, ziet! daar verschijnt den H. Jozeph een Engel uit den hemel, die hem gebiedt op te staan, het Kind te nemen en te vluchten. Jozeph gehoorzaamt terstond, zonder een enkele opmerking te maken. Hij zegt, bijv. niet tot den Engel: Maar hoe is dat mogelijk? Niet lang geleden zeidet gij mij, dat het Kind gekomen is om zijn volk te verlossen; en nu, nu moet het reeds de vlucht nemen om zich zelf te redden. Neen, B. B., maar Jozeph gehoorzaamt terstond; en zonder tegen de moeielijkheden eener lange reis, met een klein Kind en eene jonge Moeder aan te zien, begeeft hij zich terstond op reis.

De H. Jozeph heeft uitgeschenen in de zuiverheid. Volgens de bewering van den H. Hieronymus heeft de

(1) Luc. I, 43.

H. Jozeph altoos in den maagdelijken staat geleefd, vóór en na zijne vereeniging met Maria, de allerzuiverste der Maagden. God, B. B., had eene vereeniging tusschen Maria en Jozeph bewerkt, die gansch overeenkwam met zijne geheime inzichten. Maria, na door eene bovenna-
tuurlijke werking van God den H. Geest Moeder van onzen goddelijken Zaligmaker geworden te zijn, had daardoor niet te vreezen, door menschen, die het geheim der Menschwording niet kenden, aangerand te worden. Daarenboven, Maria vond in den H. Jozeph nog hulp en steun voor haar zelve en haar goddelijken Zoon, een getrouwen gezelschap op hare reizen en een trooster in hare droefheid en smart. Hoe groot, ik vraag het u, moest dus de zuiverheid niet zijn van hem, dien de hemel verkozen had om de bewaarder te wezen van Maria, de Moeder van Jezus, van de zuiverste, de onbevleete der Maagden?

Of de H. Jozeph ook uitgeschenen heeft in de liefde tot God, onnoodig die vraag te stellen. Terwijl Jozeph Jezus aanschouwt, erkent hij in dat beminnelijk Kind niet alleen den Zoon zijner bruid, maar tevens den Zoon van den hemelschen Vader. Telkens als hij Jezus ziet, wordt hij vervoerd; hij is van verrukking als buiten zich zelve; zijn gelaat schittert van vreugde en zijn hart klopt van aandoening, het brandt van liefde. Zeer zeker, Jozeph bemint het goddelijk Kind bovenal, uit geheel zijn hart, uit geheel zijne ziel, uit geheel zijn verstand en uit al zijne krachten. En zijne liefde tot God gaat gepaard met de liefde tot den evennaaste, want in alles wat hij voor en met Jezus en Maria doet, werkt hij mede aan de verlossing en zaligmaking der menschen.

Aangezien de H. Jozeph de Rechtvaardige, d. i., de brave, de deugdzame bij uitstek is, is het dan te verwonderen, dat, gelijk de H. Leonardus a Porto Mauritio zegt,

de Evangelisten niet schijnen te weten hoe hem genoeg te eeren? Immers wanneer zij van de heilige Familie, van Jezus, Maria en Jozeph spreken, stellen zij nu eens dezen dan wederom genen in het midden. Bij den Evangelist Mattheus lezen wij: Jozeph, sta op en neem het kind en zijne moeder en vlucht naar Egypte: *Surge et accipe puerum et matrem ejus et fuge in Egyptum.* (1) Ziedaar Jezus tusschen Jozeph en Maria. Bij denzelfden Evangelist lezen wij ook: Als zijne Moeder Maria ondertrouwd was aan Jozeph: *Cum esset desponsata Mater ejus Maria Joseph.* (2) Hier staat Maria tusschen Jezus en Jozeph. En bij den Evangelist Lucas lezen wij: Zij vonden Maria en Jozeph en het Kindje, liggende in eene kribbe: *Invenerunt Mariam et Juseph et infantem positum in præsepio.* (3) Ziedaar Jozeph tusschen Jezus en Maria. Daaruit alleen kan men reeds besluiten de waardigheid van den H. Jozeph, wjl Jezus en Maria den H. Jozeph als 't ware met zich gelijk laten stellen.

II.

De waardigheid van den H. Jozeph als Rechtvaardige is groot, zoo groot zelfs, dat ons de woorden ontbreken om die naar waarde te schetsen. Doch bijaldien ons daartoe reeds de woorden ontbreken, hoeveel te meer zullen ons die dan ontbreken, om te schetsen zijne waardigheid als Bruidegom van Maria? Jacob teelde Jozeph, den man van Maria, zegt de Evangelist Mattheus: *Jacob genuit Juseph virum Mariae.* (4) Jozeph, de man of de Bruidegom van Maria! leggen wij die twee woorden een weinig uit.

Jozeph is de Bruidegom van Maria: *Virum.* In die

(1) Matth. II, 13 (2) Matth. I, 18 (3) Luc. II, 16 (4) Matth. I, 16.

hoedanigheid moet Jozeph, zegt de H. Leonardus a Porto Mauritio, Maria ook het naast bij komen in heiligheid en volmaaktheid; hij moet met Maria als het ware maar één hart, ééne ziel uitmaken. Jozeph is de Bruidegom van Maria. Hij is dus het hoofd van de allerheiligste Maagd Maria, want de man zegt de H. Schrift, is het hoofd der vrouw. Jozeph is de Bruidegom van Maria. Hij is dus de meester van de doorluchtige Meesteresse, die het gebod van het boek der schepping volkomen kende, waarin geschreven staat, dat de vrouw onder de macht van den man staat. Ziedaar wat het woord Bruidegom behelst. Jozeph is de Bruidegom van Maria: *Mariae*. Hij is dus de Bruidegom van het volmaaktste schepsel, van de vlekkelooze Maagd, van welke God in het boek der schepping spreekt, als Hij zegt: Ik zal vijandschap stellen tusschen u — den duivel — en de vrouw — de allerheiligste Maagd Maria, — zij zal u den kop verpletteren. Jozeph is de Bruidegom van Maria: *Mariae*. Hij is dus de Bruidegom van de Koningin van hemel en aarde, van Engelen en menschen, van die verhevene Koningin, in welke te dienen de Engelen en Aartsengelen, de Cherubijnen en Serafijnen hunne eer stellen. Jozeph is de Bruidegom van Maria, d. w. z., hij is de Bruidegom van de Dochter van God den Vader, van de Moeder van God den Zoon, van de Bruid van God den H. Geest. O, H. Jozeph! Hoe onbegrijpelijk is uwe grootheid! Hoe groot is uwe waardigheid! God de Vader vertrouwt u zijne Dochter, God de Zoon, zijne Moeder en God de H. Geest, zijne Bruid toe. Roemvolle Aartsvader! ontvang de eerbewijzen, de loftuigingen van hemel en aarde, wijl gij de Bruidegom, het hoofd, de meester zijt van haar, die God alleen boven zich heeft, d. i., van de allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria! Doch

dat is niet alles. Jozeph is niet alleen een Rechtvaardige, de Bruidegom van Maria, hij is ook nog de Voedster-vader van Jezus, en die waardigheid, B. B., overtreft nog ver de twee vorige waardigheden, van welke wij zoo even gesproken hebben.

III.

De Evangelist Mattheus merkt aan, dat de Joden, wanneer zij met minachting van Jezus wilden spreken, zeiden: Is deze niet de Zoon van den timmerman: *Nonne hic est fabri filius?* (1) De Zoon van den timmerman? Zeker wel. Maar van welken timmerman? Luistert, zegt de H. Petrus Chrysologus, en ik zal het u leeren. Jezus is de Zoon van den verheven timmerman, die niet met bijtel en hamer, maar met zijn woord, het almachtig *fiat*, het worde, hemel en aarde van niet gemaakt heeft; den hemel met zon, maan en sterren, die Hij aan het uitspansel ontstoken heeft; de aarde met zeeën en rivieren, met bergen en dalen, met menschen en dieren, die haar bewonen. Ziedaar den timmerman, van wien Jezus de eenige en zelfstandige Zoon is, en met wien Hij een en dezelfde goddelijke natuur heeft, namelijk, van God den Vader, den Schepper van hemel en aarde. Welnu, die Zoon van God den Vader, den Schepper van hemel en aarde, geeft ook den naam van Vader aan den H. Jozeph. Vader, zegt het Kind Jezus tot Jozeph, als het hem aanspreekt. Overigens, er valt niet aan te twijfelen; de allerheiligste Maagd Maria verzekert het ons; want toen zij Jezus den derden dag in den tempel te Jeruzalem terug vond, zeide zij tot Hem: *Pater tuus et ego dolentes quaerebamus te:* (2) Uw vader en ik zochten u met droefheid. Doch niet

(1) Matth. XIII, 55. (2) Luc. II, 48.

alleen noemt Jezus den H. Jozeph vader, maar hij eert en bemint hem als zijn vader, Hij gehoorzaamt hem als aan zijn vader. Jezus was onderdanig aan Maria en Jozeph: *Erat subditus illis*. (1) Welk een schouwspel! B. B. Doch dringen wij een oogenblik door in het huisje van Nazareth, en aanschouwen wij daar de H. Familie, Jezus, Maria en Jozeph. Terwijl de H. Maagd Maria het huiswerk verricht, bevindt zich Jozeph in het werkhuis, en het Kind Jezus is bij hem. De Zoon Gods helpt zijn Voedstervader Jozeph in het hout bewerken, evenals Hij eertijds zijn hemelschen Vader hielp in het scheppen van hemel en aarde; want 't is door zijn Woord d. i. door den tweeden Persoon van de H. Drievuldigheid, dat God de Vader hemel en aarde geschapen heeft. Alles is door zijn Woord geworden, en zonder hetzelfde is er niets geworden, dat geworden is, en het Woord is vleesch, d. i., mensch geworden: *Et Verbum caro factum est*. (2) Dat Woord nu, de Zoon Gods, mensch geworden voor ons, is Jezus van Nazareth. Doch luistert hoe de Zoon Gods spreekt: Toen mijn hemelsche Vader zich voorbereidde om hemel en aarde te scheppen, was ik er tegenwoordig, en ik regelde alles met hem: *Cum eo eram cuncta componens* (3) Welnu, diezelfde Zoon Gods, Jezus, mij dunkt, Hij zegt hetzelfde van zijn Voedstervader, den H. Jozeph. Als mijn vader Jozeph naar het werkhuis ging, ik ging met hem; als hij er aan het werk was, ik werkte met hem: *Cum eo eram cuncta componens*. En terwijl het Kind Jezus bij Jozeph werkt, ziet Jozeph het goddelijk Kind, hij vestigt zijne oogen op Jezus, hij weet, hij beseft, dat dit Kind niet alleen de Zoon zijner bruid, maar ook de Zoon van God den hemelschen Vader is.

(1) Luc. II, 51. (2) Joan. I, 14. (3) Prov. VIII, 30.

En terwijl Jozeph daarover nadenkt en het goddelijk Kind hem vader noemt, o, B. B., dan komen Jozeph de tranen in de oogen, maar 't zijn tranen van vreugde, van teederheid en liefde. En bijaldien het goddelijk Kind zich zoo trouw kwijt van zijne plichten jegens zijn Voedstervader, den H. Jozeph, zoo het hem eert, bemint en in alles gehoorzaamt, de H. Jozeph van zijnen kant bleef ook niet te kort aan zijne plichten jegens het Kind Jezus. Hij eert dat Kind, omdat het de Zoon Gods is; Jozeph weet het. Hij bemint dat Kind, en wijl het de Zoon Gods is, bemint hij het bovenal, uit geheel zijn hart, uit geheel zijne ziel, uit geheel zijn verstand en uit al zijne krachten. Hij draagt zorg voor het Kindje Jezus van den beginne af. Nauwelijks heeft Jozeph vernomen dat Herodes het Kind naar het leven staat, of hij staat op en vlucht naar Egypte om Jezus te redden, en zoo wordt Jozeph zelf de verlosser van zijnen Verlosser. (1) Uit Egypte te Nazareth teruggekeerd, werkt Jozeph voor het goddelijk Kind; in 't zweet zijns aanschijs zal hij den kost voor Jezus verdienen. Na jaren lang voor en met Jezus gewerkt te hebben, voelde de H. Jozeph eindelijk het oogenblik naderen om dit tranendal te verlaten. Treden wij voor de laatste maal het huisje van Nazareth binnen, en zien wij wat daar plaats heeft. Ziet, de H. Jozeph ligt uitgestrekt op een arme, doch zindelijke legerstede; zoo hij lijdt, hij lijdt bijna niets. Jezus staat aan de eene, Maria aan de andere zijde; zij zijn door Engelen omringd. Jozeph slaat zijne oogen nu eens op Jezus, het goddelijk Kind, dat hem vader noemt; dan wederom op Maria, zijne dierbare bruid. Hij bedankt hen voor de teedere zorgen, voor de toegenegenheid en liefde, die zij

(1) Salvatoris sui salvator ipse. (Rupertus).

hem bewezen hebben. Jozeph zegt hun zijn laatste vaarwel; hij neemt de hand van Jezus, drukt ze aan zijn hart en zegt, veeleer met het hart dan met de tong: Mijn Zoon? Mijn teêrbeminde Zoon! in uwe handen beveel ik mijne ziel. Jezus, de Zoon Gods, strekt zijne rechterhand uit, zegent en omhelst zijn teêrbeminden Vader, en Jozeph scheidt van deze wereld in de omhelzingen van Jezus en Maria. Vertrek, o heilige ziel? Vertrek! Eene verheven plaats wacht u daarboven om uwe verdiensten. Maria uwe bruid zal in den hemel aan de rechterhand van haar goddelijken Zoon, gij aan de linkerhand van Jezus geplaatst worden, die plaats hebt gij verdiend, God is ze u schuldig, omdat gij de Rechtvaardige bij uitstek, de Bruidegom van Maria, de Voedstervader van Jezus zijt.

SLUITREDE.

Bij het aanschouwen van den kostbaren dood van den H. Jozeph begrijpen wij gemakkelijk, waarom hij als patroon van den zaligen dood vereerd wordt. Ook verlangen wij eenmaal zulk een kostbaren, een zaligen dood te sterven. Dat verlangen is goed, B. B., doch dat verlangen alleen is niet genoeg. Om eenmaal een zaligen dood, den dood der rechtvaardigen te sterven, moeten wij ook als rechtvaardigen leven, en vandaar dat wij den H. Jozeph moeten navolgen in de deugden, waarvan hij ons het voorbeeld gegeven heeft; wij moeten onder anderen ootmoedig, gehoorzaam en kuisch zijn; naar het voorbeeld van den H. Jozeph moeten wij vooral Jezus en Maria beminnen. En om den H. Jozeph in zijne deugden te kunnen navolgen, moeten wij onze toevlucht tot hem nemen; God verlangt het. Ook zijn wij zeker te verkrijgen al wat wij door de voorspraak van den H. Jozeph vragen, gelijk het behoort. Talrijke voorbeelden van

gunsten en genaden, zelfs van wonderen, liggen voor de hand om te bevestigen hetgeen ik kom te zeggen. Gaan wij dus met betrouwen tot den H. Jozeph; vragen wij hem al wat wij noodig hebben naar ziel en lichaam, doch vragen wij hem vooral de genade om altoos als rechtvaardigen te leven, ten einde eenmaal een zaligen dood te sterven. Amen.

Zesde Preek.

De Boodschap aan Maria.

*Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum
verbum tuum.*

Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord. (Luc. I, 38.)

INHOUD.

VOORREDE.

Al wie zich verheft, zal vernederd worden, en wie zich vernedert, zal verheven worden. — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Maria heeft zich diep vernederd;
- II. Maria is juist daarom hoog verheven geworden.

I.

Maria heeft zich bij de boodschap des Engels diep vernederd. — De komst van den Messias was nabij. — God zond zijnen Engel naar Maria, die verloofd was aan Jozeph. — Toen de Engel aan Maria verscheen was zij alleen thuis, in het gebed verslonden. — Groet van den Engel; Maria wordt ontsteld. Waarom? Om den lof, welken de Engel haar geeft. — Maria denkt na over den

groet des Engels. Denkt zij soms ook dat zij de Moeder van God zal worden? — Verlegenheid van Maria. De Engel trekt Maria uit hare verlegenheid: Vrees niet, Maria, enz. — Maria verstaat den groet des Engels; zij weet nu dat zij bestemd is, de Moeder van den Messias te worden. — Moeielijkheid van Maria; die moeielijkheid door Gabriël weggenomen: Maria zal Moeder en Maagd te gelijk zijn. — Antwoord van Maria: Ziehier de dienstmaagd des Heeren, enz. — Machtig en ootmoedig antwoord. — Maria verheft zich niet, zij vernedert zich steeds meer en meer. — Omdat Maria maagd was, heeft zij God behaagd; omdat zij ootmoedig was, is zij tot de waardigheid van Moeder van God verheven.

II.

God heeft Maria bij de boodschap des Engels hoogverheven. — De waardigheid van Moeder van God is onbegrijpelijk. — Vergelijking van eenen koning, die een zijner hovelingen naar eene jonge dochter uit den burgerstand zendt, om haar te vragen of zij de moeder van zijnen zoon wil worden: die vergelijking toegepast op God, Gabriël en Maria. — Gabriël vraagt Maria van wege God of zij toestemt de Moeder van den Zoon Gods te worden. — Afwachting van Maria's antwoord. Gabriël, hemel en aarde, God zelf wacht op Maria's antwoord. — Antwoord van Maria: Ziehier de dienstmaagd des Heeren, enz. — De Menschwording van God den Zoon voltrokken: dubbel *fiat*. — God kan wel een volmaakter hemel en aarde scheppen, doch geen volmaakter werk verrichten dan de Menschwording van Christus; Hij kan wel volmaakter schepselen voortbrengen, doch Maria niet hooger verheffen dan tot de waardigheid van Moeder van God. — De innigste vereeniging met God bestaat in de Mensch-

wording van Christus, daarna in de vereeniging van Maria met God: bijgevolg, geen volmaakter schepsel dan Maria. — Maria om volmaakter te worden zou God moeten worden. — Waarom is Maria de Moeder van God? — In het goddelijk moederschap van Maria ligt de grond van hare heiligheid en volmaaktheid naar ziel en lichaam, van hare grootheid en verhevenheid, van hare eeretitels en haar vermogen bij God.

SLUITREDE.

Wij moeten ons vernederen naar het voorbeeld van Maria. — Wij moeten weten wie en wat wij zijn, wat wij van ons zelve hebben. — Wij moeten ootmoedig zijn in onze gedachten, woorden, werken en onzen omgang met anderen. — Zoo wij ootmoedig zijn, zullen wij verheven worden. — Wij hebben Gods genade noodig om in den hemel te komen; die genade geeft God slechts aan de ootmoedigen. — Gebed tot Maria om die genade te bekomen.

Zesde Preek.

De Boodschap aan Maria.

*Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum
verbum tuum.*

Zie de dienstmaagd des Heeren, mij
geschiede naar uw woord. (Luc. I, 38.)

VOORREDE.

Zekeren dag, B. B., sprak onze goddelijke Zaligmaker tot de scharen en zijne leerlingen de volgende woorden:

Al wie zich verheft, zal vernederd worden, en wie zich vernedert, zal verheven worden. Hoe waar deze woorden van Jezus zijn, leert ons het feest der Boodschap aan Maria, dat wij heden vieren. Doch alvorens over die waarheid uit te weiden, zien wij eerst de geschiedenis van de Boodschap des Engels aan Maria. De Evangelist Lucas verhaalt ze ons op de volgende wijze: „De Engel „Gabriël — zegt Lucas — werd door God gezonden naar „eene stad van Galilea, met name Nazareth, tot eene „maagd, die ondertrouwd was aan een man, met name „Jozeph, uit het huis van David; en de naam der maagd „was Maria. En de Engel kwam tot haar binnen, en „zeide: Wees gegroet, gij vol van genade! de Heer is met „u; gij zijt de gezegendste der vrouwen! Zij hem gehoord „hebbende, ontstelde op zijne rede, en peinsde, wat voor „eene begroeting deze mocht zijn. En de Engel zeide tot „haar: Vrees niet, Maria! want gij hebt genade gevonden „bij God: zie, gij zult in uwen schoot ontvangen en „een zoon baren, en zijn naam zult gij Jezus heeten. „Deze zal groot zijn, en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden; en de Heer God zal Hem den troon „geven van David, zijnen vader; en Hij zal heerschen „over Jacobs huis in eeuwigheid, en zijn koninkrijk zal „geen einde hebben. En Maria zeide tot den Engel: „Hoe zal dit geschieden, dewijl ik geen man bekenne? „En de Engel antwoordde en zeide tot haar: De Heilige „Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen; en daarom ook zal het Heilige „dat uit u zal geboren worden, Gods Zoon genoemd „worden. En zie, Elisabeth, uwe bloedverwante, ook zij „heeft een zoon ontvangen in haren ouderdom, en deze „maand is voor haar, die onvruchtbaar heet, de zesde; „want geen ding zal bij God onmogelijk zijn! En Maria

„zeide: Ziehier de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede „naar uw woord! *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum „verbum tuum!*” (1) En op dat oogenblik werd het geheim der Menschwording van Christus in Maria voltrokken. Uit deze geschiedenis blijkt, B. B., hoe diep Maria zich bij de boodschap des Engels vernederd heeft, en hoe hoog zij juist daarom verheven is geworden. Overwegen wij van daag ter gelegenheid van haar feest die waarheid. Ik zeg dus:

- I. Maria heeft zich bij de boodschap des Engels diep vernederd;
- II. Maria is juist daarom hoog verheven geworden. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

I.

En wel vooreerst: Maria heeft zich bij de boodschap des Engels diep, ja zoo diep mogelijk vernederd.

De tijd, waarop de Messias zou komen, door de Profeten voorzeggd, was eindelijk aangebroken; de scepter was Juda ontnomen en in vreemde handen, in die van Herodes; overgegaan; het heelal, hemel en aarde, verkeerde in spanning en wachtte met ongeduld den beloofden Messias af. Toen zond God zijnen Engel naar Nazareth tot eene maagd, die verloofd was aan eenen man, met name Jozeph, en die maagd heette Maria.

Nazareth was een stadje van Galilea, B. B., en schier onbekend; 't werd zelfs miskend, want men sprak er met minachting van. Kan er van Nazareth iets goeds zijn? was men gewoon te zeggen: *A Nazareth potest aliquid boni esse?* (2) Maria woonde daar in een eenvoudig huisje

(1) Luc. I, 38. (2) Joan. I, 46.

met haren bruidegom, Jozeph, een timmerman van beroep, ootmoedig, nederig evenals zij. Beiden leiden daar een arm en aan de wereld onbekend leven; doch hoe arm en onbekend ook aan de wereld, zij waren toch rijk en bekend aan God.

Toen de Engel Gabriël aan Maria verscheen, was zij alleen t'huis. Jozeph, haar bruidegom, was op dat oogenblik afwezig; hij bevond zich in zijn werkhuis, dat op kleinen afstand — ongeveer veertig schreden — van het woonhuisje gelegen was. Het woonhuisje bestond uit twee vertrekken, eene voorwoning, uit steenen gebouwd, en eene kamer, in de rots uitgehouwen, de gewone bidplaats van Maria. Wellicht was Maria op het oogenblik van de verschijning des Engels verslonden in gedachten over hetgeen er stond te gebeuren; want bekend met de H. Schrift, wist zij beter dan iemand dat de komst van den Messias nabij was. Geen wonder, zoo zij met de H. Aarts-vaders verzuchtte: *Rorate cæli desuper et nubes pluant fustum*; o, hemelen dauwt van uit den hooge, en dat de wolken den Rechtvaardige regenen: *aperiatur terra et germinet Salvatorem*: (1) de aarde opene zich, en dat zij den Verlosser voortbrengt.

De Engel Gabriël, bij Maria binnentredende, groet haar minzaam: *Ave! gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus*: (2) Wees gegroet! gij vol van genade, de Heer is met u, gij zijt de gezegendste der vrouwen. Op het hooren dier woorden word Maria ontsteld, zegt het Evangelie: *Turbata est*. En waarom wordt zij ontsteld? Omdat een Engel haar bezocht? Neen, B. B., want aan 't bezoek der Engelen was Maria gewoon. Was Maria soms bang, door den duivel, die zich wel eens onder de

(1) Isaias XLV, 8. (2) Luc. I, 28.

gedaante van een Engel des lichts verbergt, bedrogen te worden? Ook niet, B. B., Maria wist zeer goed te onderscheiden tusschen een Engel des lichts en den Engel der duisternissen; zij wist dus dat het een goede Engel was. Waarom wordt Maria dan ontsteld? Het Evangelie voegt er de reden bij: Zij wordt ontsteld om de woorden des Engels: *In sermone ejus*. Die woorden zijn lofwoorden, Gabriël looft en prijst Maria, hij verheft haar boven alle vrouwen. En Maria? Zij ziet zich aan voor de geringste der vrouwen. Getroffen dus door de woorden des Engels, wordt Maria ontsteld: die ontsteltenis is een uitwerksel harer diepe ootmoedigheid. O, B. B., zoo de Engel Maria gezegd hadde, dat zij de geringste der vrouwen was, Maria zou niet verwonderd zijn geweest; doch nu, nu hij haar met lof overlaadt, boven alle vrouwen verheft, nu wordt zij ontsteld. nu schaamt zij zich; want hoe hooger de Engel Maria verheft, des te dieper vernedert zij zich. Dat deze de reden is van Maria's ontsteltenis, heeft Maria zelve aan de H. Brigitta verklaard. Ik had een afschrik, zoo sprak zekeren dag de H. Maagd tot de H. Brigitta, ik had een afschrik van geloofd en geprezen te worden, en mijn eenig verlangen was, God mijnen Schepper geloofd en geprezen te zien. Maria wordt dus ontsteld door de lofspraak des Engels, die lofspraak oordeelt zij zich gansch onwaardig.

Na den groet van den Engel Gabriël gehoord te hebben, dacht Maria bij zich na wat die groet wel mocht beteekenen: *Cogitabat qualis esset ista salutatio*. Maria, bekend met de H. Schrift, gelijk ik reeds gezegd heb, wist wel dat de Messias een Zoon van David zou zijn, van wien ook zij afstamde; bijgevolg, dat Hij uit hare familie zou geboren worden. Zij wist ook dat eene Maagd Hem zou ontvangen en ter wereld brengen. Bekend dus met

al die bijzonderheden van de geboorte van den Messias, en terwijl de Engel haar verheft en zoo veel eer bewijst, zou Maria soms daarop de gedachte niet zijn gekomen, dat zij wel die uitverkoren Maagd kon zijn? Volstrekt niet, B. B., Maria's diepe ootmoedigheid was haar een waarborg tegen dergelijke gedachte; haar eenigste verlangen, en waarom zij wellicht op dat oogenblik God bad, was den Messias te mogen zien en zijn overgelukzalige Moeder te mogen dienen.

De Engel Gabriël staat verwonderd over de diepe ootmoedigheid van Maria, die weldra zijne meesteres zal worden. Hij ziet Maria door zijne woorden in verlegenheid gebracht; hij gaat haar terstond uit hare verlegenheid trekken. Vrees niet, Maria! zegt Gabriël: *Ne timeas Maria!* — hier noemt hij de ootmoedige Maagd bij name — want gij hebt genade gevonden bij God. En welke genade? Onder anderen de oorspronkelijke genade, welke de menschen verloren hadden. Daarenboven, God heeft u lief, Maria! Gij zijt zijne welbeminde dochter; op u heeft Hij zijne keus laten vallen. Want ziet! Gij zult ontvangen in uwen schoot en een zoon baren, en gij zult zijn naam Jezus heeten. Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden. En de Heer God zal Hem den troon van David zijnen vader geven, Hij zal eeuwig regeeren over het huis van Jacob en zijn rijk zal geen einde hebben: *Et regni ejus non erit finis.* (1) Nu verstaat Maria den groet van den Engel Gabriël; nu begrijpt zij, dat zij bestemd is, de Moeder van den Messias te worden. Doch nu staat zij nog meer verwonderd, die ootmoedige, die nederige Maagd. Maria zou, gelijk ik reeds gezegd heb, zich zoo gelukkig geacht hebben, bij-

(1) Luc. I, 33.

aldien zij den Messias had mogen zien, zoo zij zijne Moeder had mogen dienen. En nu, nu moet zij hooren dat zij bestemd is, de Moeder van den Messias te worden. Daarenboven, Maria heeft nog eene moeielijkheid, en die moeielijkheid moet eerst weggenomen worden. Maria en Jozeph waren vast besloten, altoos in den maagdelijken staat te leven. O, B. B., Maria had haren maagdom zoo lief, dat zij hem zelfs voor de waardigheid van Moeder van den Messias niet zou afstaan. Daarom zegt Maria tot Gabriël met eene zachte en nederige stem: Maar hoe zal dat geschieden, want ik beken geen man? De H. Geest, antwoordt de Engel, zal over U komen, en de kracht des Allerhoogsten zal U overschaduwē. Als wilde de Engel zeggen: Maria, gij zult de Moeder van den Messias worden zonder op te houden Maagd te zijn. Daarom ook zal het Heilige, dat uit U zal geboren worden, Gods Zoon genoemd worden. En ten bewijze er van: Elisabeth, uwe nicht, heeft in haar hoogen ouderdom ook nog wel een zoon ontvangen, want bij God is niets onmogelijk: *Quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.*

Nu verstaat Maria alles: zij weet dat zij verkoren is, de Moeder van den Messias te worden; zij weet dat zij Moeder zal worden en tevens Maagd zal blijven. Zij kent het verlangen van God. Een bevel van God heeft zij niet noodig. Neen, B. B., het verlangen van God is genoeg voor die ootmoedige Maagd. Maria gaat terstond aan het verlangen van God voldoen, zij gaat hare toestemming geven: ja, Maria gaat antwoorden. Doch luistert, B. B., in welke bewoordingen — want hier schijnt de nederigheid van Maria bijzonder uit. — Ziehier de dienstmaagd des Heeren, zegt Maria, mij geschiede naar uw woord: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum*

verbum tuum. (1) Machtig en tevens ootmoedig antwoord van Maria. Machtig antwoord, want op het oogenblik dat Maria zoo spreekt, is de Zoon Gods mensch geworden; ootmoedig antwoord, want op het oogenblik dat Maria tot de grootste waardigheid verheven wordt, noemt zij zich de dienstmaagd des Heeren. Ha, B. B., Maria laat zich door den glans harer waardigheid niet verblinden. Hoe hooger God Maria verheft, des te dieper vernedert zij zich. Maria krijgt daarom geene grootsche gedachten van zich; doch terwijl zij aan God denkt, vergeet zij zich zelve. Maria koestert in hare verheffing geen zelfbehagen, doch zij vindt er eene reden te meer in, om zich te vernederen. De diepste ootmoedigheid blijkt uit al hare woorden. Van den eenen kant acht Maria zich de waardigheid, waartoe God haar verheft, onwaardig; van den anderen kant wil zij in geen en deele aan het verlangen van God wederstaan. Ziehier de dienstmaagd des Heeren, spreekt Maria, als wilde zij zeggen: Mijn plicht is te doen hetgeen God verlangt. Hoe Hij ook over mij beschikke, wie ben ik om hem niet te gehoorzamen? Kiest Hij mij tot zijne Moeder, 't is lautere goedheid van Hem: word ik tot zijne Moeder gekozen, 't geschiedt zonder mijne verdiensten. Doch zoo eene dienstmaagd van den eenen kant niet het minste recht heeft op die waardigheid, van den anderen kant staat het haar ook niet vrij die waardigheid te weigeren. Gij ziet dus, B. B., terwijl God bezig is met Maria te verheffen, is Maria bezig met zich voor God te vernederen. Terwijl de Engel Gabriël haar groet als de Moeder van God, noemt zij zich de dienstmaagd des Heeren. O ootmoedigheid van Maria! O wonder van ootmoedigheid!

(1) Luc. 1, 38.

O Maria! O Heilige Maagd! roept de H. Bernardus uit, hoe hebt gij toch zulke kleine gedachte van u zelve kunnen hebben, gij die toch zoo zuiver, zoo onschuldig, zoo heilig waart! Ootmoedig zijn zonder verdiensten, 't is noodzakelijk, zegt de H. J. Chrysostomus; ootmoedig zijn niet gansch zonder verdiensten, 't is loffelijk, maar ootmoedig zijn vol van verdiensten, 't is wonderlijk; ja, B. B., dat is een wonder van ootmoedigheid. Zulk een wonder van ootmoedigheid was Maria, en juist om hare ootmoedigheid is zij zoo hoog verheven geworden. Vandaar dat de H. Bernardus zegt: Heeft Maria aan God behaagd om hare zuiverheid, om haren maagdom; aan hare ootmoedigheid heeft zij haar goddelijk moederschap te danken. (1) De ootmoedigheid van Maria, zegt de H. Augustinus, is als de ladder geweest, waarlangs de Zoon Gods nedergedaald is op de aarde om haar Zoon te worden. Doch dit zij genoeg over de ootmoedigheid van Maria. Maria heeft zich bij de boodschap des Engels diep vernederd; dit hebben wij gezien in ons eerste punt. Zien wij nu in ons tweede punt, dat Maria juist daarom hoog verheven is geworden.

II.

Om te begrijpen, B. B., hoe hoog God Maria bij de boodschap des Engels door het geheim der Menschwording van Christus verheven heeft, zouden wij de grootheid van God zelve moeten begrijpen; doch God is onbegrijpelijk, bijgevolg kunnen wij ook niet ten volle begrijpen, hoe hoog Maria daardoor verheven is. God alleen, zegt de H. Bernardus, kan zulks begrijpen en naar

(1) *Etsi complacuit ex virginitate, tamen ex humilitate concepit.*

waarde schatten. Om er ons nochtans een denkbeeld van te vormen, maken wij eene kleine vergelijking.

Veronderstelt eens een koning. Die koning zendt een zijner voornaamste hovelingen — iets wat hij niet gewoon is te doen — en dien hoveling zendt hij naar een eenvoudige dochter uit den burgerstand — hetgeen hij nog minder gewoon is te doen — en hij zendt zijn hoveling, opdat deze zich voor die dochter vernedere, haar eer en hulde bewijze en iets vrage — dat is een koning volstrekt niet gewoon te doen. — Een koning is wel gewoon zijne hovelingen te zenden om eer en hulde te ontvangen, doch niet om eer en hulde te bewijzen; om bevelen te geven, doch niet om iets te vragen. En wat moet die hoveling die dochter vragen? Hij moet haar vragen, zoo goed te willen zijn, en zich te laten aannemen tot moeder van den zoon des konings, en alzoo het hoogst verheven te worden, de eerste plaats na die des Konings te bekleeden in zijn rijk. B. B., die jonge dochter, ik vraag het u, zou zij op het hooren van die tijding niet opspringen van vreugde? Zou zij geen gevaar loopen, haar geringen burgerstand te vergeten en zich te verhoovaardigen? Maken wij nu de toepassing.

Wie is de koning, van wien hier sprake is? Die Koning is God, God de Schepper, Heer en Regeerder van hemel en aarde, de Koning der Koningen. Wie is die hoveling? Die hoveling is de Engel Gabriël, en ik geloof niet, zegt de H. Bernardus, dat Gabriël een der geringste Engelen is. Neen, B. B., maar hij is een der voornaamste, de kracht Gods. En tot wien zendt God den Engel Gabriël? Tot een eenvoudige jonge dochter van Nazareth, met name Maria. En waarom zendt God den Engel Gabriël? Vooreerst, om Maria eer en hulde te bewijzen, vervolgens om haar iets te vragen. God heeft nooit zijne

Engelen gezonden om de menschen eer en hun hulde te bewijzen, om hen iets te vragen, maar wel om eer en hulde van hen te vorderen, om hun iets op te leggen of te gebieden. En ziet, de Engel Gabriël, door God gezonden vernedert zich voor Maria; eerbiedig groet hij haar. *Ave!* zegt hij: Wees gegroet. Daarop spreekt hij de schoonste lofrede voor Maria uit. Gij zijt vol van genade: *Gratia plena*. Nooit heeft een schepsel genade ontvangen gelijk gij. *Dominus tecum*: De Heer is met u. Nooit is God, mijn Heer en Meester, met een schepsel geweest gelijk met u. *Benedicta tu in mulieribus*: Gij zijt de gezegenste der vrouwen. Nooit is er eene vrouw gezegend geweest gelijk gij. Vervolgens, na Maria eerst gerust gesteld te hebben — want zij werd ontsteld door die lofrede — voegt Gabriël er bij, dat zij bestemd is, de Moeder van den Zoon Gods te worden: Want, zoo zegt de Engel, gij zult een zoon ontvangen en baren, en gij zult hem Jezus noemen, en die zoon zal groot zijn; Hij zal de Zoon des Allerhoogsten genoemd worden. God zal Hem den troon van David zijn vader geven; Hij zal heerschen over het huis van Jacob in eeuwigheid en zijn rijk zal geen einde hebben. Daarop neemt de Engel Gabriël nog eene moeielijkheid weg, welke Maria scheen te hebben. Hij verzekert haar dat zij Moeder zal worden, zonder op te houden Maagd te zijn; dat de H. Geest over haar zal nederkomen, dat de kracht des Allerhoogsten haar zal overschaduwen, en dat juist daarom het Heilige, dat uit haar zal geboren worden, de Zoon Gods zal genoemd worden. Dat zulks bij God niet onmogelijk is, wijl bij Hem niets onmogelijk is. Gabriël vraagt dus Maria als 't ware in naam van God zijnen Meester, of zij er in toestemt de Moeder van God te worden. Welk een eer! Welk eene hulde

Maria betoond! Hebt gij begrepen, B. B.? Een Engel uit den hemel, door God gezonden, een Engel, die zich voor Maria vernedert, een Engel, die haar looft en prijst, die haar het voorstel doet, haar vraagt of zij de Moeder van den Zoon Gods wil worden! Doch dat is niet alles. De Engel Gabriël staat nog altoos in eerbiedige houding voor Maria, hij wacht op haar antwoord. En niet alleen de Engel, maar hemel en aarde wachten ongeduldig; ja, God zelf wacht op hetgeen Maria gaat antwoorden, Hij verlangt hare toestemming. Hij roept Maria als 't ware van uit den hemel toe: O, mijn welbeminde! laat toch uwe stem in mijne ooren klinken: *Sonet vox tua in auribus meis!* (1) Welk een eer! Welk eene hulde, ik herhaal het, Maria betoond! Doch luistert, B. B., het voornaamste van al gaat thans volgen. Maria gaat antwoorden, zij stemt toe. *Ecce ancilla Domini*: Ziehier de dienstmaagd des Heeren, mij geschiedde naar uw woord: *fiat mihi secundum verbum tuum*. En nauwelijks heeft Maria gesproken, of het eeuwig Woord des Vaders daalt uit den hemel neder, de Zoon Gods wordt de Zoon van Maria, want de zoon Gods is menschgeworden: *Et homo factus est*. Ziedaar het wonder der wonderen: de Menschwording van Christus voltrokken, Maria tot de hoogste waardigheid verheven, tot de waardigheid van Moeder van God. Bij de schepping gebruikte God het *fiat*. Zoo sprak God: *fiat lux*: het worde licht, en het werd licht, *et facta est lux*. Bij de boodschap des Engels gebruikte Maria het *fiat*. Zij sprak: *fiat mihi secundum verbum tuum*: Mij geschiede naar uw woord, en het eeuwig Woord des Vaders is vleesch geworden: *Et Verbum caro factum est*. God, B. B., kon wel een volmaakter hemel

(1) Cant. cant. II, 14.

scheppen, doch een volmaakter werk verrichten dan de Menschwording van Christus? neen, dat kon hij niet. God kon wel een volmaakter schepsel voortbrengen, doch een schepsel tot eene verhevener waardigheid verheffen dan tot de waardigheid van Moeder van God? neen dat kon Hij niet. In de Menschwording van Jezus-Christus en het goddelijk moederschap van Maria heeft God dus als 't ware zijn almacht uitgeput. Ziehier waarom. Hoe nauwer iets met zijn beginsel vereenigd is, des te ruimer deelt het in de volmaakheden van zijn beginsel. Hoe meer, bijv., een straal de zon, van welke zij uitgaat, nabij komt, des te lichter, des te helderder wordt die straal. Doch na de persoonlijke vereeniging van Jezus-Christus, d. i., na de vereeniging van de menschelijke natuur met de goddelijke natuur in één goddelijken Persoon bestaat er geene nauwere vereeniging met God dan die van Maria; bijgevolg is er geen volmaakter persoon dan Maria. Maria dus heeft niets boven zich dan God alleen. En alhoewel de afstand tusschen den Schepper en het schepsel — dus ook tusschen God en Maria — oneindig is, nochtans Maria — zoo spreekt Albertus de Groote — kon niet nauwer met God vereenigd worden zonder zelve God te worden. (1)

God kon Maria dus niet hooger verheffen, dan Hij haar verheven heeft, namelijk, tot de waardigheid van Moeder van God. Doch waarom is Maria de Moeder van God? Zij is de Moeder van God, B. B., niet dat zij de Godheid heeft voortgebracht, want God is van eeuwigheid, dus vóór Maria: doch wijl zij een zoon heeft ontvangen en voortgebracht, die, God van eeuwigheid, in den tijd de menschelijke natuur met de goddelijke ver-

(1) *Magis Deo conjungi, nisi fuerit Deus, non potuit.*

eenigd heeft, wiens lichaam waarlijk gevormd is uit het lichaam van Maria — gelijk de Apostel Paulus duidelijk leert — *factum ex muliere*. (1)

In de waardigheid van Moeder van God, B. B., ligt de grond van de heiligheid en volmaaktheid, van de grootheid en verhevenheid, van de eeretitels en het vermogen van Maria. Maria, wijl zij bestemd was, de Moeder van God te worden, is vrij geweest, niet alleen van de erfzonde, maar van alle dadelijke zonden. Hare ziel was verrijkt met een schat van genaden; genaden, die zij nooit verloren, noch verminderd, doch altoos vermeerderd heeft. Maria was volmaakt, naar ziel en lichaam. Reeds vóór hare geboorte was zij ten volle met rede en verstand begaafd. Haar lichaam was zoo schoon en volmaakt, dat, hadde het geloof mij daaromtrent niet ingelicht, zegt de H. Dionysius Ariopagita, die Maria gezien had, dat ik haar, in plaats van voor een schepsel te houden, voor eene Godheid gehouden en als dusdanige zou aanbeden hebben. Doch wel verre van ooit iemand een steen des aanstoots te zijn, zette Maria eenieder, die haar zag, steeds aan tot de schoone deugd van zuiverheid.

Maria, wijl zij de Moeder van God is, is verheven boven alle schepselen. God alleen, gelijk ik reeds gezegd heb, staat boven haar; alle schepselen staan beneden haar.

Maria, wijl zij de Moeder van God is, draagt de schoonste eeretitels. Zij is buiten de Moeder van God den Zoon, de Dochter van God den Vader, niet door aanneming, maar door verwantschap; want de Zoon des hemelschen Vaders is ook de Zoon van Maria. Zij is de Bruid van God den H. Geest, niet de aangenomen

(1) Gal, IV, 4.

Bruid, maar omdat God de Zoon door bijzondere werking van God den H. Geest aangenomen heeft de menschelijke natuur in den maagdelijken schoot van Maria. Zij is de Koningin van hemel en aarde, van Engelen en menschen.

Maria, wijl zij de Moeder van God is, voert gebied over hemel en aarde, over Engelen en menschen; ja, Maria, wijl zij de Moeder van God is, heeft gebied gevoerd over den Zoon Gods, die haar onderdanig was hier op aarde: *Erat subditus illis*, (1) en zij voert nog gebied over Hem in den hemel door hare gebeden, waaraan Jezus haar Zoon niet kan wederstaan. (2) Ziedaar, B. B., hoe hoog Maria verheven is, verheven zoo hoog mogelijk, tot belooning voor hare diepe nederigheid.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., de nederigheid van Maria en hare verheffing. Maria heeft zich diep vernederd, en zij is hoog verheven geworden. Maria is zoo hoog verheven geworden, juist omdat zij zich zoo diep vernederd heeft. Hare verheffing is dus de belooning voor hare nederigheid. Wat moeten wij daaruit besluiten? Daaruit moeten wij besluiten, dat, willen wij ook eenmaal verheven worden, wij ons ook vernederen moeten. Wij moeten dus weten wat wij zijn, en wat wij van ons zelve hebben. Wat zijn wij? Arme schepselen. Wat hebben wij van ons zelve? Niets. Voor eenige jaren bestonden wij niet eens. Wij hebben van God ontvangen alles wat wij zijn en hebben en in de orde der natuur, en in de orde der genade. Weet gij wat wij van ons zelve alleen zijn? Arme zondaren. Wat wij van ons zelve hebben, en waarin God geen deel heeft? Fouten,

(1) Luc. II, 51. (2) Omnipotentia supplex.

gebreken en zonden, en ziedaar nieuwe stof om ons te vernederen. Zijn wij dus ootmoedig in onze gedachten, woorden, werken en onzen omgang met anderen.

Ootmoedig in onze gedachten, en daarom geven wij nimmer toegang aan ijdele, hoovaardige gedachten.

Ootmoedig in onze woorden, en daarom wachten wij ons voor dat grootspreken; dat wij ons nimmer op onze talenten of goede hoedanigheden, op onze goederen of rijkdommen beroemen.

Ootmoedig in onze werken, en dat wij dus nimmer iets doen om ons te verheffen en van anderen gezien en geprezen te worden.

Ootmoedig in onzen omgang met anderen, en dat wij dus eerbiedig zijn jegens — en onderdanig aan onze oversten: vriendelijk en beleefd jegens ons gelijken, ja zelfs jegens degenen, die beneden ons staan, en over welke wij aangesteld zijn. Op die voorwaarde, B. B., zullen wij verheven worden, want alwie zich vernedert zal verheven worden: *Omnis qui se humiliat exaltabitur*, daar integendeel die zich verheft, d. i., die hoovaardig is, zal vernederd worden: *qui se exaltat humiliabitur*. Om verheven te worden, en bijzonder, om verheven te worden tot in den hemel, dus om zalig te worden, hebben wij de genade van God noodig; doch God, die den hoovaardigen wederstaat, geeft den ootmoedigen zijne genade. Vragen wij die genade door de voorspraak van Maria, die de Moeder der goddelijke genade is, en daarom, groeten wij haar ten slotte met den Engel. Ja, Maria! wees gegroet! *Ave Maria*. Gij zijt vol van genade: *gratia plena*: verkrijg voor ons een gedeelte van de genaden, waarvan gij vol zijt. De Heer is met u: *Dominus tecum*: De Heer, die van uwe geboorte af met u was, heeft zich nog inniger met u vereenigd, sedert Hij uw zoon gewor-

den is. Gij zijt de gezegendste der vrouwen: *Benedicta tu in mulieribus*: verkrijg voor ons den zegen van hierboven. Jezus, de vrucht van uwen schoot, is ook gezegend: *Et benedictus fructus ventris tui*. En gij, Maria! gij zijt de plant, welke die vrucht heeft voortgebracht. Ja, gij zijt de H. Moeder van God: *Sancta Maria, Mater Dei*. En gij zijt niet alleen de Moeder van God, maar ook onze Moeder. God heeft u tot zijne Moeder gekozen, opdat gij door uwe gebeden zoudet medewerken aan onze zaligheid; en daarom, wij! Gij de Moeder van God en ook onze Moeder zijt, bid voor ons zondaren. *Ora pro nobis peccatoribus*: bid voor ons nu: *nunc*, tijdens ons leven, gedurende hetwelk wij aan zoo vele gevaren blootgesteld zijn, opdat wij er niet in omkomen; doch bid vooral voor ons in het uur van onzen dood; *et in hora mortis nostrae*; op het oogenblik, dat wij de wereld gaan verlaten en voor den rechterstoel van God moeten verschijnen, opdat wij een zaligen dood sterven, een genadig oordeel bekomen en toegelaten worden in den hemel, om daar Jezus en U te loven en te danken gedurende de eeuwen der eeuwen. Amen.

Zevende Preek.

Paschen.

Surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum.

Hij is verrezen, Hij is niet hier; zie de plaats waar zij Hem gelegd hebben.

(Marc. XVI, 6.)

INHOUD.

VOORREDE.

Het Paaschfeest is ons hoogfeest. — De Verrijzenis van Christus is de voornaamste waarheid van onzen heiligen godsdienst; zij is de grondslag van ons geloof: met de Verrijzenis van Christus is onze verrijzenis verbonden. — De Verrijzenis van Christus uit het graf is een afbeeldsel van de verrijzenis van den zondaar uit het graf der zonde. — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Christus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren.
- II. Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet niet meer zondigen.
- III. Christus, na verrezen te zijn, verschijnt aan velen; de zondaar na zich bekeerd te hebben, moet aan velen verschijnen.

I.

Christus is waarlijk verrezen. — Jezus voorzegt zijne Verrijzenis; pogingen van de vijanden van Jezus om zijne Verrijzenis te beletten en zijne voorzegging te logenstraffen. — Godvruchtige vrouwen begeven zich 's morgens vroeg naar het graf om Jezus opnieuw te balsemen; gesprek onder weg; steen. — Aardbeving en verschijning eens Engels. — De vrouwen bij het graf en de verschijning van twee Engelen; woorden des Engels tot de vrouwen. — Vlucht der wachters naar de stad; hun verhaal van de Verrijzenis aan de Opperpriesters, enz. — List der vijanden van Jezus. — Woorden van den H. Augustinus. — Christus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren, eene rouwmoedige biecht spreken met het vaste voornemen om zich te beteren. — Woorden van Jezus tot de Pharizeën, toegepast op de zondaren, die zich maar in schijn bekeeren. — Steen op het geweten: verzwegen zonde, haat, onrechtvaardig geld of goed, slechte gewoonte, slecht huis, slechte kameraden; die steen moet afgewenteld worden om uit het graf der zonde te kunnen opstaan. — Verschil tusschen de Verrijzenis van Jezus en die van den zondaar.

II.

Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer. — Dooden door Jezus verwekt: Lazarus, de zoon van de weduwe van Naïm, de dochter van Jairus; dooden verwekt op de bedde der Heiligen; die verwekten zijn opnieuw gestorven. — Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; eens is Jezus gestorven voor de zonde; Hij leeft en blijft leven voor God. — De zondaar, met Paschen oprecht bekeerd, moet niet meer in de zonde hervallen; hij moet

leven en blijven leven voor God: tot dat einde moet hij de middelen gebruiken, vooral de gevaren en gelegenheden van zonde vermijden, na hervallen te zijn, terstond opstaan en met nieuwen moed beginnen.

II.

Christus, na verreezen te zijn, verschijnt aan velen. — Jezus ging tijdens zijn leven ook om met de zondaren, na zijne Verrijzenis is Hij aan geen enkel zondaar verschenen. — Jezus is verschenen aan Maria zijne Moeder, aan Maria Magdalena, aan de vrouwen, die naar het graf gingen, aan Petrus, aan de leerlingen van Emmaus, aan de leerlingen, toen Thomas afwezig was, aan de leerlingen, toen Thomas tegenwoordig was, aan de leerlingen op den oever van het meer Tiberias, aan meer dan vijfhonderd broeders, aan Jacobus den Jongere, aan de Apostelen op den dag zijner hemelvaart. — Wij moeten ook verschijnen aan velen. Wij moeten de gevaarlijke plaatsen en personen vermijden. — Wij moeten verschijnen binnen en buiten, maar zoo, dat wij onzen evennaaste nooit ergeren, doch hem steeds een goed voorbeeld geven.

SLUITREDE.

De Verrijzenis van Jezus uit het graf is een afbeeldsel van de geestelijke verrijzenis van den zondaar uit het graf der zonde. — Het feest van Paschen is ons hoogfeest; de H. Kerk viert het met allen mogelijken luister. 't Is vooral een feest voor Maria. — Degenen, die zich met Paschen nog niet bekeerd hebben, moeten hunne bekeering niet uitstellen. — Uit de zonde opgestaan, moeten wij zorgen, niet meer in de zonde te hervallen, om eenmaal glorierijk te kunnen verrijzen en naar den hemel te gaan.

Zevende Preek.

Paschen.

Surrexit, non est hic, ecce locus ubi posuerunt eum.

Hij is verrezen, Hij is niet hier; zie de plaats waar zij Hem gelegd hebben.

(Marc. XVI, 6)

VOORREDE.

Het Paaschfeest, B. B., dat wij vandaag vieren, is het feest der feesten, 't is ons hoogfeest bij uitstek. Waarom? Omdat wij op het Paaschfeest vieren de Verrijzenis van Christus, Verrijzenis, die de voornaamste waarheid van onzen heiligen godsdienst, de grondslag van ons geloof is. Immers, bijaldien Christus niet verrezen is, zoo spreekt de Apostel Paulus, dan beteekent ons prediken niets: *Si autem Christus non surrexit, inanis est ergo praedicatio nostra*, en bijgevolg beteekent ons geloof ook niets: *inanis est et fides nostra* (1) Met de Verrijzenis van Christus is onze verrijzenis nauw verbonden, zoodat, indien Christus niet verrezen ware, wij ook niet zouden verrijzen.

De Verrijzenis van Christus is ook een afbeeldsel van eene geestelijke verrijzenis, namelijk, van de verrijzenis van den zondaar uit het graf der zonde. Doch alvorens over die verrijzenis te handelen, ziehier in 't kort de geschiedenis van de Verrijzenis van Christus. „Toen de „Sabbat was voorbijgegaan, kochten Maria Magdalena, „en Maria, *de moeder* van Jacobus en Salome specerijen, „om Jezus te gaan zalven. En zeer vroeg op den

(1) I Cor. XV, 14,

„eersten dag der week kwamen zij aan de grafstede, „toen de zon reeds was opgegaan. En zij zeiden tot „elkander: Wie zal ons den steen afwentelen van den „den ingang der grafstede? En opziende, zagen zij, dat „de steen afgewenteld was; want hij was zeer groot. En „ingegaan zijnde in de grafstede, zagen zij ter rechter „zijde een jongeling zitten, bekleed met een wit gewaad; „en zij verschrikten. Doch hij zegt tot haar: Weest niet „ontsteld! Gij zoekt Jezus, den Nazarener, den Gekruis- „sigde: Hij is verrezen, Hij is hier niet: zegt aan zijne „leerlingen en aan Petrus: Hij gaat u voor naar Galilea; „aldaar zult gij Hem zien, gelijk Hij u gezegd heeft.”

Ziedaar de geschiedenis van de Verrijzenis van Christus uit het Evangelie van den H. Marcus.

De Verrijzenis van Christus is een afbeeldsel van eene geestelijke verrijzenis, gelijk ik gezegd heb, namelijk, van de verrijzenis van den zondaar uit het graf der zonde, en ziehier op welke wijze:

- I. Christus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren;
- II. Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet niet meer zondigen;
- III. Christus, na verrezen te zijn, verschijnt aan velen; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet aan velen verschijnen.

Leggen wij thans die drie punten uit.

I.

En wel vooreerst: Christus is waarlijk verrezen: *Sur-*
rexit Dominus vere. (1)

(1) Luc. XXIV, 34.

Geen feit, dat zoo klaar bewezen is, als de Verrijzenis van Christus.

Onze goddelijke Zaligmaker had zijne Verrijzenis meer dan eens voorzegd. Ziet! wij gaan naar Jeruzalem, sprak Jezus zekeren dag tot zijne Apostelen, en alles, wat door de Profeten aangaande den Zoon des menschen geschreven is, zal vervuld worden; want Hij zal overgeleverd worden aan de Opperpriesters en Schriftgeleerden en zij zullen Hem ter dood veroordeelen en aan de Heidenen overleveren om Hem te bespotten, te geeselen en te kruisigen. En Hij zal inderdaad bespot en bespuwd worden; en na Hem gegeeseld te hebben, zullen zij Hem dooden en ten derden dage zal Hij verrijzen: *Et tertia die resurget.* (1) Ziedaar de Verrijzenis wel duidelijk voorzegd. Geen wonder dus, dat de vijanden van Jezus, na zijnen dood, zich over die voorzegging verontrusten. De Opperpriesters, de Pharizeën en Ouderlingen vergaderen; zij beraadslagen onder elkander wat aanvangen, om de Verrijzenis van Jezus te beletten; doch in plaats van ze te beletten, zullen zij ze des te meer doen uitkomen. Zij begeven zich naar Pilatus en zeggen: Heer! wij zijn indachtig geworden, dat die bedrieger — zoo noemden zij onzen goddelijken Zaligmaker — toen Hij nog leefde, gezegd heeft: Na drie dagen zal ik verrijzen; *Post tres dies resurgam.* (2) Gebied dus dat zijn graf bewaakt worde tot op den derden dag, opdat zijne leerlingen soms niet komen, het lijk stelen en dan onder het volk uitstrooien: Hij is van de dooden opgestaan: *Surrexit a mortuis*, (3) en dat laatste bedrog zal nog erger zijn dan het eerste. Wat antwoordt Pilatus? Gij hebt eene wacht, zegt hij, gaat en bewaakt het Graf

(1) Marc. x, 31. (2) Matth. xxvii. 63. (3) Matth. xxvii, 64.

volgens uw goëddunken. Daarop gingen de vijanden van Jezus heen, zetteden eene wacht bij het graf uit en verzegelden den steen er van met hunnen ring. Alle mogelijke voorzorgen en maatregelen zijn dus genomen, om het stelen van het lichaam van Jezus te beletten. 's Zondags 's morgens zeer vroeg begeven zich eenige godvreezende vrouwen naar het graf, om het lichaam van Jezus op nieuw te balsemen. Onder weg zeiden die vrouwen tot elkander: Wie zal ons den steen afwentelen van den ingang van het graf? want die steen was zeer zwaar: *Erat quippe magnus valde.* (1) Dat de steen verzegeld, en dat er eene wacht bij het graf uitgezet was, daarvan wisten de vrouwen niets. En ziet! intusschen ontstaat er eene geweldige aardbeving, want een Engel des Heeren daalde uit den hemel neder, en genaderd zijnde, wentelde hij den steen van het graf weg en zette er zich op neder. Zijn gelaat was als de bliksem en zijn kleed als sneeuw. De wachters bij het graf geplaatst, verschrikten, men kan niet meer; zij werden als dooden en vluchtten ijlings naar de stad. De vrouwen bij het graf gekomen, zagen dat de steen afgewenteld was, doch het lichaam van Jezus vonden zij niet. Zij zien twee Engelen. Bevreesd slaan zij hunne oogen ter aarde. Een der Engelen zeide tot haar; Vreest niet; ik weet dat gij Jezus, den gekruiste zoekt; doch wat zoekt gij den levende onder de dooden? *Quid quæritis viventem cum mortuis?* (2) Jezus is niet hier, Hij is verrezen, gelijk Hij voorzëgd heeft, en Hij gaat u vóór naar Galilea. Toen de godvreezende vrouwen het graf verlaten hadden, kwamen er eenige wachters in de stad en verhaalden den Opperpriesters wat er gebeurd was. De Opperpriesters

(1) Marc. XVI, 4. (2) Luc. XXIV, 5.

en Ouderlingen vergaderden op nieuw, zij beraadslaagden, en het feit der verrijzenis van Jezus niet kunnende ontkennen, boden zij den wachters eene som geld aan, onder voorwaarde van alom te zeggen, dat de leerlingen van Jezus zijn lichaam gestolen hadden, terwijl zij sliepen. De wachters namen het geld aan en deden gelijk hun geleerd was: *Illi accepta pecunia fecerunt sicut erant edocti.* (1) Zij zelve moesten wel slapen, de vijanden van Jezus, zegt de H. Augustinus, daar zij slapende getuigen kozen om de Verrijzenis van Christus te loochenen.

Christus dus is waarlijk verreezen, gelijk wij gezien hebben: *Surrexit Dominus vere*; Hij is waarlijk uit het graf opgestaan. Zoo ook, zeg ik nu, moet de zondaar waarlijk verrijzen, d. i., hij moet waarlijk uit het graf der zonde opstaan.

Ha, B. B., hij is wel dood, dood in de oogen van God, beroofd van het leven der heiligmakende genade, de arme zondaar, die zijnen Heer en God zoo dikwijls gevloekt en gelasterd heeft. Hij is wel dood, de arme zondaar, die zich zoo dikwijls merkelyk te buiten gegaan is in den drank. Hij is wel dood, de arme zondaar, die zoo dikwijls grootelyks gezondigd heeft tegen de kuischheid en rechtvaardigheid. Hij is wel dood, in een woord de arme zondaar, die zoo dikwijls grootelyks misdaan heeft tegen de geboden van God en de H. Kerk of tegen de plichten van zijnen staat. Die zondaar moet waarlijk verrijzen, met Paschen moet hij waarlijk uit het graf der zonde opstaan; waarlijk, zeg ik, en niet in schijn, voor God, en niet enkel voor de menschen. En hoe? Door eene goede biecht te spreken, met een waar berouw over zijne zonden, omdat hij er den goeden God zoo

(1) Marc. XVI, 4. (2) Luc, XXIV, 5.

dikwijls en zoo grootelijks door vergramd heeft, en met het vaste voornemen om de zonde niet meer te bedrijven; en bijgevolg, met het vaste voornemen om de vrijwillige gevaren en gelegenheden van zonde te vluchten en te vermijden.

Want, wat zou Jezus, voor wien niets verholten is, kunnen zeggen tot de zondaren, die met Paschen wel te biechten gaan, maar zonder berouw, zonder vast voornemen om de zonden niet meer te bedrijven? Hij zou hun kunnen zeggen, hetgeen Hij eertijds tot de Pharizeën en Schriftgeleerden zeide: Gij zijt huichelaars: *Hypocritae!* Gij zijt gelijk aan witgepleisterde grafsteden, die van buiten schoon, doch van binnen vol vuiligheid en doodsbeenderen zijn; en die zondaren zouden evenmin als de huichelende Pharizeën en Schriftgeleerden de wrake Gods ontkomen. Dus, de zondaar moet waarlijk verrijzen, waarlijk uit het graf der zonde opstaan. Ha, B. B., er ligt misschien ook een groote steen op uw graf, op uw geweten. En welke is die steen? Die steen is misschien de een of andere doodzonde, welke gij uit vrees of schaamte niet gebiecht hebt. Die steen is misschien die doodelijke haat, welken gij reeds geruimen tijd voedt tegen dezen of genen persoon, en dien gij nog niet afgelegd hebt. Die steen is dat onrechtvaardig geld of goed, dat gij reeds overlang bezit en nog niet teruggegeven hebt. Die steen is de een of andere gewoonte van zonde, om welke uit te roeien gij nog geene middelen gebruikt hebt. Die steen is misschien het een of ander slecht huis, dat gij nog niet verlaten, de een of andere persoon, van welke gij u nog niet gescheiden hebt. Die steen op uw graf, op uw geweten, is groot, is zwaar: *Erat quippe magnus valde*. Die steen nu, wilt gij waarlijk uit het graf der zonde opstaan, u oprecht bekeeren, moet afge-

wenteld worden: die verzwegen doodzonde moet gebiecht, die haat moet afgelegd worden; dat onrechtvaardig geld of goed moet teruggegeven, die slechte gewoonte moet uitgeroeid worden; aan dat huis moet vaarwel gezegd, met dien persoon moet afgebroken worden; zoo niet, gij kunt niet verrijzen, gij kunt niet opstaan uit het graf der zonde.

Onze goddelijke Zaligmaker, B. B., verrees toen het graf nog gesloten was; de steen werd door den Engel afgewenteld, toen Jezus reeds uit het graf was opgestaan; doch de zondaar kan niet verrijzen, hij kan niet uit het graf der zonde opstaan, alvorens de steen afgewenteld zij.

Christus is dus waarlijk verrezen, de zondaar moet zich ook waarlijk bekeeren.

II.

Christus, na verrezen te zijn, sterft niet meer: *Fam non moritur.* (1)

Wij lezen in de H. Schrift dat onze goddelijke Zaligmaker verschillende dooden verwekt heeft. Hij heeft verwekt Lazarus, den broeder van Maria en Martha, wiens lichaam, der ontbinding ten prooi, reeds begon te rieken. Hij heeft verwekt den zoon van de weduwe van Naïm, wiens lijk reeds naar de begraafplaats gedragen werd. Hij heeft verwekt de dochter van Jairus, die op haar doodsbed uitgestrekt lag. In de levens der Heiligen lezen wij dikwijls dat op de bede van den een of anderen Heilige deze of gene doode tot het leven verwekt is; doch al die dooden, B. B., tot het leven verwekt, zijn op nieuw gestorven. Onze goddelijke Zaligmaker, na verrezen te zijn, is niet meer gestorven; Hij heeft den dood

(1) Rom. vi, 9—12.

Overwonnen, en na den dood overwonnen te hebben, zal deze geene heerschappij meer over Hem voeren, zegt de Apostel Paulus: *Mors illi ultra non dominabitur*. Eens is onze goddelijke Zaligmaker gestorven voor de zonde, d. i., om de zonde uit te boeten: *Quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel*; na verzezen te zijn leeft Hij, en Hij blijft leven; en Hij leeft, en Hij blijft leven voor God: *Quod autem vivit, vivit Deo*. Ziedaar B. B., het afbeeldsel van hetgeen de zondaar na verzezen, na uit het graf der zonde opgestaan te zijn, doen moet. Hij moet leven en blijven leven: leven door het leven der heiligmakende genade; blijven leven, en dus, na het leven der heiligmakende genade terug bekomen te hebben, moet hij dat leven bewaren, niet voor een dag, eene week, eene maand, een jaar; neen, maar voor altijd, gansch zijn leven. Hij moet leven voor God en Hem dus getrouw dienen, door goed te onderhouden de geboden van God en onze Moeder de H. Kerk, door zich trouw te kwijten van de plichten van zijnen staat; niet leven voor de wereld, door, bijv., na te jagen hare grootheid en pracht, hare schatten en rijkdommen, hare vermaken en plezieren. Hij moet blijven leven voor God, en dus moet hij zorgen God door de zonde niet meer te vergrammen. Daarom moet hij zijn best doen om de goede voornemens, welke hij met Paschen gemaakt heeft, ten uitvoer te brengen.

Natuurlijk, de zondaar, die zich met Paschen oprecht bekeert, moet het voornemen hebben, de zonde niet meer te bedrijven en de middelen te gebruiken, die daartoe noodig zijn. Die middelen zijn den zondaar met Paschen, toen hij zijne biecht sprak, door den biechtvader aangewezen. Zoo moet, bijv., een vloeker of godslasteraar den goeden God bidden en aanhouden met bidden, om

die duivelsche gewoonte van vloeken en God te lasteren af te leggen, hij moet het goede voornemen om zich te beteren van tijd tot tijd vernieuwen. De onrechtvaardige moet denken dat het onrechtvaardig geld of goed geen zegen brengt, dat hij weldra, namelijk, bij den dood alles zal moeten verlaten, dat hij voor een weinig onrechtvaardig geld of goed zijne ziel opoffert, zich voor eeuwig berooft van het geluk des hemels en nederstort in den afgrond der hel. De kwaadspreker, de dronkaard of de onkuischaard moet vermijden de plaatsen waarop, de personen, met welke en de gezelschappen, waarin hij gewoon was zich aan de zonde van kwaadspreken, dronkenschap of onkuischheid plichtig te maken. In een woord, eenieder beijvere zich de middelen aan te wenden, welke de biechtvader hem voorgeschreven heeft, om in het goeden te volharden. Gebeurde het nu dat de een of andere persoon, niettegenstaande de beste voornemens, bij deze of gene onvoorziene gelegenheid of ter oorzaak eener hevige bekoring zou bezwijken, die persoon stelle niet uit, hij wachte niet terstond op te staan, om met nieuwen moed en met betrouwen op God het pad der deugd standvastig te bewandelen en een stichtend leven te leiden.

Christus dus, na verreezen te zijn, sterft niet meer. Hij leeft, en Hij blijft leven voor God. De zondaar na zich bekeerd te hebben moet ook niet meer in de zonde hervallen, hij moet ook leven en blijven leven voor God.

Eindelijk, Christus na verreezen te zijn, verschijnt aan velen: *Et apparuit.*

III.

Onze goddelijke Zaligmaker ging tijdens zijn openbaar leven om, zelfs met de zondaren, natuurlijk zonder gevaar

voor zich zelven en met de beste inzichten, namelijk, om hen te bekeeren. Doch na zijne Verrijzenis? Neen, op geen enkele plaats in de H. Schrift lezen wij, dat onze goddelijke Zaligmaker aan de Pharizeën of Schriftgeleerden, dat Hij aan de zondaren verschenen is. Aan wie is Jezus dan verschenen na zijne Verrijzenis? Vooreerst, al maakt de H. Schrift er ook geen gewag van, is Jezus verschenen aan zijne Moeder Maria. Die daaraan twijfelt zou men wel mogen vragen of hij nog wel verstand heeft. Immers, Maria had op de eerste plaats met haar goddelijken Zoon gedeeld in zijne droefheid en zijn lijden. Maria moest dus op de eerste plaats ook deelen met haar goddelijken Zoon in zijne vreugde en heerlijkheid, en van daar dat er geen twijfel bestaat of Jezus is het eerst aan zijne Moeder Maria verschenen.

Doch de eerste verschijning, waarvan de H. Schrift melding maakt, is die aan Maria Magdalena. Ja, Jezus is aan Maria Magdalena vóór de anderen verschenen. Welk een troost voor eene zondares, maar die zich naar het voorbeeld van Maria Magdalena oprecht bekeert! Door aan Maria te verschijnen geeft Jezus te kennen, dat Hij hare zonden vergeven heeft.

Jezus is verschenen aan de godvreezende vrouwen, die 's morgens vroeg naar het graf gingen, om zijn lichaam opnieuw te balsemen. Minzaam groette Hij haar, zeggende; *Avete!* (1) Weest gegroet!

Jezus is verschenen aan den Apostel Petrus vóór de andere Apostelen. En nochtans, Petrus had zijn goddelijken meester tot driemaal toe verloochend. Welk een troost voor eenen zondaar, maar die zich naar het voorbeeld van den H. Petrus ook oprecht bekeert? Jezus toont

(1) Matth. XXVIII, 9.

daardoor, dat Hij de zonden, eenmaal vergeven, niet meer gedenkt.

Jezus verscheen aan de twee leerlingen van Emmaüs, toen zij onder weg over Hem spraken; aan zijne leerlingen, toen zij zich uit vrees voor de Joden in eene kamer opgesloten hadden en Thomas afwezig was, bij welke gelegenheid Hij hun den vrede wenschte: *Pax vobis*, (1) en hun toestond Hem aan te raken.

Acht dagen later, toen Thomas zich bij de overige leerlingen bevond, verscheen Jezus opnieuw; en om Thomas van zijn ongeloovigheid te genezen, gebod Hij hem zijne vingers te steken in de openingen zijner handen en voeten en zijne hand te leggen in zijne geopende zijde. Na Jezus gezien en gehoord te hebben, riep Thomas vol geloof uit: *Dominus meus et Deus meus*. (2) Mijn Heer en mijn God! als wilde hij zeggen: Ik geloof dat Gij het zijt, o mijn Meester! en dat Gij God zijt.

Jezus verscheen later nog aan zijne leerlingen in Galilea op den oever van het meer Tiberias, toen zij bezig waren met visschen. Hij verscheen op eenen berg van Galilea aan meer dan vijfhonderd personen te gelijk, zegt de Apostel Paulus: *Visus est plus quam quingentis fratribus simul*. (3) Hij is verschenen aan Jacobus den Jongeren, eersten bisschop van Jeruzalem. Eindelijk is Jezus nog verschenen aan zijne leerlingen den dag zijner Hemelvaart. Jezus dus is verschenen herhaalde malen en aan velen, binnen en buiten. De zondaar, B. B., die met Paschen geestelijker wijze verrezen is, moet ook verschijnen. Voorzeker, wij kunnen ons niet verborgen houden; wij moeten voor den dag komen; wij moeten verschijnen herhaalde malen, aan velen, én binnen, én buiten. Doch

(1) Luc. xxiv, 36. (2) Joan. xx, 28. (3) I Cor. xv, 6.

merkt wel op, er zijn zekere plaatsen waarop, en zekere personen, aan welke de zondaar, die zich oprecht bekeerd heeft, niet meer moet verschijnen. En welke zijn die plaatsen en personen? Die plaatsen zijn, bijv., de slechte huizen, waarin veel kwaad geschiedt, waarin alles toegelaten wordt, zooals vloeken en godslastering, zedenkwetsende taal, taal tegen God en godsdienst, tegen Kerk en priester, zonden van ontucht en dronkenschap; die plaatsen zijn de afgelegen en eenzame plaatsen, waar men zich vroeger naar toe begaf om buiten de oogen der menschen te zijn en des te vrijer te kunnen zondigen. Die personen zijn de medeplichtigen, de slechte kameraden, de verleiders; die jongeling, bijv., die niets anders zoekt dan u te verleiden; die jongedochter die niets anders zoekt dan u tot zonde te brengen. Op die plaatsen moeten wij niet meer komen, met die personen moeten wij niet meer omgaan. Waarom niet? Wijl het zeker is — de ondervinding leert het — dat wij de eerste gelegenheid de beste op die plaats, met dien persoon in de zonde zullen hervallen. Men moet zich dus begeven, B. B., als men, bijv., uitgaat, naar plaatsen, waarop, en naar huizen, waarin men geen gevaar loopt en waar men zich althans eerlijk en deftig kan vermaken. Men moet omgaan met personen, die braaf en deugdzaam zijn, en die bijgevolg, in plaats van ons te verleiden en tot zonde te brengen, ons door hun voorbeeldig gedrag stichten en tot de deugd aanzetten. Men moet dikwijls verschijnen op zekere plaatsen, die nooit gevaarlijk zijn, zoo als, bijv., de kerk, om daar tot de H. Sacramenten te naderen, om daar het H. Sacrificie der Mis, het Lof, den Rozenkrans, de een of andere vergadering, zooals de H. Familie of de Congregatie van onze Lieve Vrouw bij te wonen. Men moet verschijnen binnen en buiten: binnen, in zijn huis-

gezin, maar zóó, dat de huisgenooten elkander een voorbeeld zijn van deugd: de ouders een voorbeeld voor de kinderen, de oversten een voorbeeld voor de dienstboden, de kinderen en dienstboden een voorbeeld voor elkander; buiten, op straat of waar ook, maar zóó, dat nooit iemand iets kwaads van ons zie, nooit iets kwaads van ons hoore, zoodat er nooit iets op ons gedrag af te keuren valt, dat ons gedrag steeds voorbeeldig zij en wij eenieder stichten; dat wij zelfs de personen, die wij vroeger misschien ontsticht en verleid hebben, tot het goede terugbrengen en alzoo de ergernis, die wij gegeven hebben, zoo goed mogelijk herstellen. Ja, B. B., zoo schittere uw licht, d. i., uw gedrag voor de menschen, zegt onze goddelijke Zaligmaker: *Sic luceat lux vestra coram hominibus*, dat zij uwe goede werken zien, *ut videant opera vestra bona*, en dat zij uwen Vader, die in den hemel is, verheerlijken, *et glorificent Patrem vestrum qui in caelis est.* (1)

SLUITREDE.

Gij hebt verstaan, B. B., ik twijfel er niet aan, hoe Jezus' lichamelijke Verrijzenis uit het graf een afbeeldsel is van de geestelijke verrijzenis van den zondaar uit het graf der zonde. Jezus is waarlijk verrezen; de zondaar moet zich waarlijk bekeeren. Jezus, na verrezen te zijn, sterft niet meer; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet niet meer zondigen. Jezus, na verrezen te zijn, verschijnt aan velen; de zondaar, na zich bekeerd te hebben, moet ook aan velen verschijnen.

Het feest van Paschen is het feest der feesten, gelijk ik gezegd heb; 't is ons hoogfeest bij uitstek. Onze

(1) Matth. 1, 16.

Moeder de H. Kerk viert het met allen mogelijken luister; zij spreidt op dien feestdag al hare pracht ten toon, en zij doet de gewelven harer tempels van vreugde- en lofzangen weërgalmen. Alom klinkt het blijde *Alleluia*. Vooral richt onze Moeder de H. Kerk zich tot Maria, de Moeder van Jezus, en zij roept haar toe: Verheug u, o Koningin des hemels, alleluia! *Regina coeli lactare, alleluia!* want dien gij waardig bevonden zijt te dragen, alleluia! *quia quem meruisti portare, alleluia!* Is verreezen gelijk Hij gezegd heeft, alleluia! *resurrexit sicut dixit, alleluia!* Bid God voor ons, alleluia! *Ora pro nobis Deum, alleluia!*

Zouden er zich onder ons bevinden, B. B., die geestelijker wijze nog niet verreezen zijn, en die bijgevolg nog niet naar behooren kunnen deelen in de vreugde en blijdschap van het Paaschfeest; dat zij niet langer meer uitstellen, maar terstond de handen aan het werk slaan; dat zij door eene rouwmoedige, oprechte en volledige biecht uit het graf der zonden opstaan; dat zij dus ook waarlijk verrijzen, en dat wij allen, waarlijk verreezen, niet meer sterven, d. i., niet meer in de zonde hervallen, ten einde eenmaal na dit kortstondige leven glorievol te kunnen verrijzen in den laatsten dag des oordeels, om daarna met den verreezen Godmensch, Jezus-Christus, met zijne gezegende Moeder Maria, die ook reeds glorievol verreezen is, en met de Engelen en Heiligen ten hemel te klimmen, en daar in eeuwigheid te leven en te zingen het blijde *Alleluia*. Amen.

Achtste Preek.

De Bescherming van den H. Jozeph.

Ite ad Jozeph.

Gaat tot Jozeph. (Gen. XLI, 55.)

INHOUD.

VOORREDE.

België heeft overlang den H. Jozeph tot zijn bijzonderen Patroon verkozen. — De H. Theresia. — De aartshertogin Isabella, Clara, Eugenia. — Antwerpen. — Door den H. Jozeph beschermd, is België behoed gebleven voor de ketterij der XVI eeuw. — Thans moeten wij opnieuw onze toevlucht nemen tot den H. Jozeph, om behoed te worden voor de goddeloos- en zedeloosheid. — Het vermogen van den H. Jozeph beschouwd.

VERDEELING.

- I. In zijnen oorsprong;
- II. In zijn uitwerksels.

I.

Het vermogen van den H. Jozeph beschouwd in zijnen oorsprong. — Drie zaken, waardoor men op iemand

invloed krijgt: achting, liefde en verplichting. — Na Maria heeft God voor niemand meer achting gehad dan voor den H. Jozeph. — Afbeeldsel der H. Drievuldigheid op aarde: Jezus, Maria en Jozeph: Jozeph bekleedt de plaats van den H. Geest. — Jozeph de Bruidegom van Maria, is vóór allen gesteld, voor David, Salomon, Joannes den Dooper. — Saül tot koning gekozen. — Woorden van den H. Bernardus. — Na Maria heeft God voor niemand meer liefde gehad dan voor den H. Jozeph. — Woorden van Jezus tot zijne Apostelen: Ik zal u geen dienaren maar vrienden noemen: U is het gegeven de geheimen van het rijk der hemelen te kennen. — Jozeph uitgekozen onder Gods vrienden. — Jozeph is getuige van het geheim der Menschwording. — Jezus bemint den H. Jozeph met kinderlijke liefde. — Na Maria heeft God jegens niemand verplichting dan jegens den H. Jozeph. — Jozeph, de Voedstervader van Jezus, werkt voor Hem en redt Hem het leven.

II.

Het vermogen van den H. Jozeph beschouwd in zijn uitwerksels. — Vraagt en gij zult verkrijgen. — God zal den wil doen van hen, die Hem vreezen en hun gebed verhooren. — Omdat gij in kleine zaken getrouw zijt geweest, zal ik u over groote aanstellen. — Het vermogen der Heiligen in den hemel beantwoordt aan eenieders verdiensten; hoe groot moet dan het vermogen van den H. Jozeph niet zijn! — Jozeph aangesteld tot bestuurder, schatbewaarder en uitdeeler van Gods weldaden en genaden. — Jozeph van Egypte, afbeeldsel van den H. Jozeph. — De H. Theresia. — Onze Moeder de H. Kerk. — Gerson. — Door de voorspraak van den H. Jozeph kunnen wij bekomen vergiffenis der

zonden, troost in de beproevingen en vooruitgang in de deugden. — De H. Theresia. — Jozeph Patroon van den goeden dood.

SLUITREDE.

Aangezien het vermogen van den H. Jozèph, laten wij met betrouwen onze toevlucht tot hem nemen. — Bedanken wij hem, door hem beschermd te zijn geweest. — Bidden wij hem om steeds door hem beschermd te blijven; ons land, onze huisgezinnen en onze persoon. — Roepen wij dikwijls de namen van Jezus, Maria en Jozeph aan gedurende ons leven, en vooral in het uur van onzen dood.

Achtste Preek.

De Bescherming van den H. Jozeph.

Ite ad Jozeph.

Gaat tot Jozeph.

(Gen. xli, 55.)

VOORREDE.

Onder de verschillende landen, B. B., zoo als onder anderen Bohemen, Hongarie, Oostenrijk, enz., die er hunnen roem in stellen den H. Jozeph tot hun bijzonderen Patroon of beschermer verkozen te hebben, bevindt zich ook ons land of België. Waarschijnlijk hebben wij die weldaad aan de H. Theresia te danken. De H. Theresia verspreidde de godsvrucht tot den H. Jozeph in Spanje, waarmede destijds onze provinciën vereenigd waren. De

aartshertogin Isabella, Clara, Eugenia bestuurde toenmaals de Nederlanden; zij was een toonbeeld van godsvrucht tot den H. Jozeph. Uit het hof ging die godsvrucht over tot de hoofdstad; uit de hoofdstad tot andere steden en dorpen; doch onder alle plaatsen scheen op eene bijzondere wijze uit de stad Antwerpen, alwaar ter eere van den H. Jozeph kapellen gebouwd, en door zijne machtige voorspraak van den beginne af reeds gunsten en genaden bekomen werden. Ook is het meer aan de bescherming van den H. Jozeph dan aan de wapenen der Spanjaarden toe te schrijven, dat België in de XVI eeuw bevrijd gebleven is van de ketterij, die zich, helaas! in die ongelukkige tijden meester maakte van Holland. Hedendaags opnieuw bedreigd, niet door ééne ketterij, maar om zoo te zeggen door een stroom van goddeloos- en zedeloosheid, heeft België wederom de machtige bescherming van den H. Jozeph noodig. Ja, B. B., 't is tot dien grooten Heilige, dat wij in onze ongelukkige dagen onze toevlucht moeten nemen. 't Zijn niet alleen onze geestelijke oversten, de Bisschoppen, maar tevens onze dierbaarste belangen naar ziel en lichaam, die er ons toe aanzetten. Geve de goede God, dat België, door zoo vele en zoo hardnekkige vijanden aangevallen, onder die aanvallen niet bezwijkte; dat het, reeds vóór tweehonderd jaren door zijne Bisschoppen, van den H. Stoel daartoe gemachtigd, onder de bijzondere bescherming van den H. Jozeph gesteld, die bijzondere bescherming ook thans ondervinde. O, B. B., ik weet wel, van den kant van den H. Jozeph zal er niets ontbreken, hij zal aan zijne taak niet te kort blijven: alles zal dus afhangen van ons, namelijk, of wij onze toevlucht wel tot hem zullen nemen. Ter gelegenheid van het beschermfeest, dat wij van daag ter eere van

den H. Jozeph vieren, heb ik voorgenomen u eenige oogenblikken te onderhouden over het vermogen, dat de H. Jozeph bij God heeft. Het vermogen van den H. Jozeph bij God, wel ingezien en overwogen, zal ons aanzetten, om met betrouwen tot hem te gaan: *Ite ad Joseph*. Wij zullen het vermogen van den H. Jozeph bij God beschouwen:

- I. In zijnen oorsprong;
- II. In zijn uitwerksels.

I.

Er zijn vooral drie zaken, B. B., waardoor wij op iemand invloed krijgen. Die drie zaken zijn: achting, liefde en verplichting. Bijaldien wij achting voor iemand hebben, daardoor alleen oefent die persoon reeds een grooten invloed op ons uit; hebben wij daarenboven liefde voor hem, dan vermag hij nog meer op ons; hebben wij eindelijk verplichting jegens hem, dan kunnen wij hem niets meer weigeren. Ziedaar, B. B., wat er plaats heeft bij ons menschen. Welnu, hetzelfde ongeveer heeft plaats bij God en zijne Heiligen. God geeft zijnen Heiligen krediet, Hij laat hen deelen in zijne macht, naarmate Hij achting, liefde en verplichting voor en jegens hen heeft. Doch nu vraag ik, voor en jegens welken Heilige, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer achting, liefde en verplichting gehad dan voor en jegens den H. Jozeph? Voor en jegens niemand. Die waarheid te bewijzen valt niet moeilijk.

Vooreerst: God heeft, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, voor niemand meer achting gehad dan voor den H. Jozeph. God wilde dat er op aarde een afbeeldsel zou zijn van de H. Drievuldigheid in den hemel.

Dat afbeeldsel is de H. Familie, Jezus, Maria en Jozeph. Maria, de Moeder van Jezus en tegelijkertijd Maagd, is het afbeeldsel van God den Vader, die alleen van eeuwigheid zijnen Zoon heeft voortgebracht. God de Zoon, voor ons mensch geworden, is in persoon tegenwoordig. Wie nu zal de plaats van God den H. Geest bekleeden? De H. Jozeph. Ja, God heeft den H. Jozeph, en hem alleen, waardig geoordeeld de Bruidegom te wezen van de gezegendste der vrouwen, van de allerheiligste Maagd Maria, die gekozen was, de Moeder van zijn eenigen Zoon te worden. Op den H. Jozeph, en op hem alleen, heeft God zijn oog laten vallen. God heeft den H. Jozeph dus gesteld vóór een koning David; en David nochtans was de man naar het hart van God: vóór een koning Salomon; en Salomon nochtans was de wijste der koningen: vóór een Joannes den Dooper; en Joannes de Dooper nochtans was, volgens de verklaring van Jezus zelven, de grootste der Profeten.

Wij lezen in het Oude Testament, B. B., dat de Oudsten van het volk Israëls zekeren dag bij Samuël kwamen en van hem eischten een koning over hen aan te stellen. Samuël nam zijne toevlucht tot den Heer. Deze voldeed aan den eisch van het volk en gebod Samuël den koning van Israël te zalven. Doch op wien viel de keus van God? Wien wilde Hij tot koning over Israël aangesteld? Onder de stammen van Israël koos God den stam van Benjamin; onder de familie van den stam van Benjamin, de familie van Cis; onder de leden van de familie van Cis, Saül; ja, Saül wordt onder zijne tijdgenooten door God gekozen om de eerste koning van Israël te wezen. Groote waardigheid voorzeker, waartoe Saül verheven werd, de koninklijke waardigheid! Doch ziet, de H. Jozeph is door God gekozen, niet alleen onder zijne tijdgenooten, maar onder

alle menschen, die er ooit geweest zijn, die er toen waren en die er ooit zijn zullen. En tot welke waardigheid is hij verheven? Luistert, B. B., wat de H. Bernardus daarvan zegt. Die getrouwe en voorzichtige dienaar is door den Heer gekozen, zegt de H. Bernardus, om de steun te zijn van zijne Moeder, zijn eigen Voedstervader en de waardige medewerker in het groot geheim der Menschwording. Ziedaar de waardigheid, waartoe de H. Jozeph en hij alleen verheven is. Zoo dus Maria de gezegendste der vrouwen is, terecht mag men van den H. Jozeph zeggen, dat hij de gezegendste der mannen is. Voor welken Heilige dus, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer achting gehad dan voor den H. Jozeph? Voor niemand.

Heeft God zooveel achting gehad voor den H. Jozeph Hij heeft vervolgens niet minder liefde voor hem gehad. Zien wij dus hoe zeer God den H. Jozeph bemind heeft.

Zekeren dag zeide onze goddelijke Zaligmaker tot zijne Apostelen: *Non dicam vos servos, sed amicos*: Ik zal u geen dienaren, maar vrienden noemen. Waarom? Wel, een dienaar weet niet, voegt Jezus er bij, wat zijn meester doet; doch u heb ik bekend gemaakt met al wat mijn Vader Mij geleerd heeft; ja, u is het gegeven de geheimen van het rijk der hemelen te kennen: *Quia vobis datum est nosse mysteria regni caelorum*. (1) Ziedaar, waarom de Apostelen zijne vrienden genoemd worden en inderdaad ook zijn. Doch nu vraag ik: Wien op aarde, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer zijne geheimen bekend gemaakt dan den H. Jozeph? Niemand. Immers, de H. Jozeph was, gelijk ik zoo even gezegd heb, de Bruide-

(1) Matth. XIII. 11.

gom van de allerheiligste Maagd Maria, de Voedstervader van Jezus, de getuige van het groot geheim der Menschwording van Christus.

God heeft dus den H. Jozeph gekozen onder zijne vrienden. Een onder de twaalf apostelen draagt den naam van Welbeminde, namelijk, de H. Joannes. De reden er van is, wijl Jezus hem bijzonder liefhad. De H. Joannes zelf verhaalt, dat hij het geluk had in het laatste avondmaal aan het H. Hart van Jezus te rusten. Doch wien, na de allerheiligste Maagd Maria, is dat geluk meer te beurt gevallen dan den H. Jozeph? Wij kunnen nog verder gaan. Welke Engel of Heilige, vraagt de H. Bazilius, heeft verdient de Vader van den Zoon Gods genoemd te worden? Ja, wat meer is, welke Engel of Heilige heeft verdiend als een Vader door God bemind en met kinderlijke liefde bemind te worden? Geen Engel of Heilige, B. B., maar de H. Jozeph alleen. God voorzeker bemint zijne vrienden: Ik bemin, zegt Hij, degenen, die mij beminnen: *Ego diligentes me diligo* (1) Dat is de vriendschapsliefde; maar de kinderliefde, de liefde, welke een kind zijnen vader en zijne moeder toedraagt, is meer. Doch die kinderliefde heeft Jezus Christus alleen gehad voor Maria, zijne Moeder en zijn Voedstervader, den H. Jozeph. Voor welken Heilige dus, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, heeft God meer liefde gehad dan voor den H. Jozeph? Voor niemand. Heeft God achting en liefde gehad voor den H. Jozeph, Hij heeft jegens hem in zekeren zin ook nog verplichting.

God wel is waar heeft niemand noodig; hemel en aarde met alle schepselen behooren Hem toe; niemand kan

(1) Prov. VIII, 17.

God gelukkiger maken dan Hij is, wijl Hij in zich zelve oneindig gelukkig is. Bijgevolg, zoo wij alles gedaan hebben, hetgeen wij moeten doen, dan moeten wij nog zeggen, gelijk onze goddelijke Zaligmaker zelf geleerd heeft: *servi inutiles sumus*: wij zijn onnutte dienstknechten, wij hebben gedaan, hetgeen wij schuldig waren te doen, *quod debuimus facere, fecimus*. (1) Niemand dus kan God eigenlijk verplichten. Doch ziet, er zijn twee personen, jegens welke de Zoon Gods verplichting heeft willen aangaan, en die twee personen zijn de allerheiligste Maagd Maria en de H. Jozeph. Mensch en klein kind geworden, heeft de Zoon Gods door Maria en Jozeph opgevoed en bewaard willen worden. De H. Jozeph heeft jaren lang gearbeid, in 't zweet zijns aanschijns den kost verdiend voor Jezus, den Zoon Gods, die aan alles wat ademt het leven geschonken heeft en bewaart. Ja, wat meer is, de H. Jozeph heeft het goddelijk Kind van een wissel dood gered. Immers, de koning Herodes, gelijk wij uit het Evangelie weten, zocht onzen goddelijken Zaligmaker om het leven te brengen; hij liet een groot getal onnoozele kinderen van Bethleem en omstreken vermoorden, om het goddelijk Kind zeker te treffen. Door wien is Jezus gered geworden? Door den H. Jozeph, die met het Kind en zijne Moeder Maria de vlucht nam naar Egypte.

Het Oude Testament verhaalt ons, hoe Jozeph, de zoon van Jacob, de redder werd van Egypte en zijne familie. De H. Jozeph, de Bruidegom van Maria, werd, door naar Egypte te vluchten, de redder van Jezus-Christus, die gekomen was om de gansche wereld te redden en zalig te maken. Welnu, als een onderdaan zijn koning

(1) Luc. XVII, 10.

of diens zoon het leven gered heeft, dan is het fortuin van dien onderdaan gemaakt, zijn geluk is verzekerd. Die koning, wil hij dankbaar zijn, kan voorzeker dien dienaar niets weigeren; en Jezus-Christus, door Jozeph gered, zou ondankbaar zijn? Hij zou Jozeph, zijn redder, als deze Hem iets vraagt, kunnen weigeren? Neen, B. B., dat is onmogelijk.

De H. Jozeph heeft dus het grootste vermogen bij God, wij komen het te zien in zijnen oorsprong, wijl er, de allerheiligste Maagd Maria alleen uitgenomen, geen enkele Heilige is, voor wien Jezus-Christus meer achting en liefde, ja, jegens wien Hij zelfs meer verplichting heeft dan voor en jegens den H. Jozeph. Doch zien wij op de tweede plaats nog het vermogen van den H. Jozeph in zijn uitwerksels.

II.

Wie onzer, B.B., zal kunnen zeggen, hoe machtig de voorspraak van den H. Jozeph is, en hoe ver zij zich uitstrekt.

Onze goddelijke Zaligmaker heeft eenieder, die naar behooren bidt, beloofd hem te verhooren. Vraagt, zegt Jezus, en gij zult verkrijgen: *Petite et accipietis* (1). Van de rechtvaardigen, die nog op aarde leven staat er geschreven, dat God hunnen wil zal doen en hunne smeekingen zal verhooren: *Voluntatem timentium se faciet et deprecationem eorum exaudiet.* (2) En van de Heiligen des hemels is gezegd: omdat gij in kleine zaken getrouw zijt geweest, zal ik u over groote aanstellen: *Quia super pauca fuisti fidelis super multa te constituam.* (3) Ja, God heeft zijne Heiligen aangesteld, den eenen over

(1) Joan XVI, 24. (2) Ps. CXLIV, 19. (3) Matth. XXV, 23.

vijf, den anderen over tien steden; en elke Heilige in den hemel heeft van God de macht ontvangen, om de menschen hier op aarde in hunne noodwendigheden bij te staan en te helpen, en die macht beantwoordt aan een ieders verdiensten. Hoe groot moet dan de macht van den H. Jozeph in den hemel niet zijn, hij die op aarde zoo vele en zoo kostbare verdiensten vergaderd heeft! Zijne macht is om zoo te zeggen onbeperkt. Jezus heeft den H. Jozeph over gansch zijn rijk aangesteld. Hij heeft hem aangesteld tot bestuurder van al zijne goederen, tot schatbewaarder en uitdeeler van al zijne rijkdommen. Wij vinden daarvan een treffend afbeeldsel in het Oude Testament, in Jozeph van Egypte. Koning Pharao stelde Jozeph aan het hoofd van gansch zijn rijk. Ik stel u aan, sprak Pharao tot Jozeph, den eersten na mij over geheel Egypte; en terwijl de koning zoo sprak, trok hij zijn ring van den vinger en stak dien aan den vinger van Jozeph. Hij deed hem de kostbaarste kleederen aantrekken, hing hem een gouden keten aan den hals en liet de gansche stad door, een heraut uitroepen, dat allen Jozeph voor bestuurder van gansch Egypte moesten erkennen. Welk eene macht als die van Jozeph van Egypte! Welnu, B. B., zij is een afbeeldsel van de macht, welke de H. Jozeph uitoefent in den hemel. Hij ook is over het rijk Gods, de H. Kerk, aangesteld; ja, hij beschikt nog over de schatten van een ander rijk, namelijk, over die van het rijk der hemelen ten onzen voordeele. De H. Theresia — en gelooft het vrij, B. B., want zij had er ondervinding van — de H. Theresia bevestigt die waarheid. Onze Moeder de H. Kerk levert er ons ook het doorslaande bewijs van: *Dat de H. Jozeph door zijne verdiensten ons te hulp kome*, zoo bidt onze Moeder de H. Kerk, *om door zijne voorspraak te*

bekomen, hetgeen wij door ons zelven onmogelijk zouden kunnen bekomen. Te recht zegt dus de vrome Gerson, dat de gebeden van den H. Jozeph, evenals die van de allerheiligste Maagd Maria, veeleer bevelen zijn dan gebeden. Geen wonder dus dat de menschen zoo dikwijls hunne toevlucht nemen tot den H. Jozeph en door hem verhoord worden. Wat al weldaden en genaden hebben wij door zijne machtige voorspraak niet bekomen! Ik wil nu niet spreken over de talrijke mirakelen, die de H. Jozeph gedaan, de zichtbare bescherming, welke hij den landen, die hem tot bijzonderen Patroon gekozen hebben, verleend heeft; wellicht heeft ook ons land aan zijne bescherming te danken, dat het tot nu toe aan zoo vele en zoo groote gevaren ontsnapt is. Ik wil hier alleen spreken van de genaden, welke hij aan zijne trouwe dienaren verleent. De mensch, B. B., bevindt zich of in staat van doodzonde, of in staat van beproeving, of wel in staat van vooruitgang. Welnu, een aantal voorbeelden leert ons, hoe krachtig de godsvrucht tot den H. Jozeph is, om vergiffenis te bekomen van de zonden. Ziehier een voorbeeld onder eene menigte uitgekozen. Eene jonge persoon had het ongeluk, eene groote en schandelijke zonde te bedrijven. Weldra voegde zij er nog twee groote zonden van heiligschennis bij, eene slechte biecht en een onwaardige communie. Door de knaging van haar geweten gefolterd en bang, in dien ongelukkigen staat te sterven, kon zij toch niet besluiten, hare zonden te biechten. Eindelijk komt zij op de gedachte, hare toevlucht te nemen tot den H. Jozeph. Zij deed ter eere van den H. Jozeph eene novene, en met welk gevolg? Met het gevolg, dat die persoon zich oprecht bekeerde en de vrede terug kwam. Een andere persoon werd geruimen tijd op de proef gesteld door slechte gedachten en beko-

ringen, die haar schier aanhoudend bestormden; zij nam hare toevlucht tot hetzelfde middel, deed ook eene novene ter eere van den H. Jozeph en werd ook verhoord. De H. Theresia verzekert ons, dat zij niemand gekend heeft, die eene ware godsvrucht tot den H. Jozeph gehad heeft, of hij heeft snelle vorderingen gemaakt in de deugd.

De H. Jozeph, B. B., is ook nog de Patroon van den goeden dood. In de stad Valence woonde een koopman, die gewoon was jaarlijks met Kerstmis een arme vrouw met haar klein kind en een ouden man aan zijne tafel uit te noodigen, om zich de H. Familie voor te stellen. Wat gebeurde er? Toen die koopman ging sterven, verscheen hem de H. Jozeph om zijne ziel te ontvangen en haar te vergezellen naar den hemel.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., hoe groot het vermogen van den H. Jozeph bij God is. Laten wij nu, ter gelegenheid van het beschermfeest van den H. Jozeph, met een kinderlijk betrouwen onze toevlucht tot hem nemen. Bedanken wij hem op de eerste plaats voor de bescherming, welke hij ons tot hiertoe verleend heeft. Bidden wij hem dat hij zich gewaardige voort te gaan met te beschermen ons land, onze huisgezinnen en onzen persoon: ons land, dat er toch een einde kome aan de ketterijen en slechte leeringen, waarin de waarheden van onzen heiligen godsdienst worden aangerand en bestreden; dat er een einde kome aan de godslasteringen en slechte voorbeelden, waardoor alles wat heilig en deugdzaam is wordt bespot en geschonden; in een woord, dat de stroom van goddeloos- en zedeloosheid, die ons land dreigt te overweldigen en te verwoesten, tegengehouden worde: onze huisgezinnen, dat in onze huisgezinnen de

geest van het huisgezin van Nazareth heersche; dat de vader evenals de H. Jozeph een voorbeeld zij van vaderlijke waakzaamheid; dat de moeder evenals Maria een voorbeeld zij van moederlijke zorgvuldigheid, en dat de kinderen evenals het goddelijk Kind een voorbeeld zijn van gehoorzaamheid en kinderlijke liefde. Ziedaar het voorbeeld der christelijke huisgezinnen, het huisgezin van Nazareth, waarin liefde, vrede en eendracht heerschen. Bidden wij den H. Jozeph, dat het in onze huisgezinnen ook zoo ga. Eindelijk, bidden wij den H. Jozeph, dat hij beschermde onzen persoon; dat wij, door hem beschermd, bewaard blijven voor de zonde, en dat wij hem navolgen in zijne deugden. Roepen wij te dien einde met de namen van Jezus en Maria ook den naam van den H. Jozeph dikwijls aan tijdens ons leven, doch vooral in het uur van onzen dood. Ja, B. B., zeggen wij dikwijls met een kinderlijk betrouwen: Jezus, Maria en Jozeph staat ons bij: wij zullen heilig leven, en eenmaal, 't is te hopen, zullen wij een zaligen dood sterven en voor eeuwig met Jezus, Maria en Jozeph gelukkig zijn in den hemel. Amen.

Negende Preek.

De Hemelvaart van Christus.

Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in cælum, et sedet a dextris Dei.

De Heer Jezus, na tot hen gesproken te hebben, werd opgenomen in den hemel en is gezeten aan de rechterhand Gods.

(Marc. XVI, 19.)

INHOUD.

VOORREDE

Jezus is verrezen den derden dag na zijnen dood. — Den veertigsten dag na zijne verrijzenis is Hij ten hemel geklommen. — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. De dag der Hemelvaart van Christus is een glorierijke dag voor Hem;
- II. De dag der Hemelvaart van Christus is een troostrijke dag voor ons;
- III. De dag der Hemelvaart van Christus is een leerrijke dag voor ons.

I.

De dag der Hemelvaart van Christus is een glorierijke dag voor Hem. — Jezus heeft zich vernederd beneden alle schepselen door mensch te worden, te lijden en te sterven aan het kruis. — Jezus wordt verheven boven alle schepselen door ten hemel te klimmen zonder iemands hulp, door zijn eigene macht. — Jezus klimt ten hemel, vergezeld door de zielen der Aartsvaders en eene menigte Engelen; Hij zet zich neder aan de rechterhand Gods zijns Vaders en wordt aanbeden door Engelen en Heiligen.

II.

De dag der Hemelvaart van Christus is een troostrijke dag voor ons. — Jezus heeft ons dien dag in onze rechten hersteld, den hemel voor ons heropend, de zielen der Aartsvaders reeds binnengeleid en er ons eene plaats in bereid. — De mensch van natuur wenscht gelukkig te zijn. — Het geluk op aarde is onvolmaakt, het geluk in den hemel is volmaakt: het geluk op aarde is onvolledig, het geluk in den hemel is volledig: het geluk op aarde is onbestendig, het geluk in den hemel is bestendig.

III.

De dag der Hemelvaart van Christus is een leerrijke dag voor ons. — De Hemelvaart van Jezus leert ons dat wij moeten lijden en strijden. — Lijden: woorden van Jezus tot de leerlingen van Emmaüs. — Strijden: woorden der Engelen tot elkander bij de Hemelvaart van Christus. — Wij moeten strijden tegen den duivel, de wereld en het vleesch, en na hen overwonnen te hebben zullen onze zielen, vergezeld door hunne Engelenbewaarders, eenmaal den hemel binnengaan.

SLUITREDE.

De dag der Hemelvaart van Christus is een glorieijke dag voor Hem. Waarom? De dag der Hemelvaart van Christus is een troostrijke dag voor ons. Waarom? De dag der Hemelvaart van Christus is een leerrijke dag voor ons. Waarom? — Het lijden van dezen tijd betekent niets in vergelijking der toekomende glorie. — Wij moeten lijden met Christus, willen wij met Hem verheerlijkt worden. — Niemand zal gekroond worden, tenzij Hij wettig gestreden heeft.

Negende Preek.

De Hemelvaart van Christus.

Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis assumptus est in coelum, et sedet a dextris Dei.

De Heer Jezus, na tot hen gesproken te hebben, werd opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechterhand Gods.

(Marc. XVI, 19.)

VOORREDE.

Onze goddelijke Zaligmaker, B. B., na voor ons geleden te hebben en gestorven te zijn, is den derden dag verreezen van den dood, d. w. z., dat Hij zijne ziel wederom heeft vereenigd met zijn lichaam en overwinnaar des doods, levend uit het graf is opgestaan. Nochtans, na verreezen te zijn, is Jezus niet terstond ten hemel geklom-

men. Neen, veertig dagen is Hij nog op aarde verbleven, en gedurende die veertig dagen verscheen Hij van tijd tot tijd aan zijne leerlingen, onder anderen, om hen te troosten, te onderrichten en in het geloof te sterken. Den veertigsten dag klom onze goddelijke Zaligmaker ten aanzien van eene talrijke menigte ten hemel. Het Evangelie van dezen dag verhaalt ons de Hemelvaart van Christus op de volgende wijze:

„Terwijl de elf leerlingen aan tafel zaten — zoo verhaalt „de Evangelist Marcus — verscheen hun Jezus en Hij „berispte hunne ongeloovigheid en hardheid des harten, „omdat zij hun, die Hem verreezen gezien hadden, niet „hadden geloofd. En hij sprak tot hen: Gaat in de „geheele wereld en predikt het Evangelie aan alle schep- „selen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal „zalig worden; maar die niet geloofd zal hebben, zal „veroordeeld worden. En deze teekenen zullen hen vol- „gen, die geloofd zullen hebben: in mijnen naam zullen „zij booze geesten uitwerpen; nieuwe talen zullen zij spre- „ken; slangen zullen zij opnemen, en hebben zij iets doode- „lijks gedronken, het zal hun niet schaden; aan zieken „zullen zij de handen opleggen, en zij zullen gezond worden.

„En de Heer Jezus, na tot hen gesproken te hebben, „werd opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de „rechterhand Gods. En zij, uitgegaan zijnde, predikten „overal, terwijl de Heer medewerkte, en het woord be- „vestigde, door de teekenen, die daarop volgden.”

De dag der Hemelvaart van Christus, B. B., waarvan wij heden de gedachtenis viëren, is:

- I. Een glorierijke dag voor Hem;
- II. Een troostrijke dag voor ons
- III. Een leerrijke dag voor ons.

I.

De dag der Hemelvaart van Christus is vooreerst een glorieijke dag voor Hem; ja, hij is voor Jezus de dag van glorie bij uitstek. Waarom? Omdat onze goddelijke Zaligmaker, na zich beneden alle schepselen vernederd te hebben, den dag zijner Hemelvaart boven alle schepselen verheven wordt.

De Zoon Gods, B. B., heeft zich vernederd, diep vernederd; Hij heeft zich als vernietigd, zegt de Apostel Paulus, door de gedaante van een slaaf aan te nemen: *Semetipsum exinanivit formam servi accipiens.* (1) En inderdaad: de Zoon Gods daalt uit den hemel neder, Hij neemt de menschelijke natuur aan, wordt mensch en komt te Bethleëm in eenen stal ter wereld. De Zoon Gods leidt een arm en verborgen leven tot den ouderdom van omtrent dertig jaren, als Hij begonnen is te prediken. Tijdens zijn openbaar leven wordt Hij vervolgd en gelasterd, Hij wordt gevangen genomen en valsch beschuldigd, Hij wordt gegeeseld en met doornen gekroond, Hij wordt ter dood veroordeeld en sterft tusschen twee booswichten, als ware Hij de grootste der booswichten, den schande- en pijnlijksten dood, den dood des kruises. Welnu, die Zoon Gods, na zich beneden alle schepselen vernederd te hebben, wordt op den dag zijner Hemelvaart verheven boven alle schepselen.

Immers, den dag zijner Hemelvaart klimt onze goddelijke Zaligmaker, zonder iemands hulp, door zijn eigene macht, in triomf ten hemel. Buiten de zielen der Aartsvaders en overige Heiligen, die zich in het voorgeborgte der hel bevonden, en aan welke de ziel van Jezus onmid-

(1) Ph. II, 7.

dellijk na zijnen dood een bezoek bracht, buiten die zielen was onze goddelijke Zaligmaker omgeven van een ontelbare menigte Engelen, die uit den hemel nederge-daald, hunnen Koning waren te gemoet gesneld. Met die ontelbare menigte heilige zielen en Engelen vaart Jezus in triomf ten hemel. Hij doorklieft de onmeetbare ruimte, welke den hemel van de aarde scheidt, met een ongeloofelijke snelheid; Hij nadert steeds meer en meer de poorten des hemels, dringt immer door, verheft zich boven de Engelen en Aartsengelen, boven de Cherubijnen en Serafijnen, boven de Machten en Tronen en houdt niet op zich te verheffen, alvorens tot aan den troon van God gekomen te zijn. Daar ontvangt God de hemelsche Vader Jezus-Christus zijn eenigen Zoon, en doet Hem aan zijne rechterhand plaats nemen. Jezus, aan de rechterhand van God zijn hemelschen Vader gezeten en verheven boven alle schepselen, ontvangt terstond de eer en glorie, die Hem toekomt. De hemelgewelven weergalmen van het driewerf Heilig! Heilig! Heilig! *Sanctus! Sanctus! Sanctus!* Engelen en Heiligen, allen werpen zich voor Jezus neder en aanbidden Hem. Zie-daar, B. B, hoe onze goddelijke Zaligmaker den dag zijner Hemelvaart boven alle schepselen verheven wordt, en bijgevolg, hoe de dag zijner Hemelvaart een glorieijke dag voor Jezus, ja, de dag van glorie bij uitstek voor Hem is. Doch de dag van de Hemelvaart van Christus is niet alleen een glorieijke dag voor onzen goddelijken Zaligmaker, hij is ook een troost- en leerrijke dag voor ons Christenen.

II.

De dag der Hemelvaart van Christus is vooreerst een troostrijke dag voor ons Christenen.

Immers, den dag zijner Hemelvaart heeft Jezus den mensch volkomen in zijne rechten hersteld; Hij heeft de poorten des hemels voor hem heropend en hem eene plaats in zijn rijk bereid. De mensch wel is waar was geschapen voor den hemel, om daar met de Engelen zijnen Heer en God van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen en voor eeuwig een ongestoord geluk te genieten. Doch, helaas! door de zonde verloor de mensch het recht op den hemel; nooit of nimmer zou hij zijn eeuwige bestemming bereiken; nooit of nimmer zou hij in den hemel komen. En ziet! den dag van Jezus' Hemelvaart klimt de mensch reeds ten hemel; hij neemt er bezit van, wijl Jezus niet alleen God, maar God en mensch te zamen is. Daarenboven, Jezus klimt niet alléén ten hemel, maar hij voert met zich eene menigte heilige zielen, om met Hem het geluk des hemels te deelen. Den dag zijner Hemelvaart heeft Jezus dus de poorten des hemels voor den mensch heropend, poorten, tot dan toe door de zonde gesloten, zoodat geen enkele ziel, hoe heilig ook, vóór de Hemelvaart van Jezus den hemel was binnengegaan. Den dag zijner Hemelvaart heeft Jezus den mensch eene plaats bereid in den hemel. *Vado parare vobis locum*; (1) zoo sprak Jezus eertijds tot zijne Apostelen: Ik ga u eene plaats bereiden.

Welnu, Jezus door zijn lijden en dood, door zijne verrijzenis en hemelvaart heeft ons Christenen ook in onze rechten hersteld. Als broeders en zusters van Jezus-Christus den Zoon Gods, zijn wij zijne medeerfgenamen, en als medeerfgenamen van Jezus-Christus, zijn wij de erfgenamen van God, zijn hemelschen Vader: *Haeredes quidem Dei, cohaeredes autem Christi*. (2) Jezus heeft ook

(1) Joan XIV, 2. (2) Rom. VIII, 17.

voor ons de poorten des hemels, die wij, helaas! door onze zonden zoo dikwijls gesloten hadden, heropend. In den hemel heeft Jezus ook voor ons Christenen eene plaats bereid, om onder de Engelen en Heiligen voor eeuwig gelukkig te zijn. Welk een troost voor ons, B. B., terwijl wij hier op aarde in dit tranendal nog als ballingen verkeerden! Welk een troost, het blijde vooruitzicht op ons eeuwig geluk in den hemel! De mensch van natuurswege verlangt gelukkig te zijn reeds hier op aarde, en daarvoor is hem niets te veel. Doch wat beteekent, ik vraag het u, het geluk hier op aarde, vergeleken bij het geluk in den hemel? Het geluk hier op aarde is een onvolmaakt geluk. Neemt den gelukkigste hier op aarde; hij is niet vrij van kruisen en wederwaardigheden, van kwellingen en verdriet. Nu eens wordt hij in zijne ziel, dan wederom in zijn lichaam op de gevoeligste wijze getroffen. Weet gij wel, wie de gelukkigste mensch hier op aarde is? De gelukkigste mensch hier op aarde is de mensch, die het minst ongelukkig is. Het geluk in den hemel daarentegen is een volmaakt geluk. De gelukzaligen des hemels zullen niets te lijden hebben. God, zegt de H. Schrift, zal hunne tranen afdrogen: *Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum.* (1) Er zullen geene kruisen of wederwaardigheden, geene kwellingen of verdriet, geene ziels- of lichaamssmartten meer zijn. Waarom niet? Dat alles is voorbij, voegt de H. Schrift er bij: *Quoniam prima abierunt.*

Het geluk hier op aarde is een onvolledig geluk, het laat altoos iets te wenschen over. Is iemand rijk, hij staat niet hoog genoeg in aanzien. Staat hij hoog in aanzien, hij heeft te veel kommer en zorg. Geniet hij

(1) Ap. xxi, 4.

de vermaken der wereld, hij verliest den vrede des gewetens, vrede, die, alhoewel geen volledig, dan toch nog een waar geluk, eene ware voldoening kan geven. Het geluk in den hemel daarentegen is een volledig geluk, niets ontbreekt er aan, want in den hemel zullen wij bezitten, al wat wij verlangen en wenschen kunnen. Gezeten op zooveel gloriëtronen, als overstromd van de zuiverste geneugten, inwendig in den geest gansch verlicht en bekend met de verhevenste waarheden, uitwendig in het lichaam door majesteit en heerlijkheid omgeven, terwijl wij zullen bezitten al wat het kostbaarste is, zullen beminnen al wat het beminnenswaardigste is, zullen wij daarenboven genieten al wat ons verstand kan bevredigen, al wat ons lichaam kan sieren, al wat ons hart kan verrukken. Waarom? Wijl wij God zullen zien, wijl wij God zullen beminnen, wijl wij God zullen genieten, God, die de fontein onzer zaligheid en ons opperste goed is.

Het geluk hier op aarde is een onbestendig geluk. Immers, er gaat geen dag voorbij, of men loopt gevaar, ongelukkig te worden; en iets wat zeker is, dat is, dat de dood ons weldra van alles, wat hier op aarde ons geluk uitmaakt, zal berooven. En wat blijft den mensch zelfs den gelukkigsten hier op aarde na den dood over? Er blijft hem niets over dan een graf, het kille graf. Het geluk in den hemel daarentegen is een bestendig geluk. Ha! B. B., aan het geluk des hemels komt geen einde: de jaren en eeuwen kunnen voorbijgaan, de wereld kan eindigen, het geluk, dat de Heiligen des hemels genieten, kan niet voorbijgaan, kan niet eindigen; 't zal zoo lang duren als God zal bestaan, en wijl God eeuwig, zonder einde zal bestaan, daarom zullen de Heiligen des hemels in en met God eeuwig, zonder einde gelukkig zijn.

Ziedaar, B. B., het geluk des hemels. Welk een troost voor ons, wijl wij dat geluk eenmaal zullen deelachtig worden! Doch, wat moeten wij doen om dat geluk deelachtig te worden? 't Is de Hemelvaart van Christus, die ons zulks leert, en vandaar dat de dag der Hemelvaart van Christus ook nog een leerrijke dag voor ons is.

III.

Wat leert ons dus de Hemelvaart van Christus? De Hemelvaart van Christus leert ons, dat wij moeten lijden en strijden, om eenmaal in den hemel te komen. God, B. B., heeft niet gezegd: Gij moet rijk zijn om in den hemel te komen; de arme zou kunnen antwoorden: De fortuin heeft mij niet begunstigd; onmogelijk dus voor mij om in den hemel te komen. God heeft niet gezegd: Gij moet veel verstand hebben en geleerd zijn, om in den hemel te komen; menigeen zou zich kunnen verschoonen en zeggen: Ik heb maar weinig verstand, dus is mij de zaligheid onmogelijk; maar God heeft gezegd: Gij moet lijden en strijden om in den hemel te komen, en lijden en strijden kan eenieder. Daarenboven, onze goddelijke Zaligmaker heeft er ons het voorbeeld van gegeven. Kort na zijne verrijzenis verscheen Jezus aan twee zijner leerlingen, die naar Emmaüs gingen en onder elkander spraken over hetgeen er gebeurd was. En terwijl zij in gesprek waren en elkander vragen deden, haalde Jezus hen in en ging met hen; doch die twee leerlingen herkenden Hem niet. Jezus vroeg hen: Waarover handelt gij, en waarom zijt gij droevig? En de eene, Cleophas genaamd, antwoordde: Zijt gij alleen in Jeruzalem als vreemdeling, en weet gij niet wat daar deze dagen gebeurd is? — Wat? vroeg Hij. En zij zeiden: Wat gebeurd is met Jezus den Nazarener, die een Profeet was, machtig

in werk en woord, voor God en al het volk. En hoe onze Opperpriesters en Oversten Hem ter doodstraf overgeleverd en gekruisigd hebben. En wat antwoordde Jezus: O, gij onverstandigen en tragen van harte, om aan alles te gelooven wat de Profeten gesproken hebben! Moest de Christus dat eerst niet lijden: *Nonne haec oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam*, (1) en zoo zijne glorie ingaan? Ziedaar dus wat Jezus heeft moeten doen. Hij heeft eerst moeten lijden, gelijk Hij zelf verklaart, en door te lijden zijne glorie moeten ingaan. En wijl Jezus, onze goddelijke Zaligmaker, heeft moeten lijden, waarom zouden wij dan, die zijne leerlingen zijn, niet moeten lijden? Is de leerling beter dan de meester? Bijgevolg, gij ziet het, B. B., de weg des lijdens is de weg, die naar den hemel leidt. Valt het ons hard en lastig den weg des lijdens te bewandelen, o, dan moeten wij al eens onze oogen ten hemel slaan en denken, dat na een kortstondig lijden hier op aarde een verblijden volgt in den hemel, dat eeuwig zal duren. Wij moeten dus vooreerst lijden. Vervolgens moeten wij strijden.

Om in den hemel te komen, moeten wij strijden, en dat evenzeer naar het voorbeeld van Jezus. Luistert, B. B., hoe de Profeet David de Hemelvaart van onzen goddelijken Zaligmaker beschrijft. Toen Jezus, door Engelen omgeven, ten hemel klom, ziet! zoodra de Engelen, die voorop gingen en, om zoo te zeggen, den stoet openden; zoodra die Engelen de poorten des hemels naderden, riepen zij de Engelen, die in den hemel waren, toe: *Attollite portas principes vestras*: Prinsen des hemels, opent uwe poorten, *et elevamini portae aeternales*, en ontsluit u, eeuwige poorten, en de Koning der glorie zal

(1) Luc. XXIV, 26.

binnengaan, *et introibit rex gloriae*. Wat gebeurde er op het geroep en de uitnoodiging dier Engelen? Deden de Engelen, die in den hemel waren, onmiddellijk open? Neen, B. B., maar die Engelen riepen en vroegen: *Quis est iste rex gloriae?* Wie is die Koning der glorie? En de Engelen die Jezus vergezelden, antwoordden: De sterke en machtige Heer, de Heer machtig in den strijd: *Dominus fortis et potens, Dominus potens in praelio*, die is de Koning der glorie, *iste est Rex gloriae*. (1) En zoodra de Engelen, die in den hemel waren, dat antwoord ontvangen hadden, toen, ja toen deden zij terstond de poorten des hemels open, en Jezus, de overwinnaar in den strijd deed vergezeld door Engelen en Heiligen in triomf zijn intrede in den hemel. Doch wat beteekenen die vraag en dat antwoord der Engelen? Voorzeker niets anders dan dat, alwie den hemel wil binnengaan, zal moeten gestreden en overwonnen hebben. Ja, B. B., wij moeten strijden, strijden tegen de vijanden onzer zaligheid, tegen den duivel, de wereld en het vleesch. Wij moeten in den strijd overwinnen: overwinnen den duivel, die al zijne krachten inspant, om ons ongelukkig te maken; overwinnen de wereld, d. i., de bedorvene wereld, die alle middelen aanwendt, zoo als schatten en rijkdommen, grootheid en pracht, vermaken en pleizieren, om ons tot zonde te brengen; overwinnen het vleesch, d. i., de bedorvene natuur, die in ons woont, en door hare harts-tochten ons immer aanzet tot het kwaad. En bijaldien wij wettig gestreden en overwonnen zullen hebben, dan zullen wij bij den dood overwinnaars uit den strijd wederkeeren; onze zielen, vergezeld door hunne Engelenbewaarders, zullen zich aan de poorten des hemels aanbieden; die

(1) Ps. xxiii, 7 etc.

poorten zullen zich wijd en breed openen, de hemel zal al zijne pracht ten toon spreiden, en onze zielen zullen in triomf hunne intrede doen in den hemel om daar voor eeuwig gelukkig te zijn.

SLUITREDE.

De dag der Hemelvaart van Christus is een glorieijke dag, hij is de dag van glorie bij uitstek voor Hem, wyl Christus na zich eerst beneden alle schepselen vernederd te hebben, op dien dag boven alle schepselen verheven is. De dag der Hemelvaart van Christus is een troostrijke dag voor ons, wyl Christus ons dien dag volkomen in onze rechten hersteld, den hemel voor ons heropend en er ons eene plaats in bereid heeft.

De dag der Hemelvaart van Christus is eindelijk een leerrijke dag voor ons, wyl hij ons leert wat wij moeten doen om in den hemel te komen, namelijk, dat wij moeten lijden en strijden. Vergeten wij deze laatste waarheid nimmer, en om ons aan te sporen om met geduld te lijden, al is het ook dat het lijden zwaar en lastig valt, herinneren wij ons hetgeen de Apostel Paulus zegt, namelijk, dat het lijden van dit kortstondige leven niets is in vergelijking van de glorie, die wij eenmaal zullen deelachtig worden: *Non sunt condignae passionnes hujus temporis ad futuram gloriam, quae revelabitur in nobis.* (1) Dat Jezus onze aanvoerder, ook eerst heeft moeten lijden, alvorens zijne glorie in te gaan: *Nonne haec oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam?* (2) Dat wij, evenals de Heiligen, met Jezus moeten lijden, willen wij eenmaal met Hem verheerlijkt worden: *Si tamen compatimur, ut et conglorificemur.* (3) Wij moeten strijden,

(1) Rom. VIII, 18. (2) Luc. XXIV, 26. (3) Rom. VIII, 17.

en om ons tot den heeten strijd tegen de vijanden onzer zaligheid tot het einde toe aan te wakkeren, herinneren wij ons hetgeen dezelfde Apostel Paulus zegt, namelijk, dat niemand zal gekroond worden, tenzij hij wettig gestreden heeft: *Non coronabitur, nisi legitime certaverit.* (1) Dat Jezus onze aanvoerder ook eerst heeft moeten strijden en overwinnen, alvorens gekroond te worden, en dat wij evenals de Heiligen met Jezus moeten strijden tegen de vijanden onzer zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch, en hen moeten overwinnen, om eenmaal daar boven voor eeuwig in gezelschap der Engelen en Heiligen te mogen leven en regeeren met Jezus-Christus, den Godmensch, die na zijne Hemelvaart in den hemel met God zijn hemelschen Vader in de eenheid des H. Geestes leeft en regeert gedurende de eeuwen der eeuwen. Amen.

(1) II Tim. II, 5.

Tiende Preek.

Pinksteren.

Virgam virtutis tue emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.

De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan: gij zult te midden uwer vijanden heerschen. (Ps. CIX, 2.)

INHOUD.

VOORREDE.

Voorzegging van den Profeet David aangaande den Messias: De Heer heeft tot mijnen Heer gezegd; aangaande de Kerk: vooreerst, wat haar ontstaan betreft: De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan; vervolgens, wat haar voortbestaan aangaat: Gij zult te midden uwer vijanden heerschen.

VERDEELING.

- I. Het ontstaan der Kerk;
- II. Het voortbestaan der Kerk.

I.

De Kerk is het werk van God, hetgeen blijkt uit haar ontstaan. — Wat is de Kerk? — Voor achttien eeuwen

verscheen er een Man, Jezus van Nazareth. — Na dertig jaren verborgen geleefd te hebben, treedt Hij op en verkondigt eene nieuwe leering. — Hij kiest twaalf leerlingen. — Jezus kiest de leerlingen, niet de leerlingen den Meester. — Hij kiest twaalf arme visschers, Hij onderlicht hen en wijst hun op de gansche wereld. — Wie zendt? wie wordt gezonden? naar wie? tot wat einde? — Petrus aan het hoofd der Apostelen en geloovigen. — De Apostelen verdeelen onder elkander den ganschen aardbodem en beginnen terstond te prediken. — Gedaanteverandering der wereld. — Wonder. — De H. Thomas in de Indiën; de andere Apostelen op andere plaatsen. Hunne stem is de gansche wereld doorgedrongen. — Hoe leggen de Apostelen het aan om de menschen te bekeeren? — Welke is hunne geloofs-, welke hunne zedenleer? — Waren de Heidenen hunne afgoden moede? — Welke middelen gebruiken de Apostelen? Kunnen zij beschikken over soldaten en legers, evenals Mahomet? Prikkelen zij de hebzucht en den hoogmoed der grooten, evenals Luther en Calvien? Kunnen zij beschikken over goud en zilver, over eereposten, evenals Henricus VIII? — Hun wapen is het woord Gods. — Zij voorzeggen vervolging en lijden, zij zelven sterven den marteldood. En toch, de Apostelen zijn geslaagd, zij zijn veroveraars op het geloofs- en zedengebied. — Feit, gebeurtenis. — De H. Augustinus. — De Apostelen zijn geslaagd, of wel door mirakelen te doen, of wel zonder mirakelen te doen. — Besluit.

II.

De Kerk is het werk van God, hetgeen blijkt uit haar voortbestaan. — Wat heeft de Kerk niet beleefd? — Zij staat pal, niettegenstaande den strijd en de vervolgingen. —

Uitwendige vijanden: Joden en Heidenen: drie eeuwen van martelaarschap. Het bloed der Martelaren was het zaad van nieuwe Christenen. — Constantijn de Groote, beschermmer der H. Kerk. — Inwendige vijanden: Ketters en Scheurmakers: Arius, Constantius, zoon van Constantijn, Juliaan de Apostaat, Valens, andere koningen en keizers beschermen andere ketterijen. — De Kerk moet elk punt harer leering verdedigen. — Elke eeuw heeft hare stormen: de Barbaren, de Turken, de Protestanten, de Scheurmakers enz. — Rusland en het Oosten scheuren zich van de Kerk los. — De Kerk zegepraalt; zij wint elders dubbel terug, hetgeen zij op de een of andere plaats verliest. — De Missionarissen in de beide Indiën en America's. — De fransche revolutie. — De Kerk, niet-tegenstaande den strijd en de vervolgingen, blijft voortbestaan. — De vinger Gods. — Voorzegging van Christus volbracht: Ik ben met u, enz.: Gij zijt Petrus, enz.

SLUITREDE.

Hedendaagsche vijanden der H. Kerk: vrijmetselaars, vrijdenkers, socialisten, liberalen, katholiek-liberalen, enz. — Hoe moeten wij ons gedragen? Luisteren naar de Oversten der H. Kerk, die gezonden zijn en met kennis van zaken spreken. — Weest op uwe hoede voor de vijanden der H. Kerk; weest trouwe kinderen, desnoods dappere soldaten om uwe Moeder, de H. Kerk, te verdedigen. — Wacht u, de vijanden der Kerk in de hoogte te beuren, voor te staan, in staat te stellen, de Kerk te kunnen vervolgen door hen te kiezen: in geweten mag men geene vijanden der H. Kerk kiezen, niet eens verlangen dat zij aan de regeering komen. — Luisteren wij dus naar de Oversten der H. Kerk, en vluchten wij den omgang met

hare vijanden; zodoende zullen wij trouwe kinderen van de strijdende Kerk zijn en blijven hier op aarde, en eenmaal leden worden van de zegepralende Kerk in den hemel.

Tiende Preek.

Pinksteren.

96

Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion: dominare in medio inimicorum tuorum.

De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan: gij zult te midden uwer vijanden heerschen. (Ps. CIX, 2.)

VOORREDE.

Deze schoone woorden, B. B., bij den koninklijken Profeet ontleend, worden op onzen goddelijken Zaligmaker toegepast: en te recht. David, die onzen goddelijken Zaligmaker voor zijnen Heer erkent, wijl Hij de Zoon des Allerhoogsten is, David toont ons onzen goddelijken Zaligmaker, gezeten aan de rechterhand van God, zijn hemelschen Vader. De Heer, zoo drukt zich de Profeet David uit, heeft tot mijnen Heer gezegd: zet u neder aan mijne rechter hand, totdat ik van uwe vijanden als eene voetbank make. Daarop met zijn profetischen blik in de toekomst doordringende, voegt hij er bij: De Heer zal den schepter uwer macht van Sion doen uitgaan: *Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion*: Gij zult te midden uwer vijanden heerschen: *Dominare in medio*

inimicorum tuorum. (1) Die koningsschepter of koninklijke macht, in andere woorden, dat koninkrijk van Jezus-Christus is niets anders dan de H. Kerk. David voorzeide dat de H. Kerk van Sion, d. i., van Jeruzalem zou uitgaan; die voorzegging is vervuld op den Pinksterendag, waarvan wij heden de gedachtenis viëren. Ja, B. B., op den Pinksterendag, nadat de H. Geest op de Apostelen en de eerste geloovigen was nedergedaald, kwam de H. Kerk, door den geest Gods verlicht en gesterkt, uit de zaal, waarin de leerlingen vergaderd waren, te voorschijn, om zich weldra over den ganschen aardbodem te verspreiden. Die Kerk van Jezus-Christus zal volgens de voorzegging van den Profeet David te midden harer vijanden heerschen. En ziet, van af den dag harer stichting, tot op den dag van heden, heerscht zij in hun midden; zij zegepraalt, ondanks de pogingen door hel en goddeloozen aangewend, die tegen haar samenspannen. Hoe nu dat feit uitgelegd? Hoe die wondervolle gebeurtenis verklaard? Ik zeg *wondervolle*, en niet zonder reden. Hoe toch is het mogelijk dat de H. Kerk, zoo onbeduidend bij haar ontstaan, terstond aangevallen, immer vervolgd, tot op den dag van heden door vijanden omgeven, dat die H. Kerk zich heeft kunnen uitbreiden, heeft kunnen voortbestaan en bestaat tot op den dag van heden? Zie daar het vraagstuk ter oplossing voorgesteld. Ik antwoord: De vinger Gods openbaart zich hier, de Kerk is het werk van God. Jezus-Christus, de Godmensch, de overwinnaar van hel en dood, heeft de Kerk gesticht; Hij heeft zijne Kerk bijgestaan en zal haar bijstaan tot aan het einde der eeuwen.

Ter gelegenheid van het feest van Pinksteren, B. B.,

(1) Ps. CIX, 2.

heb ik voorgenomen u eenige oogenblikken over de H. Kerk te onderhouden. De Kerk is het werk van God, hetgeen blijkt:

- I. Uit haar ontstaan;
- II. Uit haar voortbestaan. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

I.

De Kerk is het werk van God, hetgeen blijkt uit haar ontstaan, uit hare stichting.

Wat is de Kerk? namelijk, de strijdende Kerk hier op aarde? De Kerk is de vergadering van alle geloovige Christenen, die onder de gehoorzaamheid van den Paus van Rome, de ware leering van Christus belijden. Die vergadering, die Kerk, is het werk van God; zij draagt den stempel der Godheid bij haar ontstaan, bij hare stichting. Om ons van die waarheid ten volle te overtuigen, onderzoeken wij eenige oogenblikken onpartijdig eenige bijzonderheden van de stichting der Kerk, in een woord, zien wij hoe zij ontstaan is.

Reeds meer dan 18... jaren geleden, verscheen er — sta mij die uitdrukking toe — verscheen er een Man. Die Man noemde zich den Messias, in het aardsch paradijs beloofd, door de Patriarchen afgebeeld, door de Profeten voorgegd. Die Man is Jezus van Nazareth, gelijk wij weten. Na dertig jaren lang een verborgen leven geleid te hebben, treedt Hij op; Hij komt te voorschijn. Hij doorreist drie jaren lang verschillende steden en dorpen van Galilea en Judea. Hij verkondigt eene nieuwe leer, en die leer bevestigt Hij met de schitterendste wonderen. Zijne vijanden nemen Hem eindelijk gevangen, doen Hem de ongehoordste folteringen ondergaan en

eindelijk den schande- en pijnlijksten dood, den dood des kruises, sterven. Doch ziet! den derden dag na zijnen dood staat Hij, gelijk Hij voorzegd had, glorievol uit het graf op en klimt veertig dagen na zijne verrijzenis in triomf ten hemel. Tijdens zijn openbaar leven koos Hij eenige leerlingen. — Merken wij wel op, B. B., dat de leerlingen hun Meester niet kozen; neen, maar de Meester koos zijne leerlingen. — *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*, (1) zegt Jezus uitdrukkelijk: Gij hebt mij niet gekozen, doch ik heb u gekozen. Waar ging Jezus zijne leerlingen zoeken? Onder de voornaamste wijsgeeren van Rome of Athene? Volstrekt niet, doch zijne keus viel op eenige arme, ongeleerde visschers, die met hunne netten den kost moesten verdienen. Na hen onderricht te hebben, maakt Hij hen met zijne inzichten bekend; Hij wijst hun op de wereld, schier geheel en al door de afgoderij en het zedenbederf ingenomen. Gaat, zegt Jezus, onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes, en leert hen onderhouden al wat ik u bevolen heb. Wie is het die zendt? Jezus-Christus, die het recht heeft om te zenden, want Hem is alle macht gegeven in den hemel en op de aarde. Wie worden gezonden? De Apostelen met hunne opvolgers en geen anderen: dus geene keizers, geene koningen of gouvernementen. Naar wie worden zij gezonden? Naar alle menschen; bijgevolg ook naar de keizers en koningen. Tot wat einde worden zij gezonden? Om te onderwijzen in de geloofs- en zedenleer, om te leeren wat alle menschen moeten weten en doen om zalig te worden. Aan het hoofd zijner Apostelen stelt Jezus Petrus. Hij geeft hem order om zijn overige broeders in het

(1) Joan. xv, 16.

geloof te bevestigen, om de lammeren en schapen te weiden, d. i., om de geloovigen en bisschoppen te regeeren. Op order van hun goddelijken Meester verdeelen de Apostelen onder elkander den ganschen aardbodem en beginnen het Evangelie te verkondigen. De volkeren, in taal en gebruiken zoo verschillend, luisteren naar de stem der Apostelen en nemen het Evangelie bereidvaardig aan. En niet alleen de eenvoudige menschen, maar ook de geleerden, de wijsgeeren en leeraars, de landvoogden en veldheeren schamen zich niet geloof te hechten aan de nieuwe blijde tijding. Weldra verandert de aarde van gedaante. Die zoo spoedige gedaanteverandering der aarde is een zichtbaar mirakel, zegt Bossuet. De Apostelen hadden hunne loopbaan nog niet voltrokken, of hunne leering, gelijk de Apostel Paulus getuigt, was reeds alom verkondigd. Volgens eene standvastige overlevering, was de H. Thomas reeds tot in de Indiën doorgedrongen, en andere leerlingen in andere ver afgelegene landen. Terecht dus past de Apostel Paulus de volgende woorden van den Profeet David op de Apostelen toe: *In omnem terram exivit sonus eorum*: Hunne stem heeft zich de gansche wereld door doen hooren, en hunne woorden zijn tot aan het uiteinde der wereld doorgedrongen: *Et in fines orbis terrae verba eorum*. (1)

Doch hoe hebben de Apostelen zoo spoedig die algemeene gedaanteverandering der aarde teweeggebracht? Van welke middelen hebben zij zich bediend? Verkondigden de Apostelen eene geloofsleer, gemakkelijk om aan te nemen? Maar zij verkondigden Jezus-Christus den Gekruiste, iets wat voor de Joden een ergernis, voor de Heidenen eene dwaasheid was. De nieuw-bekeerden moesten

(1) Ps. XVIII, 5.

toen gelooven zonder te begrijpen, zoowel als nu; zij moesten toen ook hun verstand ten beste geven voor de waarheden, de onbegrijpelijke geheimen des geloofs. Verkondigden zij eene zedenleer, die strookte met de bedorvene natuur van den mensch? Juist het tegenovergestelde. De Apostelen verklaarden hun uitdrukkelijk, dat zij moesten vaarwel zeggen aan alles wat hun tot dusverre het dierbaarste was; dat zij zich moesten losrukken van alles, waaraan zij zich als het ware vastgekleusterd hadden. De Apostelen verklaarden den oorlog aan alle ondeugden. Zij verkondigden en legden de kuischheid op aan de slaven van den wellust, de ootmoedigheid aan de hoovaardigen, het geduld aan de oploopen, de liefde zelfs tot de vijanden aan de wraakzuchtigen. Maar misschien waren de Heidenen hunne afgoden moede, zagen zij hunnen ondergang met onverschilligheid aan? Integendeel, B. B.; het heidendom, dat oud gebouw, vermolmd weliswaar, werd toch nog geschraagd door den krachtigen arm van het romeinsche rijk. De heidensche godsdienst had diep wortel geschoten; hij was overal in doorgedrongen, in zeden en wetten; hij vleide niet alleen de laagste hartstochten van den mensch, doch begunstigde alle en elken in 't bijzonder. Van daar dat geen enkel wijsgeer, alhoewel innig van de ijdelheid der afgoden overtuigd, den moed had tegen hen op te treden; zij brachten met het volk den afgoden hunne offers. (1) Hoe zijn dan de Apostelen zoo spoedig en zoo gelukkig geslaagd? Hoe zijn zij op zoo korten tijd veroveraars geworden op het geloofs- en zedengebied? Konden zij wellicht beschikken over talrijke en machtige legers, gelijk weleer een valsche Profeet Mahomet, de

(1) Libandum more patriæ (Cicero.)

aanvoerder der Turken? Konden zij den hoogmoed en de hebzucht der grooten kietelen, gelijk weleer een Luther en Calvien? Konden zij beschikken over schatten en eereposten, gelijk weleer een Henricus VIII in Engeland? Maar Jezus-Christus zendt hen uit, en het eenige wapen, waarvan zij zich kunnen bedienen, is het woord des Evangelies; zij leiden een ootmoedig en arm leven; voor belooning in dit leven voorzeggen de Apostelen hunnen leerlingen dat zij vervolgd zullen worden en te lijden zullen hebben. De Apostelen zelven zijn vervolgd geweest, de Apostelen zelven hebben geleden, zij hebben met hun bloed de leering, die zij verkondigden, bezegeld. En toch, de Apostelen zijn in hunne onderneming geslaagd. In de plaats der dwaal- en fabelleer des heidendoms hebben zij de ware geloofsleer, in de plaats van het algemeen zedenbederf hebben zij de zuiverste zedenleer geplant. Ziedaar, B. B., een feit, eene gebeurtenis, waartegen de vijanden der Kerk niets vermogen. Zij kunnen wel is waar allerlei drogredenen aanvoeren; het feit, de gebeurtenis staat immer pal. Niets zoo koppig als een feit, eene gebeurtenis, zegt het spreekwoord: dit of dat heeft plaats gehad, is gebeurd, 't staat in de geschiedrollen geboekt, onmogelijk, het te wederleggen, het omver te stooten. Maken wij nu de gevolgtrekking uit het feit, uit de gebeurtenis. Ziehier, B. B., hoe de H. Augustinus, een der grootste Kerkleeraars, redeneerde: Of wel, zoo sprak de H. Augustinus, de Apostelen hebben zoo spoedig die groote verandering te weeg gebracht door mirakelen te doen, of wel, zij hebben ze te weeg gebracht zonder mirakelen te doen, geen midden; men moet kiezen tusschen een van beiden. Bijaldien gij zegt, dat zij die verandering hebben te weeg gebracht door mirakelen te doen; daaruit besluit ik dat God met hen

was, en bijgevolg, dat hunne leering wel waarlijk de leering van God is, want de mirakelen zijn niets anders dan de stem van God, waarmede Hij de waarheid en niet de leugen bevestigt: dus is de Kerk het werk van God. Bijaldien gij zegt, dat de Apostelen die verandering hebben te weeg gebracht zonder mirakelen te doen, d. i., dat de wereld zich bekeerd heeft zonder mirakelen, dan verklaar ik u, zegt de H. Augustinus, dat die verandering, de bekeering der wereld zonder mirakel, het grootste der mirakelen is. En geen wonder. Den Heidenen hunne afgoden doen verzaken, den ongeloovigen de onbegrijpelijkste waarheden doen gelooven, den bedorvensten menschen de verhevenste deugden doen oefenen, en dat alles tot stand brengen zonder mirakelen te doen, ziedaar voorzeker een mirakel, dat alle andere mirakelen ver te boven gaat. De Kerk bijgevolg, gelijk gij ziet uit haar ontstaan, uit hare stichting, is het werk van God, zij draagt den stempel der Godheid. 't Is inderdaad God alleen gegeven het zwakke uit te kiezen om het sterke te beschamen, zich van het niet als het ware te bedienen om het wonderste te verrichten. De Kerk dus is het werk van God, 't blijkt, gelijk wij gezien hebben, uit haar ontstaan. Dat de Kerk het werk van God is, blijkt niet minder uit haar voortbestaan; dit zullen wij zien in ons tweede punt.

II.

Sedert achttien eeuwen, B. B., heeft de Kerk rondom zich zoo vele en zoo grootte veranderingen zien gebeuren; zij heeft keizer- en koninkrijken zien opkomen en te gronde gaan; zij heeft ketterijen en scheuringen zien losbreken en voorbijgaan; de Kerk alleen heeft al die puinhopen en omwentelingen overleefd; zij alleen, evenals

de zon na het onstuimigste der onweders, blijft staan vol kracht en leven. Niet, B. B., dat het de Kerk aan strijd of vervolging ontbroken heeft; zij heeft te strijden gehad tegen uit- en inwendige vijanden, zij is door beide vervolgd geweest.

Tijdens de drie eerste eeuwen des christendoms had de H. Kerk bijzonder te strijden tegen uitwendige vijanden, tegen de Heidenen en Joden, doch vooral tegen de Heidenen. De drie eerste eeuwen maken het martelaarschap der Kerk uit. De romeinsche keizers, die bloeddorstige dwingelanden, meenden het christendom in het bloed der Martelaren te smoren. Duizenden en duizenden werden er op de onmenschelijkste wijze omgebracht. Alles te vergeefs. Nauwelijks hadden de vervolgers publiek doen afkondigen, dat het christendom uitgeroeid was, of de Christenen, om hunne vervolgers te logenstraffen en te beschamen, kwamen talrijker dan ooit te voorschijn. Het bloed der Martelaren was inderdaad een zaad, dat nieuwe Christenen voortbracht. (1)

Alhoewel God nu tijdens de bloedige worsteling der drie eerste eeuwen genoegzaam getoond had, dat Hij geene wereldsche macht noodig had, niet alleen om zijne Kerk te stichten, maar ook om haar staande te houden; nochtans wilde Hij dat op hunne beurt én koningen én keizers optraden, om zijne Kerk te beschermen. Keizer Constantijn de Groote is de eerste beschermer des christendoms of der Kerk geweest. Doch merkt wel op: hij is enkel de beschermer, en niet de bestuurder der Kerk geweest. Doch de H. Kerk heeft niet alleen tegen uitwendige vijanden te strijden gehad; zij is niet alleen onoverwinbaar tegenover Heidenen en Joden, zij heeft ook

(1) Sanguis Martyrum semen Christianorum (Tertullianus).

te strijden tegen inwendige vijanden, tegen Ketteren en Scheurmakers, en zij is onoverwinbaar zoowel tegenover deze als gene. De Ketteren en Scheurmakers, door Jezus-Christus en zijne Apostelen voorzeggd, komen eindelijk voor goed te voorschijn. Arius, die ongelukkige vermeet zich de Kerk in haren stichter aan te randen. Jezus-Christus is geen God, zegt die godslasteraar. Constantius, de zoon van Constantijn den Groote, door de Arianen misleid, vervolgt de H. Kerk; en voor dien vervolger hadden de Katholieken des te meer te vreezen, wijl hij in naam van Jezus-Christus den oorlog verklaarde aan Jezus-Christus zelve. Na Constantius verschijnt Juliaan de Apostaat. Na dezen Valens, de H. Kerk niet minder vijandig dan zijne voorgangers. Andere koningen of keizers verdedigen en beschermen andere ketterijen. De H. Kerk heeft tegen de Ketteren niet alleen gansch hare leering, maar daarenboven elk punt harer leering afzonderlijk te verdedigen. Elke eeuw heeft hare stormen gehad, min of meer woedend, waartegen het schip van Petrus, de Kerk, worstelen moest. De Barbaren rukken aan, dringen door, en dreigen Kerk en staat te verwoesten. De Kerk temt de Barbaren en herschept die grijpende wolven in vreedzame schapen. De Turken dreigen geheel Europa te overweldigen; alles moest zwichten voor hun kromzwaard, allen moesten zich scharen onder den standaard van hun valschen profeet. De Kerk — en vergeten wij dit niet — de Kerk zendt hare kruisridders, de Turken worden verslagen en teruggedreven, Europa is gered.

In de zestiende eeuw ontrolt een afgevalen monnik, Luther genaamd, de banier van den opstand tegen Kerk en Staat. De opstand, in Saksen losgebarsten, verspreidt zich met bliksemsnelheid over Duitschland, Pruisen, Dene-

marken, Zweden, Holland en Zwitserland. Engeland met zijn wulpschen koning sluit zich aan. Rusland, gansch het Oosten, is schier verloren voor de Kerk. Zij ziet zich gansche provinciën en koninkrijken door de Ketters en Scheurmakers ontweldigen. En toch, de Kerk zegepraalt. Hetgeen zij op de eene plaats verloor, won zij elders dubbel terug. Hare bedienaars, hier te lande vervolgd, breken op en gaan in de vreemde landen het Evangelie verkondigen. In de beide Indiën en America's en nog op andere plaatsen, krijgt onze Moeder de H. Kerk meer kinderen terug dan zij elders verloren heeft. Wat is er daarentegen van het Mahomedanendom, van het Protestantismus geworden? Maakt men zich soms niet gereed om de uitvaart te houden van het Mahomedanendom? Drie eeuwen zijn voorbij sedert het Protestantismus, en wij zien zijn doodstrijd. De rechtzinnigsten en geleerdsten onder de Protestanten komen tot het ware geloof terug; de overige gelooven niets meer en werpen zich in den afgrond der ongeloovigheid.

Op het einde der verlopen eeuw werd het schip van Petrus, de H. Kerk, door een geweldigen storm overvallen. Tijdens de fransche revolutie werd het Opperhoofd der H. Kerk, Pius VI, in hechtenis genomen; hij stierf in ballingschap. De goddeloozen lachten met zijnen dood; zij zeiden dat Pius VI de laatste Paus was. De fransche revolutie is voorbij en Pius VI telt reeds meer dan één opvolger.

De Kerk, B. B., gelijk wij gezien hebben, heeft wederstaan aan alle aanvallen der hel, aan alle vervolgingen van Heidenen en Joden, van Ketters en Scheurmakers. Altoos aangevallen, nimmer overwonnen, is zij altoos blijven staan en staat zij pal tot op den dag van heden. Hoe dat tweede feit, die tweede gebeurtenis, uitgelegd?

De vinger Gods openbaart zich ook hier; de Kerk in haar voortbestaan draagt den stempel der Godheid evenals in haar ontstaan; de Kerk is het werk van God. Ja, B. B., de woorden van Jezus-Christus zijn woorden van waarheid: *Ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi* (1): Ziet, ik ben met u al de dagen tot aan de voleinding der eeuwen. En deze volgende, niet alleen tot de Kerk, maar inzonderheid tot den H. Petrus, en in zijn persoon tot den Paus van Rome, gesproken: Gij zijt Petrus, en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen, en de poorten der hel zullen tegen haar niet vermogen: *Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, et portae inferi non pravalebunt adversus eam.* (2)

SLUITREDE.

Alvorens deze rede te eindigen oordeel ik het althans nuttig, B. B., u te waarschuwen voor de hedendaagsche vijanden der H. Kerk. En vooreerst, welke zijn de hedendaagsche vijanden der H. Kerk? B. B., zij zijn talrijk en doen zich op onder allerlei benamingen, als zijn vrijmetselaars, vrijdenkers, socialisten, liberalen, katholiek-liberalen; allen zijn vijanden van de H. Kerk, vervolgen haar en zouden haar, zoo het in hunne macht ware, vernietigen. Doch hoe moeten wij ons — en dit is het voornaamste — hoe moeten wij ons tegenover die vijanden gedragen? Ziehier, B. B., den gemakkelijksten en zekersten regel voor ons Christenen. Wij moeten luisteren naar de Oversten der H. Kerk, naar den Paus van Rome en de Bisschoppen. En wat leeren ons de Oversten der H. Kerk? Weest op uwe hoede voor de vijanden der H. Kerk,

(1) Matth. xxviii, 22. (2) Matth. xvi, 18.

roepen zij ons toe. Weest trouwe kinderen, desnoods wakkere soldaten der H. Kerk om uwe Moeder te verdedigen. Wacht u wel hare vijanden in de hoogte te beuren, hun hulp te verleen en hen in staat te stellen, de H. Kerk te kunnen vervolgen, bijv., door hen tot volksvertegenwoordigers te kiezen. Neen, in geweten moogt gij de vijanden der Kerk niet kiezen; zij hebben zich duidelijk genoeg verklaard, namelijk, dat zij, na eenmaal de macht in handen gekregen te hebben, de Kerk zullen vervolgen. En de Katholieken of de zoogenaamde Katholieken, die dusdanige vijanden kiezen of voor hen werken, vervolgen met de vijanden der H. Kerk hunne Moeder; zij geven hun de wapenen in handen, waarmede zij hunne Moeder, de H. Kerk, vervolgen en trachten ten onder te brengen. Besluit daaruit, B. B., of men zich ook aan groote zonde kan plichtig maken door de vijanden der Kerk voor te staan en te kiezen. Ik zeg niet, dat men daarin altijd doodelijk zondigt; 't hangt veel af van de kennis van zaken, van het inzicht, dat men heeft, van den invloed, dien men uitoefent, en dergelijken; doch dit is zeker, dat er vele zoogenaamde Katholieken zijn, die zich grootelijks plichtig maken voor God. Zij trachten zich gerust te stellen, hun geweten in slaap te wiegen; te vergeefs, het zal eenmaal heviger dan ooit ontwaken. Welk eene verantwoordelijkheid voor dergelijke Katholieken! Waaraan hebben zij zich te verwachten in het oordeel Gods, zoo niet aan deze woorden: *Nescio vos*: (1) Ik ken u niet: *Discedite a me, qui operamini iniquitatem*: (2) Weg van mij, die ongerechtigheid bedrijft. Is het niet droevig, soms menschen te hooren, die de vijanden der Kerk voorspreken, die verlangen dat zij aan de

(1) Matth. xxv, 12. (2) Matth. vii, 23.

regeering komen? B. B., bijaldien zoo iets gebeurt met volle kennis van zaken, met innige overtuiging, dusdanige Katholieken zijn bij mij geene ware Katholieken; zij zijn geene ware kinderen, maar verraders; zij zijn geene ware soldaten, maar overloopers. Maar, zal men misschien zeggen: men spreekt zoo al, doch men meent het niet. Ik wil dit laatste van zekere personen volgaarne aannemen; doch waarom dan die redevoeringen met zoo veel vuur en zoo ver gedreven? Zij zijn voor het minst aanstootelijk voor andere menschen. Wij moeten dus luisteren naar de Oversten der H. Kerk, die van God gezonden zijn en ons spreken met kennis van zaken. Wij moeten niet luisteren naar hen, die niet gezonden zijn, noch spreken met kennis van zaken. Men hoort soms menschen spreken over God en godsdienst, over Kerk en Paus; menschen, die de eerste les van den Catechismus niet kennen en nooit gekend hebben; wijsneuzen, die hier of daar in eene slechte gazette wat tegen Kerk en Priester gelezen, van den een of anderen vijand der Kerk wat gehoord hebben, en die daarna, na eenige hoogdravende woorden, waarvan zij zelven de beteekenis niet verstaan, te kunnen uitbrengen, meenen groote en geleerde mannen te zijn. 't Ware inderdaad belachelijk, een medelijdend schouderophalen waardig, bijaldien er door hen niet zoo veel eenvoudige en lichtgeloovige menschen bedrogen werden. Luisteren wij dus nooit naar dergelijke personen. *Non circumferamur omni vento doctrinae*, zegt de Apostel Paulus: Laten wij ons niet door allerlei leeringen medeslepen; doch staan wij de waarheid met liefde voor: *Veritatem autem facientes in charitate*. (1) Wij moeten den omgang met de vijanden der Kerk vluchten. Wat zegt het

(1) Eph. IV, 14.

spreekwoord? Daar men mée verkeert, wordt men mée geëerd. Doch dat is niet alles. Ziehier eene zaak van meer dan belang. Wat is het Geloof? Het Geloof is eene gave Gods, volstrekt noodig ter zaligheid. Hoe komt het nu, dat er hedendaags zoo velen het ware Geloof verliezen? Zijn zij eensklaps zoo slecht geworden? Volstrekt niet. Niemand wordt eensklaps een Heilige, maar ook niemand wordt eensklaps een goddelooze. Langzamerhand verliest men het Geloof, door eerst met de vijanden der Kerk om te gaan, door te luisteren naar hunne drogreden tegen de Kerk, door bij tijd en gelegenheid iets te lezen tegen de Kerk, slechte gazetten of dagbladen: 't is op die wijze dat men langzamerhand en onopgemerkt verder komt, en dat menige mensch, eerst goed Katholiek, eindelijk het Geloof verloren heeft. Zijn wij dus voorzichtig. In naam van Jezus-Christus, den stichter der H. Kerk; in naam van de Oversten der H. Kerk, den Paus van Rome en de Bisschoppen, tot uw tijdelijk en eeuwig welzijn naar ziel en lichaam, ik vermaan u: Weest op uwe hoede voor de vijanden der Kerk, verdedigt uwe Moeder zoo goed mogelijk op alle wettige wijzen tegen de aanvallen harer vijanden, en na de H. Kerk hier op aarde als ware kinderen, als getrouwe soldaten gediend en verdedigd te hebben in den strijd, zijt er verzekerd van, gij zult eenmaal leden worden van de zegepralende Kerk in den hemel. Amen.

Elfde Preek.

De H. Drievuldigheid.

Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Gaat dan en onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes.

(Matth. XXVIII, 19.)

INHOUD.

VOORREDE.

God is onbegrijpelijk en onuitsprekelijk in zijn Wezen, onbegrijpelijker en onuitsprekelijker in zijne drie Personen. — Het mysterie der H. Drievuldigheid is het grootste en voornaamste mysterie van onzen heiligen godsdienst. — Waarom? — Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Wat is het mysterie der H. Drievuldigheid?
- II. Het mysterie der H. Drievuldigheid is boven, doch niet tegen de rede;
- III. De openbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid.

I.

Wat is de H. Drievuldigheid? De H. Drievuldigheid is God de Vader, God de Zoon en God de H. Geest, drie onderscheidene Personen en maar één God. — Van wie komen de drie Personen voort, en waarom worden zij zóó genoemd? — Hoe komt de Zoon van den Vader, de H. Geest van den Vader en den Zoon te samen voort? — De Vader is niet ouder, machtiger, wijzer, heiliger, enz., dan de Zoon of de H. Geest. Waarom niet? — Den Vader wordt de almacht en het werk der schepping, den Zoon de wijsheid en het werk der verlossing, den H. Geest de heiligheid en het werk der heiligmaking bijzonder toegeschreven. Waarom?

II.

Het mysterie der H. Drievuldigheid is boven de rede. Waarom? — Geheim in de orde der natuur. Een graankorreltje. — Woorden van een vermaard schrijver. — Het mysterie der H. Drievuldigheid is niet tegen de rede. Waarom niet? — Vergelijking van de ziel met de H. Drievuldigheid. — De H. Augustinus en het kind op den oever der zee.

III.

De openbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid in het Oude Testament. Woorden van den Profeet David: De hemelen zijn door het woord Gods gevestigd, enz. — In het Nieuwe Testament. Woorden van onzen goddelijken Zaligmaker: Gaat en onderwijst alle volkeren, enz. — Drie zijn er die getuigenis afleggen, enz. — Doop van Jezus in den Jordaan.

SLUITREDE.

Wij moeten de H. Drievuldigheid gelooven. — Wij moeten de H. Drievuldigheid beminnen. — Wij moeten op de H. Drievuldigheid betrouwen. — Alles doen in den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes. — De H. Drievuldigheid verheerlijken op aarde, ten einde haar te mogen verheerlijken in den hemel.

Elfde Preek.

De H Drievuldigheid.

Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.

Gaat dan en onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes.

(Matth. XXVIII, 19.)

VOORREDE.

God, B. B., is onbegrijpelijk en onuitsprekelijk in zijn Wezen, d. w. z., wij kunnen met ons verstand niet ten volle begrijpen, noch met onze woorden ten volle uitdrukken wat God eigenlijk is. Doch is God reeds onbegrijpelijk en onuitsprekelijk in zijn Wezen, des te onbegrijpelijker en onuitsprekelijker is Hij in zijne drie Personen. Ja, het mysterie der H. Drievuldigheid is het grootste en voornaamste mysterie van onzen heiligen godsdienst. Het is het grootste mysterie. Waarom

Omdat geen mysterie van onzen heiligen godsdienst ons verstand zoo ver te boven gaat als het mysterie der H. Drievuldigheid. Het is het voornaamste mysterie van onzen heiligen godsdienst. Waarom? Omdat het mysterie der H. Drievuldigheid de twee eerste waarheden of punten des geloofs bevat, welke wij allen moeten weten en gelooven uit noodzakelijkheid des middels, zoodat wij zonder de kennis en het geloof van die twee waarheden niet kunnen zalig worden. Onze goddelijke Zaligmaker sprak zekeren dag van de H. Drievuldigheid, toen Hij zijne Apostelen zond om overal het Evangelie te gaan verkondigen. Jezus," — zoo verhaalt de Evangelist Mattheus, — trad toe en sprak tot hen — tot zijne elf leerlingen — zeggende: Aan mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde. Gaat dan en onderwijst alle volkeren, hen doopende in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes; hen leerende onderhouden, alles, wat ik u geboden heb. En ziet, ik ben met u al de dagen, tot aan de voleinding der eeuwen."

Wijl wij vandaag het feest van de H. Drievuldigheid vieren, zoo zal het niet ondoelmatig zijn ons eenige oogenblikken met dit mysterie bezig te houden. Wij zullen dus zien:

- I. Wat het mysterie der H. Drievuldigheid is;
- II. Dat het niet tegen, maar boven de rede is;
- III. De openbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid.

I.

Wat is de H. Drievuldigheid? De H. Drievuldigheid, B. B., is God de Vader, God de Zoon en God de H. Geest, drie onderscheidene Personen en maar één God. Waarin bestaat nu het mysterie der H. Drievuldigheid?

Het bestaat in twee zaken: in de eenheid van Wezen en de onderscheidenheid van Personen. Er is maar één God, gelijk wij weten, want er kan maar één oneindig volmaakt Wezen zijn; en er zijn drie Personen, van welke de een van den anderen wezenlijk onderscheiden is, de Vader, de Zoon en de H. Geest; en die drie Personen, alhoewel wezenlijk van elkander onderscheiden, zijn maar één en dezelfde God. Ziehier de reden er van. Zij zijn maar één en dezelfde God, omdat zij alle drie maar één en hetzelfde goddelijk Wezen, of een en dezelfde goddelijke natuur hebben; zij zijn nochtans drie Personen, de een van den anderen onderscheiden, want een ander is de Persoon des Vaders, een ander de Persoon des Zoons, een ander de Persoon des H. Geestes. Ziehier nu, waarin de Vader, de Zoon en de H. Geest wezenlijk van elkander onderscheiden zijn, of verschillen. De Vader bestaat in eeuwigheid uit zich zelve, en Hij brengt in eeuwigheid zijn Zoon voort. De Zoon is in eeuwigheid door den Vader voortgebracht, en de H. Geest komt in eeuwigheid voort van den Vader en den Zoon te zamen. Vandaar dat de drie goddelijke Personen verschillende namen dragen. De eerste Persoon wordt genoemd Vader, de tweede Persoon, Zoon, en de derde Persoon, H. Geest. En waarom wordt de eerste Persoon genoemd Vader? Omdat Hij een Zoon voortbrengt, Hem in alles gelijk. Waarom wordt de tweede Persoon genoemd Zoon? Omdat Hij door den Vader is voortgebracht. Waarom wordt de derde Persoon genoemd H. Geest? Omdat Hij van den Vader en den Zoon te zamen voortkomt. Ziehier nu, hoe de twee laatste Personen voortkomen. God de Vader kent zich in eeuwigheid, en zoo volmaakt mogelijk; daardoor brengt Hij in eeuwigheid zijne gedachte, zijn Woord, voort, dat zijn Zoon is. God de Vader bemint

in eeuwigheid en zoo volmaakt mogelijk zijn Zoon, en Hij is er in eeuwigheid en zoo volmaakt mogelijk door bemind, en door elkander in eeuwigheid te beminnen brengen zij in eeuwigheid den H. Geest voort.

De Vader is niet ouder dan de Zoon en de H. Geest. Waarom niet? Omdat de Zoon in eeuwigheid door den Vader is voortgebracht, en omdat de H. Geest in eeuwigheid van den Vader en den Zoon te zamen voortkomt.

De Vader is ook niet machtiger, wijzer, heiliger, enz. dan de Zoon en de H. Geest. Waarom niet? Omdat de Vader, die den Zoon voortbrengt, Hem mededeelt de goddelijke natuur met al hare volmaaktheden, en omdat de Vader en de Zoon, van welke de H. Geest voorkomt, Hem ook mededeelen één en dezelfde goddelijke natuur met al hare volmaaktheden. Alzoo zijn de drie goddelijke Personen, alhoewel wezenlijk van elkander onderscheiden, even oud, d. i., eeuwig, even machtig, even wijs, even heilig, enz. Nochtans wordt den Vader, en terecht, bijzonder de almacht, den Zoon bijzonder de wijsheid, en den H. Geest bijzonder de heiligheid toegeschreven: tevens de uitwendige werken, welke aan die volmaaktheden beantwoorden, en vandaar dat de schepping, het werk der almacht, bijzonder den Vader, de verlossing, het werk der wijsheid, bijzonder den Zoon en de heiligmaking, het werk der heiligheid, bijzonder den H. Geest wordt toegeschreven. Ziedaar, wat het mysterie der H. Drieuldigheid is. Zien wij nu ook, dat dit mysterie wel boven, doch niet tegen de rede is.

II.

Het mysterie der H. Drieuldigheid, B. B., is boven de rede, d. w. z., wij kunnen met ons verstand niet begrijpen wat de H. Drieuldigheid is, namelijk, hoe de drie

goddelijke Personen, wezenlijk van elkander onderscheiden, maar één en dezelfde God zijn. Doch, B. B., dat wij het mysterie der H. Drievuldigheid niet begrijpen, moet ons volstrekt niet verwonderen. Wat is God en wat zijn wij? God is het oneindig volmaakte Wezen. Wat zijn wij? Wij zijn schepselen, met rede en verstand wel is waar begaafd, doch hoe klein, hoe beperkt is ons verstand niet? En wij zouden den oneindig volmaakten God willen begrijpen. Wel, B. B., zoo wij met ons klein en beperkt verstand God, één in Wezen en drievuldig in Personen, begrepen, God zou niet meer oneindig volmaakt, en bijgevolg, geen God meer zijn. Overigens, wat al zaken treffen wij niet aan in de orde der natuur, die als zoovele mysteriën of geheimen voor ons zijn. Wij zien ze met onze oogen, doch wij weten ons geene redenen te geven, hoe zij geschieden. Een graankorreltje, bijv., valt in de aarde; in den schoot der aarde schiet het wortel; in een puntje komt het eerst te voorschijn; het ontwikkelt zich steeds meer en meer, wordt een lange halm, bloeit en brengt talrijke vruchten voort. Dat hebben wij meermalen gezien, dat zien wij nog; doch begrijpen wij het ook? Neen, B. B. De ontwikkeling van dat graankorreltje gaat dus ons klein verstand reeds ver te boven. En bijaldien eene zoo nietige zaak in de orde der natuur ons verstand reeds ver te boven gaat, hoe veel te meer zal dan in de bovennatuurlijke orde God, één in Wezen en drievuldig in Personen, ons verstand ver te boven gaan. Terecht dus zegt een vermaard schrijver: „Hoe wilt gij de natuur van God kennen? „Erken liever dat gij niet bij machte zijt, ze te kennen, „want God zou geen God zijn, zoo Hij niet grooter was „dan uw verstand. Verheugen wij ons, dat wij een zoo „grooten God hebben, en laten wij, daar ons verstand

„Hem niet bevatten kan, vaststaan in ons geloof en alle „ijdele navorschingen staken.”

Ik heb gezegd, B. B., dat het mysterie der H. Drievuldigheid *boven* de rede is; doch het is niet *tegen* de rede; het bevat volstrekt geene tegenstrijdigheid. Wij zeggen niet dat drie Goden maar één God zijn, hetgeen eene tegenstrijdigheid zou zijn; maar wij zeggen, dat drie onderscheidene Personen maar één God zijn, omdat zij alle drie één en dezelfde goddelijke natuur hebben, en daarin bestaat volstrekt geene tegenstrijdigheid.

Om ons een denkbeeld te vormen van één God in drie Personen, en van de wijze, waarop de eene Persoon van den anderen voorkomt, is men gewoon gelijkenissen aan te halen. Ziehier eene gelijkenis van de H. Drievuldigheid naar de leerling van den H. Augustinus. De mensch heeft maar ééne ziel; in die ziel bespeurt men drie zaken: het verstand, de gedachte en de liefde. Het verstand brengt de gedachte voort, en is een afbeeldsel van God den Vader; de gedachte wordt door het verstand voortgebracht, en is een afbeeldsel van God den Zoon, eindelijk, de liefde komt van het verstand en de gedachte voort, en is een afbeeldsel van God den H. Geest. Ziedaar, dus eene gelijkenis van één God, drievuldig in Personen, en van de wijze, waarop de eene Persoon van den anderen voorkomt. Doch weet wel, B. B., 't is slechts eene gelijkenis en elke gelijkenis heeft haar gebrek. De H. Drievuldigheid' is en zal voor ons altoos een mysterie, een geheim blijven. Het verhaal, dat ons de geschiedenis dienaangaande levert, is treffend.

De H. Augustinus, een der grootste Kerkleeraars, was gewoon na zijne studie-uren eene wandeling te doen op den oever der zee. Zekeren dag, na het mysterie der H. Drievuldigheid op nieuw bestudeerd te hebben, ging hij

op den oever der zee wandelen en ontmoette daar een schoon kind. Dat kind had in het zand een kuiltje gemaakt, liep telkens heen en weder, en was bezig met een lepeltje water uit de zee in dat kuiltje te scheppen. De H. Augustinus bezag het kind eenigen tijd met aandacht; daarop sprak hij het aan en zeide: Mijn kind, wat doet gij daar? Het kind antwoordde: Ik ben bezig met al het water uit de zee in dit kuiltje te scheppen. Mijn kind, zeide nu de Heilige, dat is onmogelijk. Het kind richtte zich op en sprak: Ik zal toch eerder al het water uit de zee in dit kuiltje scheppen, dan gij met uw verstand het ondoorgrondelijk geheim der allerheiligste Drievuldigheid zult begrijpen. Daarop verdween de Engel, want het was een Engel onder de gedaante van een kind. De H. Augustinus vernederde zich en aanbad met een levend geloof op de plaats, waar de Engel gezeten had, het mysterie der H. Drievuldigheid, dat hij niet kon begrijpen. Hoe onbegrijpelijk nu ook het mysterie der H. Drievuldigheid zij, wij moeten het nochtans vastelijk gelooven, en de reden is, wijl God het ons geopenbaard heeft. Zeggen wij nu in ons derde punt nog een woordje over die openbaring.

III.

't Is niet alleen onmogelijk, B. B., met ons verstand het mysterie der H. Drievuldigheid te begrijpen, zonder de bovennatuurlijke, de goddelijke openbaring zouden wij niet eens weten, dat er eene H. Drievuldigheid bestaat. Met zijn gezond verstand kan men wel begrijpen, dat er een God bestaat; maar nooit of nimmer, dat er een God bestaat, één in Wezen en drievuldig in Personen. In het Oude Testament is het mysterie der H. Drievuldigheid zoo klaar niet geopenbaard als in het Nieuwe Testament,

In een der Psalmen van den koninklijken Profeet David lezen wij de volgende woorden: *Verbo Domini caeli firmati sunt*: Door het woord des Heeren zijn de hemelen gevestigd, *et spiritu oris ejus omnis virtus eorum*, (1) en door den geest zijns monds al hunne kracht. Door den Heer, van wien de koninklijke Profeet hier spreekt, verstaan vele H. Vaders God den Vader, den eersten Persoon van de H. Drievuldigheid: door het Woord, God den Zoon, den tweeden Persoon van de H. Drievuldigheid; en door den Geest zijns monds, God den H. Geest, den derden Persoon van de H. Drievuldigheid. Doch dit alles is maar een flauwe schemer, die het heldere daglicht voorafging. In het Nieuwe Testament wordt het mysterie der H. Drievuldigheid klaar uitgedrukt.

Onze goddelijke Zaligmaker, alvorens ten hemel te klimmen, beveelt zijnen Apostelen alom, de gansche wereld door, het Evangelie te gaan verkondigen en alle menschen te doopen in den naam der H. Drievuldigheid. Gaat, zoo sprak Jezus tot zijne Apostelen, onderwijst alle volkeren; *Euntes docete omnes gentes*; doopt hen in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes: *Baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*. (2) Jezus zegt in den naam, in 't enkelvoud, om te beteekenen de eenheid van Wezen of natuur; en Hij voegt er bij, *des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes*, om te beteekenen de onderscheidenheid der drie Personen. De H. Joannes in zijn eersten brief drukt zich over het mysterie der H. Drievuldigheid klaar en duidelijk uit. Drie zijn er, zegt de H. Joannes, die getuigenis geven in den hemel: *Tres sunt qui testimonium dant in coelo*: de Vader, het Woord, d. i., de Zoon en de H. Geest:

(1) Ps. xxxii, 6. (2) Matth. xxviii, 19.

Pater, Verbum et Spiritus sanctus, en die drie zijn maar één, *et hi tres unum sunt*. (1) Ziehier nu bij welke gelegenheid de drie goddelijke Personen zich aan de wereld geopenbaard hebben; 't was bij den doop van onzen Heer Jezus-Christus. Onze goddelijke Zaligmaker wilde, alvorens zijne predikatie aan te vangen, door zijn Voorlooper Joannes gedoopt worden; niet dat Hij het doopsel van Joannes noodig had, neen, maar om aan het water de kracht te geven om de zonden af te wasschen van de menschen, die later het H. Sacrament des Doopsel ontvangen zouden. Jezus begaf zich dan naar den Jordaan, waar Joannes doopte, en Hij verzocht door hem gedoopt te worden. Joannes wilde in den beginne daarin niet toestemmen; hij kende Jezus te goed. Ik, zoo sprak Joannes, ik moet door U gedoopt worden, en Gij komt tot mij? Eindelijk dan toch stemde Joannes er in toe. Jezus ging barvoets in het water van den Jordaan; Joannes stortte het water uit over Jezus' hoofd. En ziet nu wat er plaats greep. Op het oogenblik dat Jezus uit het water kwam, openden zich de hemelen; de H. Geest vertoonde zich onder de gedaante eener duif, daalde over Hem neder en rustte op Hem. Tegelijkertijd hoorde men eene stem uit den hemel, die zeide: Deze is mijn welbeminde Zoon, in wien Ik mijn welbehagen genomen heb: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*. (2) De eerste Persoon van de H. Drievuldigheid, de Vader, spreekt, want Hij noemt Jezus zijn Zoon; de tweede Persoon van de H. Drievuldigheid, de Zoon, is er tegenwoordig, en de derde Persoon van de H. Drievuldigheid, de H. Geest, verschijnt onder de gedaante eener duif. Ziedaar de openbaring van het mysterie der H. Drievuldigheid.

(1) Joan. v, 7. (2) Matth. III, 17.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., vooreerst, wat het mysterie, der H. Drievuldigheid is; vervolgens, dat het boven, doch niet tegen de rede is; en eindelijk, dat het geopenbaard is en bij welke gelegenheid de drie goddelijke Personen zich geopenbaard hebben. Wat moeten wij nu uit dit sermooon besluiten? Wij moeten er uit besluiten, dat wij de H. Drievuldigheid moeten eeren door een levend geloof, eene vurige liefde en een vast betrouwen.

Wij moeten vooreerst de H. Drievuldigheid gelooven, en alhoewel wij met ons klein verstand dit geheim niet kunnen begrijpen, en zekere naamwijzen er dikwijls veel tegen in te brengen hebben, nochtans ons geloof aan het mysterie der H. Drievuldigheid moet levend zijn, wijl God zelf, die de opperste Waarheid is, het geopenbaard heeft en ons door de H. Kerk, die naar de leering van Christus niet kan dwalen, voorhoudt te gelooven.

Vervolgens moeten wij de H. Drievuldigheid beminnen, één God in drie Personen, den Vader, den Zoon en den H. Geest. En buiten de drie goddelijke Personen, die wij moeten beminnen boven al, moeten wij ook nog beminnen onzen evennaaste gelijk ons zelven. Wij moeten door de banden der innigste liefde met God en onder elkander vereenigd zijn. Die vereeniging met God en onder elkander, door de banden der innigste liefde, smeekte God de Zoon zijn hemelschen Vader voor ons af, na de instelling van het aanbiddelijk Sacrament des Altaars. Opdat zij één zijn, gelijk Wij één zijn, zoo sprak Jezus: *Ut sint unum, sicut et nos unum sumus*: (1) opdat zij allen één zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, ten

(1) Joan. XVII, 21.

einde ook zij één zijn in Ons, opdat de wereld erkenne, dat Gij Mij gezonden hebt.

Eindelijk moeten wij betrouwen op de H. Drievuldigheid, en wij moeten vast betrouwen op den Vader, die ons geschapen, op den Zoon, die ons verlost, en op den H. Geest, die ons geheilgd heeft. Wat al weldaden, B. B., die wij van de drie goddelijke Personen ontvangen hebben, en in de orde der natuur, en in de orde der genade! Weldaden, die ons een waarborg zijn, dat de drie goddelijke Personen met ons zullen zijn en blijven, en daarom laten wij nimmer na, al onze werken te verrichten in den naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes.

Eeren wij dus de H. Drievuldigheid door de akten van geloof, hoop en liefde, door al onze werken, in den naam der H. Drievuldigheid verricht; ja, geven wij eer en glorie den Vader, den Zoon en den H. Geest hier op aarde, wij zullen eenmaal het geluk hebben, hun eer en glorie te mogen geven in het rijk der hemelen, gedurende de eindelooze eeuwigheid. Amen.

Twaaalfde Preek.

Het Allerheiligste Sacrament des Altaars.

Surge, comede; grandis enim tibi restat via.
Sta op, eet; want er blijft u een lange weg
af te leggen. (III Reg. XIX, 7.)

INHOUD.

VOORREDE.

Het leven van den mensch is tweederlei: het natuurlijk en het bovennatuurlijk leven. — Waarin bestaat het natuurlijk, waarin het bovennatuurlijk leven van den mensch? — De mensch, om zijn natuurlijk leven te bewaren, heeft spijs en drank noodig; om zijn bovennatuurlijk leven te bewaren, het lichaam en bloed van Jezus-Christus. — Het Evangelie. — Afbeeldsels van het allerheiligste Sacrament des Altaars:

VERDEELING.

- I. De boom des levens van het aardsch paradijs;
- II. Het paaschlam;
- III. Het manna;
- IV. Het onder de asch gebakken brood van Elias.

I.

Het eerste afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is de boom des levens van het aardsch paradijs. — God legde in het begin der schepping een lusthof aan, het aardsch paradijs genaamd. — Talrijke boomen stonden in dien lusthof, waaronder de boom des levens. — Eigenschap van de vrucht van dien boom: den mensch te bewaren voor de ziekten en den dood. — Woorden van God na den val van Adam. — Het allerheiligste Sacrament des Altaars onder de zeven H. Sacramenten. — Uitwerksels van het allerheiligste Sacrament des Altaars: het bovennatuurlijk leven te bewaren en te vermeerderen, en ons van het leven der genade tot het leven der glorie te doen overgaan. — Wij moeten dikwijls naderen tot het allerheiligste Sacrament des Altaars.

II.

Het tweede afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het paaschlam. — De Israëlieten zijn een afbeeldsel van de Christenen; de slavernij van Egypte, van de slavernij des duivels; het paaschlam, van Jezus Christus. — De Israëlieten moesten het paaschlam eten met ongeheveld brood, met wilde latuw, de lenden omgord, de voeten geschoeid, een stok in de hand, staande en in haast. — De Christenen moeten Jezus-Christus in de H. Communie ontvangen met eene zuivere meening en in oprechtheid en eenvoudigheid des harten, met eene ware droefheid over hunne zonden — wij moeten onze driften intoomen, bereid om het pad der deugd steeds te bewandelen, gedachtig dat wij, aan reizigers gelijk, op weg zijn naar den hemel.

III.

Het derde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het manna. — Het manna was een wonderbrood, door de Engelen gemaakt, en vallende uit den hemel; het moest 's morgens vroeg en dagelijks geraapt worden, het had een aangenamen en verschillenden smaak. — Het manna voedde en sterkte de Israëlieten veertig jaren in de woestijn, op reis naar het beloofde land. — Het manna is een afbeeldsel van Jezus-Christus in de H. Communie. — Woorden van Jezus tot de Joden, — Wij moeten dikwijls tot de H. Tafel naderen. — Het allerheiligste Sacrament des Altaars heeft de heilzaamste en verschillende uitwerksels. — Wachten wij ons de morrende Israëlieten na te volgen, die door God gestraft werden. — Wij moeten ons dikwijls met het allerheiligste Sacrament des Altaars sterken, om onze reis naar den hemel te kunnen voortzetten, en er eenmaal in aan te landen.

IV.

Het vierde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het onder de asch gebakken brood van Elias. — Elias vluchtte voor Jezabel, die hem zocht te dooden. — In de woestijn aangekomen, verlangt hij te sterven. — Verschijning en woorden van den Engel tot Elias. — Elias, na gegeten en gedronken te hebben, gaat veertig dagen en nachten tot aan den berg Gods, Horeb. — Wij hebben ook onze vijanden en moeten hen vluchten, vooral de bedorvene wereld. — In de moeilijkheden, enz. moeten wij tot de H. Tafel naderen, en dikwijls naderen. — Gesterkt door het allerheiligste Sacrament des Altaars zullen wij voortwandelen gansch ons leven,

totdat wij in den hemel aanlanden, om God daar van aanschijn tot aanschijn te aanschouwen.

SLUITREDE.

Wij hebben overwogen de vier afbeeldsels van het allerheiligste Sacrament des Altaars: den boom des levens van het aardsch paradijs, het paaschlam, het manna en het onder de asch gebakken brood van Elias. — Naderen wij dikwijls tot de H. Tafel. Gelukkig de mensch, die zich dikwijls met Jezus vereenigt in de H. Communie! Eenmaal zal hij zich met Jezus mogen vereenigen in den hemel.

Twaaalfde Preek.

Het Allerheiligste Sacrament des Altaars.

Surge, comede; grandis enim tibi restat via.

Sta op, eet, want er blijft u een lange weg af te leggen.

(III Reg. XIX, 7.)

VOORREDE.

Het leven van den mensch, B. B.. is tweederlei, het natuurlijk en het bovennatuurlijk leven. Het natuurlijk leven bestaat in de vereeniging van de ziel met het lichaam; wordt die vereeniging verbroken door den dood, dan eindigt het natuurlijk leven van den mensch, of althans, het wordt voor eenigen tijd onderbroken; want in den laatsten dag des oordeels zal de ziel wederom vereenigd worden met haar lichaam, om nimmer meer te scheiden.

Het bovennatuurlijk leven van den mensch bestaat in de heiligmakende genade; verliest de mensch die genade door de doodzonde, dan is hij dood, door voor God, en hij blijft dood, totdat hij door het een of ander middel de heiligmakende genade terug bekomt. Van het leven der heiligmakende genade moet de mensch eenmaal overgaan tot het leven der glorie, dat nimmer zal eindigen.

De mensch, om zijn natuurlijk leven te bewaren en te vermeerderen, heeft spijs en drank noodig; zonder spijs en drank kan hij niet blijven leven tenzij door een mirakel.

De mensch, om zijn bovennatuurlijk leven te bewaren en te vermeerderen, heeft ook spijs en drank noodig; doch eene bovennatuurlijke spijs en een bovennatuurlijken drank. En welke zijn die bovennatuurlijke spijs en drank? Gij hebt het wellicht reeds bij u zelve gedacht, B. B. Die bovennatuurlijke spijs en drank zijn het lichaam en bloed van onzen Heer Jezus-Christus. Luistert hoe het Evangelie van dezen dag het ons leert. „Te dien tijde „sprak Jezus tot de scharen der Joden, „*Caro enim mea „vere est cibus, et sanguis meus vere est potus*: want „mijn vleesch is waarlijk spijs, en mijn bloed is waarlijk „drank. Die mijn vleesch eet en mijn bloed drinkt, „blijft in mij, en ik in hem. Gelijk de levende Vader mij „gezonden heeft, en ik leef om den Vader, zoo zal ook „hij die mij eet, om mij leven. Dit is het brood, dat „uit den hemel is nedergedaald; niet gelijk uwe vaderen „het manna aten, en stierven: Wie dit brood eet, zal in „eeuwigheid leven: *Qui manducat hunc panem, vivet in „aeternum.* (1)”

Ziedaar, B. B., de bovennatuurlijke spijs en drank voor den mensch, om zijn bovennatuurlijk leven, het leven

(1) Joan VI, 59.

der heiligmakende genade te bewaren en te vermeerderen het goddelijk vleesch en bloed van onzen Heer Jezus-Christus.

Wijl wij vandaag het plechtig feest vieren van het goddelijk vleesch en bloed van onzen Heer Jezus-Christus, d. i., van het allerheiligste Sacrament des Altaars, heb ik voorgenomen, u eenige oogenblikken te spreken over de figuren of afbeeldsels van dat H. Sacrament. De voornaamste afbeeldsels zijn onder anderen de vier volgende:

- I. De boom des levens van het aardsch paradijs;
 - II. Het paaschlam;
 - III. Het manna der woestijn;
 - IV. Het onder de asch gebakken brood van Elias.
- Leggen wij die vier afbeeldsels een weinig uit.

I.

Het eerste afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars, is de boom des levens van het aardsch paradijs.

God, B. B., had in het begin der schepping een prachtige lusthof aangelegd, het aardsch paradijs genaamd. In dien lusthof plaatste Hij onze eerste ouders, Adam en Eva. Talrijke boomen, schoon om te zien, en die de aangenaamste vruchten voortbrachten, stonden in het aardsch paradijs. Onder die boomen prijkte de boom des levens: *Lignum vitae*. (1) Doch waarom wordt die boom genoemd boom des levens? Ziehier de reden. De vrucht van dien boom bezat de eigenschap, haar door God gegeven, om den mensch, zoo hij in de oorspronkelijke rechtvaardigheid volhardde en van die vrucht at,

(1) Gen. II, 9.

te bewaren, vrij van ongemakken en ziekten, in eene immer bloeiende gezondheid, om zijne levensdagen te verlengen en hem te beschutten tegen den dood; ja, die vrucht zou hem onsterfelijk gemaakt hebben. God wijst op dat wondervol uitwerksel der vrucht van den boom des levens, als Hij, na Adam en Eva uit het aardsch paradijs gedreven te hebben, zeide: Zorgen wij er nu voor, dat Adam zijne hand niet uitsteke, dat hij van de vrucht van den boom des levens niet neme, er van eete en in eeuwigheid leve: *Et vivat in aeternum.* (1)

De boom des levens, B. B., van welken hier sprake is, is een afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars. Jezus-Christus stichtte zijne Kerk, een anderen lusthof, een ander paradijs; Hij stelde de H. Sacramenten in, zeven in getal, en in de Kerk van Christus, onder de zeven H. Sacramenten, prijkt het aanbiddelijk Sacrament des Altaars, het Sacrament des levens, evenals de boom des levens onder de overige boomen prijkte in het aardsch paradijs. Welke zijn nu de vruchten, de uitwerksels van dit Sacrament? Het aanbiddelijk Sacrament des Altaars, waardig en dikwijls ontvangen, heeft de kracht om het leven van den mensch te bewaren, te vermeerderen en in het eeuwige leven te doen overgaan: niet het natuurlijk, het lichamelijk leven van den mensch, neen, maar het geestelijk, het bovennatuurlijk leven der ziel, het leven der heiligmakende genade. Ja, B. B., de Christen, die dikwijls waardig communiceert, zal leven, leven door het leven der heiligmakende genade, omdat hij Jezus-Christus, die het brood des levens is, ontvangt. Immers, Jezus zegt: Ik ben het brood des levens: *Ego sum panis vitae.* Dat leven der heiligmakende genade zal altoos

(1) Gen. III, 22.

toenemen, want die Mij eet, zegt Jezus, zal voor Mij leven: *Qui manducat me et ipse vivet propter me.* Dat leven zal nooit, zoo de mensch dikwijls waardig communiceert, door de doodzonde verloren gaan: *Ut si quis ex ipso manducaverit non moriatur*, en eindelijk — hetgeen de schoonste vrucht, het krachtigste uitwerksel is — de mensch zal van het leven der genade tot het eeuwige leven der glorie overgaan, volgens deze woorden van Jezus-Christus: Die dit brood eet zal in eeuwigheid leven: *Qui manducat hunc panem vivet in aeternum.* (1) Welke schoone vruchten! Welke heerlijke uitwerksels als die eener waardige Communie! Gij dus, die prijs stelt op het leven uwer ziel, het leven der genade; die prijs stelt op het eeuwige leven, die verlangt zalig te worden, in den hemel te komen, nadert dikwijls tot de H. Tafel; nut dikwijls het brood des levens; spijst en laaft u dikwijls met het goddelijk vleesch en bloed van Jezus-Christus; gij zult leven en blijven leven, leven hier op aarde door de heiligmakende genade, en eenmaal leven hiernamaals voor eeuwig in de hemelsche glorie.

II.

Het tweede afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het paaschlam.

Het uitverkoren volk Gods, de kinderen Israëls, B. B., hadden reeds jaren lang in de slavernij gezucht. God verhoorde eindelijk hun zuchten en smeeken en besloot hen uit de slavernij te verlossen en het beloofde land binnen te leiden. Menige plaag voor de Egyptenaren was reeds voorafgegaan, totdat eindelijk de laatste hen trof, waarop de verlossing der Israëlieten moest volgen.

(1) Joan. vi, 59.

Doch ziet! alvorens Egypte te verlaten, gebod God den Israëlieten in elk huizezin te slachten een eenjarig lam zonder vlek of gebrek; zij mochten geen enkel been van het lam breken; met het bloed van het lam moesten zij de deurstijlen hunner woningen bestrijken, ten einde bewaard te blijven voor den Worgengel, welke dien nacht zou rondgaan, en al de eerstgeborenen der Egyptenaren zou dooden. Zij moesten het op het vuur gebraden vleesch van het lam eten met ongeheveld brood en wilde bittere kruiden of latuw, in de volgende houding: de lenden omgord, de voeten geschoeid, een stok in de hand, staande en in haast. De toepassing van hetgeen ik hier kom te verhalen, is niet moeielijk te maken. Wij vinden er een treffend afbeeldsel in van het christen volk, van de slavernij des duivels, van Jezus Christus, van de H. Communie, en van de gesteltenis, waarin wij tot de H. Tafel moeten naderen. Wij, Christenen, wij zijn voorwaar een uitverkoren volk, met meer recht zelfs dan de kinderen Israëls. Nochthans, wij bevonden ons ook in de slavernij, in de slavernij des duivels, d. i., in den staat van doodzonde, die ons slaven maakt van den duivel. Jezus-Christus, het Lam zonder Vlek, heeft ons uit die slavernij verlost: tot dat einde heeft Hij, brandende van liefde tot ons, zich laten slachtofferen aan het kruis, waarlangs zijn goddelijk bloed gestroomd heeft, en waaraan Hij, zonder dat zelfs een zijner beenen gebroken werd, is gestorven. Die offerande nu wordt elken dag nog, doch op een onbloedige wijze, op duizenden altaren vernieuwd. Daarenboven, God gebiedt ons zijn goddelijk vleesch te eten, onze zielen met zijn goddelijk bloed als te teekenen, ten einde ze te beveiligen tegen den Worgengel, den duivel, die er op uit is om onze zielen om te brengen, door ze te berooven van de

heiligmakende genade en ze met zich te sleuren naar de hel. Doch hoe moeten wij het lichaam en bloed van Jezus-Christus nutten? In welke gesteltenis? Naar het voorbeeld der Israëlieten, moeten wij het nutten met ongeheveld brood, d. i., met eene zuivere meening, in oprechtheid en eenvoudigheid des harten, met wilde bittere kruiden of latuw, d. w. z., met eene ware, oprechte droefheid over onze zonden; de lenden omgord; ja, wij moeten onze kwade neigingen intoomen, de begeerlijkheid des vleesches onderdrukken; de voeten geschoeid, en alzoo bereid om het pad der deugd steeds te bewandelen; een stok in de hand, staande en in haast, zoodat wij immer indachtig moeten zijn, dat wij, aan pelgrims, aan reizigers gelijk, hier op aarde in dit tranendal geene bestendige verblijfplaats of woning hebben, doch dat wij op weg, evenals de Israëlieten naar het beloofde land, met verhaaste schreden onze reis moeten voortzetten naar het hemelsch vaderland.

III.

Het derde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het manna der woestijn.

God, B. B., spijsde met het manna de Israëlieten in de woestijn. Het manna was een wonderbrood, door de Engelen gemaakt, en vallende uit den hemel, en vandaar dat het genoemd wordt brood der Engelen: *Panem Angelorum manducavit homo*; (1) brood des hemels: *Panem caeli dedit eis*. Dat wonderbrood of manna moest 's morgens vroeg en dagelijks geraapt worden. Het had bijzonder voor hen, die naar geene vleeschspijzen verlangden, een aangenamen en verschillenden smaak. Het voedde

(1) Ps. LXXVII, 24. 25.

en sterkte de Israëlieten veertig jaren lang, op hunne reis naar het beloofde land. Het manna is een afbeeldsel van het aanbiddelijk Sacrament des Altaars. Onze goddelijke Zaligmaker leert het duidelijk in zijne rede tot de Joden. Voorwaar, voorwaar ik zeg het u, zoo sprak Jezus, niet Mozes heeft u het brood uit den hemel gegeven, maar mijn Vader geeft u het ware brood uit den hemel. Ik ben het levend brood, die uit den hemel ben nedergedaald: *Ego sum panis vivus, qui de coelo descendit.* (1) Zoo iemand van dit brood eet, hij zal in eeuwigheid leven. En het brood, dat ik geven zal, is mijn vleesch, voor het leven der wereld: *Et panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita.*

De Israëlieten moesten 's morgens vroeg, voor den opgang der zon en dagelijks het manna rapen; zoo ook moeten wij, Christenen, ons beijveren, om, zoo niet dagelijks, dan toch dikwijls tot de H. Tafel te naderen.

Het manna had een aangenamen en verschillenden smaak. Zoo ook heeft het aanbiddelijk Sacrament des Altaars de heilzaamste en verschillende uitwerksels; doch om die uitwerksels deelachtig te worden, wachten wij ons wel zekere Israëlieten na te volgen, die naar vleeschspijzen verlangden, een afkeer kregen van het manna, en het uit minachting noemden eene smakelooze spijs: Wij krijgen walging, zeiden zij, van dat licht voedsel: *Anima nostra jam nauseat super cibo isto levissimo.* (2) En welk was het gevolg van dat verlangen naar vleeschspijzen, van het minachten van het manna? God strafte die Israëlieten verschrikkelijk. Zij hadden het vleesch nog tusschen de tanden, zegt de H. Schrift, en de toorn Gods daalde reeds op hen neder, en een

(1) Joan. VI, 41. (2) Num. XXI, 5.

groot getal werd met den dood gestraft. God zond vurige slangen onder het volk, door welke er velen gebeten en gedood werden. Treffend afbeeldsel van de slechte Christenen, die weinig belang stellen in het allerheiligste Sacrament des Altaars; die zelden tot de H. Tafel naderen; wier smaak bedorven is door de zonden, en bijzonder door de zonden van onkuischheid; die niets van de kracht van het allerheiligste Sacrament gewaar worden, niets van zijne zoetigheden proeven; die ziek worden, wegwijnen, sterven en verloren gaan. Dat toch nimmer dergelijk ongeluk ons treffe; en daarom, zorgen wij ons altoos goed voor te bereiden, om met eene vurige begeerte en eene brandende liefde Jezus Christus, het ware manna, uit den hemel nedergedaald, te ontvangen; alsdan lijdt het geen twijfel, of wij zullen er reeds in dit leven de heerlijkste vruchten van deelachtig worden.

Het manna, B. B., voedde en sterkte de Israëlieten in de woestijn, veertig jaren lang, op hunne reis naar het beloofde land. Zoo ook zal het aanbiddelijk Sacrament des Altaars, dat waar, dat echt hemelsch manna, zoo wij het dikwijls waardig ontvangen, ons voeden en sterken, om in de woestijn dezer wereld, gansch ons leven onze reis naar behooren te kunnen voortzetten, en eenmaal aan te landen in het beloofde land, in den hemel.

IV.

Het vierde afbeeldsel van het allerheiligste Sacrament des Altaars is het onder de asch gebakken brood van Elias.

Tijdens de regeering van koning Achab, B. B., vervolgde Jezabel, zijne goddelooze huisvrouw, de Profeten des Heeren. Zij deed vooral den Profeet Elias opzoeken, zwoer zijn dood en deed hem aanzeggen: De goden

zullen mij straffen, zoo ik morgen, tegen dit uur, u niet mede zal omgebracht hebben. Elias bevreesd, nam de vlucht en ging eene dagreis ver de woestijn in. Daar zette hij zich vermoeid en uitgeput neder onder een boom en verlangde te sterven: *Petivit animae suae ut moreretur.* (1) Heer! zeide Elias: ik heb lang genoeg geleefd. Neem mijne ziel van mij weg, want ik ben niet beter dan mijne vaderen. En na aldus gesproken te hebben, sliep Elias in onder de schaduw van den boom. En ziet! de Engel des Heeren raakte Elias aan en zeide: Sta op en eet: *Surge, comede.* En wondere zaak! Toen Elias omzag, stond er bij zijn hoofd een onder de asch gebakken brood en eene flesch met water. Elias at, dronk en sliep op nieuw in. De Engel maakte hem ten tweede male wakker en zeide: Sta op en eet, want gij hebt een langen weg af te leggen: *Grandis enim tibi restat via.* Elias stond op, at en dronk, en door dat voedsel gesterkt, ging hij veertig dagen en veertig nachten door, tot aan den berg Gods, Horeb. Daar gekomen, werd Elias door God getroost en hij mocht zelfs bij een wondergezicht eenigszins de Godheid aanschouwen.

De goddelooze Jezabel stond Elias naar het leven en om te ontkomen moest de Profeet de vlucht nemen naar de woestijn. B. B., een ieder onzer heeft ook zijne vijanden, die hem naar het leven staan, en onder die vijanden bevindt zich de bedorvene wereld. Wat moeten wij nu doen, om niet in de handen der bedorvene wereld te vallen en door haar omgebracht te worden? Naar het voorbeeld van Elias moeten wij vluchten, vluchten de gevaren en gelegenheden van zonde, de gevaarlijke partijen en gezelschappen, de slechte huizen en personen.

(1) III Reg. XIX, 4—7.

Hoe dan! zal de mensch niet bezwijken, in zonde vallen, zoo hij zich zonder reden aan de gevaren en gelegenheden van zonde blootstelt? Of heeft de H. Geest geene waarheid gesproken, als Hij zeide: Die het gevaar bemint, zal er in vergaan? *Qui amat periculum, in illo peribit?* (1) Dus, wij moeten op de eerste plaats vluchten, en de bedorvene wereld verlaten, zooveel als mogelijk is; vluchten naar de woestijn, in de eenzaamheid. Ha! B. B., de gevaren van zonde buiten de wereld en haar verderf zullen nog talrijk en groot genoeg zijn. De strijd zal daarom niet ophouden. De duivel en het vleesch zullen niet nalaten ons aan te vallen. Daarenboven, hoe dikwijls zit de mensch, op allerlei wijze door kruisen en wederwaardigheden getroffen, evenals Elias troosteloos daar neder? Vermoeid en uitgeput heeft hij kracht noch moed om voort te gaan op het pad der deugd; alles staat hem tegen; en evenals de Profeet, vraagt hij misschien zijn Heer en God, te mogen sterven. Welken raad dien mensch gegeven in zijn gevaarvollen en droevigen toestand? Met den Engel Gods zeg ik hem: Sta op: *Surge; eet: comede*. Eet, en eet herhaalde malen, d. i., nadert, en nadert herhaalde malen tot de H. Tafel, want uwe reis hier in de woestijn der wereld is nog niet ten einde; *Grandis enim tibi restat via*: (2) Er blijft u een lange weg over. Ach! misschien hebt gij nog tien, twintig, nog meer jaren te reizen, alvorens uwe bestemming te bereiken. Bekoord door de vijanden der zaligheid, beproefd door kruisen en wederwaardigheden, zult gij, uitgeput en moedeloos, u dikwijls moeten versterken. *Comede*: Eet, B. B., eet het brood der sterken; Jezus is dat brood, en Jezus zal u moed geven en kracht bij-

(1) Eccl. III, 27. (2) III Reg. XIX, 7.

zetten; gij zult niet bezwijken. Drinkt, drinkt den wijn, die maagden voortbrengt: *Vinum germinans virgines.* (1) Het goddelijk bloed van Jezus is die wijn, en het bloed van Jezus, dat in uwe aderen stroomt, zal u verfrisschen; gij zult niet omkomen van dorst. Ja, nadert dikwijls tot de H. Tafel, en door het goddelijk vleesch en bloed van Jezus-Christus gesterkt en verfrist, zult gij voortwandelen geen dagen, maar jaren en jaren, zoolang gij leeft; gij zult den berg Gods, Horeb, bereiken, d. i., gij zult eenmaal aanlanden daarboven in den hemel, waar God u volkomen zal troosten, waar gij God zult zien van aanschijn tot aanschijn, waar gij God zult bezitten en genieten, en waar gij in het bezit en genot van God voor eeuwig gelukkig zult zijn.

SLUITREDE.

Ik heb u gegeven, B. B., eene korte verklaring van eenige figuren of afbeeldsels van het allerheiligste Sacrament des Altaars.

Het allerheiligste Sacrament des Altaars is in de H. Kerk onder de overige H. Sacramenten het Sacrament des levens, evenals een boom in het aardsch paradijs onder de overige boomen de boom des levens was.

Jezus in het allerheiligste Sacrament des Altaars is het ware Lam zonder Vlek, waarvan het paaschlam der Israëlieten maar een afbeeldsel is.

Jezus in het allerheiligste Sacrament des Altaars is het ware, het echte manna, uit den hemel nedergedaald, afgebeeld door het manna der woestijn.

Het goddelijk vleesch en bloed van Jezus, waardig in de H. Communie ontvangen, is inderdaad de spijs en

(1) Zach. ix, 27.

drank onzer zielen, afgebeeld door het brood en water, door Elias genut.

In die verschillende afbeeldsels hebben wij gezien de kostbare vruchten, de heilzame uitwerksels van het allerheiligste Sacrament des Altaars. Besluiten wij daaruit, dikwijls tot de H. Tafel te naderen, ten einde die vruchten en uitwerksels deelachtig te worden. Gelukkig de mensch, die dikwijls waardig te Communie gaat, zich met zijnen Heer en God vereenigt in het allerheiligste Sacrament; met Jezus vereenigd, zal hij steeds braaf en deugdzaam leven, en na dit leven zich met Jezus mogen vereenigen in den hemel Amen.

Dertiende Preek.

Het H. Hart van Jezus.

*Cum dilexisset suos qui erant in mundo,
in finem dilexit eos.*

Na de zijnen, die in de wereld waren,
geliefd te hebben, heeft Hij hen ten uiter-
ste lief gehad. (Joan. XIII, 1).

INHOUD.

VOORREDE.

Twee feesten ter eere van twee H. Harten, het H. Hart van Jezus en het H. Hart van Maria. — De godsvrucht tot het H. Hart van Jezus is geene nieuwigheid; zij dagteekent van het begin des Christendoms. — Geschiedenis van de gelukzalige Margaretha Maria Alacoque. — Woorden van Jezus tot Margaretha. — De godsvrucht tot het H. Hart van Jezus is thans de gansche wereld door verspreid.

VOORREDE.

- I. Het voorwerp dezer godsvrucht;
- II. De voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren.

I.

Het mysterie van de Menschwording van Christus; grond der godsvrucht tot het H. Hart van Jezus. — Welk is het voorwerp dezer godsvrucht? Het voorwerp dezer godsvrucht is tweederlei, namelijk, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp. — Het stoffelijk voorwerp is het H. Hart van Jezus zelf, vereenigd met zijne menscheid en godheid. — Wat is het H. Hart van Jezus? — Het geestelijk voorwerp is de liefde van Jezus, waarvan het hart het zinnebeeld is. — Men eert de werktuigen van Jezus' lijden, het kruis, enz.; hoeveel te meer moet men dan het H. Hart van Jezus eeren.

II.

Welke is de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren? De voornaamste beweegreden is de liefde van Jezus. — Liefde van Jezus tot ons. — Jezus heeft zich uit liefde tot ons voor ons gegeven. — Zijne liefde bij de Menschwording, tijdens zijn verborgen en openbaar leven, vooral tijdens zijn lijden. — Oogslag op Jezus, zijn kruis dragende naar den Calvarieberg, gehecht aan het kruis. — Jezus' H. Hart doorboord, fontein der liefde. — Jezus heeft zich uit liefde tot ons aan ons gegeven. — Instelling van het allerheiligste Sacrament des Altaars, Sacrament van liefde. — Jezus geeft ons zijn goddelijk vleesch tot spijs, zijn goddelijk bloed tot drank. — Jezus noodigt ons uit tot Hem te komen, om ons met Hem te vereenigen.

SLUITREDE.

Jezus heeft ons vóór en ná zijnen dood bemind, wij

moeten hem wederliefde betoonen. — Woorden van Jezus: Mijn zoon, geef mij uw hart. — Opdracht onzer harten aan het H. Hart van Jezus.

Dertiende Preek.

Het H. Hart van Jezus

*Cum dilexisset suos qui erant in mundo,
in finem dilexit eos.*

Na de zijnen, die in de wereld waren, geliefd te hebben, heeft Hij hen ten uiterste liefgehad. (Joan. XIII, 1.)

VOORREDE.

Onze Moeder de H. Kerk viert slechts twee feesten ter eere van twee H. Harten, namelijk, van het H. Hart van Jezus en van het H. Hart van Maria. De godsvrucht of de devotie tot het H. Hart van Jezus, B. B., is volstrekt geene nieuwigheid in de H. Kerk; zij dagteekent in zekeren zin van het begin der H. Kerk zelve. Die godsvrucht mag in zoo verre slechts eene nieuwigheid genoemd worden, dat zij in vroegere tijden niet zoo algemeen, niet onder een *bijzonderen naam*, noch onder een *bepaalden vorm* als thans door de H. Kerk werd voorgesteld en aanbevolen; doch wat de zaak zelve betreft, is zij zoo oud als het Christendom. Zij ontstond op den Calvarieberg, toen de soldaat met zijne lans de zijde en het H. Hart van Jezus opende. Van dien tijd af heeft de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus voortdurend, door alle eeuwen heen, hare beoefenaars,

voorstanders en verkondigers gehad. Nochtans, 't was in de zeventiende eeuw, dat die schoone, die zoo heilzame godsvrucht eene bijzondere uitbreiding bekwam. Ten jare 1671 leefde er in Frankrijk te Paray-le-Monial, in 't bisdom van Autun, in een klooster van den H. Franciscus van Sales, eene jeugdige maagd, onbekend aan de wereld, 'doch des te beter bekend aan God. In de wereld heette die maagd Margaretha Alacoque; in het klooster *Margaretha Maria*. God had eene zekere voorliefde tot die zuivere ziel, en Hij besloot door haar de geheimen zijner grenzelooze liefde aan de wereld te openbaren. Margaretha Maria bracht niet alleen dagen, maar ook soms gansche nachten door in de aanbidding van Jezus in zijn allerheiligste Sacrament. Zekeren dag tijdens de plechtige octaaf van het feest van het allerheiligste Sacrament, terwijl Margaretha Maria wachtte en bad aan den voet des altaars, terwijl zij tevens nadacht over de ondankbaarheid der menschen en de liefde van onzen goddelijken Zaligmaker, ziet! daar verschijnt haar eensklaps Jezus-Christus, omgeven met een hemelsch licht. Jezus toont haar door de geopende zijde zijn H. Hart. Dat H. Hart is als geplaatst op een troon van vlammen. De wond, op den Calvarieberg ontvangen, is nog zichtbaar; een doornen kroon omgeeft het, en een kruis schitterender dan de zon, verheft zich boven op het H. Hart. Margaretha Maria, bewogen, vervoerd, beziet eenigen tijd dat grootsche schouwspel. Ha! B. B., 't is wel haar beminde Zaligmaker, dien zij erkent. Daarna spreekt Jezus zijne bruid aan in dezer voege: „Ziedaar dat Hart, „hetwelk de menschen zóó zeer bemind heeft, dat het „niets gespaard heeft, om hun zijne liefde te betoonen. „En in plaats van wederliefde ontvang Ik van het grootste „gedeelte niets dan ondankbaarheid, wegens de verach-

„ting, de oneerbiedigheden, de heiligschennissen en de „onverschilligheid, waarmede zij Mij in mijn Sacrament „van liefde bejegenen. Maar waaraan ik nog gevoeliger „ben is, dat Ik ook alzoo behandeld wordt door harten, „die Mij zijn toegewijd. Daarom vraag ik u, te zorgen, „dat er op den eersten Vrijdag der octaaf van het H. „Sacrament een bijzonder feest gevierd worde, om mijn „H. Hart te eeren, en om de gruwelijke onteeringen te „herstellen, welke mijn Hart worden aangedaan tijdens „de uitstelling van mijn H. Sacrament op de altaren.” Margaretha Maria gehoorzaamde. God, die het zwakke dikwerf uitkiest om het sterke te beschamen, zegende de pogingen zijner bruid. Deze zegevierde over alle hinderpalen, welke haar in den weg gelegd werden door de Jansenisten en goddeloozen. Want ziet! eenige jaren later vergaderden op verzoek der doorluchtige koningin Maria Theresia te Parijs, de hoofdstad van Frankrijk, al de Bisschoppen des rijks, en van daar uit verkondigden zij eenparig de echtheid van de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus. Deze godsvrucht, eerst algemeen geworden in Frankrijk, verspreidde zich weldra door gansch Europa, drong door tot in China en Canada, en is thans overal gekend en geoefend; zij is de meest geliefde godsvrucht der harten, die Jezus liefhebben en beminnen.

Wijl wij vandaag het feest van het H. Hart van Jezus vieren, heb ik voorgenomen u eenige oogenblikken te onderhouden over het voorwerp van dit feest, niet om u het H. Hart van Jezus te doen beminnen — gij allen, ik ben er verzekerd van, bemint het — doch om u in de liefde tot het H. Hart van Jezus te doen aangroeien. Ziehier de twee punten, die wij zullen verhandelen.

- I. Welk is het voorwerp der godsvrucht, waarvan hier spraak is?
- II. Welke is de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren?

I.

En wel vooreerst, welk is het voorwerp der godsvrucht waarvan hier spraak is?

Om zulks wel te verstaan, B. B., is het goed eerst een oogenblik na te denken over de waardigheid van onzen Heer Jezus-Christus. In Jezus-Christus, gelijk het geloof ons leert, is maar één Persoon, namelijk, de goddelijke Persoon, de tweede Persoon van de H. Drievuldigheid. Die Persoon heeft twee naturen, namelijk, de goddelijke en de menschelijke natuur; de goddelijke natuur in eeuwigheid, d i., zonder beginsel, wijl Jezus-Christus in eeuwigheid van God zijn hemelschen Vader voortkomt; de menschelijke natuur van den tijd, dat Hij is mensch geworden uit de zuivere Maagd Maria, dat is nu 18... jaren. Ziedaar het geheim van de Menschwording van Christus.

In dit geheim nu ligt eigenlijk de grond van de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus. Ziehier hoe een godvruchtig schrijver (1) antwoordt op de vraag, welk eigenlijk het voorwerp van de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus is.

Alle Katholieken, zegt die schrijver, stemmen overeen en erkennen dat het voorwerp dier godsvrucht tweevoudig is in zijn eenheid, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp.

Door het stoffelijk voorwerp, en dat onder het bereik der zintuigen valt, moet verstaan worden het eigenlijke

(1) De Eerw. Pater Ramière S. J.

H. Hart van Jezus, gevormd door God den H. Geest uit het zuivere bloed van de zuiverste der Maagden, van de allerheiligste Maagd Maria. Dat H. Hart moet niet gescheiden worden noch van de menschheid, noch van de godheid, waarmede het onafscheidbaar vereenigd is en blijft.

X Het H. Hart van Jezus, B. B., is het edelste deel van het lichaam van den Zoon Gods mensch geworden; dus van het heiligste, van het volmaaktste lichaam, dat ooit gevormd is. Het is het beginsel van het leven van den Zoon Gods, mensch geworden; dus van het heiligste, van het volmaaktste aller levens.

Het H. Hart van Jezus is het edelste orgaan van de gevoelens der ziel van den Zoon Gods; dus van de heiligste, van de volmaaktste der zielen. Het is gansch bijzonder het orgaan der liefde van den Zoon Gods, van zijne liefde tot God en de menschen.

X Het H. Hart van Jezus is het voornaamste heiligdom van God den H. Geest, door wien het gevormd en bewoond is. Het is de bron van het goddelijk bloed, dat de Zoon Gods vergoten heeft voor de zaligheid der menschen; in één woord, het H. Hart van Jezus is het H. Hart van den Godmensch, en vandaar dat het is het waardigste voorwerp van onze liefde, onze vereering en aanbidding, evenals Jezus-Christus zelf, wiens H. Hart het is.

X Door het geestelijk voorwerp moet verstaan worden de liefde van Jezus, waarvan het hart het zinnebeeld is: liefde, waarmede Jezus niet alleen zijn hemelschen Vader, maar ook ons bemind heeft en nog bemint; liefde, waarvan Hij ons de doorslaandste bewijzen gegeven heeft, vooral tijdens zijn lijden, en die Hij ons nog geeft, bijzonder in het aanbiddelijk Sacrament des Altaars.

X
Uit deze weinige woorden wel begrepen, blijkt, dat beide voorwerpen, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp maar één voorwerp uitmaken; want wij beminnen, vereeren en aanbidden het H. Hart van Jezus als zinnebeeld der liefde, en de afgebeelde liefde in zijn H. Hart. Bijgevolg, onder welk oogpunt men het voorwerp ook beschouwe, 't is het heiligste, het volmaaktste voorwerp, dat men zich kan voorstellen; een voorwerp onze liefde, onze vereering en aanbidding overwaardig; 't is het Hart van eenen God, die ons zoo teeder bemind heeft en nog bemint; 't is Jezus zelf, beschouwd in het edelste lidmaat zijner menschheid, in zijn H. Hart, en in de schoonste eigenschap zijner godheid, in zijne liefde. Veronderstelt eens een persoon in 't bezit van een der overblijfsels of reliquiën van het lijden van onzen goddelijken Zaligmaker, bijv., van een deeltje van het H. Kruis, waaraan Jezus gestorven is; van een der nagelen, die zijne gezevende handen en voeten doorboorden; van een der doornen van de kroon, die het goddelijk hoofd van Jezus wondden. O, wat zou die persoon zich gelukkig achten! Met welken eerbied zou hij die voorwerpen in zijne handen nemen, met welke teedere godsvrucht aan zijne lippen brengen, en met welke liefde aan zijn hart drukken! En die persoon, B. B., had volslagen gelijk; want die voorwerpen zijn onze eerbied, onze godsvrucht en onze liefde waardig, wijl zij geheiligd zijn door de ledematen van onzen goddelijken Zaligmaker, geverfd met het goddelijk bloed van Jezus-Christus. Doch ik vraag het: Wat zijn die voorwerpen, hoe waardig ook, in vergelijking van het H. Hart van Jezus? Ziedaar dus, B. B., waarin beide voorwerpen, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp van de godsvrucht tot het H. Hart van Jezus bestaan; beide maken om zoo te zeggen maar één voor-

werp uit. Zien wij nu in ons tweede punt de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren.

II.

Welke is de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren?

De voornaamste beweegreden, B. B., is de liefde van Jezus, liefde, waarmede Hij zijn hemelschen Vader en ons menschen bemind heeft.

Niemand voorzeker heeft God den hemelschen Vader zoo innig, zoo vurig bemind, als Jezus, zijn mensch geworden Zoon. Vandaar de ijver, waarvan Jezus brandde voor de glorie van zijn hemelschen Vader; de droerheid en smart, welke Hij gevoelde op het gezicht der beledigingen, zijn hemelschen Vader aangedaan. Vandaar de gehoorzaamheid aan zijn hemelschen Vader tot den dood, ja, tot den dood des kruises. Doch 't is vooral over de liefde van Jezus tot ons menschen, dat wij moeten spreken; liefde, waarmede Jezus ons bemind heeft tijdens zijn leven, en waarmede Hij ons nog bemint na zijnen dood.

Gansch het leven van onzen goddelijken Zaligmaker, B. B., te beginnen van de kribbe te Bethleëm, tot aan het kruis op den Calvarieberg, gansch zijn leven is eene reeks, een aaneenschakeling van liefdedaden voor ons geweest. Ik zal slechts de voornaamste aanhalen.

Na den val en door den val van Adam en Eva waren wij allen, volgens de uitdrukking van den H. Augustinus, gelijk aan eene verworpen menigte. En die verworpen menigte lag daar als in een poel van ellenden, en wentelde zich, en stortte van den eenen afgrond van ellenden in den anderen. God sprak het doodvonnis uit over

Adam en Eva en gansch hun nakomelingschap, omdat zij het gebod, hun door God gegeven, schandelijk overtreden hadden. Doch ziet! nauwelijks heeft God het vonnis over hen uitgesproken, nauwelijks zijn zij der ellenden prijs gegeven, of zij aanschouwen in het blijde verschiet hunnen Verlosser, hunnen Zaligmaker, die hen zoo niet in alle, dan toch in de voornaamste rechten herstellen zal. Wie is die Verlosser, die Zaligmaker? Niemand anders dan Jezus-Christus; en die Jezus-Christus zal als middelaar tusschen den beleedigden Schepper en het ongehoorzame schepsel optreden. Hij zal vergiffenis voor dat schepsel afsmeeken, de voldoening voor de overtreding van het gebod van God op zich nemen, en eindelijk zal Hij het vonnis van den eeuwigen dood, dat over ons allen uitgesproken was, vernietigen. God de Vader belooft den Verlosser; God de H. Geest overlommert de ootmoedige Maagd Maria bij de Menschwording van Christus, en Jezus bij zijne Menschwording springt van vreugde op, om zijne, alhoewel moeilijke en pijnlijke taak, namelijk, de verlossing van het menschedom, te beginnen: *Exultavit ut gigas ad currendam viam suam.* (1) Van dat oogenblik af, B. B., heeft Jezus onafgebroken zijn oog op dat grootsche werk gevestigd. Hij stelt zich gansch zijn levensloop in den geest voor. Hij voorziet de pijnen en smarten, de mishandelingen en folteringen, die Hij van zijne vijanden staat te verwachten. Want denkt niet dat Jezus zijn lijden dan eerst begonnen heeft, toen Hij door Judas verraden, zijnen vijanden werd overgeleverd. Neen, B. B., maar van zijne geboorte af werd zijn kinderlijk Hart, dat van liefde tot ons menschen brandde, met wreede geesels als verscheurd, met

(1) Ps. xviii, 6.

scherpe doornen als gekroond, en met plumpe nagelen als aan het kruis gehecht. Van dat oogenblik af gevoelde het H. Hart van Jezus als het ware reeds de wond, welke het eenmaal op den Calvarieberg moest ontvangen, als de soldaat met zijne lans Jezus' zijde doorboren zou. Ik spreek van den Calvarieberg. Zien wij eens met welke liefde Jezus bezielde is op weg naar die strafplaats.

Mij dunkt, B. B., ik zie Jezus. Zijn H. Hart brandt van liefde tot ons; Hij verlangt niets zoozeer als te lijden en te sterven voor onze zaligheid. Op het punt om naar den Calvarieberg te gaan, staat Jezus daar, bleek, met doornen gekroond, met wonden overdekt, met bloed besmeurd. Hij is omgeven door soldaten en beulen, die Hem uitlachen en bespotten. Een dier onmenschen biedt Hem het Kruis aan. Jezus groet het minzaam, neemt, omhelst en legt het op zijne doorwondschouders. Jezus is gereed om te vertrekken. Doch mijn goddelijke Zaligmaker, mijn lieve Jezus! waar gaat Gij naar toe?... Ik ga naar den Calvarieberg... En wat gaat Gij op den Calvarieberg doen, mijn Jezus?... Op den Calvarieberg ga Ik den kruisdood sterven om u het leven te geven... Doch mijn Jezus, Gij zult den Calvarieberg niet bereiken; Gij zult onder weg bezwijken... Ja, mijn kind, Ik zal bezwijken, en Ik zal herhaalde malen bezwijken onder mijn kruis, maar Ik zal telkens opstaan... Maar, goede Jezus, Gij zult onder weg sterven... Neen, mijn kind, Ik zal onder weg niet sterven; mijne liefde tot u zal Mij staande houden, zij zal Mij kracht bijzetten, om den Calvarieberg te bereiken; want 't is daar, dat Ik voor u mijn leven wil ten beste geven, dat Ik voor u wil sterven. En ziet! Jezus, beladen met zijn kruis, evenals een andere Isaac met het hout voor het offer bestemd, gaat vooruit; Hij buigt onder den last van het kruis. Gestooten en geslagen,

op allerlei wijze mishandeld door de soldaten, vervolgt Jezus zijnen weg, en na veel moeielijkheden en na dikwijls gevallen te zijn, bereikt Hij het toppunt van den berg. De beulen slaan terstond hunne bezoedelde handen aan het Lam zonder Vlek. Zij gebieden Jezus, zich op het kruishout neêr te leggen. Jezus biedt hun zijne handen en voeten aan. De beulen slaan ze met eenige nagelen aan het kruis vast. Daarop richten zij het kruis in de hoogte en stellen tusschen hemel en aarde den standaard van vrede ten toon. Het goddelijk bloed van Jezus stroomt op den grond neder: Jezus wil dat het tot den laatsten druppel toe vergoten worde. Een soldaat nadert het kruis, heft zijne lans omhoog, stoot ze in Jezus' zijde en opent er zijn hart mede, waaruit terstond bloed en water vloeide, zegt de H. Joannes: *Et continuo exivit sanguis et aqua.* (1) Ziedaar, B. B. het H. Hart van Jezus geopend, Hart dat ons dienen moet tot schuilplaats! Ziedaar de fontein, die voor ons ten eeuwigen leven ontsprongen is! Welaan dan getrouwe zielen van Jezus! gij die dorst van liefde tot uw goddelijken Meester. Nadert en stelt u onder het kruis; lescht uwen dorst aan die fontein der liefde. Ja, wat meer is, de arme zondaar, mits hij berouw hebbe over zijne zonden, hij nadere ook met betrouwen; hij stelle zich ook onder het kruis; het bloed van het Lam zonder Vlek zal op hem nedervallen, en zijne zonden, al ware zij ook rood als scharlaken, zullen wit worden als sneeuw: *Quasi nix dealbabuntur.* (2) O lieve Jezus! gedachtig aan uwe liefde, moeten wij met den Apostel Paulus uitroepen: Hij heeft mij bemind en zich zelven voor mij overgeleverd: *Dilexit me et tradidit semetipsum pro me.* (3) Doch, B. B., dit is niet alles, hier

(1) Joan. XIX, 34, (2) Is. I, 18. (3) Gal. II, 20.

bepaalt zich de liefde van Jezus niet; Hij, die zich vóór ons gegeven heeft, heeft zich ook nog áán ons gegeven, en ziehier op welke wijze.

Nadat Jezus met zijne leerlingen het paaschlam gegeten en hun de voeten gewasschen had, wetende dat het uur gekomen was deze wereld te verlaten en tot zijnen Vader weder te keeren, zoo wilde Hij zijnen Apostelen, die Hij zoo teeder bemind had, een laatste blijk zijner liefde geven. Jezus neemt het brood in zijne heilige en eerbiedwaardige handen, zegent, breekt en geeft het aan zijne Apostelen, zeggende: Neemt en eet, dit is mijn lichaam: *Hoc est corpus meum*. (1) Insgelijks neemt Jezus den kelk met wijn, dankt en reikt zijnen Apostelen dien over, zeggende: Neemt en drinkt allen hieruit, want dit is mijn bloed: *Hic est enim sanguis meus*. Aldus ontvouwde Jezus voor zijne leerlingen, alvorens deze wereld te verlaten, den onschatbaren rijkdom zijner onbeschrijfelijk teedere liefde. Doch, B. B., Jezus stelde het allerheiligste Sacrament des Altaars niet alleen voor zijne Apostelen, maar ook voor ons in. Hij heeft zijn goddelijk vleesch en bloed niet alleen aan hen, maar ook aan ons tot spijs en drank gegeven. Onze goddelijke Zaligmaker is die persoon, van welken Hij zelf spreekt, als Hij zegt: Zeker man had een groot avondmaal bereid: *Homo quidam fecit caenam magnam* (2) en toen het uur van het avondmaal gekomen was, zond hij zijne dienaren naar de uitgenoodigden om te zeggen, dat zij zouden komen, wijl alles gereed was. Jezus, brandende van begeerte om zich aan ons te geven, zegt: Komt en eet het brood, d. i., mijn lichaam: *Venite, comedite panem*: Komt en drinkt den wijn, d. i., mijn bloed, dien ik voor u bereid heb:

(1) Matth. xxvi, 26. (2) Luc. xiv, 16.

Et bibite vinum quod miscui vobis. Jezus in onze tabernakels, als op den troon zijner genade gezeten, roept ons toe: Komt allen tot mij, die belast en beladen zijt, en ik zal u verkwikken. Vraagt, zegt Jezus, en gij zult verkrijgen. Hij verlangt niets zoo zeer dan ons met zijne genaden en weldaden te overladen; zijn H. Hart brandt van liefde om zich met het onze te vereenigen. Voorzeker, B. B., wanneer wij zien, van den eenen kant de groote waardigheid van Hem, die ons bemint, en van den anderen kant de groote onwaardigheid van hen, die door Jezus bemind worden, staan wij dan niet verbaasd? Kunnen wij wel de kleinste reden vinden, om aanspraak te maken op die liefde? Voorzeker, neen; doch wij moeten veeleer in die liefde een geheim erkennen en uitroepen: Die liefde is Jezus-Christus alleen eigen, en die liefde kan niet verder.

SLUITREDE.

Ik heb u verklaard, B. B., vooreerst, welk eigenlijk het voorwerp der godsvrucht tot het H. Hart van Jezus is; vervolgens de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Jezus moeten eeren. Die beweegreden is vooral Jezus' liefde tot ons, vóór en ná zijnen dood. Die liefde van Jezus, volgens de uitdrukking van den Apostel Paulus, praamt ons: *Charitas enim Christi urget nos*, (1) d. w. z., zij zet ons aan om aan die liefde te beantwoorden en dankbaar te zijn. En hoe zullen wij er aan beantwoorden en dankbaar zijn? Wat zullen wij den Heer wedergeven voor alles, wat Hij ons gegeven heeft? *Quid retribuam Domini pro omnibus quae retribuit mihi?* (2) Gelukkig! Jezus laat ons weten, wat Hij verlangt. En wat verlangt Jezus? Mijn zoon, mijne dochter, zegt Hij, geef mij uw

(1) II Cor. v, 13. (2) Ps. CXV, 12.

hart: *Praebe, fili mi, cor tuum mihi.* (1) Ziedaar wat Jezus verlangt, wat Hij vraagt, liefde voor liefde, hart voor Hart. En wij zouden aan dat verlangen niet voldoen, wij zouden die vraag durven weigeren? Neen lieve Jezus! Wij geven u onze harten; Gij alleen heb er aanspraak op. Gij, die onze harten geschapen, door uw goddelijk bloed vrijgekocht hebt, Gij alleen hebt het recht om ze te bezitten. O zoete liefde van God (2) O vlam onzer harten! O driewerf heilig vuur? O koesterende warmte onzer zielen! O heilig vuur, dat de eigenschap heeft om uit te dooven en te ontsteken! doof in onze harten alle ongeregelde liefde tot het schepsel uit, en doe ze van liefde tot Jezus ontbranden. En gij, o Maria Moeder van Jezus en tevens onze Moeder, gij zijt de Moeder der schoone liefde: *Mater pulchrae dilectionis.* (3) Gij hebt het eerst het H. Hart van Jezus, uwen Zoon, bemind, geëerd en aanbeden. Uw H. Hart, zoo gelijkvormig aan het H. Hart van Jezus, was er mede vereenigd en is er altoos mede vereenigd gebleven. Wij bidden u, o Moeder der schoone liefde! neem onze harten; wij schenken ze u. Vereenig onze harten met het uwe, opdat zij, met het uwe vereenigd, des te aangenamer zijn mogen aan het H. Hart van Jezus, uwen Zoon. Ja, goede Moeder Maria, wij bidden en smeeken u, verkrijg ons de genade, om naar uw voorbeeld het H. Hart van Jezus, uw goddelijken Zoon, hier op aarde te beminnen, te eeren en te aanbidden, gedurende den tijd, ten einde daarna het geluk te hebben, met u datzelfde H. Hart te mogen beminnen, eeren en aanbidden in den hemel, gedurende de eindelooze eeuwigheid. Amen.

(1) Prov. XIXIII, 26. (2) O Dulcis amor Dei, etc. (3) Eccl. XXIV, 24.

Veertiende Preek.

De H.H. Apostelen Petrus en Paulus.

In morte quoque non sunt divisi.

In den dood zijn zij ook niet gescheiden.

(II Reg. I, 23.)

INHOUD.

VOORREDE.

Treurzang van David op Saül en Jonathas, gesneuveld op de bergen van Gilboë, als lofzang toegepast op de H.H. Apostelen Petrus en Paulus.

VERDEELING.

- I. Petrus en Paulus tot Apostelen verkozen door Jezus-Christus;
- II. Zij arbeiden gansch hun leven voor Jezus-Christus;
- III. Zij vergieten hun bloed voor Jezus-Christus.

I.

Petrus en Paulus tot Apostelen verkozen door Jezus-Christus. — Petrus door Jezus aangesproken. — Eerste uitnoodiging van Petrus om Jezus te volgen. — Tweede uitnoodiging na een rijke vischvangst: daarop volgde Petrus Jezus. — Petrus met elf anderen tot Apostelen

verkozen. — Jezus belooft Petrus aan het hoofd der Apostelen te stellen; kort na zijne hemelvaart stelt Hij hem aan het hoofd der gansche Kerk.

Marteldood van den diaken Stephanus. — Bekeering van Paulus op weg naar Damascus, woorden van Jezus tot Paulus, vraag van Paulus en antwoord van Jezus op diens vraag. — Ananias bij Paulus, Paulus van zijne blindheid genezen en gedoopt. — Petrus en Paulus hebben enkel aan Gods genade te danken dat zij tot Apostelen verkozen zijn. — Waaraan hebben wij te danken, dat wij uit katholieke ouders geboren en gedoopt zijn?

II.

Petrus en Paulus arbeiden gansch hun leven voor Jezus-Christus. Eerste sermooon van Petrus na de nederdaling van den H. Geest: bekeering van ongeveer 3000 man. — Petrus en Joannes op weg naar den tempel, genezing van een lamgeborene. — Tweede sermooon van Petrus, bekeering van 5000 man. — Petrus en Joannes gevangen genomen en voor de rechtbank gedaagd. — De Apostelen andermaal in de gevangenis geworpen, worden door een Engel verlost. — Petrus en Joannes voor de rechtbank gedaagd om zich te verantwoorden, worden gegeeseld, daarna losgelaten. — De vervolging te Jeruzalem geeft aanleiding tot de verspreiding van Jezus' leer. — Philippus predikt te Samaria: Petrus en Joannes derwaarts gezonden om het H. Vormsel toe te dienen. — Petrus te Jeruzalem terug, bezoekt de kerken; hij geneest Aeneas te Lydda en wekt Tabitha op te Joppe; velen door die twee wonderen bekeerd. — Prediking van het Evangelie aan de Heidenen. — Petrus begeeft zich naar Cornelius en doopt hem met gansch zijn huisgezin: vreugde der

geloovige Joden over den roep der Heidenen. — De Apostelen verkondigen het Evangelie aan Joden en Heidenen. — Petrus sticht de Kerk van Antiochië, Alexandrië en predikt op verschillende plaatsen van Azië. — Petrus door koning Herodes Agrippa in de gevangenis geworpen, wordt door een Engel verlost. — Na verschillende kerken gesticht en in het geloof bevestigd te hebben, vertrekt Petrus naar Rome, waar hij zijn bisschoppelijken zetel vestigt. — Hij komt tweemaal te Jeruzalem terug om eene vergadering voor te zitten, en om een opvolger van Jacobus den Mindere te benoemen. — Petrus komt te Rome terug, waar hij met Paulus het Evangelie verkondigt. — Twee brieven van den H. Petrus.

Paulus bekeerd, begint terstond Jezus te prediken. — Paulus moet Damascus verlaten en begeeft zich naar Arabië. — Te Damascus teruggekeerd, wordt hij vervolgd en in eene mand langs den stadsmuur afgelaten. — Paulus vertrekt naar Jeruzalem om Petrus te zien, naar Tarsus zijne geboorteplaats, naar Antiochië, waar de geloovigen voor het eerst Christenen genoemd worden. — Aalmoezen door Paulus en Barnabas den geloovigen te Jeruzalem gebracht. — Terugreis naar Antiochië. — Paulus en Barnabas uitgekozen om den Heidenen het Evangelie te verkondigen. — Paulus slaat te Paphos den toovenaar Elymas met blindheid. — Te Antiochië in Pisidië wordt hij vervolgd. — In Iconie wil men hem steenigen. — Te Lystra geneest Paulus een lamgeborene; eerst wil men hem als een god eeren, daarna steenigt men hem. — Paulus vertrekt naar Macedonië, verlost te Philippi eene dochter van een waarzeggenden geest, wordt gegeeseld en in de gevangenis geworpen. — Paulus te Athene. — Hij verwekt een jongeling te Troas, die dood gevallen was. — Paulus steeds heviger vervolgd, beroept zich op

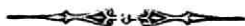
den keizer. — Drie reizen van Paulus: wat hij op die reizen geleden heeft. — Veertien brieven van Paulus. — Petrus en Paulus roepen ons toe: Weest onze navolgers. gelijk wij die van Christus zijn. — Hoe volgen wij hen na?

III.

Petrus en Paulus vergieten hun bloed voor Jezus-Christus. — Petrus en Paulus te Rome; zij prediken het Evangelie; bekeeringen tot in het paleis van den keizer. Simon de toovenaar valt dood uit de lucht op het gebed der Apostelen. — Vervolging onder Nero. — Verschijning van Jezus aan Petrus. — Petrus en Paulus in de gevangenis; bekeering hunner bewakers; bron in de gevangenis ontsprongen. — Petrus, na gegeeseld te zijn, wordt gekruist, het hoofd naar beneden. — Paulus als romeinsch burger wordt onthoofd. — Bekeering van den beul en diens gezellen. — De drie fonteynen. — Petrus en Paulus vergieten hun bloed voor Jezus-Christus; wij moeten ten minste uit liefde tot Jezus lijden.

SLUITREDE.

Gebed tot de H.H. Apostelen Petrus en Paulus, voor Rome en gansch de katholieke Kerk.

Veertiende Preek.

De H.H. Apostelen Petrus en Paulus.

In morte quoque non sunt divisi.

In den dood zijn zij ook niet gescheiden
(II Reg. I, 23.)

VOORREDE.

De H. Schrift, B. B., verhaalt ons in het tweede boek der Koningen, hoe David zekeren dag zich uitliet in een treurzang over Saül en diens zoon Jonathas, na vernomen te hebben, dat beiden in een gevecht tegen de Philistijnen op de bergen van Gilboë gesneuveld waren. Saül en Jonathas, zoo sprak David, van elkander zoo geliefd, elkander zoo dierbaar in hun leven; sneller waren zij dan arenden, sterker dan leeuwen; in den dood ook zijn zij niet gescheiden: *In morte quoque non sunt divisi.* (1)

Mij dunkt, B. B., dat wij de aangehaalde woorden van David op Saül en Jonathas toegepast, te recht op de twee Apostelen, wier feest wij heden vieren, wel niet in een treurzang, maar in een lofzang mogen toepassen. En inderdaad; Petrus en Paulus waren van elkander geliefd; ja, beiden beminden elkander teeder; zij waren elkander dierbaar gansch hun leven; sneller waren zij dan arenden, gezien de snelheid, waarmede zij alom het Evangelie verkondigden; sterker waren zij dan leeuwen, gezien de moeilijkheden, waartegen zij te kampen hadden, en die zij te boven kwamen. Vereenigd met elkander in Jezus-Christus gedurende hun leven, zijn zij in den dood ook

(1) II Reg. I. 23.

niet gescheiden: *In morte quoque non sunt divisi*. Petrus en Paulus, beiden tot Apostelen verkozen, terwijl deze inzonderheid bestemd was om den Heidenen, gene om den Joden het Evangelie te verkondigen, wijden gansch hun leven toe aan de taak, hun door hun goddelijken Meester opgelegd, totdat zij ze eindelijk volbrengen te Rome, waar zij hun leven ten beste geven voor Jezus-Christus.

Daar wij heden het feest der H.H. Apostelen Petrus en Paulus, vieren, zien wij eens die twee Heiligen:

- I. Tot Apostelen verkozen door Jezus-Christus;
- II. Gansch hun leven arbeiden voor Jezus-Christus;
- III. Hun bloed vergieten voor Jezus-Christus.

I.

De eerste maal, B. B., dat onze goddelijke Zaligmaker Petrus zag, was, toen Andreas, de broeder van Petrus, hem bij Jezus bracht. Jezus, Petrus ziende, zeide: Gij zijt Simon, zoon van Jonas — deze was eigenlijk de naam van Petrus — gij zult Cephas — Petrus — genoemd worden. Later, toen Jezus zekeren dag langs het strand wandelde, zag Hij twee broeders, Simon, Petrus genaamd, en Andreas, terwijl zij hunne netten in zee wierpen, want zij waren visschers. Jezus zeide tot hen: Volg mij! Ik zal menschen-visschers van u maken: *Faciam vos fieri piscatores hominum*. (1) Petrus en Andreas lieten terstond hun vischtuig liggen en volgden Jezus. — Eerste roep van Petrus.

Een andermaal, toen Jezus door het volk bestormd werd, gebod Hij Petrus een weinig van land te steken. Jezus

(1) Matth. IV, 19.

zette zich in het schip neder, en vandaar uit onderwees Hij het volk. Na het volk onderwezen te hebben, zeide Hij tot Petrus: *Duc in altum*: (1) Vaar hooger op, *et mitte retia in capturum*, en werp uwe netten uit ter vischvangst. Petrus antwoordde: Meester! wij hebben den ganschen nacht gearbeid en niets gevangen; doch op uw woord zal ik het net uitwerpen: *In verbo autem tuo laxabo rete*. Zij wierpen het net uit en vingen eene zoo ontzettende menigte visch, dat het net scheurde. Twee vaartuigen werden met visch gevuld tot zinkens toe. Toen Petrus zulks zag, viel hij voor Jezus op de knieën en zeide: Heer! ga van mij weg, want ik ben een zondig mensch: *Exi a me, quia homo peccator sum, Domine*. (2) Jezus zeide tot Petrus: Vrees niet; van nu af zult gij menschen vangen. De leerlingen stuurden het schip naar het land; zij verlieten alles en volgden Jezus. Petrus is dus tot tweemaal toe geroepen, om Jezus te volgen; thans hecht hij zich aan Jezus en volgt Hem gestadig. Maar Petrus is nog niet tot Apostel verkozen. Ziehier bij welke gelegenheid hij tot Apostel gekozen is.

Toen Jezus zekeren dag eene menigte zieken genezen had, beklom Hij een berg en bracht den ganschen nacht door in het gebed. Dag geworden zijnde, koos Hij er onder zijne leerlingen twaalf uit, die Hij Apostelen of zendelingen noemde; zij moesten bij Hem blijven. Die twaalf waren: Simon Petrus en zijn broeder Andreas, Jacobus en Joannes, enz. Gij ziet, Petrus komt op de eerste plaats. Overal, tijdens het openbaar leven van Jezus, zullen wij zien, dat Petrus eene bijzondere plaats inneemt. Nochtans, Petrus was nog niet aan het hoofd der overige Apostelen gesteld; Jezus zou hem die waar-

(1) Luc. v, 4. (2) Luc. v,

digheid eerst beloven, daarna zal Hij hem er mede bekleeden. Zekeren dag vroeg Jezus zijne Apostelen: Voor wien houden de menschen den Zoon des menschen? *Quem dicunt homines esse filium hominis?* (1) Zekere leerlingen antwoordden: Eenigen houden Hem voor Joannes den Dooper, anderen voor Elias? sommigen voor Jeremias of voor eenig ander Profeet. Maar gij, voor wien houdt gij mij? zeide Jezus. Daarop antwoordt Petrus: Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God: *Tu es Christus, filius Dei vivi.* (2) En op die belijdenis van het goddelijk Zoonschap van Christus, belooft Jezus Petrus aan het hoofd zijner Kerk te zullen stellen. Zalig zijt gij Simon, zoon van Jonas, antwoordt Jezus, want vleesch en bloed hebben u zulks niet geopenbaard, maar mijn Vader, die in den hemel is. En ik zeg u: Gij zijt Petrus, en op deze steenrots zal ik mijne kerk bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen. En u zal ik de sleutels van het rijk der hemelen geven en alles wat gij op aarde zult gebonden hebben, zal gebonden zijn in den hemel; en alles wat gij op aarde zult ontbonden hebben, zal ook ontbonden zijn in den hemel. Hetgeen Jezus Petrus hier belooft, volbrengt Hij later na zijne verrijzenis.

Zekeren dag na zijne verrijzenis verscheen Jezus zijnen Apostelen op het strand van het meer van Tiberias. Hij gebod hun het net aan de rechterzijde van het schip uit te werpen, waarop de Apostelen eene zoo groote menigte visschen vingen, dat zij het niet konden optrekken. De Apostelen aan wal gekomen zijnde, zette Jezus zich met hen neder om te eten. En nadat zij gegeten hadden. sprak Jezus tot Simon Petrus: Simon, Jonas'

(1) Matth. XVI, 13. (2) Matth. XVI, 16.

zoon! bemint gij mij meer dan deze. Petrus antwoordde: Ja, Heer! Gij weet, dat ik U bemin. Jezus zeide: Weid mijne lammeren: *Pasce agnos meos*. Jezus vroeg andermaal: Simon, Jonas' zoon! bemint gij mij? Petrus antwoordde: Ja, Heer! Gij weet, dat ik U bemin. Weid mijne lammeren: *Pasce agnos meos*, antwoordde Jezus ten tweede male. Daarop vroeg Jezus voor de derde maal: Simon, Jonas' zoon, bemint gij mij? Petrus werd bedroefd; hij dacht aan zijne drievoudige verloochening; die moest hersteld worden door eene drievoudige akte van liefde. Eindelijk antwoordt Petrus: Heer, Gij weet alles, Gij weet, dat ik U bemin. Daarop sprak Jezus: Weid mijne schapen: *Pasce oves meas*. (1) Ziedaar B. B., wanneer Jezus Petrus de eerste maal aanspreekt, hoe Hij hem tweemaal uitnodigt, Hem te volgen, hoe Hij Hem tot Apostel verkiest, belooft hem tot opperhoofd zijner Kerk aan te stellen, en hoe Hij hem eindelijk tot opperhoofd zijner Kerk aanstelt.

Waardoor had Petrus nu verdiend, door Jezus tot Apostel verkozen te worden? Door niets. Door zijne verloochening had hij zich zelfs onwaardig gemaakt, tot opperhoofd der Kerk aangesteld te worden. Met den Apostel Paulus mocht Petrus dus zeggen: *Gratia Dei sum id quod sum*: (2) Door Gods genade ben ik hetgeen ik ben. Doch zien wij thans hoe Paulus tot Apostel verkozen is.

De Diaken Stephanus, B. B., was de eerste bloedgetuige der Kerk, en terwijl hij gesteenigd werd, stond een jongeling, Saulus genaamd, met voldoening te kijken en bewaarde de kleederen dergenen, die Stephanus steenigden. Doch Saulus — later Paulus, want ook zijn naam

(1) Joan. XXI, 17. (2) Rom, xv, 10.

zal in Paulus veranderd worden, evenals die van Simon in Petrus — Saulus was niet voldaan; hij verwoestte de ontluikende Christus' Kerk, drong met geweld de huizen binnen, zocht mannen en vrouwen op en deed hen in de gevangenis werpen. Steeds voortgaande met al dreigende en moordende tegen de leerlingen des Heeren te woeden, begeeft hij zich tot den Opperpriester en verzoekt hem om brieven van volmacht aan de synagogen van Damascus, ten einde de geloovigen van beider geslacht, die hij daar mocht vinden, geboeid naar Jeruzalem over te brengen. Gelijk aan een grijpenden wolf, en vergezeld door gewapende manschappen, begeeft Saulus zich op weg naar Damascus. En ziet! op weg naar de stad wordt hij eensklaps door een hemelsch licht omstraald. Saulus valt van zijn lastdier ter aarde, en tegelijkertijd hoort hij eene stem, die hem toeroept: *Saule! Saule! quid me persequeris?* Saulus! Saulus: waarom vervolgt gij mij? Saulus vraagt: Heer! wie zijt Gij? En de Heer antwoordt: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt: *Ego sum Jesus, quem tu persequeris.* (1) Het is u schadelijk de hielen tegen den prikkel te slaan. Bevende en gansch ontsteld zeide Saulus: Heer! wat wilt gij dat ik doe: *Domine! Quid me vis facere?* En de Heer antwoordde: Sta op en ga de stad binnen. Daar zal men u zeggen, wat u te doen staat. De reisgezellen van Saulus stonden verbaasd, daar zij wel de stem hoorden, doch niemand zagen. Saulus stond op, opende de oogen, doch zag niet meer. Zijne gezellen leidden hem bij de hand en brachten hem Damascus binnen. Daar bleef Saulus blind, zonder spijs of drank te gebruiken. Te dien tijde bevond er zich te Damascus een leerling, met name Ananias, en tot dien leerling

(1) Act. XXVI, 15.

sprak de Heer: Ananias! sta op, ga in de straat, genaamd: de Rechte, en vraag daar in het huis van Judas naar Saulus van Tarsus: want zie, hij bidt. Ik heb hem uitverkoren: *Vas electionis est mihi iste*, om mijnen naam te verkondigen aan de Heidenen, de koningen en de kinderen Israëls: *Ut portet nomen meum coram gentibus et regibus et filiis Israël.* (1) Ananias ging derwaarts, legde hem de handen op en zeide: Broeder, Saulus! de Heer Jezus, die u op den weg is verschenen, heeft mij tot u gezonden, om u het gezicht weêr te geven en u de volheid des H. Geestes mede te deelen. En terstond vielen er als vliezen van zijne oogen. Saulus zag wederom, stond op en liet zich doopen. Ziedaar, B. B., een grijpende wolf in een lam herschapen, een kerkvervolger in een Apostel veranderd. En waaraan heeft Paulus zijne bekeering, zijne verkiezing tot Apostel te danken? Zeker niet aan zijne verdiensten; doch gelijk hij zelf meermalen verklaart, lauter aan de genade Gods: *Gratia Dei sum id quod sum* (2): Door de genade van God ben ik hetgeen ik ben.

B. B., waaraan hebben wij te danken, te zijn hetgeen wij zijn? Waaraan hebben wij te danken, uit katholieke ouders geboren en gedoopt te zijn, het roomsch-katholiek geloof ontvangen te hebben en er in opgevoed te zijn? Voorzeker ook niet aan onze verdiensten, wijl wij zonder verdiensten waren; doch even als de Apostelen Petrus en Paulus hebben wij het te danken aan de genade van God. Die genade is in die twee Apostelen niet zonder vrucht gebleven. *Gratia ejus in me vacua non fuit*, zegt de Apostel Paulus, en hetzelfde kon de Apostel Petrus met hem zeggen: De genade van God is in mij

(1) Act. ix, 15. (2) Cor. xv, 10

niet zonder vrucht gebleven. Dit zal blijken uit hetgeen beide Apostelen voor Jezus-Christus gedaan hebben, en ziedaar ons tweede deel.

II.

De Apostelen Petrus en Paulus arbeiden gansch hun leven voor Jezus-Christus; alles wat zij doen, doen zij tot glorie van God en tot zaligheid der zielen.

Nauwelijks is de H. Geest op de Apostelen nederge-daald, of Petrus, de prins der Apostelen, komt te voor-schijn. Voor de eerste maal werpt hij het net des Evangelie's; hij verkondigt aan het saâmgeschoolde volk Jezus, dien de Joden kort te voren gekruist hadden; hij leert hen dat God zijnen zoon volgens de voorzegging van David opgewekt heeft en hij zet hen aan, boet-vaardigheid te doen en zich te laten doopen. Welke is zijne eerste menschen-vangst? Ongeveer drieduizend Joden bekeeren zich en laten zich doopen. Eenige dagen later gaan Petrus en Joannes naar den tempel. Een bedelaar, van zijne geboorte af lam, vraagt hen een aalmoes. Petrus, goud noch zilver hebbende, geeft hem iets beters: In den naam van Jezus van Nazareth, zegt Petrus, sta op en wandel, en de lamme stond op en wandelde, God lovende over zijne genezing. Petrus werpt een tweede maal het net des Evangelies; hij neemt de gelegenheid te baat om opnieuw het woord Gods te verkondigen, en ziet! ditmaal bekeeren zich vijf duizend personen. De belooning voor die weldaad kon niet lang uitblijven. Petrus en Joannes worden gevangen genomen; 's anderendaags moeten zij rekenschap geven van hetgeen zij gedaan hebben. Petrus, die vroeger op de stem eener dienstmeid sidderde en beefde en Jezus verloochende, diezelfde Petrus belijdt nu voor de Overheden en Ouder-

lingen des volks, dat de lamme, die daar gezond voor hen staat, genezen is in den naam van Jezus van Nazareth, dien zij gekruist hebben; maar dien God wederom opgewekt heeft. Men verbiedt hun streng in den naam van Jezus nog te leeren. Petrus en Joannes antwoorden: Oordeelt zelve of het gerecht is u meer te gehoorzamen dan God: hetgeen wij gezien en gehoord hebben, kunnen wij niet zwijgen. Losgelaten, worden zij opnieuw in de gevangenis geworpen, doch een Engel des Heeren opent 's nachts de deuren van den kerker en gebiedt hun naar den tempel te gaan en daar kloekmoedig de woorden des levens te prediken. De Apostelen moeten opnieuw voor den joodschen raad verschijnen; ditmaal doet men hen geeselen, men vernieuwt de bedreigingen en laat hen gaan. Vol vreugde, wijl zij waardig bevonden zijn voor den naam van Jezus smaad te lijden, verlaten de Apostelen den raad.

Het woord Gods, B. B., verspreidde zich snel, en het getal geloovigen te Jeruzalem groeide sterk aan. Daarop ontstond er eene hevige vervolging te Jeruzalem, zoodat de geloovigen zich verspreidden in de omstreken van Judea en Samaria. Philippus begaf zich naar Samaria en verkondigde daar Christus. Op de blijde tijding, dat Samaria het woord Gods aangenomen had, begaf zich Petrus met Joannes derwaarts, om den nieuw geloovigen van Samaria het H. Vormsel toe te dienen. Petrus, te Jeruzalem teruggekeerd, houdt zich onledig met het bezoeken der verschillende kerken rondom Jeruzalem. Te Lydda geneest hij door een wonder een verlamde, met name Aeneas, en alle inwoners van Lydda bekeeren zich op die wonderbare genezing tot den Heer. Te Joppe verwekt Petrus eene liefdadige vrouw, met name Tabitha van den dood, waarop velen gelooven in den Heer,

Tijdens zijn verblijf te Joppe ontvangt Petrus van God het bevel, om ook den Heidenen het Evangelie te verkondigen. Petrus, het hoofd der Kerk, die het eerst den Joden het Evangelie verkondigd heeft, zal ook het eerst den Heidenen de blijde tijding brengen. Cornelius, een heidensch hoofdman van Caesarea, maar die God vreesde, ontvangt het bezoek van een Engel. Deze gebiedt hem boden naar Joppe tot Petrus te zenden, om door hem onderricht te worden. Petrus, vergezeld door eenige geloovigen uit de Joden, gaat met de boden van Cornelius mede. In het huis van den hoofdman aangekomen, begint Petrus over Jezus te spreken, en ziet! terwijl hij nog sprak, daalde de H. Geest reeds op allen, die Petrus aanhoorden, neder. Petrus beval daarop Cornelius en gansch zijn gezin te doopen. Te Jeruzalem teruggekeerd, verhaalde Petrus den geloovigen uit de Joden alles, wat er gebeurd was. Deze waren uiterst tevreden en loofden God, wyl ook den Heidenen het geluk des Evangelie's te beurt gevallen was. Overtuigd dus, dat niet alleen den Joden, maar ook den Heidenen het Evangelie moest verkondigd worden, verspreidden zich de Apostelen en andere leerlingen alom, om de blijde tijding te verkondigen. Rome, de hoofdstad des Heidendoms, moest Petrus, het hoofd der Kerk, te beurt vallen. Doch alvorens zich naar Rome te begeven, stichtte Petrus eerst de kerk van Antiochië, waarvan hij de eerste Bisschop is geweest, daarna die van Alexandrië. Ook predikte hij intusschen het Evangelie in Azië aan de Joden, die op verschillende plaatsen verspreid waren. Teruggekeerd te Jeruzalem tijdens een verschrikkelijken hongersnood, door den Profeet Agabus voorzeggd, werd Petrus door Herodes Agrippa, die Jacobus den Meerdere had doen onthoofden, in de gevangenis geworpen, om na

het paaschfeest om het leven te worden gebracht. Doch Petrus, voor wien de geloovigen van Jeruzalem onophoudelijk baden, werd door een Engel uit de gevangenis verlost. Na eerst nog verschillende nieuwe kerken gesticht en de reeds gestichte in het geloof bevestigd te hebben, vertrok Petrus naar Rome en vestigde daar voor altijd zijn bisschoppelijken zetel. Tweemaal zal hij nog te Jeruzalem verschijnen; de eerste maal om de eerste kerkvergadering voor te zitten; de laatste maal om te benoemen een opvolger van den H. Jacobus den Mindere, eersten Bisschop van Jeruzalem en martelaar aldaar gestorven. Daarop komt Petrus te Rome terug om met Paulus aan de verkondiging van het Evangelie verder te arbeiden en met dien Apostel zijn leven ten beste te geven voor Jezus-Christus. Buiten de sermonen, wonderen en andere apostolische werken, heeft Petrus geschreven en ons nagelaten twee brieven, waarin hij de geloovigen en herders onderricht, en ons allen aanspoort tot volharding. Ziedaar, B. B., hoe Petrus zijn leven lang gearbeid heeft voor Jezus-Christus, d. i., tot glorie van God en tot zaligheid der zielen. Doch de Apostel Paulus heeft niet minder gearbeid voor Jezus-Christus dan de Apostel Petrus.

Zoo wonder bekeerd op weg naar Damascus, gelijk wij in den beginne gezien hebben, begint Paulus terstond Jezus, dien hij eerst zoo hevig vervolgd had, te prediken en te leeren, dat Hij de Zoon Gods is. De woede der Joden breekt terstond tegen Paulus los, zoodat hij genoodzaakt is Damascus te verlaten. Hij begeeft zich naar Arabië. Te Damascus teruggekeerd, predikt hij opnieuw den Joden, doch deze zijn niet beter gestemd dan vroeger; zij houden onder elkander raad om Paulus te dooden, en de leerlingen zijn gedwongen, Paulus in eene mand, langs den stadsmuur neder te laten, om zijn leven door de

vlucht te redden. Na eerst nog Petrus, het hoofd der Kerk, met een bezoek te Jeruzalem vereerd te hebben, en ook daar door de hardnekkige Joden ter dood gezocht, begaf Paulus zich naar Tarsus, zijne geboorteplaats. Van daar vertrok hij met Barnabas naar Antiochië, waar zij gansch een jaar het volk onderrichten. 't Is ook te Antiochië, dat de leerlingen het eerst Christenen genoemd zijn. Van Antiochië brachten Paulus en Barnabas de aalmoezen, welke de Christenen daar verzameld hadden voor hunne noodlijdende broeders, naar Jeruzalem. Daarop togen zij opnieuw naar Antiochië, waar Paulus en Barnabas uitgekozen werden om den Heidenen het Evangelie te verkondigen. Onmiddellijk daarop vertrokken zij en verkondigden het Evangelie in verschillende streken tot aan Paphos. Daar slaat Paulus Elymas, een valschen Profeet en toovenaar, met blindheid, omdat hij het woord Gods tegenwerkte. Te Antiochië in Pisidië prediken zij den Joden, doch deze drijven hen over de grenzen. In Iconië bekeeren zij een groot getal Joden en Heidenen: anderen staan tegen hen op en willen hen steenigen, zoodat zij gedwongen zijn te vluchten. Te Lystra geneest Paulus een lamgeborene. Het volk ziet Paulus en Barnabas voor goden aan en wil hun offers brengen. Paulus verzette zich daartegen, gelijk overigens zijn plicht was. En ziet! eenige oogenblikken later steenigde datzelfde volk Paulus, zoodat hij voor dood uit de stad gesleept werd. Paulus nochtans stond op en ging wederom de stad binnen. Te Philippi in Macedonië verlost hij eene jonge dochter van een waarzeggenden geest, en tot belooning wordt hij gegeeseld en in de gevangenis geworpen. Te Athene, de zedelooste en bijgeloovigste stad na die van Rome, op Silas en Timotheus wachtende, ontvlamt zijn ijver, wjl hij ziet,

hoe diep die stad in de afgoderij verzonken ligt. Hij verkondigt den Atheners de voornaamste waarheden: dat er maar één God bestaat: dat God een enkele geest is; dat Hij de Schepper is van hemel en aarde; dat de mensch door God geschapen is, en dat alle menschen van één afstammen; dat de mensch eenmaal zal verrijzen en eeuwigheid zal moeten geven. Ongelukkig! weinig Atheners bekeerden zich; zoo groot is het beletsel, dat voortspruit uit de hoovaardigheid en zinnelijkheid. Na nog op verschillende plaatsen het Evangelie verkondigd te hebben, komt Paulus te Troas en roept daar een jongeling die van de derde verdieping doode gevallen was, tot het leven terug. En terwijl de moeielijkheden voor Paulus steeds aangroeien en grooter worden, groeit tevens zijn ijver aan en wordt steeds grooter. De vervolgingen van den kant der Joden nemen zoodanig toe, dat Paulus gebruik moet maken van zijn burgerrecht en zich beroepen moet op den keizer, voor wien hij dan ook eindelijk zal terecht staan. Tijdens zijn apostelschap heeft Paulus drie groote reizen gemaakt. Wat hij op die reizen al doorgegaan en geleden heeft, kunnen wij in weinige woorden samenvatten uit hetgeen hij zelf verhaalt in een zijner brieven: „Vijfmaal, — zoo schrijft hij aan de Corinthiërs — heb ik van de Joden veertig slagen min één ontvangen. Driemaal ben ik met roeden gegeeseld. Eenmaal ben ik gesteenigd — voorzeker om te voldoen voor het welbehagen, dat Saulus schepte in de steeniging van den eersten Martelaar, den H. Stephanus. — Driemaal heb ik schipbreuk geleden. Eén dag en één nacht heb ik in de diepte der zee doorgebracht. Wat al gevaren heb ik niet getrotseerd op mijne reizen; gevaren van roovers, gevaren onder mijne stamgenooten — de Joden; — gevaren onder de Heidenen, gevaren in de stad,

„gevaren in de woestijn, gevaren op zee, gevaren onder „de valsche broeders — de slechte Christenen. — Ik heb „mijn leven gesleten in arbeid en zwoegen, in veel waken, „in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en „naaktheid. Buiten deze uitwendige kwellingen bezwaart mij „dagelijks de zorg voor al de mij toevertrouwde Kerken.” En buiten zijne sermonen, wonderen en apostolische werken, heeft Paulus ons gelaten veertien brieven aan verschillende Kerken en personen, waarin hij ons leert alles wat wij noodig hebben of ons dienstig kan zijn om zalig te worden.

Ziedaar, B. B., hoe Petrus en Paulus, na tot Apostelen verkozen te zijn, hun leven doorbrengen voor Jezus-Christus, hoe zij arbeiden tot glorie van God en tot zaligheid der zielen. En Paulus en met Paulus Petrus; ja, beiden roepen ons als het ware toe: *Imitatores mei estote, sicut et ego Christi.* (1) Weest mijne navolgers, gelijk ik die van Christus ben Welnu, zijn wij navolgers van die twee Apostelen? Wat doen wij voor de glorie van God en de zaligheid der zielen? Bevorderen wij de glorie van God, door ons overal en in alles als ware Christenen, als verkleefde Katholieken te gedragen? Werken wij ook aan de zaligheid der zielen, althans in onzen kring, bijv., onder onze huisgenooten en kinderen? Zijn wij ook Apostelen des gebeds, door de bekeering der ongelooovigen en zondaren bij God af te smeecken? daarin althans kunnen, ja moeten wij de Apostelen Petrus en Paulus navolgen. Gansch hun leven dus hebben zij gearbeid voor Jezus-Christus; eindelijk vergieten zij hun bloed voor Hem, en ziedaar ons derde deel.

(1) 1 Cor. IV. 16.

III.

De Apostelen Petrus en Paulus bevonden zich op het einde huns levens samen te Rome. Daar arbeidden zij uit al hunne krachten en met den besten uitslag aan de voortplanting des geloofs, zoodanig, dat men reeds menig Christen telde tot in het paleis des keizers. Simon, valsche profeet en toovenaar, werkte de uitbreiding des Evangelie's uit al zijne macht tegen; hij vleide de laagste en schandelijkste driften van keizer Nero, die buitengewoon zedeloos en bijgeloovig was. Zekeren dag deed hij publiek aankondigen, dat hij tot bewijs zijner godheid zich in de lucht zou verheffen. En inderdaad: den dag der publieke spelen verhief zich Simon in de tegenwoordigheid der Romeinen en van keizer Nero, door behulp van den duivel tot op zekere hoogte in de lucht; doch op het gebed der Apostelen Petrus en Paulus, die ook bij het schouwspel tegenwoordig waren, stortte Simon uit de lucht naar beneden en brak de beenen. Zijn bloed spatte rond hem henen, tot op het paviljoen des keizers, waarin deze het schouwspel bijwoonde. Simon werd in een nabij gelegen huis gebracht; doch beschaamd, men kan niet meer, en van spijt als buiten zich zelven, stortte hij zich van boven uit het huis naar beneden en kwam ellendig om. Die nederlaag, in den persoon van Simon den duivel toegebracht, viel dezen te zwaar. Ook ontstond er weldra eene bloedige vervolging tegen de Christenen door den bloedhond Nero verwekt. De geloovigen van Rome, zoo verhaalt de H. Ambrosius, waren bevreesd voor het leven van Petrus. Zij smeekten hem dus voor de onstuimige volksbeweging te wijken en de stad te verlaten. In den beginne weigerde Petrus; doch hunne bede werd zoo dringend, dat hij eindelijk besloot te vertrekken. Des nachts begaf hij zich op weg,

en reeds naderde hij den ringmuur, toen hij Christus zag, die hem tegen kwam. Waar gaat gij heen, Heer? vroeg de Apostel. Jezus antwoordde: Ik kom naar Rome, om er opnieuw gekruist te worden. Petrus begreep het antwoord van Jezus; hij keerde in de stad terug, om er den marteldood af te wachten. Eenige dagen later deed keizer Nero Petrus gevangen nemen en in den Marmer-tijnschen kerker werpen. Paulus kwam zich weldra bij Petrus in dezelfde gevangenis vervoegen. Tot in de gevangenis zetten beiden hunne zending voort; zij bekeerden hunne bewakers Processus en Martinianus, en om hen in den kerker te kunnen doopen, ontspringt er eene bron, die hun daartoe het water verschaft. Eenige dagen later werd Petrus de stad uitgeleid, om op den berg Janiculus, niet ver van de plaats, waar thans het Vatikaan en de Kerk van den H. Petrus liggen, gekruist te worden. De voorzegging van Jezus aangaande den dood van Petrus werd hier vervuld. Toen gij jonger waart, zoo sprak Jezus, gorddet gij u zelve en gij gingt waar gij wildet; maar wanneer gij oud geworden zijt, zult gij uwe handen uitsteken, en een ander zal u gorden en leiden waarheen gij niet wilt. En zoo sprak Jezus, voegt de H. Joannes er bij, om te beteekenen door welken dood Petrus God zou verheerlijken. Petrus, na eerst gegeeseld te zijn, werd aan het kruis vastgemaakt; doch op zijn verzoek, wyl hij zich onwaardig oordeelde gekruist te worden gelijk zijn goddelijke Meester, werd hij aan het kruis vastgemaakt, het hoofd naar beneden. Paulus werd denzelfden dag ter strafplaats geleid; doch wyl hij romeinsch burger was, mocht men hem niet kruisen; hij werd dus onthoofd bij de Salviansche baden. Het bloed van den Apostel Paulus spatte rond. Bloeddruppelen, zegt de H. Chrysostomus, verschenen onder de gedaante van melk op de

kleederen van den beul, die hem onthoofd had, door welk wonder de beul en zijne gezellen tot het geloof in Christus bekeerd zijn. Volgens een overlevering zou het hoofd van den Apostel tot driemaal toe van den grond opgesprongen, en zouden er op de plaats drie fonteinen ontsprongen zijn, om welke reden die plaats genoemd wordt de plaats der *Drie fonteinen*.

Ziedaar, hoe de Apostelen Petrus en Paulus hun bloed vergoten, hoe zij hun leven ten beste gegeven hebben voor Jezus-Christus. En wij, B. B., wat brengen wij Jezus ten offer? Het minste lijden voor Hem is ons dikwerf reeds te veel. En terwijl Jezus uit liefde tot ons, ons wil doen deelen in zijn lijden, ten einde ons eenmaal te doen deelen in zijne glorie, wij, wij onverstandige Christenen weigeren te lijden; wij verzetten ons tegen het lijden, en wijl wij niet lijden met en voor Jezus, maken wij ons ongelukkig in het lijden. O, B. B., naar het voorbeeld der Apostelen Petrus en Paulus offeren wij ons geheel en al op voor Jezus-Christus. En zoo Jezus van ons niet vordert, dat wij evenals de Apostelen Petrus en Paulus ons leven ten beste geven, ons bloed vergieten voor Hem, verklaren wij nochtans plechtig, dat wij, door zijne genade bijgestaan, er toe bereid zijn, en dat wij, hetgeen wij te lijden hebben, willen lijden voor en uit liefde tot onzen Heer Jezus-Christus.

SLUITREDE.

En gij, H.H. Petrus en Paulus! Beiden door Jezus tot zijne Apostelen verkozen; gansch uw leven hebt gij voor Jezus gearbeid; uw bloed hebt gij voor Jezus vergoten. Glorievolle Prinsen der Kerk? Gij hebt elkander zoo teeder bemind tijdens uw leven, in den dood zijt gij ook niet van elkander gescheiden. Door het kruis en door

het zwaard overwinnaars, zetelt gij thans met lauweren versierd op de schitterendste tronen in den hemel. Heden, terwijl wij uwen feestdag vieren, wenschen wij u geluk met de overwinningen, die gij behaald, met de lauweren die gij geplukt, met de tronen, die gij verdiend hebt. Wij verheugen en verblijden ons over de glorie, waarmede Jezus-Christus u gekroond heeft, en waarvan gij schittert in het hemelrijk. Doch, o glorierijke Prinsen der Kerk! terwijl wij u geluk wenschen, en terwijl wij ons verheugen en verblijden op uw feest, richten wij ons ook met betrouwen om hulp en bijstand tot u. Ja, H.H. Apostelen Petrus en Paulus? machtige voorsprekers bij God! wij bidden en smeeken u voor gansch de H. Kerk, wier steunpilaren gij zijt; wij bidden en smeeken u inzonderheid voor de Roomsche Kerk, wier stichters gij zijt; voor den Paus van Rome, uw opvolger, o H. Petrus! en evenals gij de plaatsbekleeder van Jezus-Christus; uw navolger, o H. Paulus! en evenals gij de leeraar der wereld. Door uwe machtige voorspraak beschermt den Paus, die thans, van zijne vrijheid beroofd, als in de gevangenis zucht, opdat hij, in zijne vrijheid hersteld, de H. Kerk naar behooren kunne bestieren. Beschermt de stad Rome, die thans, door de vijanden der Kerk ingenomen, zoo diep vernederd is, opdat zij, van hare vijanden verlost, in haar voormaligen luister als hoofdstad der katholieke wereld schittere. Beschermt gansch de katholieke Kerk, wier kinderen wij zijn, opdat wij, uit loutere genade door Jezus-Christus tot kinderen der H. Kerk gekozen, aan die genade evenals gij, beantwoorden, dat wij Jezus evenals gij, altoos getrouw dienen; ja, dat wij Hem in leven en dood even als gij altoos beminnen, om het geluk te hebben, eenmaal even als gij Jezus-Christus hiernamaals te aanschouwen en te genieten in den hemel. Amen.

Vijftiende Preek.

Het H. Bloed.

In quo habemus redemptionem per sanguinem ejus.

In Jezus vinden wij onze verlossing door zijn bloed. (Eph. 1, 7.)

INHOUD.

VOORREDE.

Verlossing der Israëlieten uit de slavernij van Egypte. — Tiende plaag. — De Israëlieten blijven bevrijd van den Worgengel, doordien zij de deurstijlen hunner woningen bestreken met het bloed van een eenjarig lam. — Het bloed van het eenjarig lam is een afbeeldsel van het Bloed van onzen Heer Jezus-Christus.

VERDEELING.

- I. Dankbaarheid, die wij Jezus voor zijn H. Bloed schuldig zijn;
- II. Hoe wij Hem die dankbaarheid zullen betoonen.

I.

Wij zijn Jezus dankbaarheid schuldig voor zijn H. Bloed. — Jezus vergiet zijn H. Bloed; in zijne besnijdenis, zijnen doodstrijd, zijne geeseling, zijne kroning met doornen, op

den kruisweg en den Calvarieberg. — Zijne handen en voeten worden doorboord en zijne zijde geopend. — Jezus vergiet gansch zijn H. Bloed. — Jezus offert duizenden malen zijn H. Bloed op in het H. Sacrificie der Mis en laaft er onze zielen mede in de H. Communie. — Jezus' H. Bloed is van een oneindige waarde, wijl het 't bloed is van eenen God, vergoten en opgeofferd door God den Zoon aan God zijn hemelschen Vader. — Jezus vergiet zijn H. Bloed voor zijne vijanden, om hen met God te verzoenen, om hen te verlossen, te zuiveren en den hemel binnen te leiden.

II.

Wij zullen Jezus onze dankbaarheid betoonen door onze edelmoedigheid in den dienst van God, door dikwijls en naar behooren het H. Sacrificie der Mis bij te wonen, door dikwijls en met godvruchtigheid tot de H. Tafel te naderen, door ons betrouwen te stellen op het H. Bloed van Jezus-Christus.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien dat wij Jezus voor zijn H. Bloed, voor ons vergoten, dankbaarheid schuldig zijn, en hoe wij Hem die dankbaarheid zullen betoonen. — Naderen wij dikwijls tot de H. Tafel, om, door het goddelijk vleesch en bloed van Jezus-Christus gesterkt, eenmaal aan te landen in den hemel.

Vijftiende Preek.

Het H. Bloed.

In quo habemus redemptionem per sanguinem ejus.

In Jezus vinden wij onze verlossing door zijn bloed. (Eph. 1, 7.)

VOORREDE.

De Israëlieten, B. B., zoo lezen wij in het Oude Testament, werden op een ondraaglijke wijze door Pharao en zijn volk onderdrukt. Zij baden den koning om verlichting, doch te vergeefs; deze onderdrukte hen des te meer. Zij smeekten den Heer hunnen God, medelijden met hen te hebben, en God, vol goedheid en barmhertigheid, verhoorde eindelijk hunne smeekingen: Hij besloot de kinderen Israëls uit de slavernij van Egypte te verlossen. God zond zijnen dienaar Mozes en diens broeder Aaron naar Pharao, met het bevel, zijn volk te laten vertrekken. Pharao in zijnen hoogmoed zeide, dat hij den God van Israël niet kende, en dat hij de Israëlieten niet liet vertrekken. Ja, wat meer is, denzelfden dag nog gebod Pharao de kinderen Israëls met nog zwaarder arbeid te overladen. Daarop volgde eene reeks van wonderen.

God sloeg Egypte met tien verschrikkelijke plagen, ten einde den koning te bewegen, de Israëlieten te laten vertrekken. De negen eerste plagen werkten niets uit; zij bewogen den koning niet om zijne toestemming te geven; doch de tiende en laatste plaag? Ha! B. B., deze beweegt niet alleen den koning, om zijne toestemming te geven, maar zij dwingt hem zelfs, de Israëlieten te ver-

zoeken zoo spoedig mogelijk te vertrekken en zijn land te verlaten. De tiende plaag bestond hierin: God zou zijn Engel zenden, en die Engel zou al de eerstgeborenen in Egypte dooden, van Pharao's oudsten zoon tot dien van den gevangene in den kerker. Ook zou hij dooden al de eerstgeborenen van het vee. Opdat nu de eerstgeborenen der kinderen Israëls van die plaag mochten bevrijd blijven, ziehier wat God tot dat einde voorschreef. Zeg aan geheel het volk van Israël, zoo sprak God tot Mozes: Gij zult een eenjarig lam nemen, zonder vlek of gebrek. Dat lam zult gij slachten, doch zonder er een enkel been van te breken. Met het bloed van het lam zult gij de deurstijlen uwer huizen bestrijken. In denzelfden nacht zal ik gansch Egypte rondgaan en al de eerstgeborenen dooden. Aan uwe huizen zal ik het bloed zien en voorbijgaan. En inderdaad: God zond zijnen Engel, en deze doodde in eenen nacht al de eerstgeborenen van Egypte, terwijl die der kinderen Israëls gespaard bleven. Hier vraagt de H. Joannes Chrysostomus: Hoe dan? Heeft het bloed van een schaap — van een lam — den mensch, met rede begaafd, kunnen bevrijden? Zeer zeker, antwoordt dezelfde kerkleeraar; doch niet, omdat het het bloed is van een schaap, maar, omdat het een afbeeldsel is van het Bloed van onzen Heer Jezus-Christus. En waarlijk, zoo is het. Het lam zonder vlek of gebrek, dat de Israëlieten moesten slachten, is een afbeeldsel van het Lam Gods, van Jezus-Christus, die zich voor de zaligheid der menschen geslactofferd heeft. Het bloed [van het lam is een afbeeldsel van het H. Bloed, dat Jezus-Christus vergoten heeft, om ons te verlossen uit de slavernij des duivels.

Wijl wij van daag het feest vieren van het H. Bloed zullen wij te zamen eenige oogenblikken overwegen:

- I. De dankbaarheid, die wij Jezus voor zijn H. Bloed schuldig zijn.
- II. Hoe wij Hem die dankbaarheid zullen betoonen.

I.

Wij zijn Jezus voor zijn H. Bloed, dat Hij voor ons vergoten heeft, dankbaarheid en groote dankbaarheid schuldig. Zulks is niet moeielijk te bewijzen.

Veronderstelt een mensch. Die mensch, om zijn vriend te verlossen uit de gevangenis, om hem te bevrijden van de doodstraf, welke hij verdiend heeft, geeft zijn fortuin ten beste. Voorzeker, die mensch zou voor zijn vriend veel over hebben, hij zou veel voor hem doen, bijzonder zoo dat fortuin groot ware. En bijaldien die mensch zijn bloed vergoot om zijn vriend te verlossen en te bevrijden, hij zou voor zijn vriend nog meer over hebben, hij zou nog meer voor hem doen. En zoo hij zijn bloed tot den laatsten druppel vergoot, zoo hij den dood stierf, niet voor zijn vriend, maar voor zijn vijand, om zijn vijand te verlossen en te bevrijden? Die mensch voorzeker zou alles voor zijn vijand over hebben, hij zou voor hem alles doen wat hij kan, de liefde van dien mensch voor zijn vijand zou niet verder kunnen gaan. Welnu, dat alles heeft Jezus-Christus voor ons gedaan.

Jezus-Christus heeft zijn goddelijk Bloed voor ons vergoten, niet eens, maar herhaalde malen, niet eenige druppels, maar gansch zijn Bloed, tot den laatsten druppel toe.

Den achtsten dag na zijne geboorte, den dag zijner besnijdenis, vangt Jezus reeds aan met zijn goddelijk Bloed voor ons te vergieten. Nog klein kind offert Hij er voor ons reeds de eerste druppels van op aan God zijn hemelschen Vader. Op het einde zijns levens, tijdens zijn openbaar lijden, zal Jezus' Bloed herhaalde malen,

als bij stroomen vlieten. In den Olijfhof eener doodelijke droefheid ten prooi, breekt Jezus van alle kanten een bloedig zweet uit; zijne kleederen zijn er van doortrokken; zweetdruppels, met Bloed gemengd, vallen op den grond neder en bevochtigen de aarde. Tijdens Jezus' schande- en pijnlijke geeseling wordt zijn heilig lichaam van het hoofd tot de voeten op de onmenschelijkste wijze met scherpe roeden, door de beulen verscheurd. Jezus' lichaam is als het ware maar ééne wond meer; zijn goddelijk Bloed gutst uit de wonden, het spat in de gerechtszaal rond op de beulen en omstanders, het loopt langs Jezus' gezegend lichaam op den grond neder en vormt wezenlijk een bloedplas op den vloer der gerechtszaal. Onmiddellijk na de geeseling wordt Jezus met doornen gekroond. Jezus' hoofd was tijdens de schande- en pijnlijke geeseling nog gespaard gebleven. De soldaten vlechten eene kroon in den vorm van een hoed uit lange en scherpe doornen, en die doornenkroon zetten, drukken, slaan zij Jezus op het hoofd. De doornen dringen van alle kanten in het hoofd van Jezus, tot in de hersenen door. Het goddelijk Bloed spat uit de wonden; het verft Jezus' hoofdhaar bloedrood. Jezus' H. Bloed loopt over zijn voorhoofd in zijn oogen, uit zijn oogen over zijne wangen, van zijne wangen op den purperen mantel, dien men Hem om de schouders geworpen heeft; het trekt in dien purperen lap en druipt eindelijk op den grond neder. Den weg, dien Jezus aflegt van het gerechtshuis van Pilatus, waar Hij onrechtvaardig ter dood veroordeeld wordt, tot op den Calvarieberg, waar Hij aan het kruis gaat sterven, dien weg teekent Jezus af met zijn goddelijk Bloed. Op den Calvarieberg zal Jezus de fonteynen van zijn goddelijk Bloed doen ontspringen. Op dien berg aangekomen, biedt Jezus terstond zijne geze-

gende handen en voeten aan, om doorboord en aan het kruis genageld te worden. Het goddelijk Bloed van Jezus ontspringt aan zijne doorboorde handen en voeten, evenals het water aan zoovele fonteinen, en valt op den grond neder. Er bevindt zich nog een druppel Bloed in het H. Hart van Jezus. Jezus die uit liefde tot ons zijn goddelijk Bloed ten beste geeft, wil dat het tot den laatsten druppel vergoten worde. En ziet! Longinus heft zijne lans in de hoogte, hij opent er de zijde van Jezus mede, en onmiddellijk vloeit er bloed en water uit: *Et continuo exivit sanguis et aqua.* (1) Ziedaar, B. B., hoe Jezus zijn goddelijk Bloed vergiet, hoe Hij het herhaalde malen, en hoe Hij het eindelijk tot den laatsten druppel toe vergiet. Doch dat is niet alles. Jezus heeft zijn goddelijk Bloed niet ééns gegeven; Hij geeft het nog duizenden malen; ja, dagelijks offert Hij het op, de gansche wereld door, in het H. Sacrificie der Mis, en Hij geeft het in de H. Communie tot drank onzer zielen. Dat Bloed van Jezus nu, B. B., en zelfs een enkele druppel van zijn Bloed, overtreft oneindig alle andere offers, die God ooit opgedragen zijn of kunnen opgedragen worden. Waarom? Omdat het Bloed van Jezus van een oneindige waarde is. En waarom is het Bloed van Jezus van een oneindige waarde? Omdat het is het Bloed van eenen God, want Jezus-Christus is God en mensch te zamen, gelijk wij weten, in één goddelijken Persoon. Daarenboven, wijl Jezus-Christus zelf zijn goddelijk Bloed de eerste maal opgeofferd heeft, en wijl Hij zelf het nog dagelijks op-offert in het H. Sacrificie der Mis — immers, de Priester is slechts zijn dienaar in het offeren — daarom is het ook onder dit opzicht nog, en bijgevolg, dubbel van een

(1) Joan XIX, 34.

oneindige waarde. En voor wie en tot wat einde heeft Jezus zijn goddelijk Bloed vergoten. Nauwelijks, en in een zeldzaam geval, zal een vriend voor zijn vriend zijn bloed vergieten; en Jezus heeft zijn Bloed tot den laatsten druppel vergoten voor zijne vijanden. En inderdaad, wat waren wij door de zonde anders dan vijanden van God, slaven van den duivel, besmeurd met al wat leelijk is, ballingen des hemels en bestemd om voor eeuwig te branden in de hel? Welnu, Jezus, door zijn goddelijk Bloed voor ons te vergieten, heeft ons wederom met God verzoend, en van vijanden heeft Hij ons vrienden van God gemaakt. Jezus heeft ons verlost uit den staat van doodzonde, en van slaven des duivels heeft Hij ons vrij en kinderen van God gemaakt. Jezus heeft ons, toen wij besmeurd waren met zonden, wederom gezuiverd en gewassen in zijn Bloed. Ballingen des hemels, heeft Jezus ons wederom in onze verloren rechten hersteld, en bestemd als wij waren om voor eeuwig te branden in de hel, heeft Jezus ons wederom in staat gesteld, den hemel te verdienen en daarin voor eeuwig gelukkig te zijn. Het Bloed van Jezus dus, wel verre van om wraak te roepen bij God en diens straffen over ons af te trekken, evenals dat van Abel, het Bloed van Jezus roept om barmhartigheid en vergiffenis onzer zonden. Wijl Jezus dus zijn goddelijk Bloed voor ons vergoten heeft en nog dagelijks voor ons opoffert, daarvoor zijn wij Hem dankbaarheid en groote dankbaarheid schuldig. Doch zien wij in ons tweede deel, hoe wij Jezus onze dankbaarheid zullen toonen.

II.

Om Jezus onze dankbaarheid te betoonen voor zijn goddelijk Bloed voor ons vergoten moeten wij edelmoedig

zijn in den dienst van God, dikwijls het H. Sacrificie der Mis bijwonen, dikwijls te communie gaan, en eindelijk een groot betrouwen stellen op het H. Bloed van Jezus.

Vooreerst moeten wij edelmoedig zijn in den dienst van God. Wij moeten aan de edelmoedigheid van Jezus met edelmoedigheid beantwoorden, 't lijdt geen twijfel, en wijl Jezus zoo edelmoedig zijn goddelijk Bloed tot den laatsten druppel voor ons vergoten heeft en het nog dagelijks voor ons opoffert, wij, B. B., van onzen kant, wij moeten niet alleen datgene doen, wat streng vereischt wordt en zonder hetwelk wij God niet kunnen dienen, zooals, bijv., zijne geboden en die van de H. Kerk onderhouden, en de plichten van onzen staat volbrengen; maar wij moeten wat meer voor God doen, en waartoe wij niet op zonde verplicht zijn, als zijn zekere werken van godsvrucht, versterving en liefdadigheid. En bijaldien die werken zullen gepaard gaan met moeielijkheden, vervolging of lijden, ja, dan en dan vooral moeten wij ze verrichten en toonen dat wij edelmoedig zijn jegens Jezus, die zoo edelmoedig jegens ons geweest is en nog is tot op den dag van heden.

Wij moeten dikwijls het H. Sacrificie der Mis bijwonen, niet alleen op de dagen, waarop wij er toe verplicht zijn, als zijn de zondagen en geboden feestdagen; maar ook, zoo onze bezigheden het toelaten, op de andere dagen. O, hoevelen, zouden, bijaldien zij zich maar een weinig moeite wilden geven, hoevelen zouden ook op de werkdagen het H. Sacrificie der Mis kunnen bijwonen! Wij moeten het H. Sacrificie der Mis altoos bijwonen met groote eerbiedigheid en aandachtigheid, en daarom moeten wij ons wel wachten, ons onstichtend te gedragen door praten, lachen of rondzien; wij moeten denken aan hetgeen er tijdens de H. Mis aan het altaar geschiedt en wel

bijzonder in het midden der H. Mis onder de Consecratie, als Jezus-Christus, door den priester zijn goddelijk Bloed eenmaal voor ons aan het kruis vergoten, wederom, maar op een onbloedige wijze, voor ons aan God zijn hemelschen Vader opoffert.

Wij moeten dikwijls te communie gaan, niet enkel ééns in het jaar, met Paschen, om aan het gebod der H. Kerk te voldoen; maar ook en bijzonder op de hooge feestdagen van het jaar. O, B. B., wat zijn zij te beklagen, de Christenen, die zoo zelden te communie gaan en zich alzoo berooven van de vruchten der H. Communie, die zoo talrijk en kostbaar zijn.

Telkens als wij tot de H. Tafel naderen, moeten wij zorgen, ons tot de H. Communie goed voor te bereiden. 't Is dus niet genoeg, dat men zuiver zij van doodzonde en nuchter van 's nachts twaalf uren af; wij moeten vóór de H. Communie bidden, denken en er goed aan denken wat wij gaan ontvangen, dat wij gaan ontvangen het lichaam en bloed van Jezus-Christus, lichaam, dat Hij voor ons aan het kruis opgeofferd, bloed, dat Hij zoo edelmoedig voor de zaligheid onzer zielen vergoten heeft. Na de H. Communie moeten wij vooreerst Jezus bedanken; vervolgens moeten wij ons aan Hem opofferen; en als het Bloed van Jezus als 't ware nog in onze aderen stroomt, o, dan, dan voorzeker moeten ons de edelste gevoelens bezielen, de geest van edelmoedigheid, zoodat wij bereid zijn alles voor Jezus ten beste te geven, hem getrouw te dienen al de dagen van ons leven tot den dood toe.

Eindelijk moeten wij ons betrouwen stellen op het H. Bloed van Jezus-Christus. Immers, wij kennen er de waarde van, wij weten dat het van een oneindige waarde is; en voor dien grooten prijs zijn wij vrijgekocht,

zegt de Apostel Paulus: *Empti estis pretio magno* (1) Wij kennen de verdiensten van het H. Bloed van Jezus, wij weten dat zij oneindig zijn. En ziet! Jezus heeft toegestaan, de oneindige verdiensten van zijn H. Bloed op ons toe te passen door onze gebeden, door de H. Sacramenten, door het H. Sacrificie der Mis. Wie onzer, ik vraag het, zou zich dan niet vol betrouwen tot dien zoo kostbaren schat begeven om er aan te putten? Ik weet wel, B. B., wij kunnen niet zeggen, evenmin als Pilatus, en die het toch zeide: ik ben onschuldig aan het Bloed van dezen Rechtvaardige, d. i. van Jezus: *Innocens ego sum a sanguine Justi hujus*. (2) Neen, dat kunnen wij niet; integendeel, met Judas zouden wij moeten zeggen: Ik heb gezondigd door onschuldig Bloed over te leveren: *Peccavi, tradens sanguinem justum*. (3) Immers, 't is om onze zonden, om er voor te voldoen, dat Jezus zijn goddelijk Bloed vergoten heeft; wij zijn dus in zekeren zin schuldig aan het Bloed van Jezus. Nochtans, wij zullen met de Joden, doch in een anderen zin dan zij deden, zeggen: Dat Jezus' Bloed over ons kome: *Sanguis ejus super nos*. Dat het over ons kome, om ons te zuiveren van onze zonden; dat het over ons kome, om ons aan te moedigen in den strijd; dat het over ons kome, om ons te teekenen en alzoo ons te bevrijden voor den duivel, even als het bloed van het lam, waarmede de deurstijlen van de huizen der Israëlieten geteekend waren, de Israëlieten bevrijdde voor den Worgengel, die alom de eerstgeborenen der Egyptenaren doodde. Zie-daar, B. B., in welken zin wij mogen zeggen: Jezus' Bloed kome over ons en over onze kinderen: *Sanguis ejus super nos et super filios nostros*. (1)

(1) 1 Cor. VI, 20. (2) Matth. XXVII, 24. (3) Matth. XXVII, 4.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., dat wij Jezus dankbaar moeten zijn voor zijn H. Bloed, dat Hij voor ons vergoten heeft. Hij heeft het vergoten tijdens zijn leven, en Hij offert het nog dagelijks voor ons op in het H. Sacrificie der Mis en laaft er onze zielen mede in de H. Communie. Het H. Bloed van Jezus is van een oneindige waarde. Jezus heeft het vergoten voor zijne vijanden, d. i., voor ons, om ons met God zijn hemelschen Vader te verzoenen, om ons uit de slaverij des duivels te verlossen en van onze zonden te zuiveren; om ons van de hel te bevrijden en den hemel binnen te leiden. Wat al dankbaarheid zijn wij Jezus daarvoor niet schuldig! En om Jezus onze dankbaarheid te betoonen, geven wij ons geheel en al aan Hem; offeren wij Hem op onze ziel en ons lichaam, alles wat wij hebben, alles wat wij zijn. Zijn wij edelmoedig jegens Jezus en bereid zelfs ons bloed voor Hem ten beste te geven, gelijk Hij edelmoedig jegens ons geweest is en zijn H. Bloed voor ons ten beste gegeven heeft. Eeren en aanbidden wij het H. Bloed van Jezus tijdens de H. Mis, en vooral op het oogenblik dat de Priester onder de Consecratie den kelk met het H. Bloed van Jezus in de hoogte heft en zijn hemelschen Vader opdraagt tot vergiffenis onzer zonden. Naderen wij dikwijls tot het allerheiligste Sacrament des Altaars, waarin Jezus ons zijn goddelijk vleesch tot spijs, zijn goddelijk bloed tot drank geeft; zoo doende zullen wij, met die goddelijke spijs gesterkt en met dien goddelijken drank gelaafd, vol vertrouwen onze reis kunnen voortzetten door de woestijn der wereld naar het beloofde land, d. i., naar den hemel. Amen.

Zestiende Preek.

De Hemelvaart van Maria.

Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

De dood der Heiligen is kostbaar in de oogen van God. (Ps. CXV. 15.)

INHOUD.

VOORREDE.

De mensch was sterfelijk van natuur, onsterfelijk door een bijzonder voorrecht; dat voorrecht heeft hij verloren door de zonde. — Maria was sterfelijk van natuur, onsterfelijk door een bijzonder voorrecht; dat voorrecht heeft zij nooit verloren, omdat zij noch met de erfzonde besmet, noch met eene dadelijke zonde bezoedeld is geweest. — Maria heeft van haar voorrecht afgezien, om Jezus haren Zoon te gelijken. — Maria's dood is een toonbeeld van den dood des rechtvaardigen. Die dood was kostbaar.

VERDEELING.

- I. Om de voordeelen, waarvan hij vergezeld ging:
- II. Om de wijze, waarop hij plaats had.

I.

De dood van Maria was kostbaar om de voordeelen, waarvan hij vergezeld ging. — De dood van den zondaar is bitter, omdat hij gehecht is aan het aardsche; de dood van Maria was zoet, omdat zij onthecht was van het aardsche. — De dood van den zondaar is bitter om de knaging van zijn geweten; de dood van Maria was zoet om de gerustheid van haar geweten. — De dood van den zondaar is bitter om de onzekerheid aangaande de toekomst; de dood van Maria was zoet om de zekerheid aangaande de toekomst.

II.

De dood van Maria was kostbaar om de wijze, waarop hij plaats had. — Maria leefde na de Hemelvaart van Jezus nog 24 jaren; zij stierf in den gezegenden ouderdom van 72 jaren. — Maria verlangde naar den dood, doch onderwierp zich aan den wil van God. — Maria was op hare beurt noodig voor de Kerk. — Zij bezocht dikwijls de plaatsen, door Jezus geheiligd, en vooral de plaatsen, waar Hij geleden had. — Verlangen van Maria op den Olijfberg. — Maria heeft hare zending volbracht. — Jezus zendt een Engel om Maria van haren dood te verwittigen. — Blijdschap van Maria. — Maria maakt het nieuws bekend aan Joannes, deze aan de overige Apostelen en geloovigen. — Droefheid der Apostelen en geloovigen. Alle Apostelen zijn tegenwoordig, uitgenomen Jacobus overleden en Thomas. — Paulus terug van zijne tweede reis. — De Apostelen zijn bedroefd en verblijd, evenals bij de Hemelvaart van Jezus. — De Engelen des hemels dalen neder. — Woorden van Maria tot de Engelen. — Jezus verschijnt aan Maria. — Woorden van Jezus en Maria: — Maria's dood.

SLUITREDE.

Maria is een kostbaren dood gestorven, omdat zij zich onthecht had van het aardsche, omdat zij nooit een enkele zonde bedreven had, en omdat zij zeker was van hare zaligheid. — Wij moeten ons ook onthechten van het aardsche en aan het hemelsche denken, de zonde vluchten en de deugd oefenen. — Wij moeten Maria bidden, teneinde, wel niet zeker van ons geluk, toch vol betrouwen de eeuwigheid te gemoet te kunnen zien en een zaligen dood te sterven.

Zestiende Preek.

De Hemelvaart van Maria.

Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus.

De dood der Heiligen is kostbaar in de oogen van God. (Ps. CXV, 15.)

VOORREDE.

De eerste mensch door God geschapen, B. B., was onsterfelijk, alvorens hij gezondigd had. Hij was onsterfelijk, niet van natuur, maar door een bijzonder voorrecht van God zijnen Schepper. Adam en Eva zouden dus niet gestorven zijn, doch zij zouden, na den Heer hunnen God eenigen tijd getrouw gediend te hebben, tot belooning daarvoor opgenomen zijn geworden ten hemel, zonder te sterven. Doch ziet! nauwelijks hebben Adam

en Eva zich aan de zonde van ongehoorzaamheid plichtig gemaakt, door van de verboden vrucht te eten, of God spreekt het doodvonnis, waarmede Hij hen bedreigd had, over hen uit. Ten dage, zoo had God tot den eersten mensch gezegd, dat gij van de verboden vrucht eet, zult gij den dood sterven: *Morte morieris.* (1) En nadat Adam van de verboden vrucht gegeten had, zeide God tot hem: In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten, totdat gij wederkeert in de aarde, waarvan gij gemaakt zijt; want gij zijt stof, en tot stof zult gij wederkeeren: *Quia pulvis es, et in pulverem reverteris.* (2) Alzoo is de zonde door éénen mensch in de wereld gekomen, en door de zonde de dood; en de dood is op alle menschen overgegaan, wijl allen in éénen gezondigd hebben.

X De allerheiligste Maagd Maria, vrij van de erfzonde, en nooit besmeurd, zelfs niet met de kleinste dadelijke zonde, was ook onsterfelijk. Zij was onsterfelijk, niet van natuur, maar door een bijzonder voorrecht van God. Die leering van meer dan een H. Vader lijdt volstrekt geen twijfel. En toch, Maria, gelijk wij weten, is gestorven. Waarom is Maria dan gestorven? Zij is gestorven, B. B., omdat zij zoo veel mogelijk in alles haar goddelijken Zoon, die uit liefde tot ons gestorven is, wilde gelijken. Van het bovennatuurlijk voorrecht der onsterfelijkheid heeft Maria dus afgezien. Daarenboven, de dood van Maria moest naar Gods inzichten een toonbeeld zijn van den dood, welken de rechtvaardigen sterven, en die, gelijk God zelf in de H. Schrift verklaart, kostbaar is in zijne oogen: *Pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus.* (3)

(1) Gen. II, 17. (2) Gen. III, 19. (3) Ps. CXV, 15.

Alhoewel wij vandaag den feestdag der Hemelvaart van Maria vieren, handelen wij eens eenige oogenblikken over den dood van Maria; want haar dood is hare Hemelvaart voorafgegaan. De dood van Maria was kostbaar, zegt de H. Alphonsus:

- I. Om de voordeelen, waarvan hij vergezeld ging;
- II. Om de wijze, waarop hij plaats had.

I.

De dood van Maria was kostbaar om de voordeelen, waarvan hij vergezeld ging.

Er zijn drie zaken, die gewoonlijk samengaan, zegt de H. Alphonsus, en die den dood van den mensch bitter maken. Die drie zaken zijn: de gehechtheid aan het aardsche, de knaging van het geweten en de onzekerheid aangaande de toekomst. Welnu, van die drie zaken was de dood van Maria geheel en al vrij. Maria was niet gehecht aan het aardsche, zij was er gansch van onthecht. Maria gevoelde geene knaging van geweten, zij stierf in vrede. Maria was niet onzeker aangaande hare toekomst, zij was zeker van hare zaligheid. En wel vooreerst maakt de gehechtheid aan het aardsche den dood bitter. De H. Schrift zegt het duidelijk. O dood, zegt zij, hoe bitter is de gedachte aan u voor den mensch, die zijn geluk zoekt in de aardsche goederen! *O mors! quam amara est memoria tua homini pacem habenti in sub-*stantiis suis! (1) En geen wonder. Die mensch heeft gezocht de grootheid en pracht, de schatten en rijkdommen, de vermaken en pleizieren. Wat al moeite heeft hij zich niet getroost, om in eer en aanzien te komen bij de menschen? Hoe zeer heeft hij zich niet afgeslaafd,

(1) Ecclus XLI, 1.

om goud en zilver te vergaderen? Wat al middelen heeft hij niet uitgevonden, om zich te vermaken? En ziet, daar komt de dood aan zijne woning kloppen. Die man van aanzien, van iedereen geacht en hemelhoog verheven, moet sterven, en men zal van Hem niet meer spreken; en die rijke, in het bezit van zooveel geld en goed, moet de wereld verlaten, en men zal hem niets medegeven dan een doodsgewaad en eene doodskist; en die echt vroolijke, die zich zoo goed vermaakte, staat op het punt, zijn laatsten adem uit te blazen; en terwijl hij, gehecht en als vastgekleusterd aan het aardsche, nog verstand genoeg bezit, om te begrijpen dat hij alles moet verlaten, snauwt hij den dood, die aan zijne legerstede staat, als het ware toe: Wreede dood, is het zoo dat gij mij afrukt van hetgeen ik zoo zeer beminde? Hoe bitter is dus de dood voor den mensch, die gehecht is aan het aardsche.

Met Maria is het juist het tegendeel. Zij is gansch onthecht van het aardsche. Alhoewel uit koninklijk bloed gesproten, en zelfs tot de waardigheid van Moeder van God verheven, noemt Maria zich de dienstmaagd des Heeren; zij verheft den Heer, wijl Hij op hare geringheid heeft nedergezien. Maria is arm; zij moet met Jozeph, haren bruidegom, door met vlijt te werken voor zich en haar goddelijk Kind den kost verdienen. Maria, wel verre van zich te vermaken in de wereld, heeft zich van hare prilste jeugd af verwijderd van de wereld, en zich voor gansch haar leven aan God toegewijd. Haar eenigste vermaak was God te dienen, God te beminnen en met God vereenigd te zijn: en Maria, die ootmoedige, die arme, die zuivere Maagd, wel verre van den dood bits toe te snauwen, roept hem blijmoedig toe: O zoete dood! O kom! spoed u om mij te vereenigen met God, mijn welbeminde!

Vervolgens maakt de knaging van het geweten den dood bitter. Den mensch, die sterven gaat, komen al zijne zonden voor den geest; zonden bedreven met gedachten, begeerten, woorden, werken en verzuimenissen; zonden bedreven met zich zelve en met anderen; zonden bedreven tegen de geboden van God, van de H. Kerk en tegen de plichten van zijnen staat. Vroeger schenen hem die zonden beuzelarijen en weinig in getal; hij schepte er vermaak in. Thans vertoonen zij zich met getal en omstandigheden, en in al hare afschuwelijkheid. Nu, zoo kan die mensch op zijn sterfbed met Antiochus zeggen, nu herinner ik mij al het kwaad, dat ik gedaan heb, de zonden, die ik bedreven en waardoor ik mijnen Heer en God zoo dikwijls en zoo grootelijks vergramd en beleedigd heb: *Nunc reminiscor malorum quae feci.* (1) Op het punt om voor den rechterstoel van God te verschijnen, zou de zondaar zich van al zijne zonden willen ontdoen, doch te vergeefs. Die zonden klemmen zich aan hem vast, en zij roepen, gelijk de H. Bernardus zegt, den zondaar toe: Wij zijn uwe werken en verlaten u niet. (2) Hoe bitter is dus de dood voor den mensch, wiens geweten zoo verschrikkelijk knaagt. Met Maria is het wederom juist het tegendeel.

Vrij van de erfzonde, heeft Maria nooit eene dadelijke zonde, zelfs de kleinste niet bedreven. Terecht worden dus op Maria de volgende woorden van het Hooglied toegepast; Gij zijt geheel schoon, mijne vriendin! *Tota pulchra es*, en er is geene vlek in u te vinden! *et macula non est in te!* (3) Van af het eerste oogenblik van haar bestaan, begon Maria haren God te beminnen uit geheel haar hart, uit geheel hare ziel, uit geheel haar verstand

(1) I. Mach. VI, 12. (2) Opera tua sumus non te deseremus S. Bern. (3) Cant. cant. IV, 7.

en uit al hare krachten, en in die liefde tot God nam zij dagelijks toe. Al hare gedachten, al hare begeerten waren aan en voor God; zij sprak geen woord, zij verrichtte geen werk, tenzij tot glorie van God. Op het einde van haar leven mocht Maria met voldoening op het verledene terugzien en zeggen: Nu, nu herinner ik mij de deugden, die ik beoefend, de goede werken, die ik gedaan heb. Die deugden, die goede werken scharen zich rondom het sterfbed van Maria: haar levend geloof, hare zoete hoop, hare vurige liefde, hare diepe ootmoedigheid, hare stipte gehoorzaamheid, haar voorbeeldeloos geduld, hare vlekkeloze zuiverheid; al de goede werken, die zij tijdens haar lang leven verricht had; al die deugden en goede werken riepen Maria toe: Wij zijn uwe werken en verlaten u niet; wij zullen onze intrede met u doen in het hemelrijk en u vergezellen tot voor den troon van God.

Eindelijk maakt den dood nog bitter de onzekerheid aangaande de toekomst.

De dood, B. B., is de overgang van den tijd naar de eeuwigheid, zoodat van den dood afhangt de gelukkige of ongelukkige eeuwigheid. Geen wonder dat de mensch, die gaat sterven, en die dus gaat beslissen over zijn eeuwigheid, dat die mensch ongerust is. Loopt hij geen gevaar, de ongelukkige eeuwigheid in te gaan? Wat zegt de H. Schrift? De mensch weet niet, zegt zij, of hij liefde of haat waardig is: *Nescit homo utrum amore an odio dignus sit.* (1) Alhoewel ik mij niets bewust ben, zegt de Apostel Paulus, daarom ben ik niet gerechtvaardigd: *Non in hoc justificatus sum.* (2) Nochtans, vele Heiligen waren vol vreugde bij hunnen dood. Toen de

(1) Eccl. IX, 1. (2) I Cor. IV, 4.

H. Laurentius Justinianus, zoo verhaalt ons de H. Alphon-
sus van Liguorio, op sterven lag, en hij zijne broeders,
die om zijn sterfbed stonden, hoorde weenen, zeide
hij: Weg! Weg met die tranen! 't Is nu geen tijd van
weenen; wilt gij hier blijven, dan moet gij u met mij
verheugen, want ziet! de deur des hemels zal weldra
voor mij geopend worden, en ik ga mij vereenigen met
mijnen God. Hetzelfde wordt verhaald van meer andere
Heiligen, namelijk, dat zij zich verheugden bij hunnen
dood. Nochtans, stellig zeker, in staat van genade te
zijn, waren zij niet, en bijgevolg ook niet stellig zeker
van hunne zaligheid. Doch Maria? Zij was stellig zeker, X
in staat van genade te zijn, sedert de Engel haar gebood-
schapt had, dat zij vol van genade was. Zij was stellig
zeker, die genade nooit verloren, doch steeds vermeerderd
te hebben, en bijgevolg was Maria ook stellig zeker, bij
haar sterven naar den hemel te gaan. Hoe groot moest
dus de vreugde van Maria niet zijn, zoodra zij wist dat
zij sterven ging! Doch zien wij in ons tweede deel eenige
bijzonderheden van den dood van Maria, namelijk de
wijze, waarop hij plaats had en daarom zoo kostbaar was.

II.

Volgens een algemeen gevoelen, B. B., leefde Maria na
de Hemelvaart van Christus, nog vier en twintig jaren,
zoodat zij bij haren dood den gezegenden ouderdom van X
twee-en-zeventig jaren bereikt had. Maria verlangde vurig
naar den hemel, en geen wonder: daar immers was haar
schat, haar teërgeliefde Jezus; en waar de schat is, daar
is, zegt de H. Schrift, ook het hart. Nochtans, wijl Maria
wist dat het de wil van haar goddelijken Zoon was, dat
— zij op hare beurt ook eenigen tijd bij de Apostelen ver-
bleef, onderwierp zij zich volgaarne aan diens wil. De

Apostelen kwamen dikwijls bij Maria. Waren zij in twijfel, zij kwamen bij Maria om raad; waren zij in droefheid, zij kwamen bij haar om troost; werden zij vervolgd, zij kwamen bij haar om bijstand, en altoos vonden zij bij die goede Moeder raad, troost en bijstand. Ja, Maria sprak hun moed in het hart, om voor niets achteruit te deinzen, doch om alles te ondernemen tot glorie van God en tot zaligheid der zielen.

Tijdens haar verblijf te Jeruzalem bezocht Maria dikwijls de plaatsen, door haar goddelijken Zoon geheiligd. Nu eens bezocht zij Bethleëm, waar Jezus geboren was; dan wederom Nazareth, waar zij zoovele jaren te zamen hadden doorgebracht. Bij voorkeur bezocht Maria de plaatsen, door Jezus' lijden geheiligd: den Olijfhof, waar Jezus zijn lijden begonnen had; het gerechtshuis van Pilatus, waar Hij gegeeseld en gekroond was; doch het liefst deed zij den kruisweg, beklom dan den Calvarieberg, waarop Jezus aan het kruis gestorven was, bezocht vervolgens het graf, waarin zijn lichaam na de kruisafneming was nedergelegd en eindelijk den Olijfberg, van welken Jezus glorievol ten Hemel geklommen was.

Het bezoek dier plaatsen verschaftte Maria wel is waar veel troost; zekere plaatsen waren voor haar vol van de zoetste herinneringen, doch zulks belette niet dat Maria, hoe meer zij vorderde in jaren, des te meer naar haar goddelijken Zoon verlangde, vooral, B. B., zoo dikwijls zij op den Olijfberg kwam, van welken zij Jezus ten hemel had zien klimmen. O dan verlangde Maria naar haren Jezus sterker dan het dorstend hert verlangt naar de frissche waterbron; dan verzuchtte die goede Moeder naar haren Zoon: Wanneer zal mij het geluk te beurt vallen, waarnaar ik zoo dorst! Wanneer, o mijn Jezus, zal ik mogen komen en voor uw aanschijn verschijnen!

Wie zal mij vleugelen geven gelijk aan de duif, zeide Maria met den koninklijken Profeet David: *Quis mihi dabit pennas sicut columbae*, en ik zal tot mijnen Zoon opvliegen en in hem berusten, *et volabo et requiescam*. (1)

Dusdanig, B. B., waren de herhaalde zoete verzuchtingen van Maria naar haren Zoon. Aan die verzuchtingen zal haar Zoon dan ook weldra voldoen. Daarenboven, Jezus heeft zijn doel bereikt. Maria moest zijne pas gestichte Kerk zichtbaar bijstaan en beschermen. Zulks heeft die goede Moeder op hare beurt gedaan. Thans is Jezus' Kerk reeds over verschillende plaatsen verspreid. De stem der Apostelen is reeds ver doorgedrongen. Ook heeft Maria zich een schat van verdiensten vergaderd, zoo groot, dat zij tot Koningin van hemel en aarde, van Engelen en Heiligen kan gekroond worden. Doch ziet, Jezus alvorens zijne Moeder tot zich te roepen, wil haar eerst verwittigen. Eenige dagen vóór haren dood zendt Jezus den Engel Gabriel, denzelfden, dien God eertijds gezonden had, om Maria te boodschappen, dat zij verkoren was, de Moeder van den Zoon Gods te worden. Vol eerbied nadert de Engel Gabriel opnieuw Maria: Wees gegroet! zegt hij wederom, gij zijt de gezegendste der vrouwen; weldra zal u de zaligheid des hemels te beurt vallen; de Heer Jezus uw Zoon wacht de komst zijner Moeder af. En Maria bij het vernemen dier blijde tijding antwoordt: Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord. Aan Joannes voorzeker heeft Maria het eerst die blijde tijding bekend gemaakt. Immers, Jezus aan het kruis had zijne Moeder den H. Joannes toevertrouwd; Joannes had Maria tot zijne Moeder aangenomen. Jaren lang had hij als trouwe zoon met Maria, de Moeder

(1) Ps. LIV, 7.

van Jezus, gewoond en voor haar zorg gedragen. Doch welk een slag voor Joannes! Vol droefheid deelde hij het nieuws mede aan de andere Apostelen, aan zijne bloedverwanten en vrienden, ja aan alle Christenen van Jeruzalem. Allen werden beproefd bij het vernemen dier tijding. Niet, B. B., dat de geloovigen van Jeruzalem Maria het geluk des hemels benijdden; neen, maar omdat zij van hun steun en troost, van hunne goede Moeder gingen beroofd worden. De Christenen, die Maria kwamen bezoeken, stortten overvloedige tranen; zij smeekten haar hen toch niet als weezen achter te laten. Maria antwoordde: De wil des Heeren geschiede. Zij troostte de Christenen, moedigde hen aan en beloofde dat zij hen nooit zou vergeten en in den hemel zou gedachtig zijn.

Den tijd, die Maria overbleef, besteedde zij om zich voor te bereiden tot den dood. Voor de laatste maal bezocht zij nog de heilige plaatsen van Jeruzalem en omstreken. De dag, waarop Maria dit tranendal zou verlaten, naderde voor de Christenen met al te rassche schreden. Bedroefd waren zij in Maria's woning op den Sion samengekomen. De Apostelen, door eene bijzondere beschikking van God, bevonden zich allen te Jeruzalem, uitgenomen de H. Jacobus, die reeds overleden was, en Thomas. De Apostel Paulus was juist van zijn tweede reis terug en kon dus den dood van Maria bijwonen. De Apostelen waren bedroefd en verblijd, juist gelijk bij de Hemelvaart van hun goddelijken Meester. Toen ook waren zij bedroefd, wijl Jezus hen ging verlaten; verblijd, wijl Jezus bezit ging nemen van den troon in den hemel, dien Hij verdiend had. Nu zijn de Apostelen bedroefd, wijl Maria niet meer bij hen zal zijn; verblijd, wijl hunne goede Moeder den schoonen hemel zal binnengaan.

Eindelijk was het uur gekomen, dat Maria de wereld

verlaten zou. De Christenen zijn geschaard rondom het sterfbed van Maria. Zij hebben hunne betraande oogen onafgebroken op hunne goede Moeder gevestigd. Eensklaps werd er een aangename muziek gehoord. Engelenkoren, door Jezus vooraf gezonden, dalen neder. Bij het ontwaren der Engelen roept Maria hen toe: O, inwoners van het hemelsch Jeruzalem! boodschapt aan mijn Welbeminde, dat ik van liefde verkwijn: *Annuntiate Dilecto meo quia amore langueo.* (1) Eindelijk verschijnt Jezus, haar Zoon. Door Engelen omgeven, daalt Hij neder bij zijne Moeder. Kom, o mijne gezegende Moeder! zoo spreekt Jezus Maria aan. Kom naar mijne woonplaats! Gij, de reinste der vrouwen. Daarop roept Maria uit: In uwe handen o mijn Zoon! beveel ik mijnen geest. Maria aanschouwt vol liefde voor de laatste maal hare kinderen, die haar sterfbed omringen; zij verheft hare hand en zegent hen. Daarop vouwt zij hare handen eerbiedig te zamen, en terwijl eene hemelsche vreugde schittert op haar rein gelaat, opent Maria nog eens haar heiligen mond: Mijn Zoon! zegt zij, mij geschiede naar uw woord, en zachtjes ontslapende geeft Maria zonder pijn of smart, zonder geweld, in eene hemelzalige verrukking hare schoone ziel over in de handen van Jezus haren Zoon. Maria is niet meer. Hare schoone ziel heeft de aarde verlaten en is opgevlogen ten hemel, waar kort daarna haar maagdelijk lichaam de ziel gevolgd is, want Maria is, gelijk wij weten, met ziel en lichaam opgenomen ten hemel.

SLUITREDE.

Ziedaar, B. B., den schoonen, den kostbaren dood van Maria. Maria ontsliep zacht in den Heer, den glimlach

(1) Cant. cant. II, 5.

op haar rein gelaat. En geen wonder. Wat toch in de wereld kon Maria weerhouden, daar zij onthecht van het aardsche, altoos voor God geleefd had en naar niets dan naar haren God verlangde? Wat toch kon Maria vrees voor den dood inboezemen, daar zij vrij van de erfzonde, zich niet eens aan de kleinste dadelijke zonde had plichtig gemaakt, doch immer de deugd beoefend, het goede gedaan had? Vol blijdschap dus zag Maria het oogenblik van den dood naderen, stellig zeker als zij was, dat zij zich in den hemel met haar goddelijken Zoon ging vereenigen, om voor eeuwig met Hem gelukkig te zijn.

Bij de gedachte aan dien schoonen, kostbaren dood van Maria zal een ieder wellicht denken: Och of ik ook eenmaal zulk een zaligen dood sterve. *Zulk* een zaligen dood, B. B.? Neen dat is niet mogelijk. Die schoone, die kostbare dood is alleen voor Maria. Maar eenmaal een zaligen dood sterven? Ja, B. B., dat is mogelijk, en daarop moeten wij ons met hart en ziel toeleggen, daarvoor moeten wij werken gansch ons leven.

X O, B. B., bekommeren wij ons niet te zeer over de aardsche goederen, die vergankelijk zijn; doch leggen wij ons met vlijt toe op de hemelsche goederen, die eeuwig blijven duren. Wachten wij ons zorgvuldig voor de zonde, wijl de gedachte aan de zonde den dood zoo bitter maakt, beoefenen wij daarentegen met vlijt de deugd, wijl de gedachte aan de deugd, den dood zoet doet wezen. Tot dat einde moeten wij onder anderen ons tot Maria wenden. Van uit het hoogste des hemels, waar zij met ziel en lichaam opgenomen is, slaat Maria vol medelijden hare blikken op ons in dit tranendal neder. Die goede Moeder is bereid ons te hulp te komen, mits wij onze toevlucht tot haar nemen. O, bidden wij dus Maria, doch vooral vandaag, ter gelegenheid van hare glorierijke Hemelvaart.

Bidden wij die goede Moeder, dat zij ons van God de genade bekome, om Jezus haar goddelijken Zoon bovenal te beminnen, al de dagen van ons leven trouw te dienen, X om op het einde van ons leven, zoo niet gansch zeker van onze zaligheid, dan toch vol betrouwen de eeuwigheid tegemoet te kunnen zien en een zaligen dood, den dood der rechtvaardigen, te sterven. Amen.

Zeventiende Preek.

Het H. Hart van Maria.

Ego mater pulchrae dilectionis.

Ik ben de moeder der schoone liefde.
(Eccl. XXIV, 24.)

INHOUD.

VOORREDE.

Twée feesten ter eere van twee H. Harten, namelijk van Jezus en van Maria. — De devotie tot het H. Hart van Jezus en die tot het H. Hart van Maria gaan samen, zij dagteekenen van het begin der H. Kerk. — Congregatiën ter eere van het H. Hart van Maria. — Fransche omwenteling. — Broederschap van het H. Hart van Maria, door Paus Gregorius XVI tot aartsbroederschap verheven.

VERDEELING.

- I. Welk is het voorwerp der devotie, waarvan hier spraak is?
- II. De voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Maria moeten eeren.

I.

Grond der devotie tot het H. Hart van Maria, haar

goddelijk moederschap. — Het voorwerp dezer devotie is tweederlei: het stoffelijk en het geestelijk voorwerp. — Het stoffelijk voorwerp is het H. Hart van Maria zelf. — Wat is het H. Hart van Maria? — Het geestelijk voorwerp is de liefde van Maria, waarvan het hart het zinnebeeld is. — Men eert de reliquiën van Maria, hoeveel te meer moet men dan haar H. Hart eeren.

II.

Welke is de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Maria moeten eeren? De voornaamste beweegreden is de liefde van Maria, liefde tot God en de menschen. — Maria heeft ons bemind gansch haar leven, en zij bemint ons nog. — Gansch het leven van Maria is een aaneenschakeling van liefdewerken geweest. — Maria in den tempel te Jeruzalem. — Maria stemt toe, de Moeder van God te worden. — Maria brengt Jezus ter wereld. — Zij offert Hem op te Jeruzalem: Voorzegging van Simeon. — Maria vlucht met Jezus naar Egypte. — Jezus verloren te Jeruzalem. — Jezus werkt te Nazareth. — Jezus wordt miskend en vervolgd tijdens zijn leeraarsambt. — Jezus wordt verraden, valsch beschuldigd, ter dood veroordeeld, mishandeld, aan Pilatus en Herodes overgeleverd, gegeeseld, met doornen gekroond, achter Barrabas gesteld, tot den kruisdood veroordeeld. — Maria ontmoet Jezus op weg naar den Calvarieberg. — Maria aan den voet des kruises. — Woorden van Jezus tot Maria en Joannes; Maria neemt ons tot hare kinderen aan. — Zij offert uit liefde tot ons haar goddelijken Zoon op. — Maria in den hemel bemint ons en verlangt niets zoozeer dan ons gelukkig te maken.

SLUITREDE.

Na het H. Hart van Jezus moeten wij het H. Hart

van Maria het meest eeren. — Wij moeten aan Maria's liefde met wederliefde beantwoorden, den H. Joannes navolgen.

Zeventiende Preek.

Het H. Hart van Maria.

Ego mater pulchrae dilectionis.

Ik ben de moeder der schoone liefde.
(Ecclus XXIV, 24.)

VOORREDE.

Buiten het feest van het H. Hart van Jezus, B. B., viert onze Moeder de H. Kerk ook nog het feest van het H. Hart van Maria. De godsvrucht of devotie tot het H. Hart van Maria is zoo min eene nieuwigheid als die tot het H. Hart van Jezus, en zonder gevaar van zich te bedriegen, mag men zeggen, dat zij in zekeren zin ook dagteekent van het begin der H. Kerk; doch in den beginne ging zij door onder de algemeene godsvrucht tot Maria: later heeft zij zich alom onder een *bijzonderen naam* en een *bepaalden vorm* uitgebreid.

Als bijzondere godsvrucht dus neemt de godsvrucht tot het H. Hart van Maria een aanvang met die tot het H. Hart van Jezus. En geen wonder. Hoe toch zou men de Moeder van den Zoon, en bijzonder eene Moeder als Maria van een Zoon als Jezus kunnen scheiden? Zoodra dus onze Moeder de H. Kerk op het einde der zeventiende eeuw haren kinderen toestond het H. Hart van Jezus op eene bijzondere wijze te vereeren, toen

kwamen de kinderen van Maria al spoedig op de gedachte, om het H. Hart hunner goede Moeder ook eene bijzondere eer te bewijzen.

Die twee devoties dus ontstonden en ontwikkelden zich gelijktijdig; te zamen werden zij door de Oversten der H. Kerk verzorgd en begunstigd. In Frankrijk vooral werden er alom Congregatiën opgericht ter eere van het onbevlekt Hart van Maria, en de Paus van Rome stelde zich niet tevreden met die Congregatiën enkel goed te keuren en aan te prijzen, doch hij verrijkte ze tevens met geestelijke schatten, met talrijke aflaten.

De Fransche omwenteling, waardoor gansch Frankrijk met puinen overdekt, als met bloed overstroomd en Europa zoo verschrikkelijk geschokt werd, die omwenteling sloopte ook de Congregatiën, ter eere van het H. Hart van Maria opgericht, en bracht daardoor een gevoeligen slag toe aan de godsvrucht zelve. Schier in vergetelheid geraakt, zal de godsvrucht tot het H. Hart van Maria herleven, zij zal bloeien, steeds meer en meer bloeien en de schoonste vruchten van heiligheid voortbrengen. Tot dat einde koos God, wiens inzichten ondoorgrondbaar zijn, een eenvoudigen en ootmoedigen Priester, een Priester zonder buitengewone talenten en aanzien. Die Priester was de Eerwaarde Heer Dufriche Desgenettes, Pastoor van onze Lieve Vrouw der Overwinningen te Parijs. Toen de Eerwaarde Heer Dufriche Desgenettes pastoor van O. L. Vrouw-Kerk was, leverde zijne parochie een akelig en bedroevend schouwspel op. Zijne parochianen, gansch in de tijdelijke aangelegenheden verslonden en aan de vermaken der wereld overgegeven, waren onverschillig geworden voor den godsdienst. Kerk, Mis, Sacramenten, alles schenen zij vergeten. En terwijl die goede herder over den ellendigen toestand zijner ongelukkige schapen nadenkt, ziet! daar valt hem

eensklaps de gedachte in, zijne parochie toe te wijden aan het allerheiligste en onbevleete Hart van Maria. Hij maakt de statuten op van een broederschap ter eere van het H. Hart van Maria, en onderwerpt die aan de goedkeuring van Zijne Doorl. Hoogw. Mgr Quélen, destijds aartsbisschop van Parijs. Deze keurt den 16 December 1836 de statuten goed. De broederschap van het H. Hart van Maria wordt verheven tot aartsbroederschap door Zijne Heiligheid Gregorius XVI den 24 April 1837, met machtiging om andere broederschappen op te nemen, opgericht tot hetzelfde doel, namelijk, om te bidden voor de bekeering der zondaren. Alom richten zich honderden, duizenden broederschappen op en sluiten zich aan bij de aartsbroederschap te Parijs, zoodat met de broederschappen zich tevens de godsvrucht tot het H. Hart van Maria de gansche wereld door verspreidt en de schoonste vruchten voortbrengt. Wijn wij vandaag het feest van het H. Hart van Maria vieren, heb ik voorgenomen, u eenige oogenblikken over het H. Hart dier goede Moeder te onderhouden. Wij zullen zien:

- I. Welk het voorwerp is der devotie, waarvan hier spraak is;
- II. De voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Maria moeten eeren.

I.

En wel vooreerst, welk is het voorwerp der devotie, waarvan hier spraak is?

Om zulks wel te verstaan, B. B., zeggen wij eerst een woordje over de waardigheid van Maria. Maria is het volmaaktste der schepselen, zoodat zij niet alleen de menschen, maar ook de Engelen in volmaaktheid te boven

gaat. Zonder vlek ontvangen, kwam Maria ter wereld bedeed met de kostbaarste gaven naar ziel en lichaam. Vol van genade, heeft Maria de genade nooit door de geringste fout verminderd, doch door hare deugden en goede werken steeds vermeerderd. Daarna tot de grootste waardigheid, tot die van Moeder van God verheven, deelde Maria steeds met haren goddelijken Zoon in het werk der verlossing, totdat zij door Jezus aan het kruis aangesteld werd tot Moeder der menschen. Na nog eenige jaren na den dood van haar goddelijken Zoon voor de H. Kerk zorg gedragen te hebben, ontsliep Maria zacht in den Heer en werd daarna met ziel en lichaam opgenomen ten hemel, waar zij thans, boven Engelen en Heiligen verheven, zetelt bij Jezus, haar goddelijken Zoon. Ziedaar de waardigheid van Maria, en 't is in die waardigheid, dat de grond ligt van de godsvrucht tot het H. Hart van Maria. Het voorwerp dier godsvrucht, B. B., is tweevoudig in zijne eenheid: het stoffelijk en het geestelijk voorwerp. Door het stoffelijk voorwerp, en dat onder het bereik der zintuigen valt, moet verstaan worden het eigenlijke H. Hart van Maria.

Het hart van den mensch, van welken ook, is reeds een kunstgewrocht des Scheppers; het H. Hart van Maria is het meesterstuk bij uitnemendheid van Gods oneindige almacht, wijsheid en liefde. Dat meesterstuk — het H. Hart van Maria — in zich beschouwd, is na het H. Hart van Jezus het waardigste voorwerp onzer vereering. Ziehier eenige redenen.

Het H. Hart van Maria is het edelste deel van het lichaam der Moeder Gods; dus van het heiligste, het volmaaktste lichaam, dat ooit na dat van den Zoon Gods, voor ons mensch geworden, gevormd is. Het is het beginsel van het leven der Moeder Gods; dus van het

heiligste, het volmaaktste aller levens na dat van den Zoon Gods.

Het H. Hart van Maria is het edelste orgaan van de gevoelens der ziel van Maria; dus van de heiligste, van de volmaaktste der zielen na die van den Zoon Gods. Het is gansch bijzonder het orgaan van Maria's overgroote liefde tot God en de menschen; liefde, van welke er na die van Jezus geen zuiverdere, geen vurigere, geen brandendere liefde gevonden wordt; liefde, die de liefde van alle Engelen en Heiligen overtreft.

Het H. Hart van Maria is na dat van Jezus het heiligdom bij uitstek van God den H. Geest, die het op eene bijzondere wijze door den overvloed zijner genaden geheiligd heeft. Het is de bron van het bloed, waarvan door de bijzondere werking van den H. Geest het lichaam van den Zoon Gods gevormd is: dus van het bloed, dat met den Zoon Gods zelfstandig is vereenigd; in een woord, het H. Hart van Maria is het Hart van de Moeder van God, en daarom is het na het H. Hart van Jezus het waardigste voorwerp onzer vereering.

Door het geestelijk voorwerp, B. B., moet verstaan worden de liefde van Maria; liefde, waarvan het hart het zinnebeeld is; liefde, waarmede Maria niet alleen God, maar ook de menschen bemind heeft en nog bemint; liefde, waarvan zij ons de doorslaandste bewijzen gegeven heeft vooral tijdens het lijden van haar goddelijken Zoon, dien zij uit liefde tot ons aan God den hemelschen Vader opgeofferd heeft.

Uit deze weinige regelen goed begrepen, blijkt dat beide voorwerpen, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp, maar één voorwerp uitmaken, en dat wij het H. Hart van Maria vereeren als zinnebeeld der liefde, en de afgebeelde liefde in haar H. Hart. Terecht wordt dus

Maria genoemd de Moeder der schoone liefde: *Mater pulchrae dilectionis*. (1) Bijgevolg, onder welk oogpunt men het voorwerp ook beschouwe, na het H. Hart van Jezus is er niets uitstekender, niets kostbaarder, niets edeler, niets heiliger dan het H. Hart van Maria, en bijgevolg is er niets, dat meer onzen eerbied en onze liefde verdient; 't is het H. Hart van Jezus' Moeder en onze Moeder, die ons altoos zoo teeder bemind heeft en nog bemint; 't is Maria zelve, beschouwd in het edelste deel van haar maagdelijk lichaam, in haar H. Hart en in de schoonste eigenschap harer ziel, in hare liefde.

Veronderstelt eens een persoon, B. B., in het bezit van eene reliquie van onze lieve Vrouw, bijv., van een deeltje van een der kleederen, welke Maria tijdens haar leven gedragen heeft; die persoon, in het bezit van dergelijke reliquie, zou zich gelukkig achten; met eerbied zou hij ze in zijne handen nemen, met liede aan zijne lippen drukken en vereeren, en die persoon, B. B., heeft gelijk. Waarom? Die reliquie is onzen eerbied, onze liefde waardig, omdat zij gedragen is geweest door Maria, de Moeder van God. Doch ik vraag het, wat is die reliquie, hoe eerbiedwaardig ook, in vergelijking van het H. Hart van Maria? Ziedaar dus, B. B., waarin het tweevoudig voorwerp van de godsvrucht tot het H. Hart van Maria bestaat, het stoffelijk en het geestelijk voorwerp; beide maken om zoo te zeggen maar een voorwerp uit. Zien wij nu in ons tweede deel de voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Maria moeten eeren.

II.

Welke is de voornaamste beweegreden, waarom wij

(1) Eccl. xxiv, 24.

het H. Hart van Maria moeten eeren? De voornaamste beweegreden, B. B., is de liefde van Maria, waarmede zij God en de menschen bemind heeft.

Niemand voorzeker na Jezus den Zoon, heeft God en de menschen meer bemind dan Maria zijne Moeder. Het H. Hart van Maria brandde steeds van liefde tot den God der oneindige liefde. Maria, zoo spreekt de H. Alphonsus, heeft van af het begin van haar bestaan God meer bemind dan alle Engelen en Heiligen te zamen; en wel verre van ooit in hare liefde tot God te verflauwen of te verminderen, nam zij gedurende twee en zeventig jaren, dus gansch haar leven, in de liefde tot God toe. Doch 't is thans over de liefde van Maria tot de menschen, dat wij moeten handelen.

De liefde van Maria tot de menschen vangt aan met haar leven; zij is haar bijgebleven tot na haren dood. Ja, B. B., Maria heeft ons bemind tijdens haar leven. Gansch haar leven is eene reeks van liefdewerken voor het menschdom geweest. Zoodra Maria het levenslicht aanschouwde, zegt de H. Modestus, offerde zij zich reeds op tot heil en verlossing der wereld. Ongeveer drie jaren oud, en overgeplaatst in den tempel te Jeruzalem, was het gebed een harer voornaamste bezigheden. En waarom bad Maria in den tempel? Zij bad, onder anderen, om de genade, ten einde haren evenmensch zoo volmaakt mogelijk te beminnen. Bedroefd over den ellendigen toestand van het menschdom, verzuchtte Maria aanhoudend ten hemel en bad God, de komst van den Messias te verhaasten, den lang gewenschte der volkeren te zenden, die het menschdom verlossen zou. Het voorwerp van de verzuchtingen der Aartsvaders was het voorwerp der verzuchtingen van Maria in den tempel: O hemelen dauwt van boven: *Rorate coeli desuper*, en dat de wolken den

Rechtvaardige regenen: *et nubes pluant Fustum*: de aarde opene zich: *aperiatur terra*, en dat zij den Zaligmaker voortbrengende: *et germinet Salvatorem*. (1)

Welk een blijk van liefde tot ons gaf Maria niet op het oogenblik, dat zij bij de boodschap des Engels toestemde, de Moeder van God te worden! Maar Maria werd toen toch tot de grootste waardigheid, tot de waardigheid van Moeder van God, verheven, zoudt gij kunnen denken. En inderdaad, B. B., zoo is het. Doch Maria wist ook aan welken prijs. Zij wist wat de Zoon Gods, wiens Moeder zij ging worden, moest doen en lijden; dat Hij den schande- en pijnlijksten dood, den dood des kruises, moest sterven voor de zaligheid der menschen. Door er dus in toe te stemmen, de Moeder van God te worden, stemde zij er ook in toe, al de pijnen en smarten met haar goddelijken Zoon te deelen. Ja, van dat oogenblik af aanvaardde Maria den lijdenskelk, om dien met Jezus haar Zoon te drinken, en zulks uit liefde tot ons, om ons mede te verlossen, gelijk Jezus uit liefde tot ons om ons te verlossen, den lijdenskelk aanvaard en gedronken heeft.

Welk eene droefheid en smart reeds voor Maria, het goddelijk Kind te zien geboren worden te Bethleem in eenen stal!

Dan, met welke vlijt spoedde Maria zich eenige dagen na de geboorte van Jezus met haar goddelijken Zoon op de armen naar Jeruzalem, om Hem in den tempel den hemelschen Vader op te offeren? Jezus biedt zich aan als zoenoffer om voor onze zonden te voldoen, om ons uit de slavernij des duivels en van den eeuwigen dood te verlossen; later zal Hij het zoenoffer, hier op het altaar

(1) Isaias XLV, 8.

des tempels aangeboden, op het altaar des kruises voltrekken, door er op te sterven uit liefde tot ons. En Maria? Zij voegt haar offer bij het offer van haren Zoon; zij stemt er in toe, want van Maria als Moeder wordt de toestemming vereischt: later zal zij opnieuw haar offer vervoegen bij dat van haren Zoon, op den Calvarieberg zal zij wederom toestemmen dat Jezus zich opoffere tot zaligheid der menschen.

Intusschen, bij dit offer van haren Zoon wordt Maria Jezus' lijden aangekondigd; er wordt haar duidelijk gezegd welk deel zij er in hebben zal. Deze — Jezus bedoevende — zoo spak Simeon tot Maria, deze is tot val en opstanding van velen in Israël gesteld; Hij zal der vervolging tot mikpunt strekken, en u zelve zal een zwaard dwars door de ziel gaan: *Et tuam ipsius animam pertransibit gladius*. (1) Ziedaar het lijdenszwaard getrokken, zwaard, dat Maria steeds voor den geest zal zweven, en dat niet in de schede zal gestoken worden, alvorens dwars door de ziel van Maria heen, de zijde van Jezus, haar Zoon, getroffen en geopend te hebben. Immers, Maria leed gansch haar leven; en werd haar lijden ook bij tusschenpoozen door zekere omstandigheden verlicht, 't was niet zelden om plaats te maken voor een nieuw en tevens pijnlijker lijden.

Wat leed Maria niet, zoodra zij vernam dat Herodes haren Zoon Jezus naar het leven stond, en zij genoodzaakt was de vlucht te nemen naar Egypte! Wat leed Maria niet, toen zij haren Jezus, pas twaalf jaar oud, op hare terugreis van Jeruzalem naar Nazareth verloren had en onder weg overal zoo angstvol opzocht! Wat leed Maria niet, telkens als zij haar beminden Zoon te Nazareth met

(1) Luc. II, 35.

zijn voedstervader, of later alleen, zag werken, en als zij dan dacht aan al de pijnen, die Jezus te lijden stond! Wat leed Maria niet, als zij haren Zoon tijdens zijn openbaar leeraarsambt door de ondankbare Joden zag miskend en gelasterd, vervolgens met den dood bedreigd! Die dood, de schande- en pijnlijke kruisdood van Jezus, naderde dan ook met al te rassche schreden. Ja, het uur zou weldra slaan, waarop Maria met haren Zoon aan den lijdenskelk zou drinken, dien kelk met Hem tot den bodem toe zou ledigen.

Maria heeft reeds vernomen dat haar Jezus door Judas verraden, door de overige Apostelen verlaten, gevangen genomen is. Zij weet reeds dat Hij door zijne vijanden valsch beschuldigd en mishandeld, door den joodschen raad ter dood veroordeeld is. Maria heeft reeds vernomen dat haar Jezus aan Pontius Pilatus overgeleverd, door den romeinschen landvoogd naar Herodes gezonden is, en hoe die onkuische viervorst, na Jezus bespot en beschimpt te hebben, Hem naar Pontius Pilatus teruggezonden heeft. Maria heeft, zoo niet lichamelijk, dan toch in den geest, de verschrikkelijke folteringën, haar Zoon aangedaan, de pijnlijke geeseling en kroning met doornen bijgewoond. Maria heeft de kreten van voorkeur aan Barabbas boven haar Zoon: *Non hunc sed Barabbam*: (1) Niet dezen maar Barabbas; de moordkreten tegen Jezus: Kruis Hem! Kruis Hem! *Crucifige, crucifige Eum*! (2) hooren weergalmen. Ja, dat alles had Maria reeds vernomen en gehoord, totdat zij eindelijk vernam dat Jezus ter dood veroordeeld was, en dat men haar Zoon de stad Jeruzalem uitleidde, om Hem op den Calvarieberg den dood des kruises te doen sterven. Daarop brak

(1) Joan. XVIII, 40. (2) Joan. XIX, 6.

Maria in weeklachten los; doch den wil Gods gedachtig, die vordert dat haar Zoon voor ons den kruisdood sterve, staat zij vol moed op. En evenals eertijds de Aarts-vader Abraham, voorzien van vuur en zwaard, met zijn zoon Isaac den berg Moria beklom, om hem daar te slachtofferen; zoo ook zal Maria, brandende van het vuur der liefde en met het zwaard der droefheid in het hart, den Golgotha beklimmen, om daar tot zaligheid der menschen haren Zoon te slachtofferen. Volgen wij nog eenige oogenblikken Maria op den kruisweg. Stellen wij ons daarna met haar aan den voet des kruises; daar, daar vooral schijnt de liefde van Maria voor ons uit; daar zullen wij zien, hoe zij ons vol liefde tot hare kinderen aanneemt.

Jezus uitgeput door vermoeienis en bloedverlies, door honger en dorst, ging, onder zijn kruis gebogen, met moeite vooruit. De doornenkroon omsluit zijn heilig hoofd; zijn aangezicht is gansch misvormd; bloedige voetstappen laat Hij na, waar Hij gegaan is; Hij is omgeven van wreede beulen en romeinsche soldaten. Maria, die vergezeld door eenige godvreezende vrouwen, genaderd was, dringt door de beulen en soldaten heen en staat eensklaps voor haren Zoon. Jezus werpt een blik van medelijden en liefde op zijne bedroefde Moeder. Maria werpt tevens een blik van medelijden en liefde op haar mismaakten Zoon. Die wederzijdsche blikken, gelijk aan twee scherpe pijlen, doorboren de H. Harten van Jezus en Maria. Beiden, slachtoffers van liefde tot het menschdom, kunnen van droefheid overstelpt, nauwelijks een woord uitbrengen. Na elkander eenige oogenblikken aanschouwd te hebben, moeten Jezus en Maria van elkander scheiden. Jezus moet opnieuw vooruit. Maria zal haren Zoon volgen tot op de plaats, waar het offer moet vol-

tooid worden. Met moeite en na herhaalde malen onder het kruis bezweken te zijn, komt Jezus op den Calvarieberg aan. Men rukt Jezus de kleederen van zijn lichaam, werpt hem op het kruishout neder en slaat zijne gezegende handen en voeten met drie of vier nagels aan het kruishout vast. Daarop richt men het kruis, met het goddelijk slachtoffer beladen, in de hoogte. Maria en Joannes staan aan den voet des kruises. Daar aan den voet des kruises spreidt zich vooral Maria's liefde voor ons ten toon; daar wordt zij aangesteld tot onze Moeder en neemt zij ons tot hare kinderen aan. Jezus, verheven aan het kruis, laat zijn oogen rondgaan en vestigt ze eindelijk op Maria, die aan de eene zijde, en op Joannes, die aan de andere zijde van het kruis staat. Tot Maria spreekt Jezus de volgende woorden: Vrouw, ziedaar uwen Zoon: *Mulier ecce filius tuus*; en tot den leerling zegt Hij: Ziedaar uwe Moeder: *Ecce Mater tua*. (1) Jezus spreekt als Verlosser, niet als Zoon van Maria. Hij spreekt tot Maria niet als *zijne* Moeder, maar als medeverlosseres en als Moeder der menschen. Joannes was de eerste en tevens de plaatsbekleeder van allen. 't Is dus alsof Jezus zeide: Ziedaar uwen Zoon, dien gij in liefde en smarten hebt voortgebracht; Gods kinderen zijn voortaan ook uwe kinderen. En terwijl Jezus zoo sprak, Maria zijne Moeder tot Moeder der menschen aanstelde, o, toen ontsloot zich zijn goddelijk Hart, dat van liefde tot ons brandde. Jezus liet uit zijn goddelijk Hart eene liefdevlam nederdalen in het H. Hart van Maria. Die liefdevlam, afgekomen van het Kruis, ontstak haar Moederhart, en terstond voelde zij het van liefde tot de menschen branden. Uit liefde voor de menschen, tot wier Moeder

(1) Joan. XIX, 27.

zij aangesteld werd, en die zij tot hare kinderen aannam, uit liefde voor de menschen, zeg ik, bracht Maria tot hunne verlossing het kostbaarste, dat zij bezat, ten offer; en hetgeen de Apostel Paulus van de liefde van Jezus zegt, en bijgevolg van zijn H. Hart, namelijk, dat Hij ons bemind en zich zelven voor ons overgeleverd heeft, overgeleverd tot den dood, ja tot den dood des kruises; hetzelfde mogen wij eenigermate van de liefde van Maria zeggen, en bijgevolg ook van haar H. Hart, namelijk, dat Maria ons bemind en haar eenigen Zoon voor ons geofferd heeft op het altaar, ja op het altaar des kruises. Dan, B. B., de vurige liefde, waarvan het H. Hart van Maria hier op aarde voor ons brandde, is thans na haren dood niet uitgedoofd; integendeel, die liefde heeft zelfs, nu Maria in den hemel is, in vurigheid toegenomen, zoodat zij steeds voor ons bezorgd is en niets zoo zeer verlangt dan ons gelukkig te maken en ons eenmaal bij Haar op te nemen in den hemel.

SLUITREDE.

Ik geloof, B. B., genoeg gezegd te hebben over het H. Hart van Maria, om uwe godsvrucht of devotie op te wekken. Wij hebben gezien, welk het voorwerp dier godsvrucht is; het stoffelijk voorwerp, het H. Hart van Maria; het geestelijk voorwerp, de liefde van Maria, waarvan het hart het zinnebeeld is.

De voornaamste beweegreden, waarom wij het H. Hart van Maria, na dat van Jezus, haar goddelijken Zoon moeten eeren is, de overgroote liefde, waarmede Maria ons bemind heeft en nog bemint.

Van af het begin van haar leven heeft Maria zich reeds opgeofferd tot welzijn der menschen; uit liefde tot ons heeft zij opgeofferd het dierbaarste, dat zij bezat,

haar eenigen Zoon, Jezus-Christus. Zij is onze Moeder geworden onder het kruis, en er is geene moeder, die hare kinderen zoo oprecht, zoo vurig bemint, als Maria, Jezus' Moeder, ons hare kinderen bemint.

Aan die liefde van Maria nu moeten wij beantwoorden. En hoe zullen wij er aan beantwoorden? Door Joannes, den leerling van Jezus, na te volgen. Toen Jezus zijne Moeder Maria Joannes aanbevolen had, zeggende: Ziedaar uwe Moeder, gevoelde Joannes de liefde, welke hij Maria reeds toedroeg, nog aangroeien; hij voelde zijn hart van een onuitsprekelijke liefde tot Maria ontvlammen. Joannes nam Maria terstond tot zijne Moeder aan: hij zal voor Maria arbeiden en zorgen, al de dagen van haar leven; als een oprecht kind, als eene trouwe zoon zal hij Jezus' Moeder, zijne Moeder geworden, eeren, beminnen en dienen. Volgen wij Joannes, den eersten van Maria's kinderen en ons aller vertegenwoordiger, na: eeren wij Maria's H. Hart; beminnen en beminnen wij steeds meer en meer die beminnelijke Moeder; dienen wij haar getrouw al de dagen van ons leven; en evenals Joannes thans in den hemel beloond wordt voor de eer, de liefde en den dienst, Maria bewezen op aarde, zoo ook zullen wij er eenmaal evenals hij voor beloond worden: ja, wij ook zullen evenals Joannes het geluk hebben, Jezus en Maria te mogen beminnen gedurende de eindelooze eeuwigheid in den hemel. Amen.

Achttiende Preek.

De Geboorte van Maria.

Multi in nativitate ejus gaudebunt.

Velen zullen zich in hare geboorte verheugen. (Luc. I, 14.)

I N H O U D.

VOORREDE.

Maria's Geboorte moet plechtig gevierd worden, omdat er mede verbonden is de verlossing der wereld. — Maria gaat den Verlosser vooraf, evenals de dageraad de zon. Woorden van onze Moeder de H. Kerk. — Wij moeten ons verheugen op den Geboortedag van Maria en er tevens eenige zedenlessen uit trekken.

VERDEELING.

- I. God heeft Maria bij hare Geboorte eene bijzondere gunst bewezen, waaraan zij ten volle beantwoord heeft;
- II. God heeft ons bij onze geboorte ook eene bijzondere gunst bewezen; daaraan moeten wij ook beantwoorden.

I.

Waarin bestaat de gunst, Maria bij hare Geboorte

bewezen? In geboren te zijn uit een adel- of koninklijk geslacht? Neen. In geboren te zijn uit aanzienlijke of rijke ouders? Evenmin, maar in geboren te zijn in staat van genade. — Maria moest in staat van genade geboren worden, omdat zij ontvangen zou het Lam zonder Vlek, omdat de Heilige der Heiligen uit haar zou geboren worden. — Hoe heeft Maria aan die gunst beantwoord? Door de heiligmakende genade goed te bewaren en te vermeerderen. — Door de heiligmakende genade goed te bewaren. Voorzichtigheid van Maria: in haar derde jaar reeds ontvluchtte zij de wereld en begaf zich naar den tempel. — In haar veertiende jaar verliet Maria den tempel en bleef even voorzichtig. — En toch, Maria had niets te vreezen; noch van den duivel, noch van de wereld, noch van het vleesch. — Door de heiligmakende genade te vermeerderen. Deugden van Maria: haar geloof, hare hoop en hare liefde: hare ootmoedigheid, gehoorzaamheid, verdueligheid, zuiverheid, enz. — Goede werken van Maria: hare gebeden, hare versterving en hare bezigheden.

II.

Waarin bestaat de gunst, ons bij onze geboorte bewezen? Niet in zonder zonde geboren te zijn, maar in de genade des H. Doopsels. — Hoe hebben wij aan die gunst beantwoord? Wij hebben de heiligmakende genade, in het H. Doopsel bekomen, wellicht verloren door onze onvoorzichtigheid. — Hoe gedragen zich de ouders ten opzichte van hunne kinderen? — Hoe gedragen wij ons? — Wij vluchten de gevaren en gelegenheden van zonde niet; en toch, wij hebben alles te vreezen van den duivel die ons aanvalt, van de wereld die ons bekoort, van het vleesch dat ten kwade geneigd is. — Wij hebben de

heiligmakende genade, in het H. Doopsel bekomen, wellicht niet verweerderd, omdat wij Maria niet hebben nagevolgd in hare deugden en goede werken.

SLUITREDE.

Maria is in staat van genade geboren, verheugen wij ons op haren verjaardag. — Maria is altoos heilig geweest, steeds heiliger geworden en thans verheven boven alle Engelen en Heiligen in den hemel, wenschen wij Maria geluk. — Vergeten wij niet onze toevlucht te nemen tot Maria, omdat wij zwak zijn en aan vele gevaren blootgesteld. — Bidden wij Maria om de heiligmakende genade te bekomen, te bewaren en te vermeerderen, door haar na te volgen in hare voorzichtigheid, in hare deugden en goede werken, om eenmaal met haar beloond te worden in den hemel.

Aehttiende Preek.

De Geboorte van Maria.

Multi in nativitate ejus gaudebunt.
Velen zullen zich in hare geboorte verheugen.
(Luc. 1, 14.)

VOORREDE.

Niet zonder reden, B. B., schrijft onze Moeder de H. Kerk voor, de Geboorte van Maria plechtig te vieren. Ten allen tijde en in alle landen viert men plechtig zekere

gebeurtenissen, die veel bijdragen tot het algemeen welzijn. Vandaar dat men, bijv., zoo plechtig viert de geboorte van een prins, van een koningszoon. Daarmede is niet zelden verbonden het welzijn, het geluk van gansch een volk, van gansch eene natie.

Doch welk eene gelukkigere gebeurtenis dan die van de Geboorte van Maria? Daarmede is verbonden niet het welzijn, het geluk van één volk, van ééne natie, maar van alle volkeren, van alle natiën te zamen. Immers, er is mede verbonden de verlossing van gansch het menschdom, wijl Maria bestemd was, de Moeder te worden van den Verlosser der wereld. Maria's Geboorte is als de dageraad geweest van ons geluk, wijl zij aangekondigd heeft de Zon der gerechtigheid, Jezus-Christus. Vandaar dat onze Moeder de H. Kerk op den feestdag van Maria's Geboorte vol vreugde uitroept: Maria, de koningsdochter, is glansrijk verschenen; juichen wij in blijmoedige geestdrift; zingen wij Gode lof voor de gelukzalige Geboorte der overheerlijke Moeder des Heeren. Ja, uwe Geboorte, o Maagd, Moeder van God! heeft de gansche wereld de blijdschap verkondigd, want uit u is de Zon der gerechtigheid opgegaan, Christus onze God, die den vloek door den zegen heeft vervangen, en die, door ons van den dood te verlossen, ons het eeuwige leven geschonken heeft. Wij moeten dus de Geboorte van Maria beschouwen als den dageraad, het beginsel van onze zaligheid; en bijaldien wij ze zoo beschouwen, voorzeker, dan is het niet mogelijk, of wij zullen er ons over verheugen. Doch terwijl wij ons over Maria's Geboorte verheugen, moeten wij niet nalaten er eenige zedenlessen uit te trekken tot ons welzijn. Toe dat einde zullen wij de twee volgende punten overwegen:

- I. God heeft Maria bij hare Geboorte eene bijzondere gunst bewezen, waaraan zij ten volle beantwoord heeft;
- II. God heeft ons bij onze geboorte ook eene bijzondere gunst bewezen; daaraan moeten wij ook beantwoorden. Breiden wij die twee punten een weinig uit.

I.

God heeft Maria bij hare Geboorte eene bijzondere gunst bewezen. En waarin bestaat die gunst? Bestaat die gunst in geboren te zijn uit een adellijk, uit een koninklijk geslacht? Neen, B. B., zoo iets kan bij de wereldlingen in aanmerking komen, doch niet bij God. God maakt geen onderscheid tusschen koning en onderdaan, tusschen dienaar en meester; en zoo God gewild heeft, dat Maria van koninklijken bloede was, 't is om de voorzegging van den Profeet te vervullen, die inhield, dat de Moeder van zijn Zoon van de familie en uit het huis van David zou zijn.

Bestaat die gunst soms in geboren te zijn uit een aanzienlijke en rijke familie? Evenmin, B. B. Daarop ziet wederom de wereldling doch God niet. Bij God is geen verschil tusschen groot en klein, tusschen arm en rijk. Ook waren Joachim en Anna, de ouders van Maria, geen rijke mensen.

Waarin bestaat dan die bijzondere gunst? Die bijzondere gunst bestaat in geboren te zijn in staat van genade. Maria is geboren, niet in zonde, besmeurd met de erfsmet, maar in staat van genade, in vriendschap met God. God de Vader zag in Maria zijne toekomstende Dochter; God de Zoon zijne toekomstende Moeder; God de H. Geest zijne toekomstende Bruid.

Overigens, het betaamde volstrekt niet, dat Maria, die den Zoon Gods ontvangen moest, ooit zelfs met de kleinste vlek besmet ware geweest. Het betaamde niet, dat de Heilige der Heiligen, Jezus-Christus, uit eene Moeder, die niet altoos heilig ware geweest, zou geboren worden. Ziedaar, waarin die bijzondere gunst bestaat.

En hoe heeft Maria aan die bijzondere gunst beantwoord? Ha, B. B., Maria begreep zeer goed, dat het niet genoeg is in genade geboren te zijn, maar dat zij die genade zorgvuldig bewaren en met vlijt vermeerderen moest.

Vooreerst moest Maria die genade zorgvuldig bewaren, en vandaar hare voorzichtigheid.

De ouders van Maria hadden beloofd, God het kind, waarmede Hij hen zegenen zou, op te dragen en toe te wijden. Zoolang Maria de zorgen van hare moeder noodig had, bleef zij thuis; doch zoodra hij haar derde jaar was ingetreden, genoegzaam in krachten had toegenomen en de moederzorgen missen kon, toen waren Joachim en Anna er op bedacht hunne belofte te vervullen. Vergezeld door hunne dochter begaven zij zich van Nazareth naar Jeruzalem, om Maria den Heer in den tempel op te dragen. Doch niet alleen Joachim en Anna brachten hun offer, d. i., hun kind; Maria voegde haar offer er bij, d. w. z., zij ook offerde zich den Heer op en wijdde zich met ziel en lichaam onherroepelijk, aan Hem toe.

In den tempel onder het toezicht van godvreezende vrouwen, had Maria niets voor hare onschuld te vreezen. Daar verbleef zij tot haar veertiende jaar.

Te Nazareth teruggekeerd, leefde zij met haren zuiveren bruidegom, den H. Jozeph, onbekend aan de wereld. Wij lezen dat zij ééns een bezoek bracht aan hare nicht Elisabeth, en Maria ging toen, gelijk het Evangelie zegt, met spoed over het gebergte. Uit gehoorzaamheid begeeft

zij zich met den H. Jozeph naar Bethleëm. Daarna is zij genoodzaakt met haar goddelijk kind te vluchten naar Egypte.

Uit hun ballingschap teruggekeerd, vestigt zich de H. Familie te Nazareth, waar zij een verborgen leven leidt. Van tijd tot tijd begeeft zich Maria in gezelschap van Jezus en Jozeph naar Jeruzalem, om God daar in den tempel te gaan bidden. Voor het overige leeft Maria gansch afgezonderd en verwijderd van de wereld.

Tijdens het openbaar leven van Jezus wordt er zelden melding van Maria gemaakt. Eens vinden wij haar bij hare bloedverwanten op de bruiloft van Cana in Galilëa, waar zij Jezus verzocht, in de behoefte van wijn te voorzien, ten einde den bruidegom en de bruid uit hunne verlegenheid te trekken. Maria vergezelt haar Zoon niet, terwijl hij overal rondreist, wonderen verricht en door het volk goed onthaald en geprezen wordt; dan alleen komt zij te voorschijn, als Jezus, gevangen genomen, ter dood veroordeeld, ter strafplaats wordt geleid om als een misdadiger den schande- en pijnlijken dood des kruises te sterven. Neen, dan schaamt die moeder zich niet voor haren Zoon; zij gaat Hem tegemoet, zij vergezelt Hem naar den Calvarieberg en stelt zich aan den voet des kruises, totdat het werk der verlossing volbracht is.

Na den dood van haar goddelijken Zoon begeeft Maria zich wederom in de eenzaamheid. Na de verrijzenis en hemelvaart van Jezus bezoekt Maria van tijd tot tijd de plaatsen, door haar Zoon geheiligd, en bij voorkeur de plaatsen, waar Hij geleden heeft. Maria woont de godsdienst-vergaderingen bij, troost, moedigt de Apostelen aan en staat hen bij met hare raadgevingen. Voor het overige leeft Maria met den H. Joannes, aan wien Jezus zijne Moeder had toevertrouwd, gescheiden van de wereld,

zoodat hare onschuld volstrekt aan geene gevaren is blootgesteld. Welk eene voorzichtigheid in de allerheiligste Maagd Maria! te recht mogen wij haar allervoorzichtigste Maagd noemen. (1)

En nochtans, Maria had niets te vreezen: noch van den duivel, zij had hem den kop met haar vlekkeloozen voet verpletterd; noch van de wereld, deze had niets verleidends of verlokkelijks voor haar; noch van het vleesch, haar onschuldig vleesch verzette zich niet tegen den geest. En wat deed Maria niet, alhoewel zij niets te vreezen had? Zij bad, zij was als verslonden in het gebed; zij vluchtte de wereld, zij verstierf hare zintuigen en kastijdde haar onschuldig lichaam. Ziedaar wat Maria deed om hare onschuld, om de genade, waarin zij geboren was, te bewaren. Doch dat is niet alles. Maria begreep ook, dat zij die genade met vlijt moest vermeerderen. De genade gelijkt aan het talent, waarvan het Evangelie spreekt, en waarmede wij winst moeten doen. Immers, die heilig, die rechtvaardig is, moet zich beijveren, door het beoefenen der deugden heiliger en rechtvaardiger te worden. Met moet door het verrichten van goede werken zijne verdiensten steeds vermeerderen. In welke deugd heeft Maria niet uitgeschenen? Haar geloof was een levend, een werkend geloof; hare hoop zonder vermetelheid, met een vast betrouwen; hare liefde eene vurige, eene brandende liefde tot God en de menschen. Tot de hoogste waardigheid verheven, scheen Maria uit in de diepste ootmoedigheid; tot het een of ander gehouden, in de stiptste gehoorzaamheid; haar geduld te midden der hardste beproevingen was zonder voorbeeld; hare zuiverheid zonder weêrga. Hetgeen ik hier van eenige

(1) Virgo prudentissima, (Lit. Laur.)

deugden van Maria zeg, B. B., moet van alle gezegd worden. Maria bezat alle deugden in den volmaaktsten graad en beoefende ze op de volmaaktste wijze, zoodat zij steeds aangroeide in heiligheid en rechtvaardigheid, zoodat zij altoos heiliger en rechtvaardiger werd.

En welk een kostbaren schat van verdiensten vergaderde zich Maria niet door hare goede werken, door haar gebed, hare versterving en hare overige bezigheden? Een lof- dank- en smeekegebed steeg schier aanhoudend uit haar op tot God. Nog klein kind, loofde Maria reeds den God der oneindige majesteit en heerlijkheid. Zij dankte den God der oneindige goedheid voor de ontvangen weldaden. Zij smeekte den God der oneindige barmhartigheid voor zich en de overige menschen.

Maria, alhoewel vrij van alle begeerlijkheid, leidde een buitengewoon verstorven leven. Wat zal ik zeggen, roept de H. Anselmus uit, van Maria's wondere matigheid! Het vasten scheen haar natuurlijk. Wanneer zij eenig voedsel moest nemen, dan nam zij nooit meer dan zij noodig had tot haar onderhoud. Maria verrichtte hare bezigheden met den grootsten ijver. Als Maagd in den tempel was Maria vlijtig in het werk, zegt de H. Ambrosius, en daardoor zocht zij niet aan de menschen, maar aan God te behagen. Als bruid en als Moeder verrichtte zij hare bezigheden met niet minder nauwgezetheid. Zie- daar, B. B., hoe Maria de genade, waarin zij geboren is, met vlijt vermeerderd heeft, hoe zij door het beoefenen der verhevenste deugden steeds heiliger is geworden, en hoe zij door het verrichten van allerlei goede werken zich een kostbaren schat van verdiensten vergaderd heeft, waarvoor zij thans voor eeuwig beloond wordt in den hemel. Wij hebben gezien in ons eerste deel de gunst, Maria bij hare Geboorte bewezen, en hoe zij er ten volle

aan beantwoord heeft. Zien wij nu in ons tweede deel de gunst, ons bij onze geboorte bewezen, en hoe wij er aan beantwoorden.

II.

Waarin bestaat de gunst, die God ons bewezen heeft bij onze geboorte? Bestaat zij in geboren te zijn in staat van genade, evenals Maria? Neen, B. B. Wij zijn geboren in zonde, besmeurd met de erfsmet, in staat van ongenade. God zag in ons kinderen zijner gramschap.

Waarin bestaat dan die bijzondere gunst? Zij bestaat in de genade des H. Doopsels. God heeft met alle menschen niet gehandeld, gelijk Hij met ons gehandeld heeft. Terwijl er honderden, duizenden in staat van erfzonde ter wereld komen, zonder er ooit van gezuiverd te worden; terwijl zij immer kinderen van Gods gramschap blijven, God, in zijn oneindige goedheid jegens ons heeft ons onmiddellijk na onze geboorte van de erfzonde gezuiverd in het H. Doopsel; Hij heeft ons terstond tot zijne kinderen aangenomen. Ziedaar waarin die bijzondere gunst bestaat.

En hoe hebben wij aan die gunst beantwoord? Wij weten zoo goed als Maria, dat wij de genade des H. Doopsels zorgvuldig moeten bewaren. Hebben wij ze ook bewaard? Zijn wij naar het voorbeeld van Maria ook voorzichtig geweest?

En vooreerst, wat hebben onze ouders met ons gedaan? Wat doen thans nog zoovele ouders met hunne kinderen? Volgen zij Joachim en Anna na? Offeren zij hunne kinderen aan God op? Vertrouwen zij ze toe aan brave, godvreezende personen? Voorzeker, men vindt ouders, die zich met nauwgezetheid van hunne plichten kwijten; doch men vindt er ook, die hunne plichten verwaarloozen

en voor hunne kinderen niet zorgen; die hunne kleine kinderen, terwijl zij nog gansch onschuldig zijn, toevertrouwen aan kindermeiden, aan dienstboden, die gansch bedorven zijn, en die de kinderen, haar toevertrouwd, ook gansch bederven. De ouders moeten dus zorgen, hunne onschuldige kinderen toe te vertrouwen aan kindermeiden en dienstboden, die braaf en deugdzaam zijn.

Zoodra de kinderen tot de jaren van verstand gekomen zijn en nog t'huis bij hunne ouders verblijven, welken geest prenten dan de ouders dikwijls hunne kinderen in? Spreken zij hunnen kinderen over God, over Maria, de Moeder van God, om beiden te beminnen? Leeren zij hunne kinderen bidden? Leeren zij hen den Catechismus, de geboden van God en de H. Kerk, om ze te onderhouden? Men vindt ouders, die in plaats van hunnen kinderen van jongs af aan een goeden geest in te prenten, hun een slechten geest inprenten, den geest der bedorven wereld; ouders, die hunnen kinderen spreken van de wereld, in plaats van hun te spreken van God; die hunne kinderen zaken leeren, gansch in strijd met de Christelijke leering of den Catechismus.

En wat doen de ouders, die de middelen hebben en voornemens zijn hunne kinderen naar eene kostschool of een college te zenden? Onderzoeken zij naar den geest van de kostschool of van het college? En terwijl zij bezorgd zijn om hunne kinderen in de wetenschappen te doen onderwijzen, zorgen zij ook dat zij in den godsdienst onderwezen, in de deugd geoefend worden? Hoeveel ouders blijven in dit punt aan hunne heiligste plichten te kort, zenden hunne kinderen naar slechte kostscholen of college's, waarin zij ongodsdienstig en zedeloos worden. Joachim en Anna, de ouders van Maria, geven hier den ouders een schoon voorbeeld. Doch gaan wij verder.

Wat doen wij zelve, om onze onschuld en de heiligmakende genade te bewaren? Hoe dikwijls, helaas! gebeurt het niet, dat de onschuld van den mensch niet langer duurt dan zijne kinder-onwetendheid. Nauwelijks is hij tot de jaren van verstand gekomen, of hij maakt zich reeds plichtig aan groote zonden; hij verliest de heiligmakende genade, die hij in het H. Doopsel ontvangen had. Anderen, na de heiligmakende genade door een oprechte bekeering terug bekomen te hebben, verliezen ze opnieuw. En wat mag wel de oorzaak zijn van het verlies der onschuld, der heiligmakende genade? De onvoorzichtigheid. Maria was zoo voorzichtig; wij zijn onvoorzichtig. Maria vluchtte zoo zorgvuldig de gevaren en gelegenheden van zonde; wij vluchten ze niet; integendeel, wij stellen er ons aan bloot, wij zoeken ze op, wij beminnen de gevaren en gelegenheden van zonde. En wat zegt de H. Geest, de Geest der waarheid? *Qui amat periculum, in illo peribit*, (1) zegt Hij: Die het gevaar bemint, zal er in vergaan. Velen, vooral onder de jeugd, wonen gevaarlijke feesten bij, zooals de kermissen; anderen zoeken gevaarlijke bijeenkomsten, zooals de ontijdige verkeeringen; dezen bezoeken gevaarlijke plaatsen, zooals de herbergen, waarin alles toegelaten wordt; genen gaan om met slechte personen, zooals de vloekers en vuilsprekers. En men zou zijn onschuld, de heiligmakende genade willen bewaren?

Maria had niets te vreezen, wij daarentegen hebben alles te vreezen. Wij hebben alles te vreezen van den duivel, die ons reeds onder zijne klauwen had alvorens gedoopt te zijn, en die, sedert wij er aan ontsnapt zijn door het H. Doopsel, immer zijn best doen om ons

(1) Eccl. III, 27.

opnieuw onder zijne klauwen te krijgen; want, gelijk de Apostel Paulus zegt, de duivel loopt aanhoudend rond als een brieschende leeuw, zoekende wien hij kan verslinden.

Wij hebben alles te vreezen van de wereld, waarin men niets vindt dan begeerlijkheid des vleesches, begeerlijkheid der oogen en hoovaardij des levens; van de wereld met hare verlokking en verleiding, met hare goddeloos- en zedeloosheid, met hare vermaken en pleizieren, op allerlei wijze voorgesteld en aangeprezen.

Wij hebben alles te vreezen van het vleesch, dat zich tegen den geest verzet. En ziet, Maria, gelijk wij gezien hebben, bad, en wij bidden niet. Maria vluchtte de wereld, en wij vluchten ze niet. Maria leidde een verstorven leven, en wij versterven ons niet. Ziedaar, B. B., de reden, waarom bij menigeen de onschuld zijns doopsels, de heiligmakende genade verloren gaat.

Doch gesteld, dat wij thans nog in staat van genade zijn. 't Is niet genoeg die genade te bewaren, wij moeten ze ook vermeerderen. Zoo als wij vroeger gezegd hebben, is die genade gelijk aan het talent des Evangelie's en daarmede moeten wij ook winst doen. Naar het voorbeeld van Maria moeten wij ons best doen om steeds heiliger te worden en al meer en meer verdiensten te vergaderen voor den hemel. Daarom moeten wij ons steeds toelagen op de beoefening der deugd. 't Is, bijv., niet genoeg, te gelooven, de goddelijke deugd des geloofs niet te verliezen door ongeloovigheid; ons geloof moet een levend geloof zijn, vereenigd met de liefde; wij moeten doen wat het geloof ons voorschrijft, want het geloof zonder de werken is een dood geloof. 't Is niet genoeg, te hopen, de goddelijke deugd der hoop niet te verliezen door de wanhoop; wij moeten ons ook wachten voor de vermetelheid en wel overtuigd zijn, dat wij zonder de

goede werken den hemel niet kunnen verdienen. 't Is niet genoeg, God te beminnen en de goddelijke deugd der liefde niet te verliezen door de doodzonde, welke dan ook, want door elke doodzonde gaat de liefde verloren; wij moeten ons ook beijveren om altoos in de liefde tot God en onzen evennaaste aan te groeien.

Wij moeten Maria navolgen in de ootmoedigheid. En wat al redenen hebben wij niet om ons te verootmoedigen? In zonde ontvangen, zijn wij in zonde geboren. Van de zonde gezuiverd en in staat van genade, hebben wij er ons maar al te spoedig wederom aan plichtig gemaakt en de heiligmakende genade verloren. Zwak van ons zelve, kunnen wij zonder de genade van God in het goede niet volharden, en onze werken kunnen niet dienstig zijn ter zaligheid. Verootmoedigen wij ons dus voor God, want 't is den ootmoedigen, dat God zijne genade geeft. Zijn wij dus wezenlijk ootmoedig, en denken wij niet in onze hoovaardigheid dat wij iets zijn, daar wij niets zijn; verheffen wij ons niet boven onzen evenmensch en bejegenen wij hem niet met trotschheid, daar wij dikwijls ver beneden hem staan.

Wij moeten Maria navolgen in de gehoorzaamheid. Wij moeten gehoorzamen, niet alleen aan God door zijne geboden te onderhouden, maar ook aan onze oversten, vooral aan onze geestelijke oversten, door de geboden der H. Kerk te onderhouden, door ons te onderwerpen aan de voorschriften en door te luisteren naar de vermaningen van Paus, Bisschop en Priester. Hoe gedragen wij ons in dit punt? En gebeurt het helaas! maar niet al te dikwijls in onze droevige tijden, waarin de geest van vrijheid en onafhankelijkheid gepredikt en aangeprezen wordt, dat men zich niet alleen niet stoort aan

de geboden en vermaningen zijner oversten, maar dat men er zich openlijk tegen verzet?

Wij moeten Maria navolgen in het geduld. Wel verre dus van in het lijden, de kruisen en wederwaardigheden tegen God te morren of op te staan, hetgeen soms gebeurt, en waardoor men zich dubbel ongelukkig maakt, moet men zich met overgiving aan den wil van God onderwerpen en met geduld het lijden, de kruisen en wederwaardigheden dragen.

Wij moeten Maria navolgen in de kuischheid, eenieder in en volgens zijnen staat. Wij moeten kuisch zijn naar ziel en lichaam; kuisch in onze gedachten en begeerten, kuisch in onze woorden en werken. En hoevele personen, vooral onder de jeugd, geven zich niet over aan de tegenstrijdige ondeugd en bedrijven de schandelijkste zonden van onkuischheid. Hetzelfde moet gezegd worden van de andere deugden; in alle moeten wij Maria navolgen.

Naar het voorbeeld van Maria moeten wij ons een kostbaren schat van verdiensten vergaderen door onze goede werken: door ons gebed, onze versterving en de bezigheden van ons beroep. Ja, B. B., wij ook moeten God loven, alle schepselen moeten hunnen Schepper loven. Wij ook moeten God bedanken voor de van Hem ontvangen genaden en weldaden. Wij ook moeten God smeeiken zoo goed te zijn, ons altoos en in alles bij te staan. Bidden wij ook? Bidden wij 's morgens en 's avonds, vóór en ná het eten? Gaan wij naar de kerk om God te bidden? De kerk is het huis van God en een huis des gebeds. En gesteld zelfs dat wij bidden, hoedanig is maar al te dikwijls ons gebed? Bidden wij met eerbiedigheid, aandachtigheid en volharding? Of liever, gedragen wij ons niet dikwijls tijdens het gebed, tot zelfs hier in de kerk, onder het oog van Jezus-Christus

in het allerheiligste Sacrament des Altaars op eene wijze, die alles verdient, behalve goedgekeurd en geprezen te worden?

Wij moeten ons versterven; wij moeten de vastendagen en onthoudingsdagen onderhouden, zoo wij om wettige reden niet ontslagen zijn. Door de werken van versterving moeten wij ons vleesch, dat zich tegen den geest verzet, in bedwang houden en aan den geest onderwerpen; door de werken van boetvaardigheid moeten wij onze zonden uitboeten, willen wij niet verloren gaan. Welnu, hoevelen treft men er in onze droevige tijden al wederom niet aan, die zich niet meer storen aan de wetten der H. Kerk aangaande het vasten en de onthouding; en die in plaats van zich te versterven en boetvaardigheid te doen, zich overgeven aan buitensporigheid en zich grootelijks plichtig maken aan de zonde van overdaad in spijs en drank?

Wij moeten de bezigheden van ons beroep goed verrichten, en bijgevolg moeten wij zorgen in staat van genade te zijn en onze werken aan God op te dragen. Wij moeten den korten en kostbaren tijd, dien God ons geeft om aan het werk onzer zaligheid te besteden, niet in lui- en ledigheid laten voorbijgaan, niet in beuzelarij verkwisten. Welnu, B. B., vindt men er al wederom niet velen, die zich gedragen alsof zij niets te doen hadden, die hunne bezigheden slecht verrichten. Al die personen, in plaats van met hunne werken een schoonen schat van verdiensten te vergaderen en hiernamaals beloond te worden, verdienen niets, en zullen daarenboven om hunne zonden nog streng gestraft worden.

SLUITREDE.

God, B. B., heeft Maria bij hare Geboorte eene bijzondere gunst bewezen, en die gunst, gelijk wij gezien hebben,

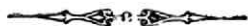
bestaat in geboren te zijn in staat van genade. En wijl wij vandaag de verjaring vieren van de Geboorte van Maria, daarom mogen wij ons terecht verheugen op dien schoonen dag.

Maria heeft aan die bijzondere gunst ten volle beantwoord. Zij heeft de heiligmakende genade altoos zorgvuldig bewaard; en alhoewel zij geen gevaar liep, ze te verliezen, daar zij niets te vreezen had, noch van den duivel, noch van de wereld, noch van het vleesch, Maria was toch zeer voorzichtig, zij vluchtte met de uiterste zorg alles wat haar maar eenigszins aan het gevaar kon blootstellen, de heiligmakende genade te verliezen.

Maria was niet tevreden, de heiligmakende genade te bewaren, zij deed steeds haar best om ze te vermeerderen. Door het beoefenen van alle deugden en het verrichten van allerlei goede werken werd Maria steeds heiliger, bereikte zij een trap van heiligheid, die door geen mensch, zelfs door geen Engel kan bereikt worden. Zij vergaderde zich een schat van verdiensten, waarvoor zij, boven alle Engelen en Heiligen verheven, thans door God beloond wordt in den hemel.

Vandaag op haren Geboortedag wenschen wij Maria tevens geluk met hare heiligheid en verhevenheid. Doch terwijl wij ons verheugen en Maria geluk wenschen, vergeten wij niet ook tot haar onze toevlucht te nemen. Wij zijn niet geboren in staat van genade, doch God in zijn oneindige goedheid heeft ons onmiddellijk na onze geboorte van de erfzonde gezuiverd en de heiligmakende genade geschonken. Die heiligmakende genade moeten wij ook bewaren, wij moeten ze ook vermeerderen, wij moeten altoos heilig zijn en steeds trachten heiliger te worden. Doch helaas! hoe dikwijls is het niet gebeurd, dat wij de heiligmakende genade door de zonde verloren

hebben en zondaren zijn geworden; dat wij door steeds meer en meer zonden te bedrijven ook grootere en grootere zondaren zijn geworden. Wat al heeft de ondervinding niet geleerd, en wat hebben wij niet te vreezen? De droevige ondervinding heeft geleerd dat wij zwakke schepselen zijn. Wij worden door machtige vijanden aangevallen, door den duivel, de wereld en het vleesch. Wij hebben dus te vreezen, onder de aanvallen dier vijanden te bezwijken. Daarom, B. B., nemen wij onder anderen onze toevlucht tot Maria. Bidden wij die goede Moeder dat zij voor ons ten beste spreke, dat wij de heiligmakende genade, in geval wij ze zouden verloren hebben, zoo spoedig mogelijk terugbekomen, dat wij die genade zorgvuldig bewaren; en bijgevolg, dat wij voorzichtig zijn, de gevaren en gelegenheden van zonde nauwkeurig vluchten; dat wij in die genade altoos toenemen, dat wij steeds heiliger worden, door Maria na te volgen in hare deugden, en dat wij ons ook een kostbaren schat van verdiensten mogen vergaderen, door Maria na te volgen in hare goede werken, om eenmaal het geluk te hebben bij Maria te komen in den hemel, en daar met Haar beloond te worden in eeuwigheid. Amen.

Negentiende Preek.

De H. Naam van Maria.

Et nomen virginis Maria.

De naam der Maagd was Maria.

(Luc. I, 27.)

INHOUD.

VOORREDE.

De naamfeesten van Jezus en Maria alleen worden gevierd. — Beide zijn groote namen, den Zoon en de Moeder gegeven, om hunne diepe ootmoedigheid. — Alle knieën moeten gebogen worden in die namen. — Beide zijn honig voor den mond, eene melodie voor het oor en een jubel voor het hart. — Beide zijn gelijk aan de olie. — Vroeger werden de jonge dochters niet Maria genoemd, thans bij voorkeur en te recht. — Wij moeten eerbied hebben voor den naam van Maria en hem met betrouwen aanroepen.

VERDEELING.

- I. Verhevenheid van den naam van Maria;
- II. Beteekenis van den naam van Maria.

I.

Verhevenheid van den naam van Maria om zijnen oor-

sprong en zijne macht. — Om zijnen oorsprong. Evenals de naam van Jezus, is de naam van Maria door een Engel bekend gemaakt. — Om zijne macht. Evenals door het aanroepen van den naam van Jezus, zijn door het aanroepen van den naam van Maria wonderen geschied. — Daardoor wil God Maria eeren. — Onze gebeden, gesteund door de voorspraak van Maria, zijn veel krachtiger. — De naam van Maria is vooral machtig tegen den duivel. — Hij is ook machtig in andere gevallen en tegen andere kwalen.

II.

Beteekenis van den naam van Maria: Koningin en Meesteresse. — Jezus is Koning, Maria Koningin; Jezus is Meester, Maria Meesteresse. — Zee of Oceaan van bitterheden. — Na Jezus heeft Maria de meeste smarten geleden. — Zee of Oceaan van liefde. — Na Jezus heeft Maria God en de menschen het meest bemind. — Ster der zee. — Ster om hare maagdelijke zuiverheid en haar goddelijk moederschap. — Ster der zee om hare verdiensten en deugden.

SLUITREDE.

Wij moeten den naam van Maria met eerbied en betrouwen aanroepen in de gevaren naar ziel en lichaam, bijzonder naar de ziel, in de bekoringen, tijdens ons leven en vooral in het uur van onzen dood.

Negentiende Preek.

De H. Naam van Maria.

Et nomen Virginis Maria.

De naam der Maagd was Maria.

(Luc. I, 27.)

VOORREDE.

Buiten de naamfeesten van Jezus, onzen goddelijken Zaligmaker, en van Maria, zijne Moeder, viert onze Moeder de H. Kerk geen enkel naamfeest harer Heiligen. Die twee namen zijn eigenlijk en in den strengen zin des woords *grootte namen*. Beide komen van God; zij zijn onzen goddelijken Zaligmaker en zijne Moeder gegeven om hunne diepe ootmoedigheid. Onze goddelijke Zaligmaker heeft zich vernederd, zegt de Apostel Paulus; Hij is gehoorzaam geweest tot aan den dood, ja, tot aan den dood des kruises. Daarom heeft God Hem verheven, en Hij heeft Hem een naam gegeven boven alle namen, en in den naam van Jezus zullen alle knieën gebogen worden van hen, die in den hemel, op de aarde en in de hel zijn. Hetzelfde mag eenigermate van de Moeder van Jezus gezegd worden. De Moeder van Jezus heeft zich na haar goddelijken Zoon het diepste vernederd. Tot de grootste waardigheid, tot de waardigheid van Moeder van God verheven, noemt zij zich de dienstmaagd des Heeren. Daarom heeft God Maria ook verheven; Hij heeft haar een naam gegeven, na den naam van Jezus boven alle namen en in den naam van Maria moeten ook alle knieën gebogen worden, zeggen de H. Vaders: die der hemelingen, stervelingen en verdoemden. Het-

geen de H. Vaders van den naam van Jezus zeggen, zeggen zij ook van den naam van Maria. Evenals de naam van Jezus, is de naam van Maria honing voor den mond, eene melodie voor het oor en een jubel voor het hart. Evenals de naam van Jezus is de naam van Maria gelijk aan de olie; en vandaar dat hij ook verlicht, voedt en geneest. Na den naam van Jezus is de naam van Maria al onzen eerbied waardig. Geruimen tijd is het in meer dan één land den jongedochters verboden geweest, den naam van Maria te dragen. Waarom? Uit eerbied voor dien naam. En bijaldien men thans den jongedochters bij voorkeur en te recht, den naam van Maria geeft; het verbod van vroeger tijden leert ons onder anderen, welken eerbied wij voor den naam van Maria moeten hebben.

Doch wij moeten niet alleen eerbied voor dien naam hebben, wij moeten ook ons betrouwen op hem stellen.

Om u aan te sporen, B. B., om den naam van Maria altoos met eerbied uit te spreken en met betrouwen aan te roepen, bijzonder in de gevaren naar ziel en lichaam, daarom zullen wij van vandaag ter gelegenheid van Maria's naamfeest te zamen overwegen:

- I. De verhevenheid van den naam van Maria,
- II. De beteekenis van den naam van Maria.

I.

De naam van Maria is na den naam van Jezus een naam boven alle namen, omdat hij van hemelschen oorsprong en de machtigste aller namen is.

De naam van Maria, B. B., is vooreerst van hemelschen oorsprong. Evenals de naam van Jezus, is de naam van Maria uit den hemel gekomen.

De Engel Gabriël, toen hij Maria boodschapte dat zij verkozen was, de Moeder van God te worden, zeide haar, dat zij het kind, hetwelk zij ontvangen en baren zou, Jezus moest noemen. Hetzelfde zeide de Engel tot Jozeph, toen deze voornemens was, Maria zijne bruid te verlaten. Vrees niet, sprak de Engel tot Jozeph, Maria uwe bruid bij u te nemen, want wat in haar geboren is, is van den H. Geest; zij zal een Zoon baren, en gij zult zijn naam Jezus noemen.

Joachim en Anna, de ouders van de allerheiligste Maagd Maria, hadden den Heer geruimen tijd en vurig om hun erfkind gebeden. Eindelijk verhoorde God hun gebed. Een Engel uit den hemel verscheen Joachim in het gebergte. Joachim verschrikte op het gezicht van van den Eugel. Vrees niet, sprak de Engel tot hem, want ik ben door God gezonden, om u eene blijde tijding te brengen; uwe gebeden zijn verhoord, en uwe goede werken zijn gunstig ontvangen. Anna, uw echtgenoote, zal eene dochter baren, en gij zult haar naam Maria noemen. Van af het eerste oogenblik van haar bestaan zal zij van den H. Geest vervuld zijn; en tot bewijs der waarheid van hetgeen ik u zeg, diene het volgende: Zoodra gij te Jeruzalem wedergekeerd, de gouden poort des tempels zult binnentreden, zult gij uw echtgenoote ontmoeten: en de Engel, na aldus tot Joachim gesproken te hebben, verdween uit de oogen van den gelukkigen grijsaard.

Een weinig daarna verscheen dezelfde Engel ook aan Anna. Vrees niet, sprak hij tot Anna, want ik ben de Engel, die reeds overlang uwe gebeden en goede werken aan God opdraag, en nu ben ik gezonden om u te verzekeren, dat gij eene dochter zult baren, die Maria moet genoemd worden; zij zal gezegend zijn boven al

de vrouwen der wereld. En tot bewijs van hetgeen ik zeg: Sta op en spoed u naar Jeruzalem. Zoodra gij daar aan de gouden poort komt, zal u terstond uw echtgenoot tegemoet komen. Beiden, Joachim en Anna, hechtten geloof aan de woorden des Engels; zij stonden op, verlieten wederzijds de plaats, waar zij zich bevonden, en ontmoetten elkander bij de aangeduide poort des tempels. Verblijd gingen zij den tempel binnen om God te bedanken en keerden daarna naar huis terug. (1) Ziedaar den oorsprong van den naam van Maria. Hij komt, gelijk gij ziet, evenals de naam van Jezus uit den hemel. Doch niet alleen om zijn oorsprong, ook om zijne macht is de naam van Maria na dien van Jezus een naam boven alle namen.

Aan de macht van den naam van Jezus valt niet te twifelen, wijl bij het uitspreken van dien naam de grootste wonderen gebeuren. Aan de poort des tempels te Jeruzalem zit een lamgeborene te bedelen; hij vraagt de Apostelen Petrus en Joannes een aalmoes. Petrus, hem beziende, zeide: Zie ons aan. De lamgeborene, meenende een aalmoes te krijgen, zag hen aan. Daarop sprak Petrus: Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb geef ik u: In den naam van Jezus-Christus van Nazareth, sta op en wandel, en op het uitspreken van den naam van Jezus stond de lamgeborene op en wandelde.

Volgt nu na den naam van Jezus niet onmiddellijk de naam van Maria? Hij is na den naam van Jezus de machtigste der namen. Door den naam van Maria aan te roepen, bekomt men soms spoediger hulp, zegt de H. Anselmus, dan door den naam van Jezus aan te roepen; niet, zoo voegt dezelfde Heilige er onmiddellijk bij,

(1) S. Hieronymus,

dat Maria machtiger is, want alle macht komt van Jezus; maar wijl de Zoon daardoor zijne Moeder wil eeren; daarenboven, zoo onze gebeden gesteund worden door de voorspraak van Maria, zullen zij bij God veel meer vermogen, dan indien zij Hem rechtstreeks toegestuurd worden.

De naam van Maria is dus een machtige naam, en hij maakt machtig al degenen, die hem aanroepen. Door den naam van Maria met eerbiedigheid en betrouwen aan te roepen, drijft men den duivel op de vlucht; men weêrstaat aan zijn aanvallen; men ontsnapt aan zijne strikken; men verijdtelt zijne pogingen; men vermijdt zijne hinderlagen. Bij het aanroepen van den naam van Maria, die verschrikkelijk is gelijk een leger in slagorde geschaard, verlaat de duivel de ziel, die hij aanviel, en de bekoringen verdwijnen gelijk de rook voor den wind. De naam van Maria is als eene lans naar den duivel geworpen, waarmede hij als doorboord wordt. Op die wijze, B. B., wordt immer het woord van God tegen het helsche serpent bewaarheid, namelijk, toen God tot den duivel, nadat deze Adam en Eva bedrogen had, zeide: Zij, d. i. Maria, zal u den kop verpletteren; *Ipsa conteret caput tuum.* (1)

Doch niet alleen in de bekoringen en tegen den duivel, maar ook in andere gevallen en tegen andere kwalen is de naam van Maria een machtige naam. De naam van Maria, zoo drukt zich een godvruchtig schrijver uit, verkwikt de vermoeiden, geneest de zieken, verlicht de blinden, vermurwt de versteenden en versterkt de sterwenden op weg naar de eeuwigheid.

Ziedaar, B.B., genoeg over de verhevenheid van den naam

(1) Gon. III, 15.

van Maria. Na den naam van Jezus is hij een naam boven alle namen; vooreerst, om zijnen hemelschen oorsprong; vervolgens, om zijne buitengewone macht. Zeggen wij nu nog een woordje over de beteekenis van den naam van Maria.

II.

De naam van Maria heeft verschillende beteekenissen. Hij beteekent onder anderen: Koningin of Meesteresse, Zee of Oceaan van bitterbeden, Zee of Oceaan van liefde en eindelijk Ster der zee.

Vooreerst beteekent de naam van Maria Koningin of Meesteresse. Dien naam verdient Maria, omdat zij is de Moeder van Hem, die Koning en Meester is, d. i., van Jezus-Christus. Jezus-Christus is de Koning der koningen, Maria is de Koningin der koninginnen. Jezus-Christus is de Meester der meesters, Maria is de Meesteresse der meesteressen. Het rijk, het gebied van Jezus-Christus strekt zich uit over hemel en aarde; Hij is de Koning en Meester van hemel en aarde. Het rijk, het gebied van Maria strekt zich ook uit over hemel en aarde; zij is de Koningin en Meesteresse van hemel en aarde. Jezus-Christus is de Koning van Engelen en menschen, Maria is de Koningin van Engelen en menschen. Terecht worden dus op Maria de volgende woorden der H. Schrift toegepast: Uwe heerschappij strekt zich uit over alle volkeren en geslachten: *Dominatio tua in omni generatione et generationem*. (1) 't Is door mij dat de koningen regeeren: *Per me reges regnant*, (2) en de vorsten gebieden, *per me principes imperant*. Terecht dus groet onze Moeder de H. Kerk Maria als onze Koningin. Wees gegroet, Koningin, Moeder der barmhartigheid! Wees

(1) Ps. CXLIV, 13. (2) Prov. VIII, 15, 16.

gegroet, Koningin der hemelen! Verheug u, o Koningin des hemels, alleluia!

Vervolgens beteekent de naam van Maria Zee of Oceaan van bitterheden. Dien naam verdient Maria, omdat er na haar goddelijken Zoon niemand zooveel smarten geleden heeft dan Maria. Jezus is de Man der smarten, Maria is de Moeder de smarten. Het leven van Maria is, evenals dat van Jezus, haar goddelijken Zoon, een aaneenschakeling van smarten geweest. Wat smart reeds voor Maria, die goede Moeder, te moeten zien dat haar kind arm en verlaten ter wereld komt: een arme stal is zijne woning, eene kribbe zijne wieg. Zijn eigen volk heeft Hem verworpen. Hij kwam in zijn eigendom, en de zijnen hebben Hem niet ontvangen: *In propria venit et sui eum non receperunt*. (1) Wat smart voor Maria, die goede Moeder, toen zij het Kind Jezus den achtsten dag na zijne geboorte in de besnijdenis zijn bloed zag vergieten; toen Simeon haar voorzeide, dat Jezus, haar Zoon, zou tegengesproken worden, en dat een zwaard haar het hart zou doorboren. Wat smart voor die goede Moeder, toen zij hoorde, dat Herodes haren Jezus naar het leven stond, en zij, vergezeld door Jozeph, genoodzaakt was met haren Zoon de vlucht te nemen naar een vreemd land, naar Egypte. Wat smart voor die goede Moeder, toen zij op hunne terugreis van Jeruzalem naar Nazareth, haren Jezus, pas elf jaren oud verloor; vervolgens, als zij zag hoe haar Zoon te Nazareth met Jozeph zijn voedstervader moest werken, om in het zweet zijns aanschijns zijn brood te verdienen. Doch al die smarten zijn niets in vergelijking van hetgeen Maria geleden heeft de laatste jaren van Jezus' leven. O, B. B., wat

(1) Joan. 1, 11.

heeft Maria niet geleden, toen Jezus van zijne beminde Moeder afscheid kwam nemen, om zijn openbaar leven aan te vangen; toen zij vernam, dat haar Zoon, alhoewel Hij overal weldoende rondreisde, tegensproken en gelasterd, vervolgd, zelfs ter dood gezocht werd. Wat heeft Maria niet geleden, toen zij vernam, dat haar Zoon, door Judas verraden, gevangen genomen was; dat Hij van den eenen rechter naar den anderen gesleurd werd; dat Hij gegeeseld en met doornen gekroond werd; dat Hij eindelijk ter dood veroordeeld, met het schande- en vervloekingshout beladen, Jeruzalem uitging om op den Calvarieberg gekruist te worden. Wie beschrijft ons de smarten van Maria, toen zij haren Jezus, mismaakt en uitgeput, onder een zwaar kruis gebogen, op den weg naar den Calvarieberg ontmoette; toen zij zijne bloedige voetstappen drukte, en toen zij Hem eindelijk aan het kruis vastgehecht, in verlatenheid zag sterven. Jezus, de Koning der Martelaren sterft aan het kruis, terwijl Maria, de Koningin der Martelaren, aan den voet des kruises staat. Thans wordt de voorzegging van den ouden Simeon ten volle vervuld, namelijk, dat een zwaard van smarten Maria het hart zou doorboren. Te recht mag Maria dus met de moeder van Ruth zeggen: Noem mij niet *Noëmi*, d. i., schoone, maar noem mij *Mara*, d. i., bitter, want de Almachtige heeft mij overvloedig met bitterheden vervuld.

De naam van Maria beteekent ook Zee of Oceaan van liefde. Dien naam verdient Maria om hare overgroote liefde tot God en de menschen.

Vooreerst om hare overgroote liefde tot God; tot God den Vader, die haar tot zijne welbeminde Dochter heeft aangenomen; tot God den Zoon, wiens teërgeliefde Moeder

zij is geworden ; tot God den H. Geest, die haar tot zijne onbevleete Bruid gekozen heeft.

Vervolgens om hare overgroote liefde tot de menschen. Geen schepsel bemint of heeft de menschen bemind, gelijk Maria hen bemind heeft en nog bemint. Zulks bewijzen de ontelbare weldaden en genaden, welke de menschen alom en ten allen tijde van Maria ontvangen hebben. Daarom wordt Maria in de Litanie van Loretten genoemd : Behoudenis der zieken, Toevlucht der zondaren, Troosteres der bedrukten, Hulp der Christenen. Terecht groet dus onze Moeder de H. Kerk Maria onder den titel van Bron van Liefde, als zij in haren treurzang Maria toeroept. Welaan ! Moeder, Bron van Liefde. (1)

Eindelijk beteekent de naam van Maria Ster der zee.

Maria verdient den naam van Ster ; want evenals eene ster hare stralen uitschiet en haar licht verspreidt, zonder iets van de helderheid en den glans van haar licht te verliezen ; zoo ook heeft Maria haar goddelijken Zoon, het Licht der wereld, gebaard, zonder iets van hare maagdelijke zuiverheid te verliezen. Maria verdient den naam van Ster der zee om hare verhevene deugden, waarvan zij een volmaakt toonbeeld is, en waarmede zij ons voorlicht en leidt op de gevaarvolle zee dezer wereld, evenals eene schitterende ster den zeeman voorlicht en leidt op den onstuimigen oceaen. Doch laten wij hier een der grootste dienaren van Maria, den H. Bernardus, spreken. Geen sterveling heeft ooit op den naam van Maria zoetere tonen uitgebracht, dan die Heilige, als hij de volgende woorden des Evangelie's verklaart : En de naam der Maagd was Maria : *Et nomen Virginis Maria.* (2) Maria, zegt de H. Bernardus, is die edele

(1) Eja, Mater, fons amoris ! (Stabat Mater.) (2) Luc. 1, 27.

ster, van Jacob uitgegaan, wier stralen het heelal verlichten, wier glans in de hemelen schittert en doordringt tot in de hel. Ster, die, stralende over de wereld, veeleer de zielen dan de lichamen verwarmt, de deugden kweekt en de ondeugden uitroeit. Schitterende ster, en steeds verheven boven deze strandelooze zee, doet zij voor onze oogen glansen den luister harer verdiensten en verlicht zij ons door hare voorbeelden. O, wie gij ook zijt, zoo gaat de H. Bernardus voort, voor wien het leven hier op aarde geen vasten grond heeft, doch veeleer gelijkt aan een onstuimige zee, verlies nimmer het licht dier ster uit het oog, zoo gij door de opgezweepte baren niet wilt verslonden worden. Bijaldien de stormen der bekoringen losbreken, zoo gij tegen de klippen der wederwaardigheden aanstoot, zie dan naar die ster en roep Maria aan. (1) Bijaldien de baren der hoovaardigheid, gierigheid, onkuischheid, nijd en gramschap tegen het ranke bootje uwer ziel klotsen, richt dan uwe oogen naar Maria. (2) Zoo de herinnering aan uwe misdaden, de knaging van uw geweten, de vrees voor het oordeel u naar den kolk der moedeloosheid, naar den afgrond der wanhoop sleepen, denk dan aan Maria. Te midden der gevaren, der benauwdheden, in twijfel en in onzekerheid, denk aan Maria en roep Maria aan. Dat de naam van Maria steeds op uwe lippen en in uw hart zij, en om den bijstand harer gebeden te verdienen, volg den weg, dien hare voorbeelden u hebben afgeteekend. Haar volgende zult gij niet afwijken; haar aanroepende zult gij niet wanhopen; aan haar denkende zult gij niet dwalen. Bijaldien Maria u ondersteunt, zult gij niet vallen; zoo

(1) *Respice stellam, voca Mariam.* (2) *Respice ad Mariam.* (S. Bern.)

Maria u beschermt, hebt gij niet te vreezen; bijaldien Maria u leidt, zult gij u niet vermoeien; zoo Maria u beschut, zult gij behouden in de haven aanlanden, en alzoo zult gij in u zelve ondervinden, hoe waar en te recht er gezegd is: En de naam der Maagd was Maria, d. i., Ster der zee: *Et nomen Virginis Maria.* (1)

SLUITREDE.

Ik geloof, B. B., genoeg gezegd te hebben over den naam van Maria, naam, die de allerheiligste Maagd gegeven is den vijftienden dag na hare geboorte. De naam van Maria is na dien van Jezus, een naam boven alle namen: vooreerst, omdat hij evenals de naam van Jezus, van hemelschen oorsprong is; een Engel heeft hem den ouders van Maria aangekondigd; vervolgens, omdat hij zoo machtig is. In den naam van Maria kunnen wij alles bekomen, natuurlijk, bijaldien wij het naar behoor vragen en noodig hebben. De naam van Maria is vol beteekenis. Hij beteekent: Koningin en Meesteresse; Maria is de Koningin, de Meesteresse van hemel en aarde; Zee of Oceaan van bitterheden; na Jezus heeft niemand zoo veel geleden als Maria; Zee of Oceaan van liefde; na Jezus heeft niemand God en de menschen meer bemind dan Maria; eindelijk beteekent hij: Ster der zee; Ster, om hare maagdelijke en immer ongeschonden zuiverheid; Ster der zee, wijl zij ons op de zee dezer wereld met hare verdiensten en deugden voorlicht naar den hemel.

Aangezien de verhevenheid en beteekenis van den naam van Maria, laten wij niet na dien heiligen naam dikwijls aan te roepen, en roepen wij hem altoos aan met eerbiedigheid en betrouwen. Roepen wij hem aan

(1) Luc. I, 27.

in alle gevaren en noodwendigheden naar ziel en lichaam, maar vooral naar de ziel, d. i., in de bekoringen, ten einde er niet onder te bezwijken. Roepen wij hem aan tijdens ons leven, doch vooral in het uur van onzen dood, opdat wij, door Maria beschermd, heilig mogen leven en eenmaal een zaligen dood mogen sterven. Ja, B. B., dat de laatste woorden van eenieder onzer op zijn sterfbed zijn: Jezus, Maria en Jozeph, staat mij bij. Amen.

Twintigste Preek.

De Opdracht van Maria.

*Quid mihi est in coelo, et a te quid volui
super terram?*

Wat is er voor mij in den hemel, en
wat verlang ik op de aarde buiten u?

(Ps. LXXII, 25.)

INHOUD.

VOORREDE.

God is ons beginsel en einde. — Om ons einde te bereiken, moeten wij ons aan ons beginsel hechten. — Die waarheid en verplichting had Maria begrepen. — Och of wij beide ook zoo begrepen. — Maria wijdt zich aan God toe; voorbeeld voor ons. — Maria heeft zich aan God toegewijd:

VERDEELING.

- I. Zonder uitstel;
- II. Zonder voorbehoud;
- III. Voor altijd.

I.

Maria heeft zich aan God toegewijd zonder uitstel, van al het eerste oogenblik van haar bestaan. — Verzoek

van Maria aan hare ouders; deze stemmen toe. — Vertrek naar Jeruzalem. — Maria vernieuwt hare toewijding aan God in den tempel, toen zij ongeveer drie jaar oud was. — Gelofte van eeuwige zuiverheid. — Geluk voor Maria, brave ouders te hebben, haar geluk te beseffen en God van den beginne af getrouw te dienen. — Hetzelfde geluk kan ons eenigermate te beurt vallen. — Brave ouders, het H. Doopsel, eerste H. Communie. — Zijn wij onze beloften getrouw gebleven? — Belediging, God door den trouwelooze aangedaan, ongeluk zichzelven berokkend. — Wat moet de trouwelooze doen?

II.

Maria heeft zich aan God toegewijd zonder voorbehoud: hare ziel, haar lichaam, vooral haar hart, gansch en onverdeeld. — Maria verzaakte aan hare ouders, bloedverwanten, goederen, aan de hoop de Moeder Gods te worden, aan hare vrijheid. — Wij moeten ons ook gansch aan God toewijden. — Zijn wij niet karig jegens den mildadigen God? Is ons hart niet verdeeld? Hebben wij het God niet gansch geweigerd? — Wij moeten ons van het schepsel onthechten en aan God hechten, Hem ons hart geven, vooral den dag der H. Communie.

II.

Maria heeft zich aan God toegewijd voor altijd. — Nooit heeft zij haar offer teruggerokken, zij heeft het God steeds aangenamer gemaakt en voltrokken. — God schonk Maria immer nieuwe genaden, waaraan zij getrouw beantwoordde. — Wij moeten Maria in het beantwoorden aan de genade en in de volharding navolgen: Die volhard zal hebben, tot het einde toe, zal zalig worden; niemand zal gekroond worden, tenzij hij wettig gestreden

heeft. — De vijanden onzer zaligheid willen ons beletten te volharden. — Wij moeten tot Maria onze toevlucht nemen.

SLUITREDE.

Wij moeten Maria navolgen in ons aan God toe te wijden zonder uitstel, zonder voorbehoud en voor altijd. — Wij moeten ons van het schepsel onthechten en aan God hechten, gansch ons leven, om ons na dit kort leven in gezelschap van Maria voor eeuwig met God te mogen vereenigen in den hemel.

Twintigste Preek.

De Opdracht van Maria.

*Quid mihi est in coelo, et a te quid
volui super terram?*

Wat is er voor mij in den hemel, en
wat verlang ik op de aarde buiten u?
(Ps. LXXII, 25.)

VOORREDE.

God, gelijk wij weten, B. B., is de Schepper van hemel en aarde, en bijgevolg is Hij ook onze Schepper. Hij heeft alles geschapen voor zich, en dus heeft Hij ook ons geschapen voor zich. God is bijgevolg ons beginsel en einde. Wat ons nu betreft, wij moeten om ons einde te bereiken, ons aan ons beginsel hechten; ons geluk hangt er van af voor tijd en eeuwigheid.

Maria, wier Opdracht in den tempel wij heden vieren, had die groote waarheid goed begrepen, zij had die groote verplichting wel verstaan. En och of wij die waarheid

ook zoo goed begrepen; och of wij die verplichting ook zoo wel verstonden. Tot dat einde, B. B., heb ik voor- genomen u vandaag eenige oogenblikken te onderhouden over de Opdracht van Maria in den tempel, Wij zullen zien, waarin zij bestaat, namelijk, dat en hoe de aller- heiligste Maagd Maria zich den Heere heeft toegewijd. Tevens zullen wij uit het voorbeeld van Maria leeren, dat wij ons aan God moeten toewijden, en dat wij onzen roem moeten stellen in God al de dagen van ons leven getrouw te dienen. Ziehier de drie punten, die wij gaan verhandelen. Maria heeft zich aan God toegewijd:

- I. Zonder uitstel;
- II. Zonder voorbehoud;
- III. Voor altijd. Leggen wij die drie punten een weinig uit.

I.

Vooreerst heeft de allerheiligste Maagd Maria zich aan God toegewijd zonder uitstel.

't Lijdt geen twijfel, B. B., of Maria heeft zich reeds van af het eerste oogenblik van haar bestaan aan God toegewijd. Maria was van af het eerste oogenblik van haar bestaan begaafd met rede en verstand. Vóórkomen door Gods genade, en zoo ruimschoots met zijnen zegen bedeeld, werd Maria niet eerder voor de wereld geboren, alvorens voor God geboren te zijn. Bijgevolg heeft Maria zich onmiddellijk na hare ontvangenis aan God toegewijd. Doch 't is niet van deze toewijding aan God, en waarvan God alleen getuige was, dat er in het feest van heden gehandeld wordt. Onze Moeder de H. Kerk viert vandaag plechtig de Opdracht van Maria in den tempel; dus het feest van Maria's toewijding aan God, die openlijk eenigen tijd later plaats had.

De allerheiligste Maagd Maria had nog niet ten volle haar derde jaar bereikt, of zij vroeg hare ouders, Joachim en Anna, als een uitgelezene gunst de toestemming, om zich in den tempel te Jeruzalem den Heer te mogen toewijden. Joachim en Anna willigen het verzoek hunner jeugdige dochter in, zij staan het toe; zij nemen Maria aan de hand, misschien op hunne armen, en ziet! daar vertrekken zij naar Jeruzalem. Een onzichtbare stoet Engelen vergezelt hen van Nazareth naar Jeruzalem, zegt de H. Gregorius van Nicomedie. Te Jeruzalem aangekomen, vertrouwen Joachim en Anna hunne dierbare dochter toe aan de godvruchtige vrouwen, die in den tempel dienden, om onder hunne leiding opgevoed en verder gevormd te worden. Maria vernieuwt terstond bij hare aankomst voor hemel en aarde het offer, dat zij den Heer bij hare ontvangenis reeds gebracht had, en zij geeft zich gansch aan God. Ja, wat meer is, de eerste van onder de dochters van Juda, wijdt zij aan God voor altijd haren maagddom toe. Maria dus stelt zich aan het hoofd van die duizenden Maagden, die hare voetstappen gedrukt, en zich in den loop der tijden onherroepelijk door de gelofte van eeuwige zuiverheid aan den Heer toegewijd hebben. O, wat was zij gelukkig, de jeugdige Maagd Maria, zulke brave, deugdzame ouders te hebben! Wat was zij gelukkig, het geluk te begrijpen, dat er gelegen is, in, van af het eerste oogenblik zijns levens, aan God toe te behooren, Hem getrouw te dienen en zich alzoo schatten te vergaderen voor den hemel. Welnu, de kinderen, die brave, die deugdzame ouders hebben, ouders, die waarlijk het geluk hunner kinderen behartigen, en bijgevolg, die hun best doen om hunne kinderen in eer en deugd op te voeden, die kinderen kunnen eenigermate met Maria in haar geluk deelen. Immers, den dag

van hun H. Doopsel zijn zij den duivel ontrukkt en aan God toegewijd. Velen onder hen hebben die toewijding aan God plechtig hernieuwd den dag hunner eerste H. Communie, den schoonsten, den gelukkigsten dag van hun leven; dag, waarop hun het geluk te beurt viel voor de eerste maal hunnen Heer en God aan hun hart te drukken, of beter gezegd, er Hem in te ontvangen. Doch, B. B., zijn wij, na onze toewijding en hernieuwing onzer toewijding aan God, onze beloften getrouw gebleven? Hebben wij onzen Heer en God ook getrouw gediend? Helaas! misschien hebben wij onze beloften vergeten, misschien zijn wij God ontrouw geworden; misschien hebben wij een geruimen tijd van ons leven doorgebracht, hebben wij dagen, weken, maanden, jaren zelfs besteed in de ijdelheden en vermaken der wereld na te jagen, hebben wij lang, zeer lang in de zonde geleefd. Welk eene belediging God, dien wij toegewijd waren, daardoor aangedaan! Welk een ongeluk ons zelve berokkend, wijl wij in plaats van ons verdiensten te vergaderen voor den hemel, de straffen der hel verdiend hebben! Wat nu in dergelijk geval gedaan, B. B.? Wij moeten onze mislagen beweenen, onze trouweloosheid zoo goed mogelijk herstellen. Dragen wij ons dus vandaag opnieuw aan God op; wijden wij ons vandaag opnieuw aan Hem toe; doen wij ons best, om den tijd, dien wij zoo ongelukkig verloren hebben, terug te winnen. En hoe dien tijd terugwinnen? Door den goeden God het overige van ons leven zoo getrouw mogelijk, ja, met verdubbelden ijver te dienen.

II.

De allerheiligste Maagd Maria heeft zich aan God toegewijd zonder voorbehoud.

Maria, B. B., heeft zich gansch aan God opgeofferd. Zij heeft Hem opgeofferd hare ziel en haar lichaam: hare ziel met al hare krachten: verstand, geheugen en wil; haar lichaam met al zijne zintuigen; doch zij heeft aan God vooral opgeofferd haar hart en gansch haar hart. Ik zeg *gansch*, onverdeeld. Maria wist maar al te wel, dat God niet tevreden is met een hart, dat verdeeld is; dat Hij jaloersch is op onze liefde. Daarom verzaakte Maria aan alles uit liefde tot God. Zij verzaakte aan haren vader, hare moeder en overige bloedverwanten; zij verzaakte aan de goederen dezer aarde; zij verzaakte aan de vermaken, ik zeg niet eens aan de slechte, gevaarlijke vermaken, maar zelfs aan de onschuldigste vermaken: ja, wat meer is, — menschelijker wijze althans gesproken — door hare gelofte van eeuwige zuiverheid verzaakte Maria aan de hoop, eenmaal de Moeder van den lang gewenschten Messias te worden. Den dag harer Opdracht in den tempel verzaakte Maria aan hare vrijheid, zegt de H. Anselmus, door de gehoorzaamheid, welke zij den Opperpriester Zacharias beloofde.

Gij ziet dus, B. B., het offer van Maria was volledig, gansch, zonder voorbehoud. Is het ook zoo gesteld met het offer, dat wij den goeden God opgedragen hebben? Trouwens, alles wat wij zijn en bezitten, komt ons van God. En wat al weldaden, en in orde der genade, en in orde der natuur hebben wij van God niet ontvangen? Al die weldaden opnoemen, 't zou ons te lang bezighouden, wijl zij te talrijk zijn. Ik vraag slechts: zijn wij niet karig geweest, en zijn wij het thans nog niet, jegens God, die zoo milddadig jegens ons geweest is en nog is? En toen wij ons aan God gegeven hebben, hebben wij ons soms niet het een of ander voorbehouden? het een of ander, dat onze ijdelheid, onze eigenliefde of

zinnelijkheid streelt? En bijgevolg, is ons hart niet verdeeld geweest tusschen den Schepper en het schepsel? Of wel, hetgeen nog erger is, hebben wij den goeden God ons hart niet gansch geweigerd en het opgeofferd aan het een of ander schepsel? O, B. B., bijaldien het zoo is, dan is het ook zonneklaar, dat wij in de verste verte de allerheiligste Maagd Maria niet navolgen, die zich aan God heeft toegewijd zonder voorbehoud. In dat geval moeten wij ons bekeeren en beteren; en daarom moeten wij ons vooreerst onthechten van deze of gene zaak, die wij met te veel drift najagen; van dezen of genen persoon, dien wij met eene min of meer ongeregelde liefde beminnen; van dit of dat huis of gezelschap, waaraan wij te zeer gehecht zijn; ja, offeren wij alles op voor God. Vervolgens moeten wij ons aan God hechten; en bijgevolg, schenken wij aan God alles wat wij zijn en bezitten; doch vooral, schenken wij Hem ons hart, gansch en onverdeeld. Ja, hernieuwen wij God dikwijls het offer van ons hart, dat Hem zoo aangenaam is, en wel inzonderheid de dagen, waarop wij tot de H. Tafel naderen, op het oogenblik dat de goede God zich geheel en al aan ons geeft, met zijne godheid en menschheid, met zijne ziel en zijn lichaam, met zijn vleesch en bloed; dan vooral, B. B., moeten wij God van harte zeggen; o mijn God! o mijn Jezus! thans behoort Gij mij gansch toe, wijl Gij u geheel en al aan mij gegeven hebt; ik wil ook gansch aan U toebehooren, en ik geef mij geheel en al aan U: *Dilectus meus mihi et ego illi.* (1)

III.

Eindelijk heeft de allerheiligste Maagd Maria zich aan

(1) Cant. II, 16.

God toegewijd voor altijd; 't is de laatste voorwaarde, die er vereischt wordt, opdat het offer volkomen zij.

Maria, B. B., heeft zich aan God toegewijd, niet voor eenige dagen, weken, maanden of jaren, niet voor een bepaalden tijd; neen, maar zij heeft zich aan God toegewijd voor gansch haar leven, voor altijd. Nooit heeft Maria iets van haar offer teruggetrokken. Integendeel, zij beijverde zich om het den goeden God steeds aangenaamer te maken. God op zijne beurt schonk Maria immer nieuwe genaden, waaraan zij altoos trouw beantwoordde. Den dag der boodschap roemde de Engel Gabriël Maria reeds vol van genade: *Ave gratia plena*: (1) Wees gegroet vol van genade. Welnu, zoo Maria reeds vol van genade was den dag der boodschap, wie zal begrijpen den schat van genaden, dien zij zich verworven heeft tijdens haar leven, daar zij de eerste genade nooit door eenige zonde verloren of verminderd heeft, maar door hare goede werken altoos heeft vermeerderd?

In de volharding en den voortgang in het goede moesten wij Maria navolgen. Doch helaas! hoe dikwijls blijven wij er niet aan te kort? Wij maken goede voornemens, doch brengen ze niet ten uitvoer. Nauwelijks hebben wij goed begonnen, zijn wij eenige dagen getrouw gebleven, of wij hervallen wederom in dezelfde fouten en zonden. Nochtans, 't is niet genoeg goed te beginnen, eenigen tijd getrouw te blijven; om zalig te worden moet men volharden tot het einde toe; *Qui perseveraverit usque in finem hic salvus erit*. (2). Om gekroond te worden moet men wettig gestreden hebben, d. w. z., volgens de verklaring van den H. Augustinus, tot den dood toe: *Non coronabitur nisi legitime certaverit*. (3)

(1) Luc. I, 28. (2) Matth. x 22. (3) II Tim. II, 5.

Ik weet wel; de vijanden onzer zaligheid zullen er zich tegen verzetten; zij zullen al hunne krachten inspannen, om ons den moed, dien wij ter volharding noodig hebben, te benemen. De duivel zal zich het eerst vertoonen om er zich tegen te verzetten. B. B., dat de duivel zich bewege, zooveel hij wille; dat hij rondloope als een brieschende leeuw en zoeken ons te verslinden; om den duivel te beletten ons te schaden, en om hem op de vlucht te drijven, nemen wij met betrouwen onze toevlucht tot Maria; zij is machtiger dan alle duivelen der hel te zamen. Ja, B. B., in de bekoringen van den duivel roepen wij Maria aan, en wij zullen hem overwinnen.

Vervolgens zal de bedorven wereld komen en er zich tegen verzetten. De wereld zal ons aanbieden den giftbeker harer vermaken en pleizieren. Alles wat zij verleidends en aanlokkelijks heeft, zal zij ten toon spreiden om ons te bedriegen en mede te slepen. Wat moeten wij doen om door de bedorven wereld niet bedrogen en medegesleept te worden? Ons onze goede Moeder Maria herinneren, ons steeds onder hare bescherming stellen, haar met betrouwen aanroepen, en wij zullen de aanvallen der bedorven wereld zegevierend afslaan.

Eindelijk zullen onze driften zich doen gevoelen en er zich tegen verzetten. Wij zullen onze kwade driften te bestrijden hebben en wellicht gansch ons leven. Wat nu gedaan, om onder de aanvallen onzer driften niet te bezwijken? Wij moeten ootmoedig zijn, ons zelven mistrouwen, tot Maria onze toevlucht nemen, haar met betrouwen aanroepen, en die goede Moeder, gelooft mij vrij, zal komen, zij zal zich spoeden om hare kinderen in den nood bij te staan.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., wat de Opdracht van Maria in den tempel, waarvan wij vandaag het feest vieren, beteekent. Dien dag heeft Maria zich aan God toegewijd. Tevens heeft zij ons een voorbeeld gegeven, dat wij zoo goed mogelijk moeten navolgen.

Maria heeft zich aan God toegewijd zonder uitstel. Wij moeten ons ook zonder uitstel aan God toewijden, en zoo wij tijd, en misschien veel tijd verloren hebben, dan moeten wij ons best doen om dien verloren tijd in te halen en zoo goed mogelijk te herstellen door ons met verdubbelden ijver toe te leggen op het volbrengen onzer plichten.

Maria heeft zich aan God toegewijd zonder voorbehoud. Wij ook, B. B., moeten ons geheel en al aan God toewijden, wij moeten Hem geven vooral ons hart, en ons hart gansch en onverdeeld.

Maria heeft zich aan God toegewijd voor altijd. Wij ook moeten ons aan God toewijden voor gansch ons leven. Ja, B. B., hechten wij ons aan God, die ons beginsel is; blijven wij aan Hem gehecht al de dagen van ons leven; eenmaal zullen wij het geluk hebben, ons aan dienzelfden God te hechten, die ook ons einde is, in den hemel, in gezelschap van Maria, om aan hem gehecht te blijven gedurende de eindelooze eeuwigheid. Amen.

Een en twintigste Preek.

De Zeven Weeën van Maria.

Cui comparabo te, vel cui assimilabo te, filia Jerusalem.... magna est velut mare contritio tua.

Met wien zal ik u vergelijken, dochter van Jeruzalem.... uwe droefheid is groot gelijk eene zee. (Jer. Lam. II, 13.)

INHOUD.

VOORREDE.

De Kerk heeft altoos Martelaren gehad, doch vooral in het begin; Martelaren van beider geslacht, van allen leeftijd, van alle staten en standen. — De Martelaren hebben de verschrikkelijkste pijnen geleden met geduld, zelfs met vreugde. — Thans schitteren zij in den hemel. — Jezus is de Koning der Martelaren, Maria is hunne Koningin:

VERDEELING.

- I. Wijl zij langer;
- II. Wijl zij meer;
- III. Wijl zij met meer moed dan de andere Martelaren geleden heeft.

I.

Maria heeft langer geleden. — De andere Martelaren, de eene een dag, de andere eene week, enz.; sommige eenige jaren; Maria meer dan dertig jaren. — Het lijden van Maria begint met de boodschap des Engels. — Maria kent het lijden van haren Zoon uit de H. Schrift. — Vergelijking van eene moeder, die weet dat haar zoon moet sterven op het schavot, met Maria, die weet dat haar Jezus moet sterven aan het kruis. — Droefheid van Maria, wanneer zij Jezus ziet en aan zijn lijden denkt. — Maria's droefheid was aanhoudend, doch op zekere tijdstippen heviger. — De voorzegging van Simeon. — De vlucht naar Egypte. — Jezus verloren te Jeruzalem. — De ontmoeting op den kruisweg. — De kruisdood van Jezus. — Jezus' zijde doorboord. — Jezus in den schoot van Maria en zijne begrafenis. — Maria's lijden eindigt slechts met den dood.

II.

Maria heeft meer geleden. — 't Blijkt reeds uit het voorgaande, doch vooral uit de volgende opmerkingen. — De Martelaren leden in hun lichaam, Maria in hare ziel. — De Martelaren offerden aan God op zich zelve en hun leven, Maria offerde aan God op haar goddelijken Zoon en zijn leven. Maria leed met Jezus in haar hart; zij leed meer door Jezus te zien lijden dan bijaldien zij zelve geleden hadde. — De Martelaren werden getroost en opgebeurd, Maria niet. — De liefde tot Jezus deed de Martelaren minder lijden, de liefde tot Jezus deed Maria meer lijden. — Woorden der H. Vaders: de H.H. Ildelphonsus, Anselmus, Basilius, Bernardinus van Siena. — De Martelaren worden voorgesteld met hunne marteltuigen, Maria met het ontziend lichaam van Jezus.

III.

Maria heeft met meer moed geleden. — De kruisdood. — Jezus wordt geprezen en goed onthaald, Maria is er niet tegenwoordig. — Jezus, ter dood veroordeeld, wordt ter strafplaats geleid; Maria gaat haren Zoon tegemoet. De ontmoeting op den kruisweg. — Thomas Morus en zijne dochter Margaretha. — Maria vergezelt Jezus en aanschouwt Hem aan het kruis. — Agar, Jacob, David. — Wat ziet, wat hoort Maria aan den voet des kruises?

SLUITREDE.

De zondaar heeft Maria bedroefd, haar hart doorboord. — De zondaar kan Maria troosten, de wonde van haar hart heelen door zich te bekeeren; de hoovaardige, de gierigaard, de onkuishaard, de onmatige. — De zondaar heeft ook zijn eigene ziel doorboord. — Misdaad van den zondaar, schade, die hij zich toegebracht heeft; gevaar waaraan hij blootstaat. — Gebed tot Jezus en Maria.

Een en twintigste Preek.

De Zeven Weeën van Maria.

*Cui comparabo te, vel cui assimilabo te,
filia Jerusalem.... magna est velut mare
contritio tua.*

Met wien zal ik u vergelijken, dochter van Jeruzalem.... uwe droefheid is groot gelijk eene zee. (Jer. Lam. II, 13.)

VOORREDE.

De Kerk, B. B., door Jezus-Christus gesticht, telt van

het begin af, ja telt vooral in het begin hare Martelaren. De kerkelijke geschiedenis openslaande leest men daarin op de eerste bladzijden, hoe talrijke scharen christenhelden van beider geslacht, van verschillenden leeftijd, van alle staten en standen gestreden en overwonnen hebben. De vreesachtige maagd wedijvert met den onder de wapenen grijs geworden krijgsman; het jeugdig kind met den afgesloofden grijsaard; de zoon met den vader; de dochter met de moeder; allen, allen vliegen ten strijde. In plaats van hun geloof te verloochenen, hunne plichten van Christen te verzaken, zich aan zonde plichtig te maken, verkiezen zij van hunne goederen beroofd, van hunne familie gescheiden, in ballingschap gezonden, in de afschuwelijkste kerkers geworpen te worden. Zij verschijnen kloekmoedig voor de rechtbanken, trotseeren de knijptangen en geeselroeden, het water en het vuur, de uitgehongerde leeuwen en tijgers van het amphiteater; ja, wat meer is, zij glimlachen op het gezicht der folteren moordtuigen, bedanken hunne vervolgers en beulen; zoo gelukkig achten zij zich voor Jezus-Christus te lijden, hun bloed te vergieten en hun leven ten beste te geven voor Hem, die het eerst voor hen geleden, zijn bloed vergoten en zijn leven aan het kruis ten beste gegeven heeft. Nu, nu schitteren zij met den zegepalm in de hand, met de kroon des overwinnaars op het hoofd in het rijk van hunnen Koning. En inderdaad, B. B., Jezus-Christus is de Koning der Martelaren. Doch 't is niet over den Koning der Martelaren, maar over hunne Koningin, dat wij ons vandaag ter gelegenheid van het feest der zeven Weeën van Maria moeten onderhouden. Onze Moeder de H. Kerk noemt Maria Koningin der Martelaren, en te recht. Maria is de Koningin der Martelaren om de drie volgende redenen:

- I. Wijl zij langer;
- II. Wijl zij meer;
- III. Wijl zij met meer moed dan de andere Martelaren geleden heeft. Zetten wij die drie punten een weinig uiteen.

I.

Maria heeft vooreerst langer geleden dan de andere Martelaren; van daar dat zij terecht Koningin der Martelaren genoemd wordt. (1)

Wanneer wij de geschiedenis der Martelaren lezen, treffen wij daarin aan, dat eenige slechts weinige uren, andere eenige dagen, sommige zelfs weken en maanden te lijden hadden; maar men treft weinig Martelaren aan die jaren en jaren te lijden hadden. Doch ziet! de allerheiligste Maagd Maria heeft te lijden gehad meer dan dertig jaren lang.

Wanneer of op welk tijdstip van haar leven heeft het lijden van Maria een aanvang, wanneer, een einde genomen? Het lijden van Maria heeft vooral een aanvang genomen met de boodschap des Engels, en het heeft zich uitgestrekt zelfs tot na den dood van haar goddelijken Zoon.

De Engel Gabriël kwam Maria boodschappen, dat zij verkoren was, de Moeder van den Zoon Gods te worden. Doch Maria wist zeer goed, dat zij, tot de grootste waardigheid, namelijk, tot die van Moeder van den Zoon Gods verheven, ook in het lijden van dien Zoon zal moeten deelen; dat Jezus haar Zoon de Verlosser der wereld, dat zij de Medeverlosseres zal moeten wezen. Jezus, zoo sprak de Engel, zal zijn volk verlossen: *Ipsa*

(1) Regina Martyrum. (Lit. Laur.)

enim salvum faciet populum suum. (1) Maar op welke wijze zal Hij het verlossen? Welke zal de losprijs voor zijn volk wezen? O, B. B., Maria wist op welke wijze; zij kende den losprijs. Maria had gelezen al wat de Profeten aangaande den Messias voorzegd hadden. Bedreven in de H. Schrift en verlicht door den H. Geest, had zij in een Isaïas, in een David gezien de vernederingen en mishandelingen, de pijnen en smarten van den Verlosser der wereld; ja, in den geest had zij gezien het Lam zonder Vlek aan het kruis gehecht, stervende den schande- en pijnlijken dood des kruises voor de zaligheid der menschen. Hoe dikwijls besproeide Maria die bladzijden met hare tranen, bij de overweging van het lijden des Verlossers? Welnu, die Verlosser is haar Zoon; en gelijk voor Jezus, haar Zoon, met zijn leven het lijden begint, zoo ook beginnen vooral bij Jezus' geboorte de smarten van Maria.

X Hoe, denkt gij, B. B., zou eene moeder gesteld zijn, die maar één kind, één zoon heeft; dien zoon voedt zij met de uiterste zorg op; hij beantwoordt aan de zorgen zijner moeder; doch ziet! die moeder weet, dat die zoon eenmaal aangehouden, voor de rechtbank gedaagd, ter dood veroordeeld, op het schavot zal moeten sterven; hoe zal die moeder al de dagen van haar leven gesteld zijn? En bijaldien zij van haren zoon eenig genoeg, eenige vreugde geniet, zal dat genoeg, die vreugde niet weldra ophouden, om plaats te maken voor eene des te pijnlijkere droefheid bij de gedachte aan het schandelijk einde van haren zoon? Ziedaar, B. B., een afbeeldsel, maar een flauw afbeeldsel van Maria. Maria aanschouwde het goddelijk Kind; doch nauwelijks genoot zij eenige

(1) Matth. 1, 21.

vreugde bij het aanschouwen van haar welbeminden Zoon, of die vreugde werd gewelddadig onderdrukt door een overtollige smart; de zoete glimlach der Moeder maagd werd vervangen door de bittere tranen der Medeverlossers. Wanneer Maria haar goddelijk Kind verzorgde, dacht zij aan de gal, waarmede Het zou gelaafd worden. Wanneer zij Jezus in doeken wikkelde, dacht zij aan de touwen en ketenen, waarmede Hij zou geboeid en beladen worden. Wanneer zij Hem uit- of aankleedde, dacht zij aan de schande- en pijnlijke ontkleeding bij de geeseling, aan den witten mantel bij Herodes en den purperen lap bij Pilatus. Wanneer Jezus zijne handjes naar zijne Moeder uitstreckte, en Maria het goddelijk Kind de eerste stappen hielp maken, dacht zij aan de plumpe nagelen, waarmede eenmaal zijne handen en voeten zouden doorboord worden. Wanneer Jezus zijne Moeder omhelsde en haar zoo bemin- nelijk toelachte, terwijl zij Hem ter rust nederlegde, dan dacht Maria aan haren Zoon, door Judas onder een kus verraden, zijn hoofd met scherpe doornen doorstoken, zijn aangezicht met bloed en vuil speeksel besmeurd, gansch zijn lichaam met wonden overdekt en op het kruis uitgestrekt. Ja, wanneer Maria haar goddelijk Kind, het schoonste, het beminnelijkste onder de menschen- kinderen, zag ingeslapen, dan dacht zij reeds vol droefheid aan den doodslaap van haren Zoon aan het kruis. Die droefheid over het lijden van haar goddelijken Zoon bleef Maria immer bij; niet, B. B., dat zij altoos even hevig en pijnlijk was; doch bij zekere gelegenheden en op zekere tijdstippen nam zij in hevig- en pijnlijkheid toe. Ja, op zekere tijdstippen van haar leven werd Maria de grootste smart aangedaan, werd haar moederhart met een zwaard van droefheid doorboord. Die tijdstippen

zijn ons uit het Evangelie bekend, en 't zal genoeg zijn dezelve op te noemen.

X Vooreerst, toen Simeon, bij de opdracht van het goddelijk Kind in den tempel, Maria de tegenspraak, welke haar Zoon zou te lijden hebben, voorzegde en er bijvoegde dat een zwaard van droefheid haar hart zou doorboren. Toen Maria, door eene haastige vlucht, haar goddelijk Kind aan het moordstaal van Herodes moest onttrekken. Wanneer Maria met Jozeph van Jeruzalem naar Nazareth terugkeerde, het goddelijk Kind miste en genoodzaakt was Jezus overal op te zoeken. Wanneer Maria haar goddelijken Zoon met een zwaar kruis beladen, achter twee moordenaars, door soldaten en beulen omgeven, op weg naar de strafplaats, den Calvarieberg, ontmoette. Toen Maria haar goddelijken Zoon aan het kruis genageld, in de grootste verlatenheid den schande- en pijnlijksten dood zag sterven. Toen Maria na den dood van Jezus moest zien, hoe een soldaat zich verstoutte, met eene lans de zijde van haar goddelijken Zoon te doorboren, en toen zij het ontziend lichaam, met wonden overdekt, vermorzeld en verbrijzeld in haren schoot ontving. Ja, B. B., toen was Maria's droefheid zoo groot, dat zij reden had om te zeggen: *O vos omnes qui transitis per viam*: O, gij allen, die hier voorbijgaat, ziet en aanschouwt of er eene droefheid is gelijk aan de mijne: X *Attendite et videte si est dolor sicut dolor meus.* (1) En eindelijk, toen Maria genoodzaakt was, bij de begrafenis zich ook nog van het lichaam van Jezus te scheiden. Hier nochtans eindigt de droefheid, het lijden van Maria niet; het eindigt alleen met haar leven, zoodat Maria met den koninklijken Profeet David zeggen kan: Mijn

(1) Jer. Lam. 1, 12.

leven is in droefheid voorbijgegaan: *Defecit in dolore vita mea*, en ik heb mijne jaren in zuchten doorgebracht: *Et anni mei in gemitibus*. (1)

Maria heeft dus schier gansch haar leven geleden, doch vooral van de boodschap des Engels af tot aan haren dood; zij heeft dus langer geleden dan de andere Martelaren: te recht wordt zij dus Koningin der Martelaren genoemd.

Maria heeft vervolgens meer geleden dan de andere Martelaren: tweede reden, waarom zij te recht Koningin der Martelaren genoemd wordt.

II.

Dat Maria meer, d. i., talrijker en heviger pijnen en smarten geleden heeft dan de andere Martelaren, zulks kan men reeds afleiden uit hetgeen ik in mijn eerste deel gezegd heb, namelijk, omdat zij langer geleden heeft. Doch zetten wij dit punt een weinig verder uit een en zien wij de redenen, waarom Maria meer dan de andere Martelaren geleden heeft.

De andere Martelaren, B. B., leden in hun lichaam. De beulen, bijv., rukten hun de oogen uit, trokken hun het vel van het hoofd of verbrijzelden hun de tanden. Dezen rekten zij uit op de pijnbank en ontwrichtten al zijne ledematen; genen roosterden zij op het vuur, zoodat hij langzaam gebraden werd. Een ander verminkten zij op de onmenschelijkste wijze, door hem lid voor lid af te snijden. Doch wat er ook van zij, de Martelaren leden slechts in hun lichaam, en hunne ziel was opgebeurd en soms vroolijk. Maria daarentegen leed in hare ziel. Een zwaard van droefheid, zoo sprak Simeon, zal

(1) Ps. xxx, 11.

uwe ziel doorboren: *Tuam ipsius animam pertransibit gladius.* (1) Doch de smarten der ziel overtreffen ver de pijnen des lichaams; deze kunnen tegen gene niet opwegen.

X Tusschen de smarten der ziel en de pijnen des lichaams, zoo verklaarde zekeren dag onze goddelijke Zaligmaker aan de H. Catharina van Siena, is geene vergelijking te maken.

— De Martelaren offerden aan God op zich zelven en hun leven; Maria offerde aan God den Vader op haren Zoon en zijn leven, leven, dat haar dierbaarder was dan haar eigen leven. Alzoo deelde Maria inwendig in al de pijnen en folteringen, welke Jezus haar Zoon werden aangedaan. Ja, Maria had waarlijk medelijden met Jezus, d. w. z., zij leed met Jezus; in haar hart werd zij met Jezus gegeeseld en gekroond; in haar hart werd zij met haar goddelijken Zoon aan het kruis gehecht en met eene lans doorstoken. De lans moest eerst door het hart van Maria, alvorens de zijde van Jezus te treffen, zegt de H. Bernardus. De Profeet Isaïas, in naam van onzen goddelijken Zaligmaker sprekende, zegt: *Torcular calcavi solus et de gentibus non est vir mecum:* (2) Ik heb de wijnpers alleen getreden, en er was geen enkel man van het volk, die mij hielp. Te recht, Heer! merkt Richardus op, zegt Gij, dat Gij in het werk der verlossing alleen waart, en dat er geen man met U was. Geen *man*, zeg ik; want er was eene Vrouw, namelijk, uwe Moeder met u, en die Moeder leed in haar hart, al wat Gij in uw lichaam leed. X Ja, B. B., wat meer is, Maria leed meer, terwijl zij de pijnen en smarten van haar goddelijken Zoon zag, dan zoo zij zelve die had moeten lijden. Waarom? Omdat zij haren Jezus meer beminde dan zich

(1) Luc. II, 35. (2) Isaïas LXIII, 3.

zelve, en wijl zij meer aan het leven van haar goddelijken Zoon gehecht was dan aan haar eigen leven. Bijgevolg leed Maria meer, toen zij haren Zoon zag lijden en sterven, dan bijaldien zij zelve geleden hadde en gestorven ware.

De andere Martelaren werden in hun lijden getroost en verlicht; Maria vond in haar lijden noch troost, noch verlichting. De Martelaren vonden troost in de liefde tot hunnen God, voor wien zij leden. Inwendig waren zij door een vuur, namelijk, door het vuur der liefde ontstoken, dat heviger brandde dan het vuur der beulen. Vandaar dat zij verlangden meer te lijden; dat zij God bedankten; dat zij zich in hunne pijnen verheugden. Een H. Laurentius drijft den spot met de beulen, die zich afmatten in hem te folteren en te roosteren. Mijn lichaam is van deze zijde genoeg gebraden, zegt hij tot de beulen, draait het om en eet er van. Hoe is het toch mogelijk zoo te spreken, te midden van folteringen, die den mensch doen ijzen? Het vuur der beulen was minder hevig dan het vuur der liefde. Als dronken van het bloed van Jezus-Christus, dat Laurentius genut had, zegt de H. Augustinus, gevoelde hij de folteringen niet. Hoe meer dus de Martelaren Jezus beminden, hoe minder zij leden. En Maria, beminde zij dan haren Zoon niet? Ja, B. B., en meer dan een Laurentius, en meer dan alle Martelaren te zamen; en juist, wijl zij haren Zoon zoo teeder beminde, daarom leed zij meer dan een Laurentius, dan alle Martelaren te zamen. Hetgeen dus de Martelaren in hun lijden troostte en verlichtte, namelijk, de liefde tot God; die liefde tot haar goddelijken Zoon vermeerderde en vergrootte de pijnen en smarten van Maria. Jezus' lijden was de oorzaak van haar lijden; hare liefde tot Jezus was — sta mij de uitdrukking toe — was de beul

van haar hart; en wijl zij haar goddelijken Zoon meer beminde dan alle Martelaren te zamen, daarom werd zij door de liefde meer gepijnigd en gefolterd dan alle Martelaren te zamen door de beulen gefolterd en gepijnigd werden. De H. Ildephonsus aarzelt niet te bekennen, dat men niet te veel zegt, als men beweert, dat het lijden van Maria alleen het lijden van alle Martelaren te zamen overtroffen heeft. De pijnen en folteringen der Martelaren waren licht en als van geener waarde in vergelijking van die van Maria, zegt de H. Anselmus. En de H. Basilius zegt: Evenals de zon alle andere hemellichamen in glans overtreft, zoo ook overtreft het lijden van Maria het lijden van alle andere Martelaren. En de H. Bernardinus van Siena vreest niet te zeggen, dat de droefheid van Maria zoo hevig was, dat, ingeval zij onder alle menschen verdeeld werd, elk deel voldoende zou zijn om ieder van hen onmiddellijk van droefheid te doen sterven. En Maria is niet gestorven? Neen, B. B., doch zij zou elk oogenblik van droefheid gestorven zijn, zegt de H. Anselmus, ware zij niet door een aanhoudend wonder bewaard gebleven. 't Is ook om die reden dat, terwijl de overige Martelaren ons doorgaans met hunne marteltuigen worden voorgesteld, de H. Paulus, bijv., met het zwaard, de H. Andreas met het kruis, de H. Catharina met het rad, de H. Laurentius met den rooster; dat Maria, de Moeder der smarten, ons wordt voorgesteld, houdende het ontziend lichaam van haar goddelijken Zoon op haren schoot, wijl Jezus inderdaad als het werktuig van haar lijden is geweest, wegens de liefde, welke Maria Hem toedroeg.

Maria, B. B., heeft dus meer geleden dan de andere Martelaren, gelijk wij komen te zien; te recht wordt zij dus ook onder dit opzicht Koningin der Martelaren genoemd.

Eindelijk heeft Maria met meer moed geleden dan de andere Martelaren, derde reden, waarom zij Koningin der Martelaren genoemd wordt.

III.

Om ons een juist denkbeeld te vormen van den heldenmoed, welken Maria getoond heeft, moeten wij een oogenblik het grootsche werk der Verlossing, den kruisdood van den Zoon Gods, bijwonen.

Toen het gerucht van Jezus' wonderen en weldaden zich alom gansch Judea en Galilëa door verspreidde; toen men den schoot, die Hem gedragen had, d. i., zijne Moeder gelukkig roemde; toen men haren Zoon met palmtakken in de hand, onder het daverend vreugdege-roep: Hozanna den Zoon van David, gezegend die komt in den naam des Heeren! in triomf Jeruzalem binnen leidde, dan leest men niet, dat Maria er tegenwoordig was. Doch ziet! nauwelijks heeft zich de droeve mare de gansche stad door verspreid, dat Jezus van Nazareth ter strafplaats wordt geleid, of Maria staat op, en verlaat de eenzaamheid om haar goddelijken Zoon op den droevigen kruisweg naar den Calvarieberg te volgen. Ik zal gaan, zegt Maria met vastberadenheid, evenals eertijds Mozes: *Vadam*, want ik wil dat grootsche schouwspel bijwonen, *et videbo visionem hanc magnam*. (1) In gezelschap van eenige godvreezende vrouwen begeeft Maria zich op weg; zij hoort de trompet der romeinsche ruitery en wendt zich in de richting, vanwaar het geluid gehoord wordt. Weldra bevindt zij zich op de voetstappen van haren Zoon, die Hij met zijn bloed heeft afgeteekend. In de verte ontdekt zij een stroom van volk, eene woelige menigte; zij komt nader, ziet reeds de beulen, die met de werktuigen ter halsrechting beladen, vooruitstappen.

O Maria! keer terug op uwe schreden! gij gaat Jezus uwen Zoon nog meer pijnen veroorzaken! en gij, gij gaat onder den last uwer smarten bezwijken! Maar neen: vast besloten haren Jezus te zien, vreest Maria noch soldaten, noch beulen: vol moed dringt zij midden door hen heen en staat eensklaps voor haren Zoon. Welk een hartverscheurend schouwspel trof daar hare oogen! Maria ziet haren Jezus, onder een zwaar kruis gebogen, wankelend voorttreden. Vooropgaande beulen trekken Hem vooruit, terwijl Hij geslagen en gestooten wordt door anderen, die volgen. Op zijn hoofd draagt Jezus de doornenkroon; zijn bleek aangezicht is met vuil speeksel en bloed bedekt. Ziet! daar wrijft Jezus het geronnen bloed voor zijne oogen weg; Hij werpt een blik op de vrouw, die voor Hem staat. Hij erkent haar en zegt met eene gebroken stem: Maria, mijne Moeder! Mijne Moeder, Maria! — Jezus, mijn Zoon! Mijn Zoon, Jezus! antwoordt Maria, en Jezus en Maria willen verder spreken, doch hunne snikken smoren hunne stem.

Men verhaalt ons dat Margaretha, de dochter van Thomas Morus, toen zij haren vader op weg naar de strafplaats ontmoette, slechts deze woorden kon uitbrengen: O Vader! O Vader! en dat zij vervolgens in bezwijming aan zijne voeten nederviel. Maria daarentegen, alhoewel met een zwaard van droefheid tot in het diepste harer ziel getroffen, bezwijkt niet. Ja, wat meer is, gansch overgegeven aan den wil van God, besluit zij haren Zoon naar den Calvarieberg te volgen en den lijdenskelk met hem te deelen. Zij ziet dus haren Zoon met moeite zijnen weg vervolgen. Uitgeput door vermoeienis, valt Jezus herhaalde malen onder het kruis, terwijl Hij door zijne vijanden gevloekt en gelasterd, door de beulen geslagen en mishandeld wordt. Op het hooren dier vloeken

en godslasteringen, op het zien dier slagen en mishandelingen, verkrimpt Maria's moederhart van droefheid en smart. O hoe gaarne zou Maria het kruis in Jezus' plaats gedragen hebben!

Eindelijk is de menigte op den Calvarieberg aangekomen. Het slachtoffer is reeds aan het kruis vastgeklonken. De herhaalde hamerslagen hebben tot in het hart van Maria gedreund. Daar richt men het kruis, met het zoenoffer beladen, wankelend in de hoogte. Eene vrouw, der grootste droefheid ten prooi, treedt stilzwijgend doch vol moed, nader en plaatst zich aan de rechterzijde van het kruis: daar is de plaats van den offeraar bij het altaar; 't is dus de plaats der Medeverlosseres bij de offerande des Verlossers. Agar riep vol vertwijfeling uit, dat zij niet in staat was haar kind te zien sterven; zij verwijderde zich. Jacob aanschouwde den bebloeden rok van zijnen Zoon Jozeph, scheurde zich de kleederen en viel in weeklachten uit. David vernam den dood van zijnen zoon Absalon; hij onttrok en sloot zich op in het diepste van zijn paleis, om den vrijen loop aan zijne tranen te geven. En ziet! Maria, de gevoeligste, de teederste der maagden, de bedrukste der moeders, staat daar aan den voet des kruises; neen, zij scheurt zich de kleederen niet; zij verwijdert zich niet. Wat ziet, wat hoort Maria daar? Zij ziet haren Zoon aan het kruis genageld, tusschen hemel en aarde verheven. Zij ziet zijn heilig lichaam met bloed en wonden overdekt. Zij ziet het bloed van Jezus uit zijne handen en voeten op den grond stroomen. Zij ziet haren Zoon zich van pijnen en smarten te zamen wringen. Wat hoort Maria daar? *Sitio!* (1) roept Jezus uit: Ik heb dorst; en Maria vermag

(1) Joan. XIX, 28.

niet den brandenden dorst van haren Zoon te lesschen. *Eli! Eli! Lamma Sabacthani!* (1) Mijn God! Mijn God! Waarom hebt gij mij verlaten! en Maria vermag niet haren Jezus bij te staan en te helpen. De gansche natuur is ontsteld; hemel en aarde bewegen zich; de zon weigert haar licht; eene verschrikkelijke aardbeving doet de aarde op hare grondvesten daveren; de rotsen van den Golgotha splijten met een ijselijk gekraak. De schepselen zijn verontwaardigd en willen den moord, op hunnen Schepper gepleegd, wreken. En ziet! Maria, de Moeder van Jezus, staat daar onder het kruis. Geen teeken van ongeduld of verontwaardiging; geen teeken van wanhoop of wraak laat zij blijken. Neen, Maria roept niet om wraak tegen hare vijanden, tegen de beulen van haren Zoon; doch overgegeven aan den wil van God, vol heldenmoed, brandende van liefde tot God en de menschen, ziet zij haren Zoon sterven, offert zij zich zelve met haren Zoon op aan God den hemelschen Vader. Welk een moed! Welk een heldenmoed van de gevoeligste, van de teederste der maagden, van de bedruktste der moeders, te midden van het folterend martellijden getoond! Te recht dus mogen wij Maria Koningin der Martelaren noemen, wijl zij de andere Martelaren in moed overtroffen heeft. Ja, B. B., Maria heeft langer, zij heeft meer, zij heeft met meer moed geleden dan de andere Martelaren; bijgevolg wordt zij te recht Koningin der Martelaren genoemd. (2)

SLUITREDE.

Alvorens deze rede over de zeven Weeën en het lijden van Maria te eindigen moeten wij er eene zedenles uit trekken, zonder dat zou zij voor ons van weinig of geen

(1) Matth. XXVII, 46. (2) Regina Martyrum (Lit. Laur.)

nut zijn. Ik stel dus de vraag; Wie heeft Maria zoo zeer bedroefd? Wie heeft haar zoo veel doen lijden, haar minnend hart met een zevenvoudig zwaard van droefheid doorboord? Wie kan Maria troosten? Wie kan haar vreugde en blijdschap aandoen, de wonden van haar hart heelen? De zondaar B. B., heeft zoo dikwijls hij zich aan doodzonde heeft plichtig gemaakt, het hart van Maria met een zwaard van droefheid doorboord; de zondaar, zoodra hij zich rechtzinnig bekeert, zal die wond, Maria's hart toegebracht, heelen. Ja, B. B., de hoovaardige heeft het hart van Maria doorboord. In zijne hoovaardigheid en andere zonden, die er uit voortspruiten, als ongehoorzaamheid en wederspanningheid, heeft de hoovaardige een zwaard gesmeed; hij heeft er het hart van Maria mede doorboord. Hoovaardige! wilt gij de wonde Maria's hart toegebracht, heelen? Breek dan dat zwaard in stukken en werp ze neder voor de voeten van Maria, d. i., leg uwen trots af en wees voortaan ootmoedig en onderdanig. De gierigaard heeft het hart van Maria doorboord. In de zonde van gierigheid en andere, die er uit voortspruiten, als leugen en bedrog, valsch- en onrechtvaardigheid, heeft hij een zwaard gesmeed, of liever, uit dat onrechtvaardig goud en zilver heeft hij een zwaard gesmeed; hij heeft er het hart van Maria mede doorboord. Gierigaard! onrechtvaardige! wilt gij de wonde, Maria's hart toegebracht, heelen? Breek dan dat zwaard in stukken en werp ze neder aan de voeten van Maria, d. i., geef dat onrechtvaardig geld en goed terug en leef voortaan in rechtvaardig- en milddadigheid.

De onkuischaard heeft het zuiver hart van Maria doorboord. Die jongeling, maar een wellusteling; die jonge dochter, maar eene schaamteloze; die man, maar een overspeler; die vrouw maar eene trouwelooze: zij hebben

in hunne afschuwelijke zonden tegen de schoone deugd van zuiverheid, of om juistert te spreken, zij hebben in het vuur van den wellust een zwaard gesmeed; zij hebben er het vlekkelooze hart van Maria mede doorboord. Jongeling! Jonge dochter! Man en vrouw! Wilt gij de wonde, Maria's hart toegebracht, heelen? Breekt dan dat zwaard in stukken en werpt ze neder voor de voeten van Maria, d. w. z., zegt vaarwel aan die plaats, aan dat gezelschap, aan dat huis, aan dien persoon; vlucht de gevaren en gelegenheden van zonde; bedwingt uwe driften en leidt voortaan een zuiver en getrouw leven.

De onmatige heeft het hart van Maria doorboord. In de zonden van dronkenschap en slemperij heeft hij een zwaard gesmeed; hij heeft er het hart van Maria mede doorboord. Dronkaard en brasser! Wilt gij de wonde, Maria's hart toegebracht, heelen? Breekt dan dat zwaard in stukken en werpt ze neder voor de voeten van Maria, d. w. z., blijft weg uit die slechte herbergen en kroegen, en leidt voortaan een matig en verstorven leven.

Hetgeen ik hier van eenige hoofdzonden gezegd heb, kan van alle gezegd worden. De zeven hoofdzonden zijn de oorzaak van de zeven Weeën van Maria, of liever, zij zijn de zeven zwaarden in het hart van de Moeder der smarten. Doch dat is niet alles. Een ander gevolg: de zondaar doorboort niet alleen het hart van Maria, hij doorboort ook zijne arme ziel, hij vermoordt haar door ze te berooven van de heiligmakende genade, waarop zij met den eeuwigen dood bedreigd wordt. Ja, dat zwaard zijner zonden, zoo hij het niet bijtijds in stukken breekt, zal in de handen van Jezus en Maria vallen. In den laatsten dag des oordeels zullen Jezus en Maria dat zwaard tegen den zondaar richten; zij zullen er hem mede doorboren, en den eeuwigen doodsteek toebrengen, d. w. z., zij

zullen hem van zich verstooten en voor eeuwig nederwerpen in den afgrond der hel. Ziedaar de misdaad, waaraan de zondaar zich heeft plichtig gemaakt; de schade, welke hij zich heeft toegebracht, en het gevaar, waaraan hij immer is blootgesteld. En wijl wij allen zondaren zijn, vragen wij allen ootmoedig vergiffenis van onze zonden; en om ze te bekomen, wenden wij ons tot Maria. O Maria! wij bekennen het; 't zijn onze zonden, die Jezus uw Zoon en U zoovele pijnen en smarten veroorzaakt hebben. Met onze zonden hebben wij als met eene lans zijne zijde geopend, hebben wij als met een zwaard uw hart doorboord. Doch ziet! o goede Moeder! die zonden zijn ons nu van harte leed; wij haten en verzaken ze, wij maken het vaste voornemen, ze nimmer meer te bedrijven; wij maken het vaste voornemen, de gevaren en gelegenheden van zonde te vluchten. Uwe droefheid is overgroot geweest, gelijk aan eene zee. Wij hebben u die droefheid veroorzaakt door onze zonden; wij willen alles herstellen door onze liefde tot Jezus en U. Ja, wij maken het vaste voornemen: bijgestaan door Gods genade, door uwe tusschenkomst bekomen, zullen wij Jezus en U beminnen hier op aarde al de dagen van ons leven, om Jezus en U eenmaal te mogen beminnen in den hemel, gedurende de eeuwigheid. Amen.

Twée en twintigste Preek.

De H. Rozenkrans.

Erant perseverantes unanimiter in oratione cum Maria Matre Jesu.

Zij volhardden eensgezind in het gebed met Maria, de Moeder van Jezus.
(Act. 1. 14.)

INHOUD.

VOORREDE.

De Kerk van Christus op aarde wordt de strijdende Kerk genoemd. — De vijanden der Kerk zijn de zedeloos en ketters. — Strijd tegen de Kerk door Christus voorzgd. — De Kerk kan niet vergaan: voorzegging van Christus. — Elke Christen is een soldaat, die zijne vijanden heeft: den duivel, de wereld en het vleesch. — Het wapen tegen de vijanden is de Rozenkrans. — Kracht van den Rozenkrans.

VERDEELING.

- I. Met den Rozenkrans heeft de Kerk hare vijanden overwonnen;
- II. Moet den Rozenkrans moeten wij onze vijanden overwinnen.

I.

De Kerk heeft te strijden gehad tegen het zedenbederf en de ketterij. — In de dertiende eeuw tegen de Albigenzen, die de godheid van Christus en het goddelijk moederschap van Maria loochenden; zij waren tevens zedeloos. — Pogingen der Pausen en koningen, doch te vergeefs. — De H. Dominicus neemt zijne toevlucht tot Maria en predikt den Rozenkrans in Frankrijk en Italië, met het beste gevolg. Meer dan honderd duizend zondaren en ketters bekeeren zich. — Simon van Montfort verslaat, onder de bescherming van Maria, met den Rozenkrans de Albigenzen. — Lepante, Corcyra, Belgrado, Weenen. — Feest van onze lieve Vrouw der Overwinningen. — Feest van den heiligen Rozenkrans. — Maria, Hulp der Christenen.

II.

Elke Christen heeft te strijden tegen den duivel, de wereld en het vleesch. — De duivel valt ons op allerlei wijze aan. — Woorden van den H. Petrus. — Wij moeten tegen den duivel strijden met den Rozenkrans. — De wereld spant al hare krachten in om ons mede te sleepen. — Wij moeten ons bedienen van den Rozenkrans om onder de aanvallen der wereld niet te bezwijken. — Het vleesch zet ons aan tot het zingenot. — Woorden van den Apostel Paulus. — Om Gods genade te bekomen moeten wij den Rozenkrans bidden.

SLUITREDE.

Hedendaags wordt de Kerk op nieuw vervolgd; wij moeten onze toevlucht nemen tot Maria en den Rozenkrans bidden. — De negentiende eeuw schijnt uit in het

zedenederf. — Middelen om de zeden te bederven: schouwburgen, slechte drukpers, slechte scholen. — De negentiende eeuw schijnt uit in de ketterij. — De oud-katholieken. — Dwaalleeraars: vrijdenkers, liberalen, katholiek-liberalen. — De dertiende eeuw had de Albigenzen; de negentiende eeuw heeft hare Albigenzen. — De zestiende eeuw had de Turken; de negentiende eeuw heeft hare Turken, die verder gaan dan de Turken der zestiende eeuw. — Wij moeten tegen de algemeene vijanden der Kerk strijden met den Rozenkrans; ook tegen de vijanden onzer zaligheid. — Wij moeten tijdens de maand October dagelijks bidden ten minste een Rozenhoedje.

Twée en twintigste Preek.

De H. Rozenkrans.

99

Erant perseverantes unanimiter in oratione cum Maria, Matre Jesu.

Zij volhardden eensgezind in het gebed met Maria, de Moeder van Jezus.

(Act. I, 14.)

VOORREDE.

Alle geloovige Christenen, met den Paus van Rome aan het hoofd, over gansch den aardbodem verspreid, maken de strijdende Kerk van Christus uit. Te recht wordt de Kerk van Christus op aarde de strijdende Kerk genoemd. Van het begin harer opkomst, tot den dag van heden, heeft zij te strijden gehad, en zal zij te

strijden hebben tot het einde der eeuwen. Daarop zal de strijdende Kerk in de triomfeerende overgaan.

De vijanden der strijdende Kerk zijn tweederlei: de zedeloozen en ketters. Ja, 't is tegen het zedenbederf en de ketterij dat de Kerk van Christus te strijden heeft. Tegenover het zedenbederf stelt zij hare zuivere zedenleer; tegenover de ketterij hare ware geloofsleer.

Die strijd der Kerk, B. B., moet niemand verwonderen. Immers, Jezus-Christus, haar stichter, heeft hem voorzegd. De knecht, zoo sprak Jezus zekeren dag tot zijne Apostelen, de knecht staat niet boven den Heer; noch de dienaar boven zijn meester; bijaldien zij mij vervolgd hebben, zij zullen u ook vervolgen: *Si me persecuti sunt et vos persequentur*. (1) En daarop begon die reeks van vervolgingen, de eene al verschrikkelijker dan de andere, die het bloed der Martelaren deden stroomen.

De zedeloze mensch kan de zuivere zedenleer van Christus niet verdragen; hij staat er tegen op en valt de deugdzame Christenen aan.

De ketterij kon ook niet uitblijven. De Apostel Paulus sprak reeds in zijnen tijd van ketterijen. *Oportet et haeresses esse*, (2) zeide hij: Er behooren ketterijen te zijn, d. w. z., aangezien 's menschen onstandvastigheid, zijne hoovaardigheid en zucht naar nieuwigheden, is het onmogelijk dat er geene ketterijen ontstaan, en vandaar die reeks van dwalingen, de eene al ongerijmder dan de andere. De ketter kan de ware geloofsleer van Christus niet verdragen; hij staat er tegen op en valt de geloovige Christenen aan. Doch alles, B. B., te vergeefs. Ja, de zedeloozen en ketters spannen te vergeefs tegen de Kerk te zamen. Waarom? De Kerk is het werk van

(1) Joan. xv, 20. (2) I Cor. II, 19.

God, en God heeft gezegd: Ik ben met u tot aan het einde der eeuwen: *Ego vobiscum sum usque ad consummationem saeculi* (1) Betrouwt op mij, want ik heb de wereld overwonnen, de wereld met haar zedenbederf en hare ketterij: *Confidete, ego vici mundum*. (2) De machten der hel zullen tegen de Kerk niet vermogen: *Et portae inferi non praevalerunt adversus eam*. (3) Ziedaar, B. B., de Kerk van Christus, d. i., alle geloovige Christenen met den Paus van Rome aan het hoofd; zij is gelijk aan een leger in slagorde geschaard.

X Doch buiten de strijdende Kerk, waarvan wij allen deel maken, is elke Christen op zich een soldaat, die zijne vijanden heeft. Die vijanden zijn de duivel, de wereld en het vleesch; hij moet hen bestrijden en overwinnen of sterven.

X Wijl de vijanden der Kerk en die van elken Christen talrijk en machtig zijn, zoo heeft de Kerk en elke Christen krachtige wapenen noodig om hen te bestrijden. Die wapenen, B. B., zijn ook talrijk, doch een der voornaamste is het gebed, en onder de gebeden is een der voornaamste het gebed tot Maria, dat men Rozenkrans noemt.

Wijl wij vandaag het feest van den H. Rozenkrans vieren, heb ik voorgenomen u een weinig over de kracht van dat gebed te onderhouden. Wij zullen zien:

- I. Dat de Kerk met den Rozenkrans hare vijanden overwonnen heeft;
- II. Dat wij onze vijanden met dat gebed moeten overwinnen.

(1) Matth. xxviii, 20. (2) Joan. xvi, 23. (3) Matth. xvi, 18.

I.

De Kerk, B. B., heeft altoos hare vijanden gehad. Zij heeft te strijden gehad tegen het zedenbederf en de ketterij; zij heeft er over gezegevierd, en zij heeft er over gezegevierd met den Rozenkrans. Om u van die waarheid te overtuigen, moet ik u verhalen de instelling van den Rozenkrans. Ziehier in 't kort de geschiedenis dier instelling.

In het begin der dertiende eeuw — 1208 — eeuw, alom berucht om haar zedenbederf en ongeloof, ontstond er op de grenzen van Frankrijk en Italië een afschuwelijke ketterij. Die ketterij vestigde zich vooral in de omstreken van Albi en richtte daar de grootste verwoestingen aan. Vandaar ook dat die ketters Albigenzen genoemd worden. De Albigenzen leerden wel is waar geene nieuwe dwalingen, doch zij hadden oude, die der Manicheën, overlang reeds veroordeeld en gedoemd, op nieuw voor den dag gehaald. Het hoofdpunt hunner ketterij bestond in het loochenen van de godheid van Christus en van het goddelijk moederschap der allerheiligste Maagd Maria. Jezus-Christus, zoo leerden zij onder anderen, is geen God; bijgevolg is ook Maria de Moeder van God niet. Bij de ketterij voegden zij nog de schandelijkste zeden.

De Pausen wel is waar hadden hunne Legaten gezonden om de ketterij te wederleggen; de Albigenzen luisterden niet. De katholieke vorsten hadden de dapperste veldheeren met hunne legers doen oprukken om de ketters te verslaan; alles te vergeefs. Noch Pausen met hunne godgeleerden, noch veldheeren met hunne soldaten zijn in staat de vijanden der Kerk te overwinnen. Die overwinning is voor een andere persoon weggelegd, en die

persoon is Maria. Maria die met haar vlekkeloozen voet den kop van het helsche serpent verpletterd heeft, van welke de H. Kerk zegt, dat haar de macht gegeven is om alle ketterijen in de gansche wereld uit te roeien; Maria, mits men haar bidde, mits men haren bijstand inroep, zal die ongelukkige, bedorven en afgedwaalde broeders tot den waren schaapstal, dien zij verlaten hebben, d. i. tot de Kerk van Christus, terug brengen. Tot dat groot werk kiest zij een dienaar uit, en die dienaar is de H. Dominicus.

Dominicus, de stichter der Predikheeren Orde, had reeds op vele plaatsen het woord Gods verkondigd en het zedenbederf en de ketterij bestreden. Hij werd door den Paus gezonden om de ketterij der Albigenzen te bestrijden. Dominicus spant al zijne krachten in; hij wederlegt de dwaling, predikt als het ware aanhoudend; en nochtans, het werk Gods gaat langzaam vooruit, weinigen die van leven veranderen, weinigen die hunne dwalingen afzweren. Dominicus ziet weldra in, dat de onderneming zijne krachten te boven gaat. Vol droefheid over de oneer, die God en zijne Moeder wordt aangedaan, treurt hij tevens over het ongeluk, waarin zoovelen zich nederstorten. Hij stort bittere tranen, neemt zijne toevlucht tot Maria en beveelt haar tevens aan, de Godheid van haren Zoon en haar goddelijk moederschap tegen de aanvallen der ketters te verdedigen. Die tranen zijn niet te vergeefs gestort; zijne toevlucht is niet te vergeefs tot Maria genomen. Maria zelve gelijk de overlevering ons meldt, verschijnt aan haren dienaar en spreekt hem in dezer voege aan: „Weet, o mijn zoon! — zoo sprak „Maria — weet dat de H. Drievuldigheid zich van de „groetenis des Engels bediend heeft om de zaligheid der „wereld te bewerken.... Wilt gij dus de versteende

„harten overwinnen, predikt dan mijnen „Rozenkrans.”

Ha! B. B., nu is Dominicus gered; nu heeft hij het middel, het wapen gevonden; 't is met den Rozenkrans, dat hij zal te velde trekken; 't is met den Rozenkrans, dat hij en zedenbederf, en ketterij zal aanvallen en overwinnen. En inderdaad; Dominicus, door de verschijning van Maria opgebeurd en door hare woorden aangemoedigd, herneemt zijne moeielijke taak; hij gaat steden en dorpen rond, predikt aan allen, aan rijk en arm, aan groot en klein, aan geleerd en ongeleerd, aan Geloovigen en ketters den Rozenkrans. Welk is het gevolg? Met groot genoegen ziet Dominicus tot glorie van God, tot verheerlijking van Maria en tot zaligheid der zielen, zijnen arbeid met den besten uitslag bekroond. Dominicus predikt den Rozenkrans in Frankrijk en Italië, overal waar hij komt, en ziet! eensklaps, gelijk een H. Paus, Pius V, verklaart, worden de Christenen in andere menschen herschapen, de aarde verandert van gedaante. Meer dan honderdduizend zondaren, die het pad der deugd verlaten hadden, komen tot inkeer.

Hetgeen de H. Dominicus tegen het zedenbederf vermocht, hetzelfde vermocht hij tegen de ketterij. Naar de getuigenis van Paus Leo X viel hem het geluk te beurt, meer dan honderdduizend ketters tot den schoot der H. Kerk, dien zij verlaten hadden, terug te brengen.

Doch niet alleen Dominicus en zijne navolgers zegevieren met den Rozenkrans over het zedenbederf en de ketterij; de christen vorsten zegevieren met hetzelfde wapen over de vijanden des Christendoms.

Ziehier, B. B., wat de geschiedenis ons dienaangaande heeft aangeteekend. Simon van Montfort, een christen veldheer, maakt het besluit de overige ketters, die hardnekkig in hunne dwalingen volhardden, uit te roeien,

Doch ziet! zijn leger telt veel minder soldaten dan dat der ketters. Simon ziet zich weldra door eene menigte vijanden omringd; hij verliest den moed niet. De christen veldheer en zijne soldaten stellen zich onder de bescherming van Maria; zij wisselen een oogenblik het zwaard tegen den Rozenkrans; zij wonen het H. Sacrificie der Mis bij, naderen tot de H. Tafel; daarna richten zij zich op, en onder hunne standaarden geschaard, waarop de Rozenkrans prijkt, vallen zij als leeuwen de Albigenzen aan, vellen den vijand bij duizenden neder, en roeien de ketters geheel en al uit. Aan wien de overwinning? Aan den Rozenkrans, d. i., aan Maria, aangeroepen in den Rozenkrans. Ja, B. B., Simon van Montfort verklaarde meer dan eens, dat hij de overwinningen meer aan de gebeden van den H. Dominicus dan aan zijne wapenen te danken had; en de ketters verklaarden, dat zij banger waren voor den Rozenkrans van Dominicus, dan voor het zwaard van den graaf van Montfort, en dat zij meer verschrikten op het hooren van de gezangen der priesters, die door Maria den bijstand van God afsmeekten, dan op het hooren van het gekletter der wapenen. Doch de overwinning met den Rozenkrans op de Albigenzen is niet de eenige, noch de voornaamste der overwinningen, op de vijanden des Christendoms behaald. Te Lepante bedreigen de Turken de gansche christenwereld, en zij worden verslagen. Het eiland Corsira is door de Turken belegerd en wordt ontzet. Belgrado, door de Turken ingenomen, wordt opnieuw veroverd. Weenen het bolwerk der Christenheid, wordt omsingeld; in den uitersten nood gebracht, zal het weldra bezwijken; op het punt van in de handen der Turken te vallen, wordt het gered. Denkt gij nu, B. B., dat het een Don Juan van Oostenrijk, een Prins Eugenius, een Joan Sobiëski,

koning van Polen, denkt gij dat het de veldheeren der Christenen zijn, die overwinning op overwinning behalen, die den vijand bij duizenden nedervellen, en die Europa van den slavernij en den ondergang bevrijden? O voorzeker, die veldheeren hebben bijgedragen; doch tegen de overmacht der Turken onbestand, zouden zij ongetwijfeld bezweken zijn, waren zij niet bijgestaan geweest door Maria. 't Is dus Maria, die de overwinningen geschonken, 't is Maria, die ons allen gered heeft. O, onze Moeder de H. Kerk overtuigd, dat zij aan Maria hare redding te danken heeft, vergat hare weldoenster niet. Zij stelde tot eeuwige gedachtenis het feest van onze lieve Vrouw der Overwinningen in. Daarom wilde zij dat het feest van den H. Rozenkrans plechtig gevierd werde; daarom noemt zij Maria de Hulp der Christenen, en doet zij nog dagelijks de gewelven harer tempels tot lof en eer van Maria weergalmen: Maria, Hulp der Christenen! Bid voor ons. (1)

Wij hebben gezien, B. B., dat de H. Kerk hare vijanden met den Rozenkrans overwonnen heeft; thans zullen wij nog in 't kort zien, dat wij met hetzelfde wapen de vijanden onzer zaligheid moeten overwinnen.

II.

Ieder Christen, B. B., is op zich, gelijk ik in den beginne gezegd heb, een soldaat, en als soldaat heeft hij zijne vijanden te bestrijden. Welke zijn die vijanden? Die vijanden zijn drie in getal: de duivel, de wereld en het vleesch. De eerste vijand is de duivel. De duivelen, sedert zij om hunne hoovaardig- en ongehoorzaamheid uit den hemel gedreven en in den afgrond der hel neder-

(1) Auxilium Christianorum O. P. N (Lit. Laur).

geworpen zijn, haten niet alleen God, maar benijden ons tevens het geluk, de plaatsen in den hemel, die zij verloren hebben, te kunnen innemen. Vandaar dat zij aanhoudend op ons ongeluk uit zijn. Den oorlog op leven en dood, dien zij ons verklaard hebben, zetten zij immer met verdubbelde woede voort; zij vinden allerlei listen uit, spannen overal strikken, leggen overal hinderlagen om ons in de zonde te doen vallen en vervolgens met zich naar de hel te sleuren. De H. Schrift spreekt ons duidelijk van den strijd tegen de duivelen. Wij hebben te kampen, zegt de Apostel Paulus, niet alleen tegen vleesch en bloed, maar ook tegen de machten der duisternissen, tegen de booze geesten. De Apostel Petrus leert uitdrukkelijk, dat de duivel aanhoudend rondloopt als een brieschende leeuw, zoekende, wien hij kan verslinden: *Quaerens quem devoret*. (1) Hoe zullen wij, zwakke schepselen, die sterke vijanden nu overwinnen? Van welk wapen zullen wij ons bedienen in dien zoo gevaarvollen strijd? Van het gebed, B. B., van het gebed tot Maria; ja, met den Rozenkrans in de hand zullen wij de duivelen op de vlucht drijven en hunne pogingen verijdelen.

De tweede vijand is de wereld. De bedorven wereld spant vooral in onze tijden al hare krachten in, om ons ongelukkig te maken. Welke middelen gebruikt zij niet om ons te verderven? Zij spreidt hare grootheid en pracht, hare schatten en rijkdommen, hare vermaken en pleizieren ten toon. Komt aan! roept de bedorven wereld, volgt mij en geniet van hetgeen ik u te genieten aanbied, terwijl het tijd is; en wij, wij zwakke, broze menschen, die door vleien en streelen zoo gemakkelijk te verleiden zijn, hoe zullen wij aan de aanvallen der bedorvene

(1) Petr. v, 8.

wereld wederstaan? Van welk wapen zullen wij ons bedienen om dien geduchten vijand af te weren? Van het gebed, van het gebed tot Maria, van den Rozenkrans; daarmede zullen wij tegen de bedorven wereld ten strijde trekken, daarmede zullen wij hare aanvallen zegevierend afslaan.

De derde vijand is het vleesch. Wie onzer kent dien vijand niet? Paulus, de groote Apostel der volkeren, die zelfs tot in den derden hemel opgenomen was geweest, Paulus had dien gevaarlijken vijand te bestrijden. Ik voel, zoo sprak hij, in mijne leden eene wet, die in strijd is met de wet des geestes. Hij maakte er zijn beklag over bij God en vroeg er van verlost te worden; doch God antwoordde hem: *Sufficit tibi gratia mea*: (1) Mijne genade is u voldoende, namelijk, de genade om dien vijand te kunnen overwinnen. Paulus dus, gelijk gij ziet, had de genade van God noodig, om in de bekoringen niet te bezwijken. Hoeveel te meer hebben wij dan die genade niet noodig, om onze kwade driften, die door den duivel en de wereld nog worden aangevuurd, te beteugelen, ten einde niet in de zonde tegen de schoone deugd te vallen? En hoe zullen wij die genade bekomen? Door het gebed, B. B., door het gebed tot Maria, door den Rozenkrans, en wij zullen als kloeke helden niet alleen den duivel en de wereld overwinnen, doch kloekere helden zullen wij nog grootere overwinnaars zijn, overwinnaars van ons zelve. Ziedaar. B. B., hoe wij, door onze toevlucht tot Maria te nemen, door den Rozenkrans te bidden, de vijanden onzer zaligheid zullen overwinnen.

(1) II Cor, XII, 9.

SLUITREDE.

Wat moeten wij nu uit deze rede over de kracht van den Rozenkrans besluiten? De H. Kerk heeft er eertijds, gelijk wij gezien hebben, hare vijanden mede overwonnen. Hedendaags wordt de H. Kerk opnieuw hevig vervolgd; wij moeten dus wederom onze toevlucht nemen tot den Rozenkrans, opdat zij hare vijanden op nieuw overwinne.

De H. Kerk wordt hedendaags op nieuw hevig vervolgd; niemand onzer is die vervolging onbekend. De negentiende eeuw schijnt ook uit in het zedenbederf en de ketterij. Zij schijnt uit in het zedenbederf. Hoe vele zedeloozen treft men in onze eeuw niet aan? Welke middelen gebruiken zij niet om de zeden van het volk te bederven? Het geld wordt met millioenen weggesmeten tot het bouwen van schouwburgen en theaters; en wat wordt daarin gedaan en vertoond? De slechte drukpers verspreidt alom in steden en dorpen haar doodend vergif. Het onderwijs moet goddeloos zijn, en men heeft gezworen niet eerder te rusten, alvorens het laatste Christus' beeld uit de laatste school gebannen zij. Ja, Christus moet uit de samenleving verdwijnen.

De negentiende eeuw schijnt uit in de ketterij, zij heeft hare ketters en dwaalleeraars; hare ketters, zooals onder anderen de oud-katholieken, die de onfeilbaarheid van den Paus met hardnekkigheid verwerpen; zij heeft hare dwaalleeraars voor het minste, als zijn de vrijdenkers, de liberalen, de katholiek-liberalen, die twee heeren willen dienen, hetgeen Jezus-Christus nochtans onmogelijk verklaart. De Kerk in de negentiende eeuw heeft dus hare vijanden, de zedeloozen en ketters.

De dertiende eeuw had de Albigenzen; deze randden de kerken en kloosters aan, roofden de heiligen vaten,

joegen de kloosterlingen en God gewijde maagden uit, dreven de Bisschoppen en Priesters op de vlucht of wierpen hen in de gevangenis. En wat is er gebeurd, en wat gebeurt er nog in de negentiende eeuw in Italië. Frankrijk, Zwitserland en Duitschland? B. B., zeggen wij de waarheid, de negentiende eeuw heeft hare Albigenzen.

De zestiende eeuw had de Turken. Die zedelooze en dweepzieke volgelingen van Mahomet hadden den ondergang van het Christendom gezworen; zij hadden het vooral op de hoofdstad der christenwereld, op Rome gemunt; Rome zou vallen, gelijk Constantinopel gevallen was; de halve maan van Mahomet zou het kruis van Christus vervangen: doch ziet! het Opperhoofd der Kerk verheft zijne stem; de Paus van Rome zet de katholieke vorsten en koningen aan om het geloof en den H. Stoel te verdedigen; de vorsten en koningen luisteren naar de stem des Paus; zij trekken hunne legers te zamen, rukken tegen de Turken op en verslaan, alhoewel veel zwakker, onder de bescherming van Maria een veel sterkeren vijand; Rome is gered, de christenwereld is behouden. En in de negentiende eeuw? Mijn God! Wat ziet men er in gebeuren? De kerkelijke staten worden ingenomen, Rome wordt bedreigd. De Paus Pius IX, z. g. verheft zijne stem; hij zet de keizers en koningen aan, om de rechten en goederen van den H. Stoel te verdedigen; geen enkele die den Paus te hulp snelt, velen die zijnen vijanden de hand leenen en hen bijstaan. 't Is waar, eene hand vol dapperen, uit verschillende landen samengestroomd, hadden zich rondom den Paus geschaard; zij hadden besloten den H. Vader tot den laatsten druppel van hun bloed te verdedigen; doch door de overmacht overmand, werden zij verpletterd. Castelfidardo, Mentana, enz. zien eene menigte dier dappere kruisridders van de negen-

tiende eeuw sneven; de overigen zijn genoodzaakt de wapenen neer te leggen; Rome is ingenomen, de heiligste rechten der christenwereld zijn laf geschonden. Welnu, B. B., ik vraag het, de negentiende eeuw, heeft zij ook hare Turken? Ja, zij heeft hare Turken, Turken, die verder zijn gegaan dan de Turken der zestiende eeuw. Ziedaar hoever wij gekomen zijn. Welk middel nu tegen die menigte rampen, die Rome en gansch de katholieke wereld teisteren? Wij Katholieken, kinderen onzer Moeder de H. Kerk, wij allen moeten als één man opstaan en de wapenen aangorden. Ja, te wapen! B. B., te wapen! En welk wapen aangorden? Het wapen des gebeds, het gebed tot Maria, den Rozenkrans. Daarmede moeten wij tegen de vijanden der H. Kerk te velde trekken; daarmede zullen wij vroeg of laat overwinnen. Houden wij dus aan met bidden en met Maria te bidden naar het voorbeeld der eerste Christenen, van welke de H. Schrift zegt: Zij volhardden eensgezind in het gebed met Maria, de Moeder van Jezus: *Erant perseverantes unanimiter in oratione cum Maria Matre Jesu.* (1) Bidden wij dus den Rozenkrans of ten minste het Rozenhoedje tijdens de maand October, maand aan onze lieve Vrouw van den H. Rozenkrans toegewijd. Bidden wij hem in de kerk, in ons huisgezin 's avonds te zamen. Bidden wij hem voor den Paus van Rome, voor de overigen die vervolging lijden, voor gansch de H. Kerk. Bidden wij hem ook voor ons zelve. De Paus van Rome en de H. Kerk zullen vroeg of laat hunne vijanden overwinnen; zij zullen eenmaal zegevieren. Wij, wij ook zullen de vijanden onzer zaligheid, den duivel, de wereld en het vleesch overwinnen; wij ook

(1) Ach. 1, 14.

zullen eenmaal zegevieren; en na als echte soldaten der X
strijdende Kerk van Christus gestreden en reeds over-
wonnen en gezegevierd te hebben hier op aarde, zullen
wij ook nog het geluk hebben, als leden der triom-
feerende Kerk van Christus in eeuwigheid te zegevieren
in den hemel. Amen. —

Drie en twintigste Preek.

Allerheiligen.

Sancti estote, quia ego sanctus sum.

Weest heilig, wijl ik heilig ben.

(Lev. XI, 44.)

INHOUD.

VOORREDE.

Na de feesten van onzen Heer Jezus-Christus en Maria viert de H. Kerk de feesten Harer Heiligen. — Opdat niet een Heilige van de eer, welke hem toekomt, verstoken blijve, viert zij het feest van alle Heiligen te zamen. — Welke zijn die Heiligen? Antwoord van het Evangelie van den dag.

VERDEELING.

- I. Wij allen kunnen heilig zijn ;
- II. Wat wij moeten doen om heilig te wezen.

I.

Wij allen kunnen heilig zijn. — Er bestaat voor ons geen beletsel, om heilig te zijn, noch in onze zwakheid, noch in onze driften; de Heiligen waren zwak gelijk wij, zij hadden hunne driften gelijk wij; noch in onzen levens-

staat, noch in de bezigheden van ons beroep; zekere Heiligen beleefden denzelfden staat, dien wij beleven, zij hadden dezelfde bezigheden, die wij hebben; noch in het gebrek aan middelen; wij hebben dezelfde middelen, welke de Heiligen hadden: de Biecht, het Sacrament des Altaars, het H. Sacrificie der Mis, de sermonen en onder-richtingen, het gebed, enz. — Zoo wij niet heilig zijn, het komt voort, niet uit gebrek aan middelen, maar uit gebrek aan wil en moed.

II.

Wat moeten wij doen om heilig te wezen?

Om heilig te wezen, behoeven wij niet met buitengewone gaven verrijkt te zijn, noch buitengewone werken te verrichten: de gaaf om voorzeggingen te doen, om verschillende talen te spreken, om wonderen te verrichten. — De Apostelen en Martelaren. — Wij moeten in staat van genade en deugzaam zijn: ootmoedig, gehoorzaam, geduldig, rechtvaardig, matig, voorzichtig, kuisch, enz. — Wij moeten het kwaad schuwen en het goede doen, de geboden van God en de H. Kerk onderhouden, de plichten van onzen staat volbrengen, de bezigheden van ons beroep naar behooren verrichten, alles doen tot glorie van God en tot zaligheid onzer ziel. — Voorbeelden: de H.H. Homobonus, Monica, Isidorus, Walstanus, Genoveva, Zita.

SLUITREDE.

Wij kunnen hetgeen de Heiligen gekunnen hebben; niets belet het ons. — Wij behoeven niet met buitengewone gaven verrijkt te zijn, noch buitengewone werken te verrichten. — Wij moeten in staat van genade en deugdzaam zijn. — Wij moeten de geboden van God en

de H. Kerk onderhouden, de plichten van onzen staat volbrengen en de bezigheden van ons beroep naar behooren verrichten; dan zullen wij de Heiligen navolgen in hunne heiligheid en bij hen in den hemel komen.

Drie en Twintigste Preek.

Allerheiligen.

Sancti estote, quia ego sanctus sum.

Weest heilig, wijl ik heilig ben.

(Lev. XI, 44.)

VOORREDE.

Na de feesten, B. B., welke onze Moeder de H. Kerk in den loop van het jaar viert ter eere van onzen Heer Jezus-Christus en zijne Moeder, de allerheiligste Maagd Maria; viert zij ook menig feest ter eere van hare Heiligen; doch wijl het onmogelijk is, aangezien het overgroot getal Heiligen, elken Heilige afzonderlijk te vieren, daarom heeft zij, omdat er niet ééne beroofd blijve van de eer, die wij aan allen moeten geven, een algemeen feest ingesteld ter eere van alle Heiligen te zamen, en 't is heden dat wij dat feest plechtig vieren. Tevens leert ons de H. Kerk in het Evangelie van dezen dag, wie er door de Heiligen moeten verstaan worden. Luistert, B. B., naar het Evangelie. „Jezus — zoo zegt de „H. Mattheus — de scharen ziende, beklom den berg; „en toen hij zich had nedergezet, kwamen zijne leerlingen tot Hem. En zijnen mond geopend hebbende, leerde

„Hij hen, zeggende: Zalig zijn de armen van geest, „want hunner is het rijk der hemelen. Zalig zijn de „zachtmoedigen, want zij zullen de aarde bezitten. Zalig „zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden. „Zalig zijn zij die hongeren en dorsten naar de rechtvaar- „digheid, want zij zullen verzadigd worden. „Zalig zijn „de barmhartigen, want zij zullen barmhartigheid verwerven. „Zalig zijn zij, die rein van harte zijn, want zij zullen „God zien. Zalig zijn zij, die vrede stichten, want zij „zullen kinderen Gods genoemd worden. Zalig zijn zij, „die vervolging lijden om de rechtvaardigheid, want „hunner is het rijk der hemelen. Zalig zijt gij, als zij „u beschimpt en vervolgt, en al liegende van allerlei „kwaad beschuldigd zullen hebben, om mijnent wil; „verheugt en verblijdt u! omdat uw loon groot is in „den hemel: *Gaudete et exultate, quoniam merces vestra „copiosa est in coelis.*” (1) Ziedaar, B. B., de Heiligen, van welke Jezus spreekt in zijn Evangelie.

Wanneer wij nu in ons binnenste treden en ons eens goed onderzoeken, zullen wij dan naar waarheid kunnen zeggen, dat wij behooren tot de verschillende klassen van Heiligen, van welke hier spraak is? Menigeen zal wel zoo rechtuit willen zijn en bekennen, dat er bij hem veel te doen overblijft. Doch de een of andere zou zich soms ook wel willen verschoonen en zich veroorloven te zeggen, dat het hem onmogelijk is heilig te zijn. 't Is om die dwaling — want dwaling, en groote dwaling is het — te wederleggen, dat ik voorgenomen heb u vandaag, ter gelegenheid van het feest van alle Heiligen, over de heiligheid te spreken. Wij zullen zien:

(1) Matth. v. 12.

- I. Dat wij allen heilig kunnen zijn;
- II. Wat wij moeten doen om heilig te wezen.

I.

Vooreerst zeg ik, dat wij allen heilig kunnen zijn.

Gereedelijk neemt eenieder, die maar een weinig verstand gebruikt, aan, dat wij, willen wij eenmaal in den hemel komen, heilig moeten zijn; en wanneer zij, die niet voorbeeldig leven, de brave, deugdzame menschen, d. i., de Heiligen zien, dan benijden zij den Heiligen niet zelden hun lot, en inwendig verlangen zij hun te gelijken. Maar is er spraak de handen aan het werk te slaan, te arbeiden om ook heilig te worden; men verschrikt zich, men verliest den moed, en men zou zich wijs willen maken, dat, zou men zelfs willen, men toch nooit heilig kan wezen. Ziedaar de dwaling. En hoe die dwaling wederlegd? Niets zoo gemakkelijk. Die dwaling wederlegt men door het voorbeeld der Heiligen. De redenen, die gij zoudt kunnen aanhalen, om te beweren, dat gij niet heilig kunt zijn, zouden kunnen bestaan of in uwe zwakheid en uwe driften of in uwe levensstaat en uwe bezigheden, of eindelijk in het gebrek aan middelen. Welnu, het voorbeeld der Heiligen toont, dat die redenen niets anders dan voorwendsels zijn, dat zij niets beteekenen. Gij haalt aan: vooreerst, uwe zwakheid en uwe driften. Ik ben te zwak, zegt gij, en mijne driften zijn te sterk; ik kan niet heilig zijn. En de Heiligen dan, wier feest wij heden vieren, waren zij ook niet zwak? Hadden zij ook niet hunne driften? Waren zij onzondige menschen, volmaakt van natuur? Neen, B. B., volstrekt niet. Wij stellen ons de Heiligen maar al te zeer bevoorrecht voor. Immers, die Heiligen waren van hetzelfde stof gemaakt als wij. In den beginne waren zij broos en

zwak gelijk wij. Zij hadden dezelfde driften als wij. Zij ook voelden de neiging tot het kwaad en den afkeer van het goede. Zij ook werden aangevallen door de vijanden hunner zaligheid. De duivel kwam hen ook bekoren. De wereld met hare vermaken en plezieren zette hen ook aan tot zonde. Hun vleesch stond ook op tegen den geest. En opdat wij ons volstrekt niet zouden kunnen verschoonen, onder de Heiligen, B. B., treft men er aan, die onder de aanvallen hunner vijanden bezwaken zijn, die zich door de duivel hebben laten bedriegen, die zich door de wereld hebben laten medeslepen, die hunne schandelijke driften hebben ingevolgd. Maria Magdalena en Augustinus, waren zij geene groote zondaren? Waren zij niet schandelijk en diep gevallen? Welnu, die zondaren zijn opgestaan; zij zijn groote Heiligen, eene H. Maria Magdalena en een H. Augustinus geworden. De eerste reden, onze zwakheid en onze driften, bestaat dus niet. Onderzoeken wij de tweede reden, onzen levensstaat en de bezigheden van ons beroep.

Welken staat beleefden de Heiligen? Welke bezigheden hadden zij? Waren alle Heiligen Kluizenaars of woestijnbewoners? Hadden alle Heiligen de wereld verlaten en zich in een klooster begeven? Zijn er geene Heiligen, die denzelfden staat beleefden, als wij; die dezelfde bezigheden hadden, als wij? Zeer zeker, B. B., en er is geen levensstaat of hij telt zijne Heiligen. Men vindt Heiligen in alle klassen der samenleving. Men vindt Heiligen onder de Priesters en de geloovigen; onder de kloosterlingen en de wereldlingen, onder de koningen en de onderdanen; onder de rijken en de armen; onder de grooten en de kleinen; onder de gehuwden en de ongehuwden, Ik zeg niet, B. B., dat de eene levensstaat niet meer moeilijkheden heeft dan de andere; dat de eene

positie niet minder gunstig is dan de andere; doch wat er ook van zij of niet, alle levensstaten hebben hunne Heiligen, in alle klassen der samenleving vindt men Heiligen. Gij hebt dus geene reden om den moed te verliezen en te zeggen: Ik kan niet heilig zijn: gij kunt wat anderen gekunnen hebben; gij kunt dus heilig wezen.

Eindelijk, het ontbreekt ons evenmin als den Heiligen aan middelen om heilig te zijn. Immers, God die de oneindige wijsheid en goedheid is, wil en vordert het onmogelijke niet. Bijaldien Hij dus wil en vordert dat wij heilig zijn — gelijk Hij inderdaad doet, want er staat in de H. Schrift: *Haec est voluntas Dei sanctificatio vestra*: (1) Deze is de wil van God, uwe heiligmaking; en: Weest heilig, wijl ik heilig ben: *Sancti estote, quia ego sanctus sum*; (2) — bijaldien Hij zulks wil en vordert, 't is een klaar bewijs, dat Hij ons ook wil en zal bijstaan, dat Hij ons de genade wil en zal geven, die wij noodig hebben om heilig te wezen. En inderdaad, geeft God u die genade niet? Zonder te spreken van de inwendige genaden, van de heilzame gedachten en heilige begeerten, die Hij als het ware onafgebroken in uwen geest en in uw hart voortbrengt; nu eens, om u van het kwaad terug te houden, de zonde te doen vluchten; dan wederom, om u tot het goede aan te zetten, de deugd te doen oefenen; nu eens, om u van de wereld te onthechten; dan wederom, om u tot zich te trekken; al die inwendige genaden daargelaten, welke ons toch zeker ook niet ontbreken, bezitten wij niet dezelfde genaden, dezelfde bovennatuurlijke middelen ter zaligheid, die de Heiligen bezaten? Kunnen wij niet evenals zij tot de H. Sacramenten naderen, te biechten gaan om onze zielen te

(1) I Thes. IV, 3. (2) Lev. XI, 44.

zuiveren van de zonden, tot de H. Tafel naderen om onze zielen te voeden met het Brood der sterken? Kunnen wij niet evenals zij het H. Sacrificie der Mis bijwonen, dat dagelijks in onze kerken wordt opgedragen? Kunnen wij niet evenals zij de sermonen en onderrichtingen bijwonen, waarin geleerd wordt, hoe wij ons te gedragen hebben om heilig te wezen? Kunnen wij niet evenals zij bidden, onze toevlucht nemen tot God en zijne Heiligen? In een woord, kunnen wij niet evenals zij gebruik maken van de middelen ter zaligheid, waaraan onze Moeder de H. Kerk zoo rijk is, en die zij haren kinderen zoo goedgunstig aanbiedt? Komaan! B. B., spreken wij rechtuit; 't is niet uit gebrek aan middelen, maar uit gebrek aan wil en moed, dat wij niet heilig zijn. Wij moeten het willen, maar krachtdadig willen; wij moeten dus de middelen ter zaligheid gebruiken, gelijk de Heiligen deden. Wij moeten moed toonen; wij moeten ons wat moeite geven, ons eenige opofferingen getroosten, gelijk de Heiligen deden; en dan, maar ook dan alleen kunnen wij heilig wezen.

Wij hebben dus gezien, B. B., dat wij allen heilig kunnen zijn. Onze zwakheid en onze driften zijn geen beletsels; onze levenstaat en de bezigheden van ons beroep evenmin; ook ontbreken ons de middelen niet om heilig te zijn. Zien wij nu in ons tweede punt, wat wij moeten doen om heilig te wezen. Dit punt is niet minder belangrijk dan het eerste.

II.

In de wereld, althans onder zekere personen, is men van meening, dat men om heilig te zijn moet verrijkt zijn met buitengewone gaven; dat men buitengewone

werken moeten verrichten. Neen, B. B., noch het een, noch het ander is noodig om heilig te zijn.

Vooreerst, om heilig te zijn is het niet noodig, verrijkt te zijn met buitengewone gaven; noch met de gave om voorzeggingen te doen, noch met de gave om verschillende talen te spreken, noch met de gave om wonderen te verrichten. Bijgevolg behoeft gij geen Profeet, geen taalkenner, geen wonderdoener te zijn om heilig te wezen. Doch weet gij, waarmede gij verrijkt moet zijn? Gij moet verrijkt zijn met de heiligmakende genade, met dat bovennatuurlijk sieraad van God, waardoor de ziel schoon en aangenaam is aan God en door Hem bemind wordt. Gij moet verrijkt zijn met een schat van deugden; met de drie goddelijke deugden, met een levend geloof, eene vaste hoop en eene vurige liefde; met de zedelijke deugden, en vandaar dat gij onder anderen ootmoedig, gehoorzaam, matig, geduldig, voorzichtig, rechtvaardig, kuisch, enz. moet wezen.

Vervolgens, om heilig te zijn is het niet noodig, buitengewone werken te verrichten. Gij behoeft niet, evenals de Apostelen, de zeeën over te steken, om alom het Evangelie te gaan verkondigen. Gij behoeft niet, evenals de Martelaren, uw bloed voor het geloof te vergieten; die buitengewone werken behoeft gij niet te verrichten; neen, dat is niet noodig; maar weet gij wat er noodig is om heilig te zijn? Daartoe is noodig het kwaad te schuwen en het goede te doen: *Declina a malo et fac bonum*. (1) En bijgevolg moet gij vluchten de zonde, de vrijwillige gevaren en gelegenheden van zonde; gij moet de deugd oefenen, de goddelijke en zedelijke deugden, welke ik reeds genoemd heb; gij moet goede werken

(1) Ps. XXXVI, 27.

verrichten, als zijn: bidden, vasten en aalmoezen geven, d. w. z., werken van godsvrucht, versterving en boetvaardigheid, geestelijke en lichamelijke werken van barmhartigheid jegens den evennaaste, eenieder volgens zijn vermogen.

Wat is er nog meer noodig om heilig te zijn? Daartoe is noodig en volstrekt noodig, dat gij de geboden van God onderhoudt, en vooral de twee groote geboden, waarin alle andere begrepen zijn, namelijk, het gebod van God te beminnen bovenal om Hem zelven, en het gebod van den evenmensch te beminnen gelijk u zelven om God. Daartoe is noodig, dat gij de geboden der H. Kerk onderhoudt, aan welke God wil dat gij gehoorzaamt, gelijk aan Hem zelven. Daartoe is noodig, dat gij stipt nakomt de plichten van uwen staat; dat gij, tevreden met uw lot, de bezigheden van uw beroep naar behooren verricht, uwe werken aan God opdraagt, alles doet tot glorie van God en tot zaligheid uwer ziel. Ziedaar, B. B., wat er noodig is om heilig te zijn: geene buitengewone gaven, neen; maar wij moeten in staat van genade en deugdzaam zijn: geene buitengewone werken, neen; maar wij moeten de geboden onderhouden, ons van onze plichten kwijten en onze gewone bezigheden verrichten met een goed inzicht, tot glorie van God en tot zaligheid onzer zielen.

Uit hetgeen ik gezegd heb, B. B., blijkt dat de heiligheid zoover niet te zoeken is, dat zij niet boven onze macht is. Denkt of zegt dus niet: Mijne bezigheden beletten mij langer te bidden, meer naar de kerk te gaan, andere werken van godsvrucht te verrichten en bijgevolg beletten zij mij heilig te wezen. Neen, volstrekt niet; maar zorgt uwe bezigheden te heiligen, door ze aan God op te dragen, door ze te verrichten wijl en

gelijk God het wil, d. i., tot glorie van God en tot zaligheid uwer ziel. Op die wijze zult gij heilig wezen; zoo en niet anders zijn er velen heilig geworden. Halen wij slechts eenige voorbeelden aan.

Wie was Homobonus, en hoe is hij een Heilige geworden? Homobonus was gehuwd en koopman. Hij was een braaf en deugdzaam man. Deed hij buitengewone werken? Neen, maar Homobonus legde zich toe op den handel, gelijk het behoort en met vlijt. Inzonderheid beoefende hij de deugd van rechtvaardigheid; voor al het goud der wereld zou hij nooit in het minste iemand te kort hebben gedaan. God zegende zijn ondernemingen. Homobonus werd rijk, doch van het geld en goed, dat God hem schonk, deelde hij volgaarne en ruimschoots mede aan de armen; ja, Homobonus was bijzonder milddadig. Hij was ook een man des gebeds. Hij bad goed 's morgens en droeg zijne werken aan God op. Bijna dagelijks woonde Homobonus 's morgens, alvorens zijnen handel te beginnen, het H. Sacrificie der Mis bij. Ziedaar hoe Homobonus een Heilige is geworden.

Wie was Monica, en hoe is zij eene Heilige geworden? Monica was gehuwd, zij was de moeder van den H. Augustinus. Monica was eene brave, deugdzame vrouw, een voorbeeld voor de overige huisvrouwen. Zij was eene vrouw des gebeds. Wat al gebeden en tranen heeft Monica niet gestort, om de bekeering van haren man Patricius en van haren zoon Augustinus te bekomen? Monica scheen uit in de deugd van verduuldigheid, want Patricius, haar man, was bijzonder lastig en oplopend. Zij verrichtte met zorg hare huiselijke bezigheden, was spaarzaam en zorgde voor de orde in huis. Monica was vooral bezorgd, dat er liefde en eendracht in haar huis heerschten. Ziedaar hoe Monica een Heilige is geworden.

Wie waren de H.H. Isidorus en Walstanus? Isidorus was een landman, die zijne akkers bebouwde. Walstanus een boerendienstknecht, en die bijgevolg de werken, een boerendienstknecht eigen, moest verrichten.

Wie waren de H.H. Genoveva en Zita? Genoveva was eene jonge dochter, die belast werd, de schapen te weiden. Zita eene dienstmeid, belast met de werken, eene dienstmeid eigen. En hoe zijn al die personen nu Heiligen geworden? Waren zij verrijkt met buitengewone gaven, en verrichtten zij buitengewone werken? Neen, B. B.; maar die personen zorgden, in staat van genade te zijn; zij waren braaf en deugdzaam; tevreden met hun lot, benijdden zij niemand; zij hielden God voor oogen en baden Hem; zij droegen 's morgens vooral hunne werken aan God op: Alles tot glorie van God en tot zaligheid der zielen! ziedaar hunne leus. Zij volbrachten getrouw hunne plichten, verrichtten met de beste inzichten en de grootste nauwkeurigheid hunne gewone bezigheden, en vandaar dat zij ze heiligden, vandaar dat zij zoovele verdiensten vergaderden, en vandaar dat zij zoo groote Heiligen geworden zijn in den hemel.

SLUITREDE.

Wij hebben gezien, B. B., dat wij evenals de Heiligen, wier feest wij heden vieren, ook heilig kunnen zijn. Niets dat het ons belet: noch onze zwakheid, de Heiligen waren zwakke, broze menschen gelijk wij; noch onze driften, de Heiligen hadden hunne driften te bestrijden gelijk wij; noch onze levensstaat, er zijn Heiligen uit alle levensstaten; noch de bezigheden van ons beroep, de Heiligen hadden dezelfde bezigheden als wij. Evenmin als den Heiligen ontbreekt het ons aan middelen

om heilig te wezen. Wij behoeven met geene buitengewone gaven verrijkt te zijn, noch buitengewone werken te verrichten. Het grootste getal Heiligen is met die gaven niet verrijkt geweest, heeft die werken niet verricht; doch wij moeten naar het voorbeeld der Heiligen in staat van genade en deugdzaam zijn, onder anderen, ootmoedig, gehoorzaam, geduldig, matig, rechtvaardig, voorzichtig, kuisch; wij moeten het kwaad schuwen en het goede doen, de geboden van God en onze Moeder de H. Kerk getrouw onderhouden, de plichten van onzen staat goed vervullen. Tevreden met ons lot, moeten wij God goed voor oogen houden, Hem bidden, onze werken aan Hem opdragen. Alles tot glorie van God en tot zaligheid der zielen, dat moet ook onze leus zijn. Ziedaar wat ons te doen staat, om heilig te wezen. B. B., denken wij vandaag eens goed over die waarheid na. Vandaag vieren wij het feest van Heiligen, die juist menschen waren gelijk wij, maar die hunnen Heer en God getrouw gediend hebben, en daarvoor nu gekroond en beloond worden in den hemel. Aanschouwen wij die Heiligen in de glorie des hemels en maken wij het vaste voornemen om hen na te volgen. Ik, die ijverige, die heilige zielenherders, die alles gedaan hebben voor de glorie van God en de zaligheid der zielen; daarin moet ik hen navolgen. Gij, man, aanschouw den H. Homobonus; zij, vrouw, de H. Monica; zij, landman, aanschouw den H. Isidorus; zij, dienstknecht, den H. Walstanus. Gij, jongedochter, aanschouw de H. Genoveva, en zij, dienstmeid, de H. Zita. O Heiligen des hemels! Wat luister en glorie omgeeft u thans in het rijk der levenden, waar zij met den Heer uwen God, in gezelschap der Engelen, voor eeuwig een ongestoord geluk zult genieten! O, B. B., maken wij toch het vaste voornemen

om de Heiligen na te volgen in hunne deugden en goede werken; bidden wij tot dat einde den goeden God; bidden wij ook zijne Heiligen, en wij zullen het geluk hebben, hen na te volgen in hunne heiligheid hier op aarde, waarna wij eenmaal het geluk zullen hebben, hen te volgen naar de glorie in den hemel. Amen.

Vier en twintigste Preek.

Allerzielen.

Miseremini mei, miseremini mei, saltem vos amici mei, quia manus Domini tetegit me.

Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, gij ten minste mijne vrienden, want de hand des Heeren heeft mij getroffen.

(Job. XIX, 21.)

INHOUD.

VOORREDE.

De heilige man Job, door God op de proef gesteld, door zijne vrouw bespot, door zijne vrienden verlaten en beschuldigd, liet zich in de volgende woorden uit: Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, gij ten minste mijne vrienden, want de hand des Heeren heeft mij getroffen. — De H. Kerk legt die woorden de geloovige zielen des vagevuurs in den mond.

VERDEELING.

- I. Wat lijden de geloovige zielen in het vagevuur?
- II. Waarom lijden zij daar?
- III. Hoe kunnen wij haar helpen?

I.

De zielen der gelukzaligen in den hemel zijn vrij van lijden; de geloovige zielen in het vagevuur lijden de pijn van gevoel en de pijn van schade. — De pijn van gevoel, veroorzaakt door het vuur. — Verbeeldt u de foltertugten, waarmede de Martelaren gepijnigd werden: de raderen, pijnbanken, nijptangen en geeselroeden, het vat vol ziedenden olie, waarin de H. Joannes gedompeld, den gloeienden rooster, waarop de H. Laurentius gebraden werd. — Verbeeldt u een misdadiger, veroordeeld om door een langzaam vuur om te komen. Wat is dat vuur vergeleken bij het vagevuur? — God heeft het vuur der aarde geschapen in zijne goedheid, het vagevuur, in zijne rechtvaardigheid. — Het vuur der aarde heeft enkel eene natuurlijke, het vagevuur eene boven-natuurlijke kracht. — Het vuur der aarde werkt op het lichaam; het vagevuur op de ziel. — Leering van den H. Thomas. — God straft de geloovige zielen als God. — Leerling van den H. Augustinus. — De pijn van schade bestaat vooral in de berooving van het goddelijk aanschijn. — Verlangen der geloovige zielen om God te zien.

II.

De geloovige zielen zijn zielen niet van groote zondaren maar van Heiligen. — Zij lijden om gansch te voldoen voor vergeven doodzonden of voor dagelijksche zonden. — Core, Dathan en Abiron, door de aarde ingezwolgen. — De dienaren van den koning van Babylonië door het vuur aangegrepen. — De inwoners van Sodoma en Gomorrha door een regen van solfer en vuur verteerd. — God straft de geloovige zielen in het vagevuur streng. — Boosheid, zelfs van ééne dagelijksche zonde.

— Wij moeten de zonde vluchten en voor de bedreven zonden voldoen. — De geloovige zielen kunnen niet meer voldoen, doch wij kunnen haar helpen.

III.

Wij kunnen de geloovige zielen helpen door het gebed, den kruisweg, eene goede biecht en communie, een aalmoes, eene versterving, een aflaat en vooral door het H. Sacrificie der Mis. — Het H. Sacrificie der Mis is altoos vol kracht en verdiensten. — Waarom?

SLUITREDE.

Wij weten wat de geloovige zielen in het vagevuur lijden, waarom zij lijden, en hoe wij haar kunnen helpen. — Dalen wij in den geest in het vagevuur neder. — Wat zullen wij daar zien en hooren? Gebed tot Jezus.

